

KOWARY

miasto z tradycjami

Raport o stanie Miasta Kowary za 2025 rok

- Kowary, maj 2025 -
www.kowary.pl

Zdjęcia na pierwszej stronie okładki Raportu:

Rafał Kotylak

Spis treści

1. WPROWADZENIE DO RAPORTU	4
1.1. Wstęp	4
1.2. Podstawa prawna i zakres Raportu	5
1.3. Wizja Miasta Kowary.....	5
1.4. Misja Miasta Kowary.....	5
1.5. Wybrane dane demograficzne	6
1.6. Podsumowanie – wprowadzenie do raportu	13
2. LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA.....	14
2.1. Kowarska strategia rozwiązywania problemów społecznych.....	14
2.2. Rozwój mieszkalnictwa społecznego i działania na rzecz przeciwdziałania niekorzystnym zmianom demograficznym.....	15
2.3. Działania w zakresie rozwoju i modernizacji zasobu mieszkaniowego	17
2.4. Kowarska polityka prorodzinna	18
2.4.1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kowary	18
2.4.2. Budowa żłobka miejskiego w Kowarach (2025 r.).....	26
2.4.3. Wsparcie kowarskich rodzin – „mieszkanie treningowe”	26
2.4.4. Kowarska polityka senioralna	27
2.4.5. Edukacyjny Klub Seniora	30
2.4.6. Prace społecznie użyteczne	30
2.4.7. Pomoc obywatelom Ukrainy.....	31
2.5. Rozwiązywanie problemów uzależnień.....	31
2.5.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary	32
2.5.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.....	33
2.5.3. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary w 2025r.....	39
2.6. Realizacja Programu Integracji Społeczności Romskiej	41
2.7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach.....	42
2.7. Podsumowanie – lokalna polityka społeczna.....	43
3. KULTURA, SPORT I REKREACJA	45
3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach w 2025r.	45
3.2. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach w 2025r.	49
3.3. Budowa nowej siedziby biblioteki w Kowarach (2025 r.).....	66
3.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne w Kowarach	67
3.5. Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych	67
3.6. Wydarzenia sportowe	68
3.7. Rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych	69

3.7.1. Teren rekreacyjny „Wyspa Fun”	69
3.7.2. Zalew retencyjny przy ul. Zamkowej – przestrzeń bezpieczeństwa i rekreacji.....	69
3.7.3. Znaczenie dla mieszkańców i miasta	70
3.8. Podsumowanie – kultura, sport i rekreacja	71
4. EDUKACJA.....	73
4.1. Przedszkole Publiczne nr 1 w Kowarach.....	74
4.2. Szkoła Podstawowa nr 1	81
4.3. Szkoła Podstawowa nr 3	85
4.4. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach.....	92
4.5. Podsumowanie i wnioski	95
5. KOWARY W PRZESTRZENI.....	96
5.1. Położenie i powierzchnia miastach	96
5.2. Kowary i nasi sąsiedzi w wybranych obszarach działalności gminy.....	96
5.3. Współpraca Kowar z miastami partnerskimi w 2025r.	99
5.4. Współpraca Kowar z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	100
5.5. Podsumowanie – Kowary w przestrzeni	101
6. OCHRONA ŚRODOWISKA	102
6.1. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Kowar w 2025 roku.....	103
6.2. Lokalny program usuwania azbestu.....	109
6.3. Gospodarka niskoemisyjna - w ochronie czystego powietrza	109
6.4. Gospodarka wodno-ściekowa	113
6.5. Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt	114
6.6. Realizacja planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w Kowarach w roku 2025	115
6.7. Podsumowanie – ochrona środowiska	117
7. ZASOBY, INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	119
7.1. Strategia Rozwoju Miasta	119
7.2. Rynek pracy jako kluczowy obszar wyzwań rozwojowych	123
7.3. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary w 2024 roku	125
7.4. Społeczna Komisja Mieszkaniowa	128
7.5. Działalność ZEJK w Kowarach w zakresie administrowania zasobem mieszkaniowym ...	128
7.6. Gospodarowanie mieniem komunalnym	130
7.7. Ład przestrzenny	132
7.8. Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami w 2025 roku	134
7.9. Powierzchnia i wartość gruntów stanowiących własność gminy	136
7.10. Gospodarka nieruchomościami.....	137
7.11. Infrastruktura drogowa.....	140

7.12. Podsumowanie i wnioski – Zasoby, infrastruktura i gospodarka nieruchomościami	144
8. BEZPIECZEŃSTWO	146
8.1. Realizacja zadań Gminy w obszarze bezpieczeństwa.....	146
8.2. Klęska żywiołowa – powódź 2024. Pomoc mieszkańcom Kowar w 2025r.	148
8.3. Zakres działań i interwencji Miejskiej Służby Ratowniczej oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną.....	148
8.4. Rola Policji w systemie bezpieczeństwa lokalnego.	151
8.5. Kwalifikacja wojskowa.....	151
8.6. Podsumowanie – bezpieczeństwo	152
9. BUDŻET OBYWATELSKI 2025.	153
9.1. Podsumowanie – budżet obywatelski	155
10. ADMINISTRACJA.....	156
10.1. Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kowarach	156
10.2. Doskonalenie nowoczesnych metod zarządczych	158
10.3. Cyberbezpieczeństwo.....	159
10.4. Skarga, wniosek i petycja jako forma kontroli społecznej.....	160
10.5. Dostęp do informacji publicznej	161
10.6. Miejska Rada Seniorów w Kowarach.	162
10.7. Wybory Prezydenta RP.....	163
10.8. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kowarach.....	163
10.9. Podsumowanie – administracja.....	169
11. SYNTEZA RAPORTU O STANIE MIASTA KOWARY ZA 2025 ROK	171
PODSUMOWANIE	173

1. WPROWADZENIE DO RAPORTU

1.1. Wstęp

Szanowni Państwo,
Kochani mieszkańcy Kowar,

przedkładam Państwu Raport o stanie Miasta Kowary za 2025 rok, obejmujący podsumowanie działalności samorządu, realizację zadań publicznych oraz najważniejsze wydarzenia i procesy, które miały wpływ na funkcjonowanie naszej gminy.

Rok 2025 był czasem kontynuacji działań rozwojowych oraz odpowiedzi na wyzwania, które w coraz większym stopniu mają charakter długofalowy. Podejmowane przez nas decyzje koncentrowały się na zapewnieniu stabilności funkcjonowania miasta, poprawie jakości życia mieszkańców oraz dalszym rozwoju infrastruktury i usług publicznych.

Szczególne znaczenie w działaniach samorządu miały zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców, w tym przeciwdziałaniem skutkom zjawisk kryzysowych oraz wzmocnieniem odporności miasta na zagrożenia środowiskowe i infrastrukturalne. Doświadczenia roku poprzedniego stanowiły ważny punkt odniesienia dla podejmowanych działań i kierunków rozwoju.

W 2025 roku kontynuowano realizację inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących m.in. modernizację dróg,

rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawę estetyki przestrzeni publicznej oraz działania związane z gospodarką wodną i ochroną środowiska. Podejmowane działania miały na celu zarówno poprawę komfortu życia mieszkańców, jak i zwiększenie atrakcyjności miasta jako miejsca do zamieszkania i wypoczynku.

Istotnym elementem funkcjonowania gminy pozostaje pozyskiwanie środków zewnętrznych, które umożliwiają realizację zadań przekraczających możliwości finansowe budżetu miasta. Dzięki konsekwentnym działaniom w tym zakresie możliwe było kontynuowanie i inicjowanie kolejnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Niezmiennie ważnym obszarem pozostaje współpraca z mieszkańcami. Państwa zaangażowanie, aktywność oraz zgłaszane potrzeby i uwagi stanowią istotny element w procesie zarządzania miastem. Szczególnym przykładem tej współpracy jest Budżet Obywatelski, który pozwala na bezpośredni udział mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących najbliższego otoczenia.

Rok 2025 to również czas dalszego mierzenia się z wyzwaniami demograficznymi, społecznymi i gospodarczymi. Zmniejszająca się liczba mieszkańców, proces starzenia się społeczeństwa oraz rosnące potrzeby w zakresie usług publicznych wymagają podejmowania odpowiedzialnych i długofalowych decyzji.

Realizacja zadań samorządu nie byłaby możliwa bez dobrej współpracy z Radą Miejską w Kowarach, jednostkami organizacyjnymi gminy oraz instytucjami i organizacjami działającymi na terenie miasta. Dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w rozwój naszej wspólnoty.

Naszym wspólnym celem pozostaje tworzenie miasta przyjaznego, bezpiecznego i zapewniającego dobre warunki do życia, pracy oraz rozwoju dla wszystkich mieszkańców.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z niniejszym Raportem.

Elżbieta Zakrzewska
Burmistrz Miasta Kowary

1.2. Podstawa prawna i zakres Raportu

Raport o stanie Miasta Kowary za 2025 r. został opracowany na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Dokument obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza Miasta Kowary w 2025 r., w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miejskiej w Kowarach oraz budżetu obywatelskiego.

Zakres raportu odnosi się do kluczowych obszarów funkcjonowania gminy, związanych z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, w tym w szczególności:

- ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami,
- ochrony środowiska i gospodarki komunalnej,
- infrastruktury technicznej i drogowej,
- edukacji, kultury i sportu,
- pomocy społecznej i polityki prorodzinnej,
- bezpieczeństwa publicznego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz promocji gminy.

Raport obejmuje również realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w szczególności dotyczących ewidencji ludności, dowodów osobistych, aktów stanu cywilnego oraz organizacji wyborów i referendów.

Dane wykorzystane w raporcie pochodzą z zasobów Urzędu Miejskiego w Kowarach i jednostek organizacyjnych gminy, a także z publicznych źródeł statystycznych, w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych, Statystyczne Vademecum Samorządowca) oraz Systemu Monitorowania Usług Publicznych (SMUP). W przypadku roku 2025 wykorzystano również dane z rejestru mieszkańców gminy.

1.3. Wizja Miasta Kowary

Wizja rozwoju Miasta Kowary została określona w Programie Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021–2030 i stanowi punkt odniesienia dla działań podejmowanych przez samorząd w 2025 r.

„Kowary – znane i przyjazne miasto przygraniczne Dolnego Śląska, z zadbanym środowiskiem naturalnym i zapobiegające zmianom klimatycznym, atrakcyjne jako ośrodek o zrównoważonych funkcjach gospodarczych, w szczególności turystycznych, sportowo-rekreacyjnych i uzdrowiskowych, z oryginalnymi walorami wzbogacającymi ofertę regionu karkonoskiego, pielęgnujące bogactwo tradycji, miasto zadbane i bezpieczne dla wszystkich pokoleń mieszkańców.”

Wizja określa pożądany kierunek rozwoju miasta oraz jego docelowy wizerunek. Stanowi podstawę do planowania i realizacji działań w kluczowych obszarach funkcjonowania gminy, w tym w szczególności w zakresie rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska, infrastruktury oraz jakości życia mieszkańców.

1.4. Misja Miasta Kowary

Misja Miasta Kowary została określona w Programie Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021–2030 i stanowi podstawę prowadzenia polityki rozwoju gminy.

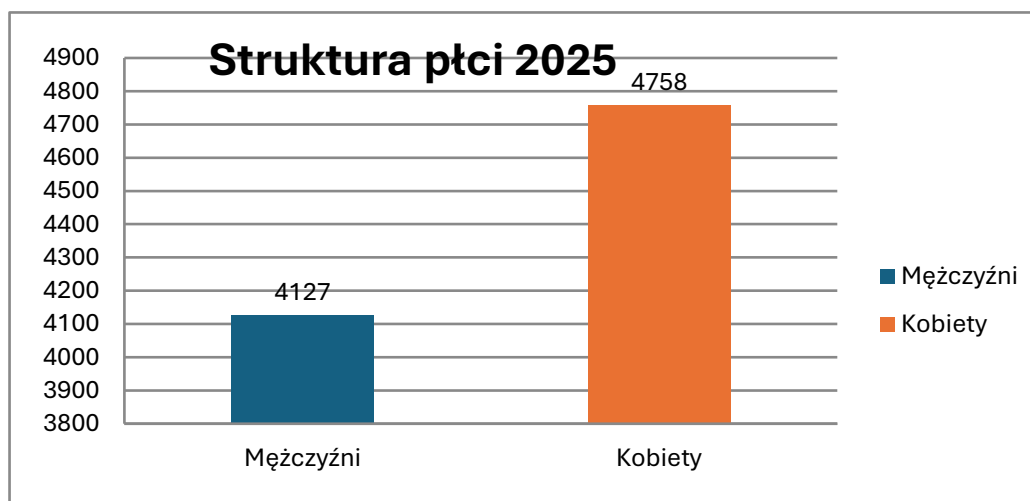
„Zapewnienie warunków do podniesienia poziomu życia mieszkańców Miasta Kowary z zaakcentowaniem odpowiedniej opieki nad młodzieżą i seniorami poprzez rozwój infrastruktury, edukacji, gospodarki, a szczególnie turystyki opartej na walorach przyrodniczych, klimatycznych, kulturowych i rekreacyjnych oraz ich kompleksową promocję.”

Misja wyznacza ogólny kierunek działań samorządu oraz określa priorytety rozwojowe gminy, koncentrując się na poprawie jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianiu potencjału społecznego i gospodarczego miasta.

Realizacja misji odbywa się poprzez skoordynowane działania w obszarach infrastruktury, usług publicznych oraz aktywizacji społecznej i gospodarczej. Szczególne znaczenie ma rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców.

1.5. Wybrane dane demograficzne

Na dzień 31 grudnia 2025 r., zgodnie z danymi Rejestru Mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary, liczba mieszkańców wynosiła **8 885 osób**, w tym **4 127 mężczyzn oraz 4 758 kobiet**. W porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., kiedy liczba mieszkańców wynosiła **9 520 osób**, oznacza to dalszy, wyraźny spadek liczby ludności.

Na 1 km² powierzchni gminy (37,39 km²) przypada ok. **238 mieszkańców**, co nadal znacząco przekracza średnią dla powiatu karkonoskiego oraz województwa dolnośląskiego, zachowując charakterystyczny dla gmin miejskich poziom gęstości zaludnienia.

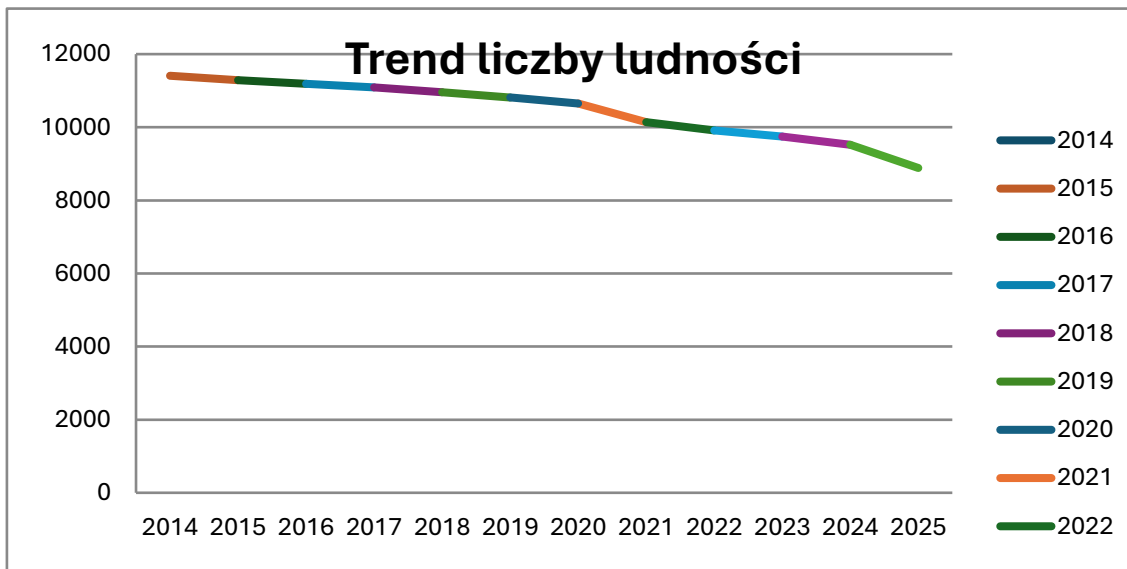
Analiza danych statystycznych za rok 2024 wskazuje na utrzymujące się niekorzystne tendencje demograficzne. Wskaźnik urodzeń wyniósł **3,33 na 1000 mieszkańców**, natomiast wskaźnik zgonów **20,28 na 1000 mieszkańców**, co przełożyło się na **ujemny przyrost naturalny na poziomie -16,95**. Jednocześnie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało aż **78 osób w wieku nieprodukcyjnym**, co świadczy o wysokim poziomie obciążenia demograficznego.

Rok	Liczba ludności	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Współczynnik feminizacji
2014	11 408	5 992	5 416	110
2015	11 287	5 921	5 366	110
2016	11 188	5 863	5 325	110
2017	11 090	5 814	5 276	110
2018	10 957	5 736	5 221	110
2019	10 813	5 652	5 161	110
2020	10 650	5 576	5 074	110
2021	10 139	5 348	4 791	112
2022	9 913	5 234	4 679	112
2023	9 745	5 145	4 600	112
2024	9 520	5 029	4 491	112
2025*	8 885	4 758	4 127	115

* - dane pochodzące z rejestru mieszkańców

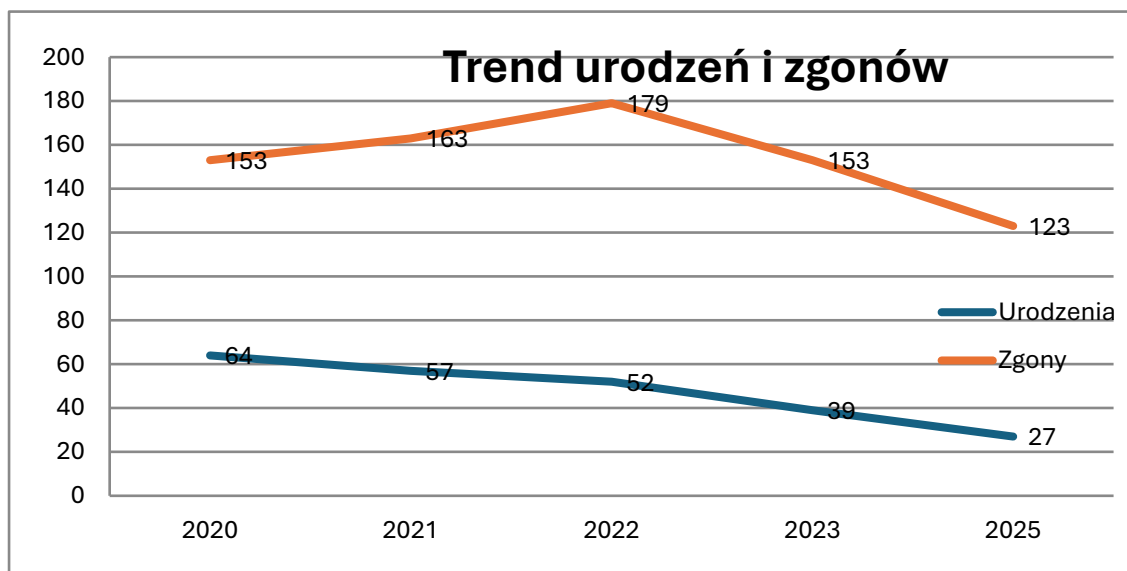
Od 2014 roku obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności. Proces ten ma charakter trwały i wynika przede wszystkim z:

- utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego,
- niskiej liczby urodzeń,
- migracji, w szczególności ludzi młodych.

Przedstawione dane jednoznacznie potwierdzają systematyczny i trwały spadek liczby mieszkańców Kowar w analizowanym okresie.

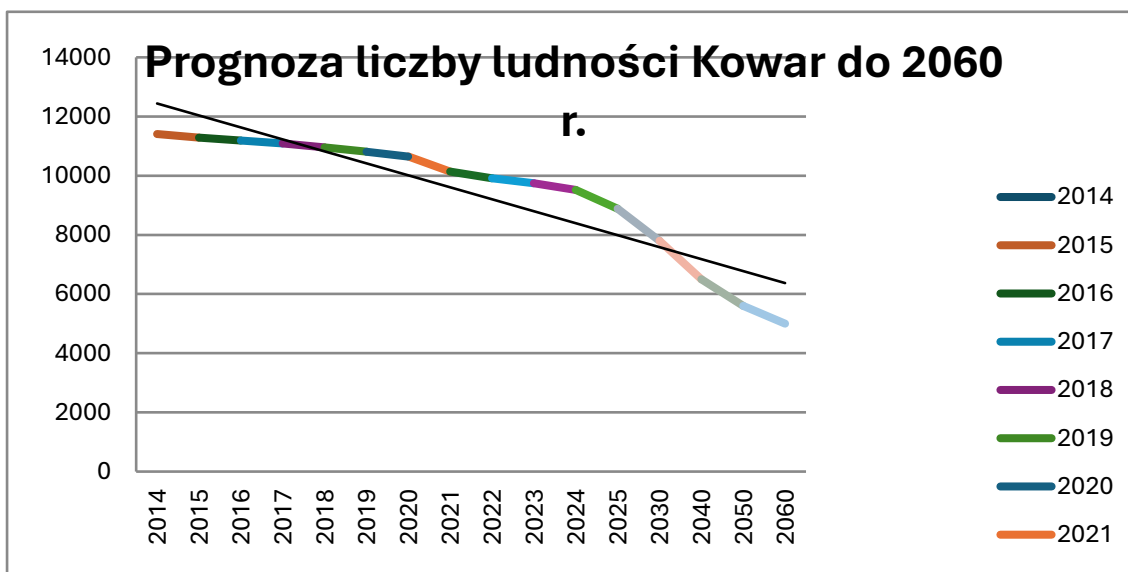
Dane za 2025 r. potwierdzają kontynuację tych trendów. W analizowanym okresie odnotowano **27 urodzeń** oraz **123 zgony**, co wskazuje na dalsze pogłębianie się niekorzystnej relacji demograficznej.

Na tle gmin powiatu karkonoskiego Kowary należą do jednostek o jednej z najwyższych dynamik spadku liczby ludności. W latach 2004–2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o ponad **20%**, co plasuje miasto w grupie gmin o najbardziej zaawansowanych procesach depopulacyjnych w regionie.

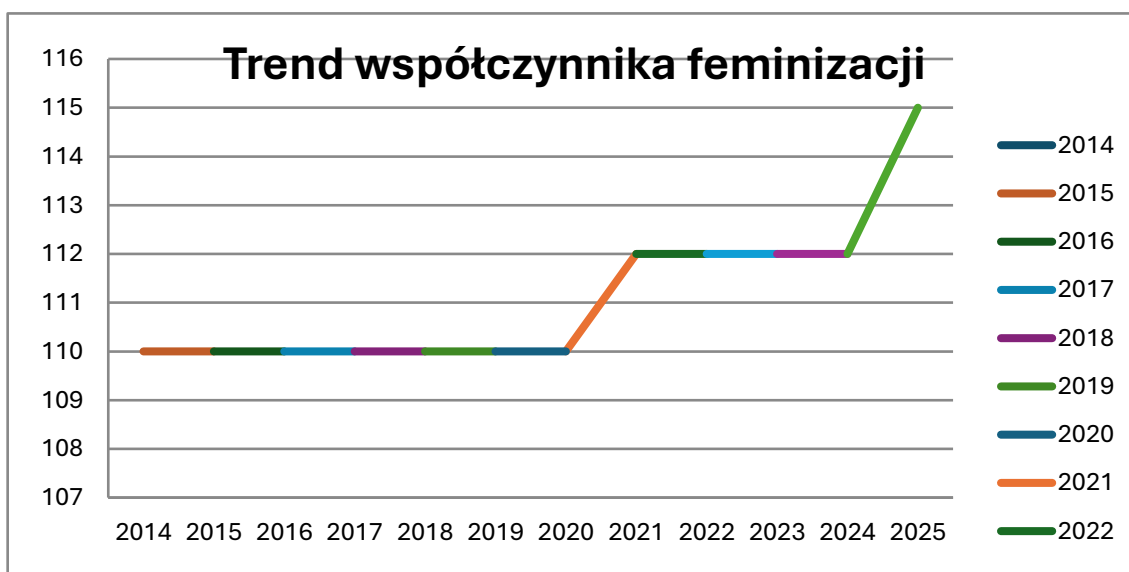
Jednocześnie struktura wieku mieszkańców wskazuje na zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa. Mediana wieku mieszkańców Kowar należy do najwyższych w powiecie karkonoskim i wynosi ponad **46 lat**. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym znacząco przewyższa liczbę osób młodych, a ich udział w populacji systematycznie rośnie.

Zmiany te mają charakter długofalowy i znajdują potwierdzenie w prognozach demograficznych. Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców Kowar może zmniejszyć się do około **5 tys. osób w 2060 r.**, co oznacza spadek o blisko połowę w stosunku do obecnego poziomu.

Prognoza ma charakter poglądowy i opiera się na dostępnych danych oraz trendach demograficznych.

Struktura ludności według płci pozostaje zbliżona do lat ubiegłych – liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn. Wskaźnik feminizacji utrzymuje się na poziomie charakterystycznym dla gmin miejskich i wynika m.in. z dłuższego trwania życia kobiet.

Utrzymujące się trendy demograficzne, obserwowane zarówno w Kowarach, jak i w skali kraju, wskazują na systematyczne zmniejszanie się potencjału demograficznego miasta oraz narastające wyzwania w obszarze społecznym i gospodarczym.

Dane dla roku 2025 opracowano na podstawie rejestru mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary i mogą różnić się metodologicznie od danych statystyki publicznej.

Wnioski

Postępujący i długotrwały spadek liczby ludności

Kowary od wielu lat tracą mieszkańców. Proces ten ma charakter strukturalny i potwierdzają go zarówno dane historyczne, jak i prognozy demograficzne.

Zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa

Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym oraz rosnąca mediana wieku mieszkańców wskazują na pogłębiające się zjawisko starzenia się społeczności lokalnej.

Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny

Bardzo niska liczba urodzeń przy jednocześnie wysokiej liczbie zgonów stanowi jedno z głównych wyzwań rozwojowych miasta.

Wysokie obciążenie demograficzne

Znaczący udział osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym powoduje rosnącą presję na systemy społeczne i usługi publiczne.

Zmniejszający się potencjał rynku pracy i rozwoju gminy

Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym może w kolejnych latach wpływać na ograniczenie możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Syntetyczną miarą sytuacji demograficznej jest wskaźnik obciążenia demograficznego, mówiący o tym, jak wiele osób młodszych i starszych przypada na jedną osobę w wieku produkcyjnym - innymi słowy, jak wiele osób musi przeciętnie utrzymać jedna osoba w wieku produkcyjnym.

Malejący potencjał demograficzny, w powiązaniu z utrzymującą się migracją o charakterze zarobkowym, może stać się w kolejnych latach istotną barierą rozwoju.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,7	61	63,4	66,1	68,2	70	71,4	72,8	75,5	78,2	78
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	131,3	140	150,7	158,4	166,9	172,8	177,4	172,6	184,5	212,9	223
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,3	35,6	38,1	40,5	42,6	44,3	45,6	46,1	49	53,2	53,8
współczynnik obciążenia demograficznego	22,5	23,8	26	27,7	29,7	31,8	36,1	38,6	37,1	41,8	59,1
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	16	16,7	17,9	18,9	20	21,1	23,3	24,5	25,3	26,2	26,7

Analiza wskaźników obciążenia demograficznego w latach 2014–2024 przedstawionych w tabeli powyżej wskazuje na wyraźne i systematyczne pogarszanie się struktury wieku mieszkańców Kowar.

Wskaźnik liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrósł z poziomu **58,7 w 2014 r. do 78,2 w 2023 r.**, a w 2024 r. utrzymał się na zbliżonym poziomie **78**, co potwierdza utrwalony trend wzrostu obciążenia demograficznego.

Relacja liczby osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła z **131,3 w 2014r. do 212,9 w 2023 r. i 223 w 2024 r.**, co oznacza dalsze pogłębianie się przewagi liczby seniorów nad liczbą osób młodych.

Wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrósł z **33,3 w 2014 r. do 53,2 w 2023 r. i 53,8 w 2024 r.**, co wskazuje na rosnące obciążenie osób aktywnych zawodowo.

Udział osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem wzrósł z **16% w 2014 r. do 26,2% w 2023 r. oraz 26,7% w 2024 r.**, co jednoznacznie potwierdza postępujący proces starzenia się mieszkańców Kowar.

Współczynnik obciążenia demograficznego w 2024 r., liczony jako relacja liczby osób w wieku 0–14 i 65+ do liczby osób w wieku 15–64, wyniósł ok. **59,1**, co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało ponad 59 osób w wieku nieprodukcyjnym. Wartość ta potwierdza dalszy wzrost obciążenia demograficznego w stosunku do lat wcześniejszych.

Wnioski

Systematyczne pogarszanie się relacji demograficznych

Wszystkie analizowane wskaźniki wskazują na trwały wzrost obciążenia demograficznego w Kowarach.

Zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa

Dynamiczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz rosnący udział osób w wieku 65+ potwierdzają utrwalony trend starzenia się populacji.

Malejąca liczba osób młodych

Rosnąca przewaga liczby seniorów nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym wskazuje na ograniczone możliwości odtwarzania potencjału demograficznego.

Wzrost obciążenia osób aktywnych zawodowo

Zwiększająca się liczba osób pozostających poza rynkiem pracy w relacji do osób w wieku produkcyjnym oznacza rosnącą presję na system zabezpieczenia społecznego oraz finanse publiczne.

Trwały charakter niekorzystnych zmian demograficznych

Wieloletnia tendencja wzrostu analizowanych wskaźników wskazuje, że procesy demograficzne mają charakter strukturalny i będą miały istotny wpływ na funkcjonowanie gminy w kolejnych latach.

Nazwa wskaźnika	Kowary					powiat karkonoski				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność [osoba]	10266	10139	9913	9745	9520	61884	61469	61016	60438	59864
Ludność - kobiety [osoba]	5418	5348	5234	5145	5029	32054	31855	31627	31309	31010
Urodzenia żywe [osoba]	64	57	52	39	32	440	348	329	268	216
Zgony [osoba]	153	163	179	153	195	920	947	887	780	840
Przyrost naturalny [osoba]	-89	-106	-127	-114	-163	-480	-599	-558	-512	-624
Saldo migracji ogółem [osoba]	-52	-56	-100	-54	-50	86	123	-11	4	155
Ludność w wieku przedprodukcyjnym [osoba]	1516	1502	1451	1367	1290	10111	10067	9859	9524	9184
Ludność w wieku produkcyjnym [osoba]	5888	5721	5562	5468	5348	36504	35956	35506	34993	34663
Ludność w wieku poprodukcyjnym [osoba]	2862	2916	2900	2910	2882	15269	15446	15651	15921	16017

Zestawienie danych demograficznych dla Kowar i powiatu karkonoskiego w latach **2020–2024**, przedstawione w tabeli powyżej, wskazuje na utrzymywanie się niekorzystnych trendów demograficznych, charakterystycznych dla całego regionu, przy jednocześnie bardziej wyraźnej dynamice zmian w przypadku Kowar.

W analizowanym okresie zarówno w Kowarach, jak i w powiecie karkonoskim obserwowany jest systematyczny spadek liczby ludności. W Kowarach liczba mieszkańców zmniejszyła się z **10 266 osób w 2020 r. do 9 520 w 2024 r.**, co potwierdza trwały charakter procesu depopulacji.

Jednym z głównych czynników wpływających na spadek liczby ludności jest utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. W Kowarach liczba zgonów znacząco przewyższa liczbę urodzeń, a przyrost naturalny w całym analizowanym okresie pozostaje ujemny i kształtuje się na poziomie od **-89 do -127 osób rocznie**. Analogiczne zjawisko występuje również w powiecie karkonoskim.

Istotnym elementem różnicującym analizowane obszary jest saldo migracji. W Kowarach w całym okresie pozostaje ono ujemne, co oznacza odpływ mieszkańców. W powiecie karkonoskim w latach 2020–2021 obserwowano dodatnie saldo migracji, natomiast w kolejnych latach wartości te uległy obniżeniu, co wskazuje na osłabienie atrakcyjności osiedleńczej w skali całego regionu.

Struktura wieku ludności wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. W Kowarach obserwuje się spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym utrzymywaniu się wysokiej liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Tendencja ta jest również widoczna w powiecie, jednak w Kowarach ma bardziej wyraźny charakter.

Wnioski

Depopulacja ma charakter regionalny, ale w Kowarach jest bardziej dynamiczna

Spadek liczby ludności dotyczy zarówno miasta, jak i powiatu, jednak w Kowarach proces ten jest wyraźniejszy.

Ujemny przyrost naturalny pozostaje głównym czynnikiem zmian

W całym analizowanym okresie liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń, co prowadzi do trwałego spadku liczby mieszkańców.

Migracje pogłębiają niekorzystne tendencje w Kowarach

Ujemne saldo migracji wskazuje na odpływ mieszkańców z miasta, podczas gdy w powiecie zjawisko to ma bardziej zmienny charakter.

Postępuje proces starzenia się społeczeństwa

Zmniejszająca się liczba osób młodych i produkcyjnych przy jednoczesnym utrzymywaniu się liczby osób starszych wskazuje na trwałą zmianę struktury demograficznej.

Spada atrakcyjność osiedleńcza miasta na tle otoczenia

Różnice w saldzie migracji między Kowarami a powiatem mogą wskazywać na relatywnie niższą atrakcyjność miasta jako miejsca zamieszkania.

Istotnym elementem realizowanych zadań przez gminę są zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie kompetencji przyznanych Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Poniżej przedstawiono tabelę przedstawiającą ilość zrealizowanych, najważniejszych zadań i czynności przez USC w Kowarach w latach 2019 – 2025:

Lp	Nazwa niektórych czynności z zakresu USC	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Sporządzanie aktów stanu cywilnego	829	765	786	617	597	671	592
2	Akty stanu cywilnego z zagranicy	36	27	25	37	37	38	46
3	Czynności materialno-techniczne z zakresu rejestracji stanu cywilnego, wydawane zaświadczenia, przyjmowane oświadczenia	411	323	328	60	76	233	275
4	Wydawanie odpisów	3593	2902	3357	3463	3511	3512	3504
5	Sporządzanie wzmianek dodatkowych	210	193	237	269	238	348	383

6	Sporządzanie przypisków w aktach stanu cywilnego	1688	1340	1973	3555	3327	4987	4675
7	Migracja aktów stanu cywilnego	2010	1753	1771	1877	1587	1562	1616
8	Udzielono ślubów cywilnych (+ konkordatowe)	29	16 (5)	19 (5)	29 (6)	25 (9)	30 (5)	30 (6)

Dane dotyczące realizacji zadań z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego w latach 2019–2025 wskazują na utrzymujący się wysoki poziom aktywności oraz zróżnicowany charakter wykonywanych czynności.

Liczba sporządzanych aktów stanu cywilnego wykazuje tendencję spadkową w stosunku do lat wcześniejszych (z 829 w 2019 r. do 592 w 2025 r.), co pozostaje w bezpośrednim związku z malejącą liczbą ludności oraz spadkiem liczby zdarzeń rejestrowanych w systemie.

Na względnie stabilnym poziomie utrzymuje się liczba wydawanych odpisów aktów stanu cywilnego, oscylująca wokół **3,5 tys. rocznie**, co świadczy o stałym zapotrzebowaniu mieszkańców na dokumenty urzędowe, niezależnie od trendów demograficznych.

Widoczny jest natomiast istotny wzrost liczby czynności związanych z prowadzeniem rejestru, w tym wzmianek dodatkowych oraz przypisków w aktach stanu cywilnego. Szczególnie dynamiczny wzrost dotyczy przypisków – z poziomu **1688 w 2019 r. do 4675 w 2025 r.**, co wskazuje na rosnące obciążenie pracami aktualizacyjnymi i porządkującymi rejestry.

Liczba czynności materialno-technicznych (wydawanie zaświadczeń, przyjmowanie oświadczeń) ulegała znacznym wahaniom w analizowanym okresie, co może wynikać ze zmian organizacyjnych, legislacyjnych lub wpływu czynników zewnętrznych.

Zauważalny jest również wzrost liczby aktów stanu cywilnego sporządzanych na podstawie dokumentów zagranicznych – z **36 w 2019 r. do 46 w 2025 r.**, co może świadczyć o rosnącej mobilności mieszkańców oraz powrotach z zagranicy.

Na stabilnym poziomie utrzymuje się liczba udzielanych ślubów cywilnych i konkordatowych, oscylująca wokół 25–30 rocznie, co wskazuje na względną stabilność tego obszaru działalności USC.

Wnioski

Zmniejszająca się liczba aktów stanu cywilnego odzwierciedla proces depopulacji

Spadek liczby sporządzanych aktów jest bezpośrednio związany ze zmniejszającą się liczbą mieszkańców oraz niższą liczbą zdarzeń demograficznych.

Utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na usługi USC

Stabilna liczba wydawanych odpisów wskazuje, że mimo spadku liczby ludności zapotrzebowanie na usługi administracyjne pozostaje wysokie.

Rosnące obciążenie pracami ewidencyjnymi i aktualizacyjnymi

Znaczny wzrost liczby przypisków i wzmianek dodatkowych świadczy o rosnącym nakładzie pracy związanym z utrzymaniem i aktualizacją rejestrów stanu cywilnego.

Wzrost znaczenia spraw transgranicznych

Zwiększająca się liczba aktów zagranicznych wskazuje na rosnącą mobilność mieszkańców oraz większą liczbę spraw o charakterze międzynarodowym.

Zróżnicowany charakter obciążenia USC

Wahania liczby czynności materialno-technicznych wskazują na zmienność obciążenia pracą, uzależnioną od czynników zewnętrznych i organizacyjnych.

1.6. Podsumowanie – wprowadzenie do raportu

Dział wprowadzający stanowi punkt wyjścia do analizy stanu Gminy Miejskiej Kowary w 2025 roku, określając ramy formalne, kierunki rozwoju oraz podstawowe uwarunkowania funkcjonowania miasta.

Przedstawione podstawy prawne i zakres raportu wskazują na jego kompleksowy charakter oraz rolę jako narzędzia służącego ocenie działalności Burmistrza oraz realizacji polityk publicznych na poziomie lokalnym. Raport obejmuje najważniejsze obszary funkcjonowania gminy, prezentując zarówno działania podejmowane w 2025 roku, jak i ich efekty.

Zdefiniowana wizja i misja Miasta Kowary wyznaczają długofalowy kierunek rozwoju, oparty na poprawie jakości życia mieszkańców, zrównoważonym rozwoju oraz wykorzystaniu potencjału lokalnego. Stanowią one punkt odniesienia dla podejmowanych decyzji oraz realizowanych inwestycji i działań społecznych.

Istotnym elementem wprowadzenia są również dane demograficzne, które obrazują aktualną sytuację społeczną miasta oraz stanowią podstawę do planowania polityk publicznych. Zmiany demograficzne, w tym struktura wiekowa mieszkańców, mają bezpośredni wpływ na kierunki działań w obszarach takich jak edukacja, polityka społeczna, rynek pracy czy rozwój usług publicznych.

Znaczenie dla mieszkańców

Informacje zawarte w części wprowadzającej mają istotne znaczenie dla mieszkańców, ponieważ:

- zapewniają przejrzystość działań samorządu i dostęp do rzetelnej informacji o funkcjonowaniu gminy,
- umożliwiają lepsze zrozumienie kierunków rozwoju miasta oraz podejmowanych decyzji,
- stanowią podstawę do świadomego udziału mieszkańców w życiu publicznym i debacie nad raportem,
- pokazują, w jaki sposób działania samorządu odpowiadają na zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej.

Wnioski

1. Raport o stanie gminy stanowi ważne narzędzie oceny działalności samorządu oraz komunikacji z mieszkańcami.
2. Wizja i misja miasta wyznaczają spójny kierunek działań rozwojowych.
3. Dane demograficzne stanowią kluczową podstawę planowania polityk publicznych.
4. Wprowadzenie zapewnia czytelny kontekst dla dalszych części raportu.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze doskonalenie jakości i przejrzystości raportowania o stanie gminy.
2. Wzmacnianie powiązania pomiędzy wizją i misją miasta a realizowanymi działaniami.
3. Lepsze wykorzystanie danych demograficznych w planowaniu strategicznym.
4. Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w proces analizy i oceny funkcjonowania gminy.

2. LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA

2.1. Kowarska strategia rozwiązywania problemów społecznych

Kowarska strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi podstawowy dokument wyznaczający kierunki działań gminy w zakresie polityki społecznej, ukierunkowany na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Uchwałą nr XXXIII/206/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 grudnia 2020r. przyjęto Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kowary na lata 2020-2027. Strategia ta jest średniookresowym dokumentem planistycznym, który stanowi uzupełnienie dla Programu Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021-2023. Niniejszy dokument wskazuje nie tylko kluczowe trudności społeczne, ale wskazuje również kierunki działań w celu ich pokonywania lub zniwelowania. W każdym społeczeństwie istotne znaczenie ma zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego. Mając na uwadze powyższe powstała potrzeba utworzenia w mieście spójnego systemu wspierania osób i rodzin, który umożliwi skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Wszystkie działania podejmowane w ramach Strategii są realizowane w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów działających na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Opracowując Strategię, opierano się na następujących celach głównych:

- a. dążenie do poprawy sytuacji materialnej grup ekonomicznie najuboższych
- b. prowadzenie działań osłonowych
- c. wychodzenie naprzeciw zagrożeniom społecznym.

Misją Strategii jest zwiększenie kapitału społecznego Gminy Miejskiej Kowary poprzez aktywizację rodzin i wspólnot lokalnych oraz współpracy z nimi dla stworzenia równych szans rozwoju. Ważne też jest zapewnienie dostępności Obywatelom do wszystkich obszarów życia społeczno-gospodarczego. Natomiast wizja Strategii nakierowana jest na spojrzenie w przyszłość Gminy, odzwierciedlając oczekiwania i aspiracje jej Mieszkańców i władz. Strategia nastawiona jest na realizację kilku ważnych celów strategicznych, m.in.:

- a. pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz dzieci;
- b. pomoc bezrobotnym w ramach programów pomocowych i przeciwdziałanie zjawisku bierności zawodowej;
- c. profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przestępczości
- d. wyrównanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dla kultury i sportu
- e. zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych
- f. poprawa komunikacji społecznej

Na podstawie badań ankietowych oraz doświadczeniu i wiedzy pracowników jednostek samorządowych w Kowarach wyłoniono zasadnicze obszary problemowe, które wymagają podjęcia działań.

Jednym z najbardziej poważnych problemów jest występowanie narkomanii i alkoholizmu. Ten problem bowiem ma najbardziej negatywne skutki, ponieważ jest swoistego rodzaju katalizatorem innych problemów społecznych. Niewłaściwe spożywanie alkoholu ma nie tylko negatywny wpływ na środowisko, ale także na członków rodziny, przyczyniając się do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa i komfortu. Z danym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach wynika, że problem uzależnień sygnalizuje średnio 2/3 rodzin, które współpracują z asystentem rodziny, bądź w przypadku których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty.

Kolejnym wskazanym problemem jest bezpieczeństwo w mieście Kowary. Jest to podstawowa potrzeba każdego człowieka, a jej niezaspokojenie nie pozwala na realizację innych potrzeb i zdecydowanie utrudnia rozwój. Jako główne przyczyny poczucia zagrożenia w Kowarach wskazano: naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby pozostające pod wpływem środków odurzających, grupy młodzieży zakłócające spokój na ulicach miasta oraz kierowców łamiących przepisy ruchu drogowego. Mając na uwadze problem

bezpieczeństwa, warto tutaj odnieść się do zjawiska przemocy. Na podstawie danych z MOPS w Kowarach dowiedziono, że w większości przypadków ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni na posiedzeniach Grup Roboczych w ww. ośrodku współpracują z rodzinami, w których doszło do aktu przemocy i w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Udostępniają materiały edukacyjne, wskazują na formy pomocy, z których mogą skorzystać owe rodziny, kierują do poradni psychologicznej jak również do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku, gdy z przemocą połączony jest problem uzależnienia.

Bardzo ważne jest też wskazanie problemu osób starszych i niepełnosprawnych. Są to osoby, które na co dzień borykają się z wieloma trudnościami. Są to grupy osób, które najbardziej narażone są na wykluczenie społeczne. Ponadto osoby takie dotyka samotność i izolacja społeczna a to pogłębia problem wykluczenia społecznego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kowarach zakłada, że działania będą realizowane przy wykorzystaniu istniejącego systemu pomocy społecznej oraz przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta.

2.2. Rozwój mieszkalnictwa społecznego i działania na rzecz przeciwdziałania niekorzystnym zmianom demograficznym

Jednym z istotnych wyzwań stojących przed współczesnymi samorządami są niekorzystne zmiany demograficzne, w tym odpływ młodych mieszkańców oraz ograniczona dostępność mieszkań. W odpowiedzi na te wyzwania Gmina Miejska Kowary kontynuuje działania związane z rozwojem nowoczesnego mieszkalnictwa społecznego, traktując je jako ważny element długofalowej polityki rozwoju miasta.

W 2025 roku rozpoczęto realizację inwestycji pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego oraz budynku technicznego z towarzyszącą infrastrukturą techniczną wraz z zagospodarowaniem terenu w Kowarach”.

Projekt zakłada budowę nowoczesnego budynku mieszkalnego wielorodzinnego składającego się z trzech segmentów mieszkalnych, w których zaplanowano łącznie 42 lokale mieszkalne o zróżnicowanej powierzchni i układzie funkcjonalnym. W budynku przewidziano również pomieszczenia wspólne oraz komórki lokatorskie dla mieszkańców.

Istotnym elementem inwestycji jest dostosowanie części mieszkań oraz całego budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Projekt przewiduje zastosowanie wind osobowych umożliwiających korzystanie z budynku osobom o ograniczonej mobilności.

Inwestycja została zaprojektowana jako obiekt energooszczędny i nowoczesny technologicznie. Źródłem ciepła będzie wysokosprawna pompa ciepła współpracująca z dolnym źródłem ciepła, natomiast na dachu budynku zaplanowano instalację fotowoltaiczną wspomagającą zasilanie części wspólnych. W projekcie przewidziano również rozwiązania poprawiające efektywność energetyczną budynku oraz nowoczesne systemy wentylacyjne.

W ramach inwestycji zaplanowano również zagospodarowanie terenu obejmujące miejsca postojowe, ciągi piesze i jezdne, plac zabaw dla dzieci, strefę rekreacji dla mieszkańców, rowerownię oraz nowoczesną strefę gromadzenia odpadów.

Inwestorem przedsięwzięcia jest Jeleniogórskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, którego udziałowcem są również Kowary. Wykonawcą inwestycji została firma PRE-FABRYKAT z Miłkowa, znana w regionie m.in. z realizacji prac przy rewitalizacji pałacu w Bukowcu.

Realizacja inwestycji finansowana jest w całości ze środków pozyskanych przez Jeleniogórskie TBS oraz Miasto Kowary z Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu popowodziowego oraz Rządowego

Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa. Łączna wartość pozyskanego finansowania wynosi blisko 26 mln zł, dzięki czemu realizacja przedsięwzięcia nie wymaga angażowania środków własnych budżetu miasta.

Zakończenie prac planowane jest na koniec 2026 roku. Oznacza to, że po wielu latach w Kowarach powstanie nowy budynek mieszkalny obejmujący aż 42 lokale mieszkalne, co stanowi jedną z największych inwestycji mieszkaniowych realizowanych w mieście w ostatnich latach.

Realizacja tego typu przedsięwzięć ma istotne znaczenie dla przyszłości miasta. Rozwój dostępnego mieszkalnictwa społecznego zwiększa atrakcyjność Kowar jako miejsca do życia dla młodych rodzin oraz osób planujących związać swojej przyszłości z miastem. Inwestycja wpisuje się również w działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym trendom demograficznym oraz budowanie nowoczesnej i przyjaznej przestrzeni do życia.

Znaczenie dla mieszkańców

Planowana inwestycja odpowiada na rosnące potrzeby mieszkaniowe mieszkańców oraz zwiększa dostępność nowoczesnych lokali mieszkalnych o dobrym standardzie technicznym i energetycznym.

Projekt ma szczególne znaczenie dla młodych rodzin, osób rozpoczynających samodzielne życie oraz mieszkańców poszukujących stabilnych warunków mieszkaniowych. Rozwój mieszkalnictwa społecznego wpływa również na wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa społecznego oraz zwiększanie atrakcyjności miasta jako miejsca do życia i osiedlania się.

Istotne znaczenie ma również fakt, że inwestycja realizowana jest bez konieczności angażowania środków własnych budżetu miasta, dzięki skutecznemu pozyskaniu finansowania zewnętrznego.

Wnioski

1. Rozwój mieszkalnictwa społecznego stanowi jeden z istotnych elementów polityki rozwoju miasta.
2. Inwestycje mieszkaniowe mogą ograniczać negatywne skutki zmian demograficznych i odpływu mieszkańców.
3. Nowoczesne i energooszczędne budownictwo zwiększa atrakcyjność Kowar jako miejsca zamieszkania.
4. Projekt łączy funkcje społeczne, środowiskowe i infrastrukturalne, odpowiadając na współczesne potrzeby mieszkańców.
5. Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych umożliwia realizację dużych przedsięwzięć bez nadmiernego obciążania budżetu gminy.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalszy rozwój dostępnego mieszkalnictwa dla mieszkańców Kowar.
2. Podejmowanie działań sprzyjających zatrzymaniu młodych mieszkańców i rodzin w mieście.
3. Rozwijanie nowoczesnych i energooszczędnych rozwiązań w budownictwie komunalnym i społecznym.
4. Tworzenie przestrzeni mieszkaniowych łączących funkcje społeczne, rekreacyjne i środowiskowe.
5. Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania dla kolejnych inwestycji mieszkaniowych.

2.3. Działania w zakresie rozwoju i modernizacji zasobu mieszkaniowego

W 2025 roku kontynuowano działania związane z modernizacją i dostosowywaniem mieszkaniowego zasobu komunalnego do współczesnych potrzeb mieszkańców oraz wymogów technicznych i społecznych.

Jednym z kluczowych przedsięwzięć przygotowywanych do realizacji była rewitalizacja i przebudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Waryńskiego 8 w Kowarach. Rok 2025 był okresem opracowywania dokumentacji projektowej oraz przygotowania inwestycji do realizacji. Projekt obejmuje kompleksową przebudowę istniejącego budynku wraz z utworzeniem 8 mieszkań przeznaczonych na stały pobyt mieszkańców, w tym dwóch lokali dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Działania przygotowawcze poprzedzone były procesem stopniowego wykwaterowania mieszkańców budynku. Ostateczne opuszczenie obiektu nastąpiło po wydarzeniach związanych z powodzią z 2024 roku, które uwidoczniły konieczność podjęcia kompleksowych działań modernizacyjnych i poprawy bezpieczeństwa technicznego budynku.

Przedsięwzięcie realizowane jest przy współdziałaniu Zakładu Eksploatacji Zasobów Komunalnych i stanowi element szerszej polityki mieszkaniowej miasta, ukierunkowanej na poprawę standardu zasobu komunalnego, przeciwdziałanie degradacji budynków mieszkalnych oraz zwiększanie dostępności mieszkań dla osób wymagających wsparcia.

W 2025 roku podejmowano również szereg działań związanych z bieżącą modernizacją zasobu komunalnego, obejmujących m.in. remonty dachów, modernizację instalacji elektrycznych i gazowych, wymianę źródeł ogrzewania, poprawę efektywności energetycznej budynków oraz działania zwiększające bezpieczeństwo mieszkańców.

Znaczenie dla mieszkańców wykracza poza sam aspekt techniczny inwestycji. Rewitalizacja budynku przy ul. Waryńskiego 8 stanowi przykład działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców, odbudowę zdegradowanej przestrzeni miejskiej oraz tworzenie bardziej funkcjonalnego i bezpiecznego zasobu mieszkaniowego.

Znaczenie dla mieszkańców

Planowana rewitalizacja budynku przy ul. Waryńskiego 8 ma istotne znaczenie społeczne i przestrzenne dla miasta. Inwestycja przyczyni się do poprawy standardu mieszkań komunalnych oraz zwiększenia dostępności lokali dostosowanych do współczesnych potrzeb mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Działania te wpisują się również w proces przeciwdziałania degradacji części zasobu mieszkaniowego oraz poprawy estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni miejskiej. Przygotowanie budynku do nowej funkcji mieszkaniowej stanowi przykład przechodzenia od działań interwencyjnych i doraźnych do systemowego podejścia do polityki mieszkaniowej i rewitalizacji.

Znaczenie inwestycji wzrasta również w kontekście wyzwań demograficznych oraz potrzeby zapewnienia mieszkań osobom i rodzinom znajdującym się w trudniejszej sytuacji życiowej.

Wnioski

1. Rok 2025 był okresem przygotowania jednej z ważniejszych inwestycji mieszkaniowych w zasobie komunalnym miasta.
2. Rewitalizacja budynku przy ul. Waryńskiego 8 wpisuje się w długofalową politykę poprawy jakości zasobu mieszkaniowego.
3. Działania przygotowawcze pokazały potrzebę kompleksowego podejścia do problemów technicznych i społecznych związanych z częścią zasobu komunalnego.
4. Projekt zakłada tworzenie mieszkań o wyższym standardzie oraz zwiększenie dostępności dla osób wymagających szczególnego wsparcia.
5. Inwestycja stanowi przykład wykorzystania działań rewitalizacyjnych jako narzędzia poprawy jakości życia mieszkańców i odbudowy zdegradowanej przestrzeni miejskiej.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Skuteczna realizacja projektu rewitalizacji i przebudowy budynku przy ul. Waryńskiego 8.
2. Dalsza poprawa standardu technicznego mieszkaniowego zasobu komunalnego.

3. Kontynuacja działań związanych z modernizacją źródeł ogrzewania i poprawą efektywności energetycznej budynków komunalnych.
4. Rozwój polityki mieszkaniowej uwzględniającej potrzeby osób starszych, rodzin oraz osób wymagających wsparcia społecznego.
5. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rewitalizację i modernizację zasobu mieszkaniowego miasta.
6. Łączenie działań inwestycyjnych z polityką społeczną i rewitalizacją przestrzeni miejskiej.

2.4. Kowarska polityka prorodzinna

Kowarska polityka prorodzinna obejmuje działania gminy ukierunkowane na wspieranie rodzin, wzmocnienie ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.

2.4.1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kowary

Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie obowiązków Gminy Miejskiej Kowary reguluje art. 176 ww. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu. Uchwałą Nr XVIII/145/2019 Rady Miejskiej Kowar z 17 grudnia 2019 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025. Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Do nadrzędnych celów szczegółowych należą:

- diagnozowanie i analizowanie środowisk rodzinnych;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;
- rozwijanie kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców;
- dążenie do reintegracji rodzin, podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Wszystkie te czynniki mają nieść pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Kowary w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadziło dwóch asystentów rodziny w wymiarze przeliczeniowym 2 pełnych etatów.

Założeniem Programu było wsparcie rodziny w przezwyciężaniu rozmaitych trudności zaburzających jej funkcjonowanie i rozwój małoletnich obecnych w rodzinie. Rodziny znajdujące się w kryzysie obejmowane były pracą z rodziną angażującą różnych specjalistów, która zorientowana była na podnoszeniu kompetencji interpersonalnych członków rodziny, kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, uzależnieniom i przemocy domowej, na psychoedukację oraz wspieranie rodzin w procesie zmiany, ponadto, na tworzeniu skutecznego systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych i dla dzieci w tych rodzinach. Troska o rodziny z terenu Gminy Miejskiej Kowary w ramach interdyscyplinarnych działań ma swój wyraz w realizowanej pracy z rodziną, która jest pracą na zasobach tych rodzin, dla ogólnego dobra społeczności lokalnej.

Podsumowując należy stwierdzić, iż Gmina Miejska Kowary na miarę swoich możliwości w 2025 r. zrealizowała zadania wynikające z zakresu wspierania rodziny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach poprzez zespół planowanych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie funkcji opiekuńczo-rodzicielskich, materialnych, społecznych i zapobieganiu umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej wymienionych poniżej wspierał rodziny kowarskie w zakresach wymagających pomocy.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach na rzecz rodzin realizowali zadania w formie:

- pracy socjalnej realizowanej przez pracowników socjalnych m.in. poprzez: diagnozowanie sytuacji rodziny, opracowywanie i realizację planu pracy z rodziną, motywowania do zmiany i aktywizację społeczno-zawodową;
- pracy asystenta rodziny m.in. poprzez indywidualne wsparcie w miejscu zamieszkania rodziny, pomocy w organizacji życia codziennego, wsparcia w wychowaniu i opiece nad dziećmi, współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodzin;
- udzielaniu pomocy pieniężnej i niepieniężnej w tym na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- współpracy z instytucjami: placówkami oświatowymi, Policją, PCPR, Poradniami zdrowia, Poradniami Psychologiczno- Pedagogicznymi, Sądami Rejonowymi czy Zarządem Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach.

Szczegółowe cele i zadania sformułowano w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy, w tym:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Działania te realizowane są przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach (MOPS) we współpracy z: pedagogami szkolnymi kowarskich szkół, Policją, pracownikami jednostek ochrony zdrowia funkcjonującymi na terenie Gminy Miejskiej Kowary, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania

Przemocy Domowej w Kowarach, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kowarach, koordynatorami pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze (PCPR) oraz Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze i kuratorami sądowymi.

Wzmocnienie kondycji rodzin nieradzących sobie z trudami rodzicielstwa lub opieki nad dziećmi, promocja pozytywnych wzorców w rodzinie i prawidłowych ról społecznych, jak również zmniejszanie obszarów marginalizacji rodzin w różnych sferach życia, to przykładowe obszary działań w ramach Programu.

Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej określającym rodzinę, jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Zauważyć należy, iż rozumienie to nie wymaga występowania instytucjonalnej formy małżeństwa czy więzi pokrewieństwa, zatem rodziną nazwane zostaną wszystkie osoby wykazujące znamiona pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

1. Rodziny zamieszkałe na terenie gminy miejskiej Kowary, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Dzieci pozbawione właściwej opieki, pomocy i wsparcia za strony otoczenia, rodziny i najbliższych.
3. Instytucje działające na rzecz rodzin, dzieci i ich otoczenia.

Rodzina jako instytucja społeczna pozostaje w kręgu ciągłego zainteresowania socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz przedstawicieli innych dziedzin nauki i praktyki. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają działań interdyscyplinarnych i kompleksowych rozwiązań.

Asystentura rodzinna

Zadanie to było realizowane ze środków własnych gminy oraz pozyskanej w 2025 r. dotacji w ramach Rządowego Programu pn. „Asystent Rodziny w 2025 roku”, w wyniku czego pozyskano dofinansowanie na realizację ww. zadania w wysokości 43 288,62 zł.

W 2025 roku struktura wydatków w tym rozdziale kształtowała się następująco:

1. Wydatki bieżące, w tym:

Tabela 1 Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: 193 940,37 zł z tego:

	Plan po zmianach	Wykonanie w 2025 r.	%
Wynagrodzenia osobowe	187843,33	154797,54	82,41
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	6358,03	6358,03	100,00
składki na ubezpieczenia społeczne	33401,85	27701,68	82,93
Składki na fundusz pracy	4724,24	3907,43	82,71
Wpłaty na PPK pracodawcy	1175,69	1175,69	100,00
	233503,14	193940,37	

- 2) Wydatki związane z realizacją zadań statutowych 285,41 zł,
 3) Świadczenia na rzecz osób fizycznych 753,36 zł.

Zadanie to było w całości realizowane ze środków własnych gminy. Oprócz środków w wysokości 43 101,66, które zostały przekazane na n/w zadanie do gminy przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu w

ramach Programu Asystent rodziny 2025 oraz środków przekazanych w kwocie 28 720,80, a wydatkowanych w kwocie 27 583,17 w ramach dodatków motywacyjnych.

Tabela 2

Rozdział	Nazwa zadania	Plan na 2025 r.	Wykonane wydatki w 2025 r.	% wykonania planu	Przewidywane wykonanie na 2025 rok
85504	Asystent rodziny	243 014,91	202 952,14	0,83	Na 2026 – 188 810,00

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach

Tabela 3 Struktura wydatków w tym rozdziale w 2025r.

wynagrodzenia i pochodne od nich własne	123 255,54 zł
wynagrodzenia dofinansowane przez LUW Gorzów DUW Wr (program asystent rodziny i dodatki motywacyjne)	43 101,66 zł (AR) 27 583,17 (DM)
ZFŚS	5 530,00 zł
szkolenia pracowników	0 zł
usługi zdrowotne, badania okresowe pracowników	300,00 zł
wydatki osobowe inne niż wynagrodzenia	753,36 zł
ryczałty dla pracowników za używanie sam. prywatnego, delegacje	1 929,41 zł
zakup materiałów	499,00 zł

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach

Z uwagi na coraz większe potrzeby w Gminie Miejskiej Kowary w zakresie wspierania rodziny (liczne problemy opiekuńczo - wychowawcze, uzależnienia, w tym narkomania i alkoholizm) skutkujące m.in. zaniedbaniami opiekuńczo - wychowawczymi i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, pożądane było utrzymanie zatrudnienia dwóch asystentów rodziny. Asystenci rodziny działają profilaktycznie, co z uwagi na charakter przedmiotowych spraw jest bezcenne. Potrzebę intensyfikacji działań asystenta rodziny zauważają także sądy rejonowe oraz placówki oświatowe. Jednocześnie ww. podmioty pozytywnie oceniają efekty pracy asystenta rodziny ze współpracującymi już rodzinami.

Do podstawowych zadań asystentów rodziny należało w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodziny;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny dyrektorowi ośrodka;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną;

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej celem pracy asystenta rodziny jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, wsparcia rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, poprzez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i prowadzonego życia rodziny oraz poprzez małe kroki zgodnie z potencjałem i możliwościami rodziny wprowadzanie zmian.

Do funkcji asystenta rodziny zaliczono funkcję wsparcia psychiczno– emocjonalnego, diagnostyczno– monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą, motywująco- aktywizującą, koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy.

W 2025 r. MOPS w Kowarach przydzielił 6 rodzinom wykazującym się głównie bezradnością opiekuńczo-wychowawczą pomoc w zakresie wsparcia asystenta rodziny. W roku sprawozdawczym asystenci rodziny pracowali w 18 środowiskach, w tym zakończono współpracę z 8 rodzinami.

Tabela 4 Powody zakończenia współpracy

Powody zakończenia współpracy	Liczba rodzin
Zmiana miejsca pobytu	2
Osiągnięte cele	2
Zabezpieczenie dzieci- brak chęci dalszej współpracy ze strony rodziny	3
Brak efektów współpracy	1

Rodziny, którym przydzielono asystenta rodziny zmagają się głównie z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, a także problemami związanymi z bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemocą, uzależnieniami.

Asystenci rodziny w 2025r. współpracowali z rodzinami na podstawie:

- postanowień sądowych – 9 rodzin
- ustawy za życiem- 1 rodzina
- na wniosek rodziny-7 rodzin
- na wniosek szkoły- 1 rodzina

Podjęte działania w ramach realizacji planów pracy z rodzinami to m.in.:

- 1) pomoc w organizowaniu dnia codziennego (np. rozpisanie planu dnia z uwzględnieniem czynności wykonywanych z dziećmi);
- 2) angażowanie członków rodziny w codzienne prace domowe;
- 3) doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym utrzymania czystości w mieszkaniu, a także w zakresie higieny osobistej i pielęgnacji dzieci, ich codziennego prawidłowego żywienia;
- 4) motywowanie rodzin do prawidłowego gospodarowania budżetem domowym, w tym regularnej spłaty zadłużenia mieszkaniowego;

- 5) regularne motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy, do podnoszenia kompetencji zawodowych;
- 6) doradztwo w zakresie konieczności zapewnienia podstawowych potrzeb rodzinie;
- 7) doradztwo w zakresie ćwiczeń stymulujących rozwój dziecka;
- 8) motywowania rodzin do wykonywania podstawowych ćwiczeń z dzieckiem w domu;
- 9) praca bezpośrednia z dzieckiem – ćwiczenia rozwijające, kompensacyjne;
- 10) doradztwo w zakresie organizacji czasu wolnego rodziny, udziału w życiu kulturalnym;
- 11) doradztwo w zakresie planowania wydatków domowych, w tym robienia zakupów, opłat mieszkaniowych;
- 12) przedstawienie form pomocy rodzinom- propozycje skorzystania z warsztatów kompetencji rodzicielskich i innych form wsparcia skierowanych do rodzin z dysfunkcjami;
- 13) pomoc w sporządzaniu pism urzędowych, wypełnianiu formularzy/wniosek m.in. dot. ubiegania się o przyznanie mieszkania komunalnego, ugodę z Zarządem Eksploatacji Zasobów Komunalnych, do sądów celem pozyskania alimentów;
- 14) rozmowy dotyczące rozwoju dzieci, propozycja zapisania małoletnich do przedszkola, aby tam rozwijać ich funkcje poznawcze, społeczne, emocjonalne, motoryczne itd.,
- 15) motywowanie podopiecznych do regularnych kontaktów ze szkołą, jeśli występuje potrzeba towarzyszenie rodzinom w spotkaniach w szkole;
- 16) kontrolowanie wizyt małoletnich u specjalistów;
- 17) udzielanie wsparcia rodzinie poprzez wspólne uczestniczenie w wizytach u lekarzy, niezbędnych specjalistów;
- 18) udzielenie informacji dotyczących możliwości skorzystania z pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych- motywowanie do życia w trzeźwości, mając na uwadze dobro dzieci;
- 19) wspólne rozmowy, spotkania rodziny w celu poprawy relacji pomiędzy członkami rodziny;
- 20) wsparcie emocjonalne;
- 21) wspólne omawianie występujących problemów oraz możliwości, dzięki którym można z nich wyjść;
- 22) współpraca z przychodniami, szkołami, instytucjami pomocowymi;
- 23) współpraca z kuratorami sądowymi, udział w rozprawach sądowych, sporządzanie opinii dla sądu;
- 24) współpraca z PCPR – udział w okresowej ocenie sytuacji dziecka, sporządzanie opinii.

Wzmocnienie kondycji rodzin nieradzących sobie z trudami rodzicielstwa lub opieki nad dziećmi, promocja pozytywnych wzorców w rodzinie i prawidłowych ról społecznych, jak również zmniejszanie obszarów marginalizacji rodzin w różnych sferach życia, to przykładowe obszary działań podejmowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach w ramach Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2023- 2025.

Opisane powyżej działania realizowane są przez asystentów rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach we współpracy z: pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi kowarskich szkół, Komisariatem Policji w Kowarach, pracownikami jednostek ochrony zdrowia funkcjonującymi na terenie Kowar, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kowarach, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kowarach, koordynatorami pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze oraz Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze i kuratorami sądowymi.

Rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogły skorzystać z oferty wsparcia instytucji wymienionych powyżej w formie:

- psychoterapii, poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii, wczesnego wspomaganie rozwoju, diagnozy logopedycznej, grupy wsparcia, doradztwa zawodowego oraz mediacji w Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w Kowarach

- wsparcia psychologa i specjalisty psychoterapii uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin w Kowarach, a także placówki w Jeleniej Górze: Poradnia profilaktyki, leczenia i terapii uzależnień MONAR, Szpitala Specjalistycznego MSWIA gdzie mieszczą się poradnie specjalistyczne i m.in. można uzyskać wsparcie psychiatry dziecięcego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach na bieżąco prowadzą monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także działalność informacyjno - edukacyjną. Rodziny wskazane są objęte również zarówno wsparciem pieniężnym jak niepieniężnym z tut. Ośrodka.

Ponadto w ramach przedmiotowych zadań dotyczących wspierania rodziny w okresie od 1 stycznia 2025 do 31 grudnia 2025 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach realizowali zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej. Monitorowali sytuację rodzin, w tym dzieci zagrożonych poczuciem bezpieczeństwa z uwagi na podejrzenie przemocy domowej. Zadania pracowników ośrodka są spójne z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024, który realizowanym jest głównie w ramach realizacji zadań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W roku sprawozdawczym celem realizacji zadań w sposób prawidłowy m.in. z uwagi na zmieniające się przepisy prawa podejmowano również działania dot. doskonalenie kompetencji służb i instytucji poprzez organizację:

1. Szkoleń wewnętrznych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych oraz pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. szkoleń pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach w celu podniesienia kompetencji kadry ośrodka;
3. superwizje dla pracowników socjalnych i kadry zarządzającej

Pieczna zastępcza

Tabela 5 Liczba dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej

L.p	Nazwa Placówki	Liczba dzieci
1.	Dom Dziecka Nadzieja w Sobieszów	7
2.	Dom Dziecka Nadzieja 2 w Jeleniej Górze	2
3.	Dom Dziecka Iskierka w Szklarskiej Porębie	5
4.	Dom Dziecka Płomyk w Szklarskiej Porębie	8
5.	Dom Dziecka Wiosna w Krzydlinie Małej	2

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach współfinansował koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 6 Koszty związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej

	Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej w 2025 r.	Łączny koszt pieczy zastępczej za rok 2025
Rodziny zastępcze	30	252 654,00.
Instytucjonalna piecza zastępcza	24	674 342,78

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025 przyjętego Uchwałą Nr XVIII/145/2019 Rady Miejskiej w Kowarach z 17 grudnia 2019 r., dokonano analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach w 2024 r. oraz analizy przeważających problemów w rodzinach.

Dane przedstawiają poniższe zestawienia w formie wykresu i tabel.

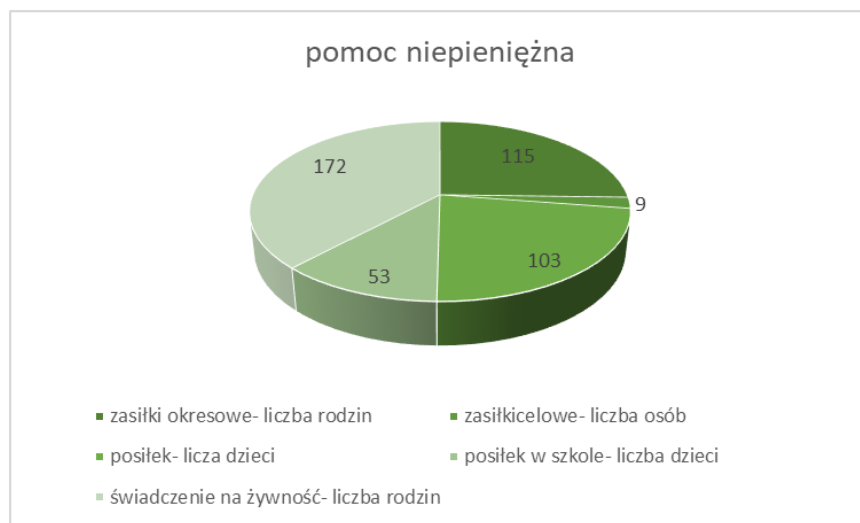
Tabela nr 7 Przyczyny udzielonego wsparcia z ustawy o pomocy społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2025

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	211	355
Bezdomność	20	22
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	12
Bezrobocie	114	243
Niepełnosprawność	85	131
Długotrwała i ciężka choroba	32	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9	37
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	11	14
Narkomania	2	4
Trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	1	2
Sytuacja kryzysowa	1	4
Kłęska żywiołowa	0	0

Opracowano na podstawie sprawozdania MRiPS-03

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej głównie spowodowanej jak wynika z przyczyn udzielonej pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z ubóstwa, bezrobocia oraz niepełnosprawności korzystają z pomocy pieniężnej tutaj. Ośrodka i w roku sprawozdawczym objęci zostali wsparciem zgodnie z przedstawionym wykresem.

Wykres nr 1 Formy udzielanej pomocy rodzinom

Pierwszą kategorią świadczeń wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach w roku sprawozdawczym, były zasiłki pieniężne:

- **zasiłki okresowe** – przyznane 115 rodzinom stanowiących największą grupę uprawnionych (92,17%) to osoby i rodziny wymagające pomocy w związku z brakiem możliwości podjęcia zatrudnienia z powodu bezrobocia (106 rodziny)
- **zasiłki celowe** przyznane 9 osobom pomoc zabezpieczyła potrzeby w zakresie częściowego pokrycia leków, środków czystości i higieny osobistej, odzieży i obuwia.

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej były świadczenia niepieniężne przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, które jak widać z dokonanej analizy są dużym wsparciem dla rodzin. Gmina Miejska Kowary realizuje Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024- 2028, w ramach którego

w roku 2025 skorzystało 103 dzieci. Pomocą w naturze w postaci gorących posiłków objęto 53 dzieci. Pomoc realizowana była przez 2 stołówki szkolne przy Szkołach Podstawowych: Nr 1 i Nr 3 w Kowarach, Publicznym Przedszkolu Nr 1 w Kowarach, Zespole Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze, Ośrodku „Nowa Nadzieja”. Pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności udzielono 172 rodzinom.

Po dokonaniu analizy klientów korzystających z wypłacanych świadczeń realizowanych przez tut. Ośrodek wynika, iż kowarskie rodziny zmagają się z licznymi problemami, których kumulacja może spowodować problemy opiekuńczo wychowawcze w środowisku. Podejmowanie działań profilaktycznych jest ważnym priorytetem Naszej instytucji.

2.4.2. Budowa żłobka miejskiego w Kowarach (2025 r.)

W 2025 roku rozpoczęto realizację inwestycji polegającej na budowie żłobka miejskiego na terenie Przedszkola Publicznego w Kowarach. Lokalizacja inwestycji umożliwi funkcjonalne powiązanie obu placówek oraz efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury.

Planowana placówka zapewni **16 miejsc opieki dla dzieci do lat 3**, co stanowi istotne uzupełnienie działań prowadzonych w ramach kowarskiej polityki prorodzinnej oraz odpowiedź na potrzeby mieszkańców w zakresie opieki nad najmłodszymi.

Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia dostępności usług opiekuńczych, ułatwiając rodzicom powrót na rynek pracy oraz godzenie obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym. Jest to szczególnie istotne w kontekście rosnących oczekiwań społecznych w zakresie dostępności usług publicznych oraz wsparcia rodzin na różnych etapach życia.

Budowa żłobka stanowi naturalne rozwinięcie działań Gminy w obszarze wspierania rodzin, uzupełniając dotychczasowe instrumenty pomocy o realną, trwałą infrastrukturę społeczną. Inwestycja ta wzmacnia potencjał rozwojowy miasta oraz buduje jego wizerunek jako miejsca przyjaznego rodzinom.

2.4.3. Wsparcie kowarskich rodzin – „mieszkanie treningowe”

Zgodnie z np. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. W roku 2021 uruchomiono nową formę pomocy mającą na celu wsparcie kowarskich rodzin – mieszkania treningowego, która w dalszym ciągu z powodzeniem funkcjonowała w roku 2025. Podstawowym celem funkcjonowania mieszkania jest zapewnienie usług bytowych, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Mieszkanie treningowe ma na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną oraz przygotowanie osób tam przebywających. Przeznaczone jest dla osób usamodzielnionych, które ukończyły 18 lat i opuściły pieczę zastępczą oraz posiadają zatwierdzony indywidualny program usamodzielnienia, a ponadto spełniają następujące warunki:

- nie mają możliwości powrotu do środowiska rodzinnego naturalnego, posiadają własne źródło dochodu,
- oczekują na przyznanie mieszkania z zasobów gminy,
- wymagają wsparcia i pomocy w podjęciu samodzielnego życia.

Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania mieszkania treningowego oraz zasady pobytu w ww. mieszkaniu określa regulamin organizacji i zasad funkcjonowania mieszkania treningowego, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach; natomiast szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym zostały uregulowane uchwałą nr XXXII/199/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 14 grudnia 2020r. oraz ją zmieniającą Uchwałą nr IV/18/24 z dnia 27 czerwca 2024r.

Zarządzeniem Burmistrza Miasta Kowary nr 182/2020 z dnia 10.12.2020 został wydzielony lokal mieszkalny z zasobów Gminy Miejskiej Kowary, który wówczas został przeznaczony na mieszkanie chronione. Lokal mieści się w Kowarach przy ul. Leśnej 12a/1. Natomiast aneksem nr 1 do porozumienia zawartego w dniu 02.01.2021r. pomiędzy ZEJK Kowary a MOPS Kowary w związku ze zmianą np. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej określenie „mieszkanie chronione treningowe” zastąpiono określeniem „mieszkanie treningowe”. Aneks do porozumienia wszedł w życie od dnia 01.11.2023r. Jednocześnie Burmistrz Miasta Kowary wydała zarządzenie nr 0050.10.2024 z dnia 22.01.2024r. zmieniające zarządzenie w sprawie wydzielenia z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kowary lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione poprzez zmianę pkt 1 ww. zarządzenia, który otrzymał brzmienie: „Wydzielam z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kowary lokal mieszkalny położony w Kowarach przy ul. Leśnej 12a/1 [...], który będzie pełnił funkcję mieszkania treningowego w myśl np. 53 ust 2 uops, prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach.

W roku 2023 zawarto dwa nowe porozumienia w związku z prowadzeniem mieszkań chronionych treningowych. Pierwsze porozumienie zawarte w dniu 30.10.2023r. między ZEJK Kowary a MOPS Kowary, na mocy którego ZEJK Kowary przekazuje na rzecz MOPS Kowary lokal komunalny położony przy ul. Zamkowej 9//54 w Kowarach do użytkowania z przeznaczeniem na prowadzenie mieszkania chronionego treningowego. Natomiast drugie – zawarte w dniu 30.10.2023r. między ZEJK Kowary a MOPS Kowary, na mocy którego ZEJK Kowary przekazuje na rzecz MOPS Kowary lokal komunalny położony przy ul. Zamkowej 9//31 w Kowarach do użytkowania z przeznaczeniem na prowadzenie mieszkania chronionego treningowego.

Gmina Miejska Kowary na mocy uchwały nr LI/319/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 lutego 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary a Gminą Janowice Wielkie w sprawie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej dotyczącego prowadzenia mieszkań chronionych podjęła ww. porozumienie. Analogicznie na mocy uchwały nr LI/320/22 oraz LI/321/22 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 lutego 2022r. porozumienia zostały zawarte z Gminą Miejską Karpacz oraz Miastem i Gminą Wleń.

2.4.4. Kowarska polityka senioralna

Dla wielu osób, starość to obawa przed staniem się ciężarem dla najbliższych czy też brak możliwości samodzielnej i niezależnej egzystencji. Jeszcze inni postrzegają osoby starsze jako osoby wyłącznie zabiegające o swoje interesy i nakładające duże obciążenia na młodsze pokolenia – zwłaszcza dla rynku pracy, systemu ochrony zdrowia i konieczności zapewnienia im godziwych standardów życia po przejściu na emeryturę. Często nie dostrzegamy i nie doceniamy potencjału i możliwości, doświadczenia, wiedzy oraz wielu innych wartości, które są nam przekazywane przez starsze pokolenia. Dzieje się tak, dlatego że młodzi ludzie nie zastanawiają się nad starością, mimo że jest ona nieodzownym etapem życia. Współczesna Polska musi być przygotowana na wszelkie następstwa, pozytywnych i negatywnych zmian wynikających z niepokojących prognoz demograficznych, czego efektem jest postępujące starzenie się populacji.

Obserwowana obecnie tendencja starzenia się polskiego społeczeństwa dotyczy również Gminy Miejskiej Kowary. Zauważalny jest stały wzrost liczby osób starszych (w wieku 60 i więcej lat) w stosunku do ogółu mieszkańców, co jest wynikiem zarówno spadku urodzeń, wydłużoną migracją zarobkową młodego pokolenia.

Znaczny odsetek osób starszych wśród mieszkańców Kowar rodzi określone potrzeby w zakresie zaspokajania potrzeb tej części miejscowej populacji, które związane są z takimi problemami jak: stopniowe eliminowanie z życia zawodowego i społeczne, poczucie nieprzydatności, pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność, zła sytuacja socjalno-bytowa w związku z niskim wymiarem świadczeń emerytalno-rentowych.

Pogarszająca się wraz z wiekiem kondycja zdrowotna i możliwość samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania powoduje potrzebę korzystania z pomocy osób trzecich w wykonywaniu codziennych czynności. Jak sami seniorzy deklarują, w większości otrzymują pomoc ze strony członków najbliższej rodziny, ale też coraz częściej sytuacja rodzinna i zdrowotna zmusza ich do korzystania z pomocy profesjonalnych służb. Zwiększające się w ostatnich latach odsetek młodych ludzi emigrujących z miasta w celach zarobkowych ma bezpośredni wpływ na sytuację osób starszych pozostających na terenie Kowar. Osoby starsze, których członkowie rodzin emigrowali, szczególnie poza granice RP pozbawione zostały możliwości zapewnienia im pomocy i opieki ze strony najbliższych oraz z uwagi na zanik więzi rodzinnych, wymagają wsparcia i pomocy wsparcia ze strony właściwych instytucji.

Samotność jest jednym z kluczowych czynników, które doskwierają seniorom, szczególnie tym, którzy mają trudności zdrowotne czy w poruszaniu się lub nie mają rodziny. Musimy tak projektować usługi społeczne, czy to aktywność kulturalną, czy sportowa, po pierwsze, by były dostosowane do potrzeb seniorów, a po drugie, by były zlokalizowane blisko miejsca zamieszkania. Z badań, które zrealizowaliśmy z seniorami, wynika, że jest duża potrzeba tego typu aktywności. Przyjazne miejsca, gdzie można spotkać drugą osobę, z kimś po prostu porozmawiać lub coś wspólnie porobić, są bardzo ważne w kontekście walki z osamotnieniem, a tym samym i dla kondycji psychofizycznej.

Starzenie się społeczeństwa dla systemu pomocy społecznej jest dużym wyzwaniem. Trzeba rozwinąć usługi społeczne w taki sposób, aby nie wrywać seniorów potrzebujących wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu z miejsca zamieszkania. Należy zapewnić im warunki, aby mogli pozostawać w swoim środowisku życia. Zaoferować różne formy pomocy blisko lub w miejscu zamieszkania. To jest bardzo ważne, bo jak pokazują badania, osoby, które są opuszczają swoje środowiska i są umieszczane w domach opieki, po prostu krócej żyją. Oczywiście deinstytucjonalizacja usług nie jest czymś nowym, ale w kontekście przemian demograficznych nabiera kluczowego znaczenia.

W odpowiedzi na opisane wyżej zjawiska Gmina Miejska Kowary zapewniła osobom starszym (60 i więcej lat) oraz osobom niepełnosprawnym różne formy wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności i poziomu usług socjalnych, realizacji polityki senioralnej oraz dobrych praktyk realizowanych w tym zakresie. W związku ze zmianami w polityce społecznej planujemy również szereg działań np. przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach w Centrum Usług Społecznych, by rozszerzać ofertę dla wszystkich mieszkańców również grupy osób starszych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań statutowych objął osoby starsze pomocą nw. Formami pomocy:

1. System świadczeń pomocy społecznej:

- usługi opiekuńcze
- zabezpieczenie pobytu w domach pomocy społecznej, w tym pokrywanie kosztu pobytu,
- świadczenia pieniężne (zasiłki stałe wraz z optacaniem składki na ubezpieczenie zdrowotne; zasiłki okresowe; jednorazowe zasiłki celowe)
- pomoc w ramach rządowego programu dożywiania (posiłki i świadczenia na zakup żywności).

2. Poprzez realizację dodatkowych działań rozszerzono ofertę usług społecznych poprzez realizację usług sąsiedzkich dla grupy seniorów mieszkańców Kowar. W 2025r. w ramach realizowanego Projektu „Pomocna Dłoń dla mieszkańców Gminy Kowary- usługi społeczne dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu”, objęto wsparciem 20 seniorów. W środowisku zamieszkania osób korzystających z usług sąsiedzkich świadczyło wsparcie 20 opiekunów. Celem projektu, którego realizacja jest planowana do czerwca 2026r. jest zwiększenie dostępności usług społecznych na obszarze Gminy Miejskiej Kowary poprzez zwiększenie liczby osób świadczących usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze w ramach Dziennego Domu Pomocy Społecznej i mieszkalnictwa wspomaganego oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii

informacyjno-komunikacyjnych (teleopieki), którymi objęte zostaną osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek/stan zdrowia/niepełnosprawność.

Kolejnym działaniem uruchomionym w ramach realizacji projektu było wsparcie w ramach Dziennego Domu Pomocy i rozszerzenie oferty dla uczestników. Oficjalne otwarcie Dziennego Domu Pomocy w Kowarach odbyło się 15 grudnia 2025r. Przepisem prawa pozwalającym na uczestnictwo mieszkańców we wskazanym ośrodku wsparcia jest Uchwała nr VIII/38/24 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 26 września 2024r. w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Dziennym Domu Pomocy. Jest to ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zapewniający całodzienne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. W ramach działalności DDP prowadzone są zajęcia tematyczne i prozdrowotne (np. zajęcia artystyczne i kreatywne, zabawy taneczne, sportowe, ruchowe np.). Tematyka jest dobierana w trakcie realizacji projektu zgodnie z opiniami i uwagami Uczestników, w celu dostosowania wsparcia do ich potrzeb.

3. Dodatkowo osoby starsze w roku 2025 mogły skorzystać z pomocy w formie żywności w naturze realizowanej i wydawanej przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Kowarach, w ramach programu FEAD, współfinansowanego przez Unię Europejską.

4. System świadczeń rodzinnych:

- zasiłki pielęgnacyjne,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- zasiłek dla opiekuna
- refundacja podatku VAT za ogrzewanie gazowe

5. Dodatki mieszkaniowe

Świadczenie pieniężne przyznawane np. dla seniorów. Jest to forma pomocy finansowej ze strony gminy, przeznaczona dla osób starszych, które mają trudności z pokryciem kosztów utrzymania mieszkania w stosunku do swoich dochodów i spełniają kryteria zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Głównym celem wskazanego wsparcia jest:

- **Wsparcie w opłatach:** dofinansowanie bieżących wydatków związanych z eksploatacją i utrzymaniem lokalu mieszkalnego, takich jak czynsz, opłaty za energię, wodę czy ogrzewanie.
- **Zapobieganie ubóstwu energetycznemu i mieszkaniowemu:** pomoc ma na celu ochronę seniorów przed zadłużeniem mieszkaniowym oraz zapewnienie im stabilnych warunków bytowych, gdy ich dochody są niskie.

2.4.5. Edukacyjny Klub Seniora

Na podstawie Uchwały nr XV/94/19 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 12 grudnia 2019r. w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt uczestników w Edukacyjnym Klubie Seniora w Kowarach funkcjonuje ww. Klub, który jest ośrodkiem wsparcia dla seniorów w rozumieniu przepisu np. 51 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W roku 2025 Edukacyjny Klub Seniora w Kowarach kontynuował swoją działalność. Seniorzy uczestniczyli w zajęciach ruchowych pod okiem opiekuna. Wykorzystywali do zajęć pomieszczenie przystosowane do ćwiczeń wyposażone w drabinki, karimaty, taśmy do ćwiczeń czy piłki. Zajęcia kulinarne odbywały się w kuchni Edukacyjnego Klubu Seniora wyposażonej w aneks kuchenny. Seniorzy przygotowywali dania z wykorzystaniem płyty indukcyjnej, na której gotowali wcześniej przygotowane składniki z przepisów kulinarnych. W kuchni korzystali z czajnika elektrycznego, talerzy, sztućców, filiżanek, misek, desek. Na zajęciach manualnych Seniorzy wykonywali różne prace ręcznie dostosowane do ich poziomu sprawności.

Dzięki lekcjom języka angielskiego Seniorzy pozyskali dodatkowe umiejętności, które będą mogli wykorzystać np. w komunikacji z obywatelami innych państw np. podczas podróży. Dodatkowo poprzez naukę języka angielskiego Seniorzy stymulowali funkcje poznawcze mózgu, ćwiczyli pamięć oraz logiczne myślenie. Ponadto w EKS organizowana była Wigilia i Śniadanie Wielkanocne, wyjazd do Parku Japońskiego w Przesiece, udział w Straganach Kowarskich. Odbyło się również spotkanie z Klubem Seniora Piechowice (zwiedzanie Parku Miniatur, spotkanie z Panią Burmistrz oraz wspólny grill na zakończenie), spotkanie walentynkowe, dzień rogalika.

Członkowie EKS brali udział w zajęciach tzw. Państwo miesiąca np. Korea Południowa – zostały omówione ciekawostki na temat wybranego państwa oraz przygotowane niespodzianki kulinarne z tego kraju).

Edukacyjny Klub Seniora podjął współpracę z Biblioteką na Wojkowie. Członkowie uczestniczyli w zajęciach "ćwiczenia umysłu", brali udział w wycieczce do Sztolni Kowary z Diabetykami z Kowar.

2.4.6. Prace społecznie użyteczne

Organizacja Prac Społecznie Użytecznych przeznaczona jest dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Miasta Kowary. W roku 2025r. zadanie to było realizowane od 01.04.2025r. do 31.10.2025r. Jest to okres wykonywania PSU (prac społecznie użytecznych), bez uwzględnienia czasu ich organizacji i rozliczeń finansowych, który objął również marzec i listopad 2025r.

Ww. zadanie realizowane na podstawie Porozumienia nr 4/2025 w dniu 10.02.2025r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego pomiędzy Powiatem Karkonoskim reprezentowanym przez Starostę Karkonoskiego w imieniu, którego działa Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze, a Gmina Miejska Kowary którą, reprezentuje Burmistrz Miasta Kowary.

Zgodnie z Porozumieniem w 2025r. zaplanowano:

- wskazanie przez MOPS 56 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, spośród których Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze (PUP) mógł kierować osoby do wykonywania PSU.
- szkolenie BHP dla wszystkich osób skierowanych przez PUP do wykonywania PSU.
- wykonywanie w ramach PSU prac porządkowych i konserwatorskich na terenie miasta Kowary przez 29 osób, które były zatrudnione na stanowisku robotnik gospodarczy w wymiarze – 40 godzin miesięcznie, nie więcej niż 10 godzin tygodniowo/ 1 osoba.
- wykonywanie przez 29 osób miesięcznie łącznie 1160 godzin PSU.
- realizację wypłat należnych świadczeń za wykonanie PSU.
- refundację przez PUP 60% kosztu wypłaconych ww. świadczeń.
- pokrycie z budżetu Gminy Miejskiej Kowary 40% kosztu wypłaty świadczeń za wykonywanie PSU, 100% wydatków na szkolenie BHP dla uczestników PSU oraz pozostałe wydatki związane z obsługą PSU.

Głównym celem jest ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze zdegradowanym w Gminie Miejskiej Kowary. Wspieranie i aktywizacja osób bezrobotnych.

Działania jakie zostały podjęte:

- W celu zapewnienia wykonywania PSU przez 29 osób, w okresie realizacji zadania MOPS koniecznym było wskazanie łącznie 56 osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, z których PUP mógł skierować do wykonywania PSU zakwalifikowane osoby. Ze skierowanych przez PUP osób PSU podjęło łącznie 29 osób.
- Szkolenie BHP zrealizowano łącznie dla 29 osób.

- Osoby skierowane przez PUP do wykonywania PSU, po odbytych szkoleniach BHP- zostały skierowane do wykonywania prac w jednostkach organizacyjnych Gminy Miejskiej Kowary: do Urzędu Miasta Kowary, Szkół Podstawowych nr 1 i nr 3, Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych, Miejskiego Ośrodka Kultury, Przedszkola Publicznego nr 1, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Stała współpraca z PUP w sprawach związanych z przebiegiem PSU.
- Sporządzenie dokumentacji dot. przebiegu realizacji zadania, w tym list obecności, karty pracy (do stosowania przez poszczególne jednostki). Rozliczenie skierowań z PUP, tworzenie list wypłat za wykonywanie PSU i wniosków o refundację.

2.4.7. Pomoc obywatelom Ukrainy

Ustawa z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa weszła w życie z mocą wsteczną od dnia 24.02.2022r.

Na podstawie ww. „specustawy” osoba może przebywać w Polsce legalnie przez 18 miesięcy licząc od 24 lutego 2022 roku, jeśli:

- jest obywatelem Ukrainy i przyjechał do Polski legalnie z terytorium Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r., w związku z konfliktem zbrojnym (niezależnie od tego czy przyjechałeś bezpośrednio z terytorium Ukrainy czy przez terytorium innego kraju), oraz deklarujesz zamiar pozostania na terytorium Polski, lub
- jest mężem/żoną obywatela Ukrainy, i wjechała do Polski na powyższych warunkach (nawet jeśli nie posiada obywatelstwa Ukrainy)

Jeśli osoba należy do wyżej wymienionej grupy osób w ciągu maksymalnie 30 dni od przekroczenia granicy powinna udać się do dowolnego organu gminy i złożyć wniosek o nadanie numeru PESEL UKR. Jeśli osoba posiada już numer PESEL i tak ma obowiązek zgłoszenia się do organu gminy w terminie 30 dni od przekroczenia granicy, w celu odnotowania w rejestrze statusu PESEL UKR. Wniosek o nadanie numeru PESEL za osobę małoletnią składa jej rodzic, opiekun, kurator, opiekun tymczasowy lub osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

2.5. Rozwiązywanie problemów uzależnień

Działania Gminy Miejskiej Kowary w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień koncentrują się na profilaktyce, wsparciu osób dotkniętych uzależnieniami oraz ograniczaniu negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych z nimi związanych.

2.5.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy na terenie miasta Kowary w 2024r. realizował, zgodnie z przepisami prawa, Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy z: pedagogami szkolnymi kowarskich szkół, policją, pracownikami jednostek ochrony zdrowia funkcjonującymi na terenie Kowar, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kowarach oraz innymi instytucjami i organizacjami wymienionymi w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024 – 2030, przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach nr LXXX/485/24 z dnia 25 stycznia 2024r., zwanym dalej „Programem”.

Uchwałą nr XXXIII/206/20 z dnia 28 grudnia 2020r. zostały przyjęte przez Radę Miejską w Kowarach „Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych: na lata 2020 – 2027”.

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary działania z zakresu przeciwdziałania przemocy podejmowane są przez szereg ściśle współpracujących instytucji:

- Zespół Interdyscyplinarnej ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Kowarach;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach wraz z psychologiem współpracującym;
- Komisariat Policji w Kowarach;
- Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kowarach;
- placówki oświatowe (szkoły działające na terenie Gminy)
- placówki opieki zdrowotnej działające na terenie Gminy

we współpracy z: Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze, Kuratorami Sądowymi i Społecznymi oraz Prokuraturą Rejonową w Jeleniej Górze.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2019-2023 jest ograniczenie skali zjawiska występowania przemocy domowej na terenie Gminy Miejskiej Kowary oraz niwelowanie negatywnych skutków zjawiska przemocy domowej poprzez:

1. podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej poprzez systematyczne pogłębianie wiedzy na temat zjawiska oraz informowanie o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy;
2. promowanie pozytywnych postaw wzmacniając rolę rodziny poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne:
 - a) edukacja dzieci i młodzieży z zakresu psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz swoich rówieśników;
 - b) zwiększenie dostępności do mediacji jako nieagresywnej metody rozwiązywania konfliktów;
3. zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej:
 - a) udział w szkoleniach, seminariach i konferencjach dotyczących zjawiska przemocy domowej osób, które pracują w instytucjach i organizacjach zajmujących się problemem przemocy domowej;
 - b) zapewnienie możliwości udziału w superwizji pracownikom instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
4. prowadzenie poradnictwa indywidualnego oraz grupowego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2024 – 2030 są rodziny dotknięte przemocą w rodzinie, z uwzględnieniem:

1. osób doświadczających przemocy
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych;
2. osób stosujących przemoc;
3. świadków przemocy w rodzinie.

Adresatami działań profilaktycznych są mieszkańcy Gminy Miejskiej Kowary.

2.5.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

Obsługa administracyjna

Obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup diagnostyczno-pomocowych prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach. Zadanie to organizacyjnie włączono do zadań Działu Pomocy Środowiskowej, realizującego zadania wynikające z przepisów ustawy o pomocy społecznej.

Organizacja pracy ZI i GR

W 2025 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano łącznie 30 Grup Diagnostyczno-Pomocowych. W ich skład wchodził najczęściej: pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji, członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach, pedagog szkolny oraz asystent rodziny. Przedstawiciele poszczególnych instytucji opracowywali i realizowali plan działania pomocy rodzinie, diagnozowali i monitorowali sytuację rodziny.

W ramach realizacji „Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie” systematycznie wdrażana była procedura „Niebieska Karta” m.in. poprzez:

- a) działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup powoływanych do prowadzenia postępowań w sprawach indywidualnych;
- b) organizowanie narad i szkoleń m.in. na temat: procedury „Niebieskiej Karty”, zjawiska przemocy domowej, rozwiązywania konfliktów, zasad współpracy między ww. instytucjami;
- c) nieodpłatne konsultacje dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (ofiary, sprawców, świadków etc.) z psychologiem wyspecjalizowanym w pracy z rodzinami zagrożonymi przemocą (1 raz w tygodniu);
- d) przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno – edukacyjnych na temat infrastruktury placówek pomocowych (informatory, ulotki);
- e) prowadzenie działalności informacyjnej na temat procedury „Niebieskiej Karty” m.in. w szkołach w trakcie spotkań z rodzicami.

Sytuacja każdej z ww. rodzin była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Policji, natomiast dzieci z rodzin, w których została wszczęta procedura zostały objęte monitorowaniem przez odpowiedniego pedagoga szkolnego z danej kowarskiej szkoły we współpracy z wychowawcą klasy.

Spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GDP odbywały się w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W ściśle uzasadnionych przypadkach podejmowany był kontakt telefoniczny.

W dalszym ciągu na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach oraz Urzędu Miasta w Kowarach dostępne są opracowane w 2020r. materiały informacyjne dot. możliwości uzyskania pomocy w okresie zagrożenia epidemicznego w tym telefonicznych porad prawnych i psychologicznych, nie tylko realizowanych na terenie Kowar, ale również działające w trybie całodobowym na terenie całej Polski (np. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia”). Prowadzono działania mające w celu podniesienia świadomości i wrażliwości społecznej oraz zaangażowania społeczności lokalnej w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej poprzez rozpowszechnianie wiedzy na temat samego zjawiska.

Na dzień **31.12.2025r.** skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przedstawiał się następująco:

- Przewodnicząca ZI - Ewa Hamziuk (Dyrektor MOPS w Kowarach),
- Zastępca Przewodniczącej ZI – Aniela Woźniak (Przewodnicząca MKRPA)
- Sekretarz ZI – Sęk Patrycja

Członkowie ZI :

- Zastępca Dyrektora SP 1 Kowary – Anna Marciniak
- Pedagog ZSO Kowary – Katarzyna Kopczyńska
- Dyrektor Przedszkola Publicznego nr 1 w Kowarach – Wioleta Ignasiewicz

- Dyrektor SP 3 Kowary – Robert Oskulski
- Funkcjonariusz Policji – Elżbieta Wojciechowska
- Funkcjonariusz Policji – Rafał Gula
- Kurator zawodowy – Łozowiecka Adriana
- Pielęgniarka PCZ Kowary – Wiesława Pacak
- Pielęgniarka CITO-MED Kowary – Monika Gotowała
- Przedstawiciel organizacji pozarządowej Olimpia Kowary – Adrian Szczurek

Ponadto w ramach zacieśniania współpracy pomiędzy członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych prowadzone są konsultacje dotyczące najczęściej występujących problemów, wdrażania nowych rozwiązań, celem zwiększenia skuteczności działań. We współpracy z Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej organizowana była superwizja zarówno dla członków ZI jak i GDP.

Procedura Niebieskiej Karty (NK)

W roku 2025r. prowadzono 43 „Niebieskich Kart” – 13 kontynuowanych od 2024r. oraz 30 wszczętych w nowych sprawach. Zakończono procedurę w 30 przypadkach. Niebieskich Kart, które w dalszym ciągu będą procedowane w 2025r. jest aktualnie 12. W 2025r. została również powołana 1 GDP – bez zakładania formularza NK.

Działalność jednostek organizacyjnych gminy Kowary oraz innych instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach (MOPS)

- obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego i koordynowanie pracy grup diagnostyczno-pomocowych;
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową w ramach realizowanych przez MOPS systemów pomocowych;
- praca socjalna i doradztwo realizowane przez pracowników socjalnych oraz asystentura rodzinna realizowana przez asystentów rodziny w rodzinach zagrożonych przemocą i doświadczających przemocy;
- koordynowanie działań na rzecz ww. osób i współpraca w tym zakresie z działającymi na terenie Kowar oraz poza Kowarami instytucjami realizującymi zadania w tym zakresie;
- czynny udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w pracach grup diagnostyczno-pomocowych i realizowaniu planów pomocy w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- organizowanie przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny systemu wsparcia we współpracy z Policją, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi i społecznymi, przedstawicielami ochrony zdrowia dla rodzin, w których rozpoznano zjawisko przemocy lub sytuacje, które mogłyby być przyczyną stosowania przemocy domowej (m.in. nadużywanie alkoholu, narkomania, konflikty rodzinne i inne);
- podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników socjalnych i asystentów rodziny Ośrodka, poprzez ich udział w szkoleniach z zakresu m.in. problematyki przemocy, finansowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowary.

Komisariat Policji w Kowarach

- zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu wsparcia, pozwalającego powrócić członkom rodziny przeżywającej trudności w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie do prawidłowego funkcjonowania;
- monitorowanie rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą (min. 1 raz w miesiącu);
- w 69 przypadkach wystąpiono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowarach o wszczęcie postępowania dot. leczenia odwykowego;

- dokonano 319 kontroli rodzin dotkniętych przemocą;
- 19 postępowań w kierunku art. 207 kk, z czego 2 zostały przekazane do Prokuratury Rejonowej, 4 postępowania jest nadal w toku, natomiast 13 zostały umorzonych ze względu na brak znamion przestępstwa;
- wydany zostały 1 Nakaz/Zakaz dotyczący natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu oraz zakazu zbliżania się do jego bezpośredniego otoczenia, zakazu zbliżania się do ODP i zakazu kontaktowania się z ODP (nakazy/zakazy obowiązujące przez 14 dni od ich wydania);
- skierowany został 1 wniosek do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze – I Wydziału Cywilnego o wydanie Nakazu/Zakazu, który zostały rozpatrzone przez Sąd przychylnie dla ofiar przemocy – Nakaz/Zakaz został przedłużony do czasu zakończenia postępowania;
- udzielenie pomocy i asysty organom uprawnionym – 29;
- Spotkania profilaktyczne ze społeczeństwem, dziećmi i młodzieżą – 65;
- w 165 przypadkach złożono wnioski do Sądu Rodzinnego w Jeleniej Górze dot. interwencji w wykonywaniu władzy rodzicielskiej;
- w 2 przypadkach wystąpiono do Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- dodatkowo dzielnicowi w ramach spotkań profilaktycznych ze społeczeństwem realizują zadania z programów prewencyjnych zmierzających do poprawy świadomości i bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą, małoletnich zagrożonych demoralizacją, osób samotnych i bezdomnych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) i Urząd Miasta w Kowarach:

- finansowanie i nadzór nad Świetlicą dedykowaną dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym – od poniedziałku do piątku przez trzy godziny dziennie opiekę i wsparcie znajduje w niej 15 dzieci;
- finansowanie i nadzór nad Punktem Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin w Kowarach i kierowanie do Punktu osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków, podejrzanych o stosowanie lub stosujących przemoc domową oraz osób współuzależnionych – W ramach świadczeń udzielanych w Punkcie Konsultacyjnym w 2025 r. udzielono 1148 konsultacji dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym 249 konsultacji dla osób doznających przemocy domowej i 14 dla stosujących przemoc. Na 151 osób korzystających w 2025 r. z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym 15 to osoby doznające przemocy i 3 stosujące przemoc;
- organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- przekazywanie informacji drogą mailową o możliwości skorzystania z darmowych szkoleń lub konferencji. np. konferencji pn.: „Osoba doznająca przemocy – osoba stosująca przemoc. Od związku do zniewolenia” – bezpłatna konferencja online organizowana przez Fundację ETOH oraz Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom czy „Wykłady eksperckie z cyberprzemocy” prowadzone przez dr hab. Magdalenę Szafrank organizowane przez Instytut Nowej Kultury;
- podejmowanie czynności w zakresie przeciwdziałania zjawiskom przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy, zgodnie z kompetencjami MKRPA, poprzez podjęcie działań nakierowanych na profilaktykę alkoholową, jeśli zjawisko przemocy ma związek z problemem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i innych środków psychotropowych. Na posiedzeniach MKRPA rozpatrzono 39 wniosków bieżących, z tego 8 skierowano do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze w celu wydania orzeczenia o obowiązku podjęcia leczenia uzależnienia od alkoholu;
- rozprowadzanie w jednostkach na terenie Kowar materiałów otrzymanych z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej (przekazanie do MOPS Kowary bazy teleadresowej instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi na terenie województwa dolnośląskiego dla osób doznających przemocy domowej);
- udział w ogólnopolskiej kampanii Dzieciństwo bez przemocy;
- udostępnienie informacji na stronie miasta Kowary oraz na Facebooku o udziale kowarskich szkół w programie wsparcia psychicznego i zapobiegania samobójstwom wśród dzieci i młodzieży „RAZEM

ŁATWIEJ” oraz o możliwości skorzystania z bezpłatnej porady prokuratora w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw

- udostępnianie w holu budynku Urzędu Miejskiego w Kowarach ulotek, w tym „Reaguj na przemoc”;
- współdziałanie członków Komisji z ZI, GR oraz innymi instytucjami w sprawach dot. przemocy.

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Ich rodzin w Kowarach

Zadania Punktu Konsultacyjnego, finansowanego ze środków MKRPA, w 2024r. realizowało 2 psychologów i działania te koncentrowały się na świadczeniu usług bezpośrednio adresowanych do osób i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz członków rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.

Realizowano nw. formy oddziaływań:

- psychologiczne konsultacje indywidualne,
- grupa wsparcia dla osób uzależnionych,
- grupa wsparcia dla osób współuzależnionych oraz osób z syndromem „DDA” (Dorośle Dzieci Alkoholików)

Instytucje oświatowe działające na terenie miasta Kowary (Zespół Szkół Ogólnokształcących, Szkoła Podstawowa Nr 1, Szkoła Podstawowa Nr 3, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).

Ze względu na to, że zjawisko przemocy domowej wywiera szczególnie destruktywny wpływ na dzieci, bez względu na to czy są ofiarami przemocy, czy też pozostają jej świadkami – od wielu lat pracownicy instytucji oświatowych, działających na terenie Kowar, kładą szczególny nacisk na pracę z dziećmi.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W KOWARACH

- systematycznie diagnozowanie środowiska uczniowskiego pod kątem trudności w funkcjonowaniu rodziny i zagrożeń o charakterze przemocowym poprzez ścisłą współpracę i wymianę informacji z kadrą pedagogiczną oraz innymi pracownikami placówki ww. zakresie;
- podejmowanie działań pomocowych w rodzinach objętych procedurą „Niebeskiej Karty”;
- udzielono pomocy materialnej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej oraz organizowano akcje wspierające środowisko rodzinne i lokalne np. „Paczka dla Rodziny”, „Szlachetna Paczka”, „Festyn rodzinny z okazji Dnia Matki i Dziecka”;
- umieszczanie na stronie internetowej szkoły oraz wysyłanie na adresy e-mail rodziców adresy i numery telefonów instytucji udzielających profesjonalnej pomocy w celu przezwyciężenia trudności związanych trwającym dalej stanem zagrożenia epidemiologicznego;
- organizowano zebrania zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w celu omówienia problemów i postępow edukacyjnych uczniów;
- w ramach realizacji rekomendowanych Programów Profilaktycznych „Debata”, „Unplugged” oraz „Epsilon” i „Wyspa kompetencji” odbywały się zajęcia warsztatowe dla uczniów klas 4-8 i ich rodziców. Nadrzędnym celem warsztatów było kształtowanie kompetencji wychowawczych rodziców oraz nabywanie przez uczniów umiejętności chroniących przed używaniem substancji psychoaktywnych;
- organizowanie warsztatów i prelekcji dla uczniów i rodziców o charakterze profilaktycznych i psychoedukacyjnym;
- organizowanie działań edukacyjnych dla rodziców i uczniów w czasie zebrań, indywidualnych konsultacji, pogadanek w klasie w zakresie promowania wartości rodziny;
- systematyczne podnoszenie swoich kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry pedagogicznej poprzez udział w szkoleniach, studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 W KOWARACH

- współpraca z instytucjami na terenie Powiatu Karkonoskiego (PCPR, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, MOPS Kowary, Komenda Policji w Kowarach, Poradnia ERAPSYCHE Radomierz i Jelenia Góra);

- udział uczniów klas 6-8 w pracach Klubu Wolontariatu SP 3 w Kowarach;
- udział uczniów klas 1-8 w zajęciach wyrównujących szanse edukacyjne, terapii pedagogicznej, rozwijających uzdolnienia, projektach i wycieczkach w ramach projektu „Wzrost Jakości Edukacji w Szkole Podstawowej nr 3 w Kowarach”;
- monitorowanie sytuacji dzieci, w rodzinach których procedowana jest Niebieska Karta;
- organizowanie dla dzieci prelekcji nt. „Depresja – jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy”;
- organizacja jesiennego festynu „Jesień z Trojką”
- monitorowanie sytuacji uczniów z rodzin zastępczych, współpraca z pracownikiem PCPR w Jeleniej Górze;
- informowanie uczniów i ich rodziców o różnych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- współpracowano z poradnią psychologiczną „Erwa Psyche” w Radomierzu i Jeleniej Górze
- organizowanie warsztatów dla uczniów na temat cyberprzemocy;
- organizowanie zajęć profilaktycznych dla uczniów w ramach programu profilaktycznego „Godzina dla Młodych Głów”;
- monitorowanie sytuacji dzieci, które przebywają w rodzinach zastępczych.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

1. Diagnozowanie dzieci i młodzieży stanowiące wszechstronną ocenę możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży, poziomu ich rozwoju intelektualnego, emocjonalnego oraz osobowości. Dokonywanie diagnozy w zakresie pracy rewalidacyjnej, rehabilitacyjnej, terapeutycznej oraz potrzeb edukacyjnych. Orzekanie i opiniowanie do odpowiednich form pomocy psychologiczno – pedagogicznej poprzez:
 - a) wydawanie opinii,
 - b) wydawanie orzeczeń o potrzebie: kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno – wychowawczych, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
 - c) obejmowanie dzieci, młodzieży i ewentualnie ich rodziców bezpośrednią pomocą psychologiczno – pedagogiczną;
 - d) wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz ich rodzicami.
2. Udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno - pedagogicznej poprzez prowadzenie specjalistycznych oddziaływań stymulujących rozwój psychiczny jak:
 - a) prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin z zakresu: zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, terapii logopedycznej, pedagogicznej i psychologicznej indywidualnej i rodzinnej, terapii EEG Biofeedback, terapii SI, terapii dzieci ze spektrum autyzmu, terapii metodą Tomatisa, treningi interpersonalne,
 - b) udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającej pomocy psychologiczno – pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kariery zawodowej, w tym dzieci niepełnosprawnych, poprzez: zajęcia stymulujące rozwój zdolności i talentów, doradztwo psychologiczne i pedagogiczno – logopedyczne dla dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli odnośnie rozwoju psychicznego i fizycznego dzieci, w formie bezpośredniej oraz zdalnej,
 - c) udzielanie pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych poprzez: prowadzenie konsultacji w formie zdalnej lub w miarę potrzeb stacjonarnej oraz wsparcie merytoryczne, wspomaganie i inspirowanie działalności terapeutycznej w szkołach i innych placówkach,
 - d) prowadzenie cyklicznych spotkań z rodzicami dzieci z autyzmem i Zespołem Aspergera mających na celu wsparcie psychiczne oraz wypracowanie metod i form pracy z dziećmi.

3. Realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcje przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych poprzez:
 - a) udzielanie nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy w:
 - rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w tym w rozpoznawaniu ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I – III szkoły podstawowej,
 - rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów;
 - b) współpracę z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy zdalnej psychologiczno – pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno – wychowawczych;
 - c) uczestniczenie pracowników pedagogicznych w opracowaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia;
 - d) współpracę, na pisemny wniosek dyrektora przedszkola, szkoły, placówki lub rodzica dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego, w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno – komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego;
 - e) udzielanie nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.
 - f) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
4. Organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, poprzez:
 - a) zorganizowanie w listopadzie 2024 r. spotkania z dyrektorami i pedagogami placówek oświatowych z rejonu Kowar, na którym zapoznano z obowiązującymi przepisami dotyczącymi udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkołach i przedszkolach, form i metod współpracy placówek z Poradnią oraz zasad obowiązujących przy wydawaniu orzeczeń i opinii,
 - b) pomoc w diagnozowaniu potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
 - c) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb przedszkola, szkoły lub placówki;
 - d) zaplanowanie form wspomaganie i ich realizację;
 - e) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomaganie.
5. Organizowanie współdziałania z innymi poradniami, przedszkolami, szkołami i placówkami oraz organizacjami pozarządowymi, poprzez:
 - a) kierowanie na specjalistyczną diagnozę i konsultacje;
 - b) konsultowanie indywidualnych przypadków ze specjalistami innych placówek;
 - c) podejmowanie działań wymagających współpracy wielu specjalistów na rzecz pomocy dzieciom, młodzieży, ich rodzicom i nauczycielom.
6. Funkcjonowanie infolinii, przy której dyżurowali w określonym czasie psycholodzy i pedagogzy poradni.
7. Zamieszczanie na stronie internetowej oraz facebook’u Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej adresów mailowych do pracowników Pedagogicznych poradni w celu ewentualnego kontaktu w przypadku problemów.
8. Organizowanie warsztatów dla uczniów:
 - a) „Zdrowie psychiczne, profilaktyka depresji, metody na stres” - 88 uczniów;
 - b) „Depresja - jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy?” – 231 uczniów;
 - c) „Cyberprzemoc” - 77 uczniów.

9. Organizowanie warsztatów dla rodziców:

- a) „Depresja- jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy?” - 26 osoby;
- b) „Wpływ telefonu, komputera i masmediów na rozwój małego dziecka” - 6 osób;
- c) „Wzmacnianie Potencjału i odporności psychicznej dziecka” – 16 osób.
- d) „Depresja- jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy?” – konsultacje indywidualne dla rodziców – 22 osób.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W JELENIEJ GÓRZE I OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W JELENIEJ GÓRZE (OIK).

W ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej, trzem mieszkańcom Gminy Miejskiej Kowary udzielono pomocy psychologicznej w trybie stacjonarnym. Ponadto realizowany był program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w terminie od września 2025r. do grudnia 2025r. W siedzibie PCPR w Jeleniej Górze przeprowadzono szkolenie pt.: „Podnoszenie kompetencji rodzicielskich”. W ww. szkoleniu uczestniczyła jedna rodzina z Gminy Miejskiej Kowary.

Na stronie internetowej PCPR na bieżąco są umieszczane informacje przypominające o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej i uzyskania wsparcia w zakresie problemu przemocy w rodzinie.

2.5.3. Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary w 2025r.

W Gminie Miejskiej Kowary na dzień 31.12.2025 r. były 22 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 19 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia). Więcej niż w roku 2024 o jeden sklep oraz dodatkowo dwa punkty gastronomiczne.

W 2025 r. we wszystkich punktach na terenie Gminy Miejskiej Kowary sprzedano alkoholu na kwotę 13.832.933,74,57

Środki pozyskane z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydatkowane zostały na działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin od 02.01.2025 r. w poniedziałki i środy dyżur pełnił psycholog a we wtorki specjalista psychoterapii uzależnień. Zatrudniony psycholog prowadził konsultacje oraz porady dla osób uzależnionych i ich rodzin, świadczył pomoc psychologiczną dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), udzielał wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. rozmowy podtrzymujące). Specjalista terapii uzależnień motywował do podjęcia leczenia oraz udzielał wsparcia i porad dla osób uczęszczających do Punktu. W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone były zatem działania związane z profilaktyką oraz pomocą dla osób uzależnionych i ich rodzin, m. in. diagnoza problemowa, motywowanie do podjęcia leczenia, pomoc indywidualna, prowadzenie rozmów wstępnych motywujących do leczenia, praca oparta o osobiste programy wsparcia, pomoc grupowa dla osób uzależnionych – dostarczanie wiedzy o chorobie, rozbijanie mechanizmów chorobowych, podstawowe zasady trzeźwienia. Działaniami tymi objęte były osoby uzależnione, ich rodziny oraz Dorosłe Dzieci Alkoholików. Dla osób uzależnionych i ich rodzin w 2025 r. udzielono w sumie 999 konsultacji. Z pomocy skorzystało 130 osób. Osoby dotknięte problemem narkotyków zgłaszały się bezpośrednio do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w Kowarach. Informacje na temat możliwości otrzymania pomocy udzielane są przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Kowarach w Wydziale Spraw Społecznych oraz pracowników z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach. W roku 2025 z pomocy psychologicznej w zakresie uzależnienia od narkotyków udzielono 149 konsultacji. Z pomocy skorzystały 21 osób.

W 2025 roku w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach działała świetlica dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Działaniem świetlicy objętych było ok 15 dzieci. Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00 – 18.00. Uczestnicy mieli zapewnione wyżywienie w formie

ciepłego obiadu oraz materiały biurowe niezbędne do realizacji zajęć opiekuńczo - wychowawczych. Opiekę nad dziećmi sprawowały dwie Panie z wykształceniem pedagogicznym.

W miesiącu czerwcu 2025 w Edukacyjnym Klubie Seniora w Kowarach został przeprowadzony program pod nazwą „Jesień życia bez nałogów – o uzależnieniach i współuzależnieniach” – warsztaty dla seniorów. W sumie w szkoleniu uczestniczyło 20 osób.

W miesiącu lipcu oraz sierpniu 2025 r. na terenie Gminy Miejskiej Kowary zrealizowano audyt wszystkich punktów sprzedaży alkoholu połączony ze szkoleniem dla sprzedawców. Audyt polegał na zakupie kontrolowanym dokonanym przez tzw. tajemniczego klienta, którą była osoba młoda, wyglądająca na niepełnoletnią. Tuż po próbie zakupu odbywało się szkolenie dla pracowników sklepów oraz punktów gastronomicznych. Ponowny audyt miał miejsce po kilku dniach. Pierwszy audyt oraz szkolenie odbyły się w 36 punktach: 32 sprzedawców poprosiło o okazanie dowodu osobistego, 4 sprzedawców chciało sprzedać alkohol osobie wyglądającej na nieletnią. Podczas drugiego audytu: 33 sprzedawców poprosiło o okazanie dowodu osobistego, 3 chciało sprzedać.

W Szkole Podstawowej nr 1 oraz Szkole Podstawowej nr 3 przeprowadzone zostały rekomendowane działania profilaktyczne, których celem było wzmocnienie postaw proabstynenckich, zmiana błędnych przekonań normatywnych oraz klasyfikacja zachowań w kierunku promocji zdrowego stylu życia. W lutym 2025 r. we wszystkich oddziałach klas 1 – 3 obu szkół podstawowych został przeprowadzony Rekomendowany program Epsilon. W programie uczestniczyło 212 uczniów oraz 3 nauczycieli. Rekomendowany program „Debata” został przeprowadzony we wszystkich oddziałach klas piątych oraz ósmych obu szkół. Uczestniczyło w nim 109 uczniów. Rekomendowany program „Unplugged” został przeprowadzony we wszystkich oddziałach klas siódmych. W sumie w szkoleniu uczestniczyło 81 uczniów ww. szkół oraz 7 rodziców.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących w okresie wrzesień/październik 2025 r. zrealizowany został rekomendowany program pod nazwą „Ars, czyli jak dbać o miłość. W szkoleniu uczestniczyli uczniowie klas 2, 3 oraz 4 Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Lema w Kowarach. W sumie programem objętych zostało 51 uczniów.

W okresie wakacyjnym, od 28.07.2025 r. do 15.09.2025 r., w Miejskiej Bibliotece Publicznej filia na Wojkowie zostało zrealizowane zadania z zakresu profilaktyki uzależnień pod nazwą Wakacje bez smartfona – „W 80 dni dookoła świata – podróż po wolności od ekranów”. Zajęcia skierowane były dla dzieci w wieku 10 – 13 lat narażonych na problemy związane z uzależnieniami poprzez środowisko rówieśnicze, rodzinne a w ostatnim czasie przez stały dostęp do sieci i urządzeń multimedialnych. Maksymalna ilość dzieci biorących udział w zajęciach – 15 osób.

Zakupiony został pakiet materiałów edukacyjnych Kampanii „Cięża bez alkoholu – Powstrzymać FASD”

W związku z przygotowaniem do napisania nowego Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2026 – 2029 przeprowadzona została przez firmę zewnętrzną Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Miejskiej Kowary. W badaniu wzięło udział 201 mieszkańców miasta, 30 sprzedawców napojów alkoholowych, 157 uczniów szkół podstawowych klas 4 - 6, 80 uczniów szkół podstawowych klas 7 – 8 oraz tylko 6 ze szkół ponadpodstawowych (ze względu na bardzo niską liczbę respondentów w grupie SPP, uzyskane wyniki nie były traktowane jako reprezentatywne – nie odzwierciedlały one w sposób wiarygodny ani rzeczywistych problemów, ani przekonań tej grupy wiekowej) oraz 60 rodziców.

W 2025 r. członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych korzystali ze szkoleń - w sumie sfinansowane zostało szkolenie 3 członków komisji.

W 2025 roku z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml sfinansowano działania wpisane do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary.

W okresie wrzesień/październik przeprowadzono we wszystkich oddziałach klas szóstych obu szkół podstawowych program z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowany do dzieci i młodzieży „Wyspa Kompetencji”, którego celem było wspieranie czynników chroniących. Ze szkolenia skorzystało 102 dzieci.

W nowym roku szkolnym, we wrześniu 2025 r., zrealizowano program Epsilon we wszystkich oddziałach klas 1 – 4. Ze szkolenia skorzystało 269 uczniów oraz 13 nauczycieli.

Współfinansowano przeprowadzenie audyt wszystkich punktów sprzedaży alkoholu połączony ze szkoleniem dla sprzedawców w miesiącu lipcu oraz sierpniu 2025 r. na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Sfinansowano szkolenie 2 członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

2.6. Realizacja Programu Integracji Społeczności Romskiej

Realizacja Programu Integracji Społeczności Romskiej w Kowarach obejmuje działania ukierunkowane na wyrównywanie szans społecznych i edukacyjnych, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wspieranie aktywnego udziału społeczności romskiej w życiu lokalnym.

W 2025 r. Gmina Miejska Kowary pozyskała środki z budżetu państwa na dofinansowanie dwóch zadań w ramach Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021 – 2030.

Jednym z zadań było „*Wsparcie edukacji przedszkolnej*”. Celem zadania była pomoc dzieciom romskim w integracji z grupą rówieśniczą. Od 02 września do 19 grudnia zostało przeprowadzonych ok 28 godzin zajęć wyrównawczych z każdym dzieckiem. Zajęcia te miały poszerzyć horyzonty poznawcze dzieci, wspomagać ich rozwój intelektualny, pozwolić wyrównać opóźnienia rozwojowe oraz ułatwić start do dalszej edukacji.

Kolejnym zadaniem była „*Praca za dług czynszowy*” - celem zadania było umożliwienie osobom posiadającym zadłużenie czynszowe jego spłatę, jak również wpojenie zasad dotyczących utrzymania porządku. Zatrudnionych zostało sześć osób. W tym roku po raz pierwszy osoby zatrudnione w ramach zadania, koordynowane były przez pracownika Urzędu, zajmującego się estetyką miasta. Ze strony Urzędu Miejskiego w Kowarach osoba ta była organizatorem prac i osobą kontrolującą zadanie. Prace porządkowe wykonywane były na terenie miasta Kowary- codziennie wyznaczane przez ww. pracownika.

2.7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach realizuje zadania gminy w zakresie wsparcia społecznego, zapewniając pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz rozwijając usługi społeczne odpowiadające na zmieniające się potrzeby mieszkańców.

MOPS w 2025 roku realizował zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, stanowiąc jeden z kluczowych elementów systemu lokalnej polityki społecznej.

Zakres realizowanych zadań:

1. Świadczenia i pomoc finansowa

- a) przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej,
- b) realizacja świadczeń rodzinnych,
- c) wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- d) wypłata dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- e) realizacja świadczeń związanych z bonem energetycznym.

2. Usługi społeczne i wsparcie bezpośrednie

- a) świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- b) organizowanie pomocy w formie dożywiania dzieci i dorosłych,
- c) zapewnianie pomocy żywnościowej,

- d) organizowanie schronienia dla osób w kryzysie bezdomności,
- e) prowadzenie mieszkania treningowego,
- f) kierowanie osób do domów pomocy społecznej.

3. Wsparcie rodzin i dzieci

- a) prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami,
- b) wsparcie rodzin poprzez asystenta rodziny,
- c) realizacja zadań związanych z pieczęcią zastępczą,
- d) ponoszenie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

4. Przeciwdziałanie kryzysom społecznym

- a) realizacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- b) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- c) prowadzenie procedur „Niebieskiej Karty”,
- d) organizowanie wsparcia psychologicznego.

5. Wsparcie osób starszych i integracja społeczna

- a) prowadzenie Edukacyjnego Klubu Seniora,
- b) organizacja zajęć aktywizujących (manualnych, kulinarnych, językowych, ogrodniczych),
- c) rozwijanie działań integrujących społeczność lokalną.

6. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych

- a) realizacja pomocy dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi z 2024 roku,
- b) udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i losowych.

7. Aktywizacja społeczno-zawodowa

- a) organizacja i koordynacja prac społecznie użytecznych,
- b) współpraca z instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej.

8. Projekty i rozwój usług społecznych

- a) realizacja projektu „Pomocna Dłoń dla mieszkańców miasta Kowary”,
- b) prowadzenie Dziennego Domu Pomocy,
- c) rozwój usług sąsiedzkich,
- d) przygotowanie infrastruktury usług społecznych,
- e) działania przygotowawcze do przekształcenia MOPS w Centrum Usług Społecznych.

9. Współpraca i koordynacja działań

- a) współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi,
- b) realizacja zadań zgodnie z wytycznymi administracji rządowej i samorządowej,
- c) prowadzenie analiz i ocen sytuacji społecznej mieszkańców,
- d) sporządzanie sprawozdawczości i dokumentów strategicznych.

Podsumowanie działalności

W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach realizował szeroki zakres działań obejmujących zarówno wsparcie finansowe, jak i rozwój usług społecznych, odpowiadając na zróżnicowane potrzeby mieszkańców. Obok działań o charakterze interwencyjnym coraz większe znaczenie mają działania aktywizujące, integrujące oraz ukierunkowane na długofalowe wsparcie mieszkańców.

2.7. Podsumowanie – lokalna polityka społeczna

Działania realizowane w 2025 roku w obszarze lokalnej polityki społecznej koncentrowały się na zapewnieniu wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, rozwijaniu usług społecznych, wzmacnianiu integracji mieszkańców oraz tworzeniu warunków sprzyjających stabilnemu rozwojowi społecznemu miasta.

System pomocy społecznej funkcjonował w sposób ciągły i stabilny, zapewniając mieszkańcom dostęp do świadczeń oraz wsparcia instytucjonalnego realizowanego przede wszystkim przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach. Zakres działań obejmował zarówno pomoc finansową i rzeczową, jak i rozwój usług opiekuńczych, pracy socjalnej oraz działań wspierających osoby i rodziny wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Wyraźnie widoczny był rozwój usług społecznych, w tym inicjatyw skierowanych do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi. Istotnym kierunkiem działań było również przygotowanie systemowych zmian w zakresie organizacji usług społecznych, w tym działania zmierzające do przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych.

Ważnym elementem lokalnej polityki społecznej była realizacja działań integracyjnych i aktywizujących, obejmujących działalność Edukacyjnego Klubu Seniora, projekty społeczne oraz inicjatywy międzypokoleniowe. Działania te przyczyniały się do zwiększenia aktywności mieszkańców oraz wzmacniania więzi społecznych i poczucia wspólnoty lokalnej.

W 2025 roku podejmowano również działania ukierunkowane na rozwój infrastruktury społecznej i mieszkaniowej. Rozpoczęto realizację inwestycji związanej z utworzeniem miejsc opieki dla dzieci do lat 3 oraz budowę nowego budynku mieszkalnego w formule społecznego budownictwa czynszowego realizowanego przez Jeleniogórskie TBS.

Realizacja inwestycji mieszkaniowej stanowi istotny element działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom demograficznym oraz zwiększanie atrakcyjności Kowar jako miejsca do życia dla młodych rodzin i osób planujących związaną swoją przyszłość z miastem. Rozwój dostępnego mieszkalnictwa społecznego należy postrzegać jako ważny element nowoczesnej polityki społecznej i prorodzinnej.

Realizacja polityki społecznej była wspierana poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz wykorzystanie środków zewnętrznych, co pozwoliło na rozszerzenie zakresu działań oraz podniesienie jakości świadczonych usług.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania podejmowane w obszarze polityki społecznej mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców Kowar, zapewniając wsparcie w sytuacjach kryzysowych oraz tworząc warunki do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Rozwój usług społecznych, działań integracyjnych oraz infrastruktury społecznej sprzyja budowaniu wspólnoty lokalnej opartej na solidarności i wzajemnym wsparciu. Szczególne znaczenie mają działania skierowane do osób starszych, rodzin z dziećmi oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Istotnym elementem poprawy jakości życia mieszkańców jest również rozwój mieszkalnictwa społecznego oraz infrastruktury prorodzinnej, które zwiększają poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa społecznego mieszkańców oraz wzmacniają atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i osiedlania się.

Podejmowane działania wpływają również na zwiększenie dostępności usług publicznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb demograficznych oraz wzmacniają długofalowy potencjał rozwojowy miasta.

Wnioski

1. System wsparcia społecznego w Kowarach funkcjonuje stabilnie i zapewnia realizację podstawowych potrzeb mieszkańców.
2. Wyraźnie rośnie znaczenie usług społecznych jako uzupełnienia tradycyjnych form pomocy.
3. Podejmowane działania wskazują na kierunek zmian w stronę bardziej zintegrowanego systemu wsparcia społecznego (CUS).
4. Działania integracyjne i aktywizujące przynoszą wymierne efekty w postaci wzrostu aktywności mieszkańców.
5. Rozwój infrastruktury społecznej i mieszkaniowej staje się ważnym elementem polityki prorodzinnej i demograficznej miasta.
6. Inwestycje mieszkaniowe mogą ograniczać negatywne skutki depopulacji oraz zwiększać atrakcyjność Kowar jako miejsca zamieszkania.
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz skuteczne wykorzystanie środków zewnętrznych wzmacniają skuteczność działań gminy.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalszy rozwój usług społecznych, w szczególności w obszarze opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi.
2. Wdrożenie i rozwój modelu Centrum Usług Społecznych jako zintegrowanego systemu wsparcia.
3. Wzmacnianie działań na rzecz rodzin, w tym rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi.
4. Rozwój dostępnego mieszkalnictwa społecznego oraz działań ograniczających negatywne skutki zmian demograficznych.
5. Rozwijanie działań integracyjnych i międzypokoleniowych.
6. Zwiększanie dostępności usług społecznych poprzez wykorzystanie środków zewnętrznych.
7. Dostosowanie polityki społecznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców i wyzwań demograficznych.

3. KULTURA, SPORT I REKREACJA

3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach w 2025r.

Miejski Ośrodek Kultury w Kowarach w 2025 roku realizował szeroki zakres działań kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych, stanowiąc ważne centrum aktywności społecznej oraz współtworząc ofertę kulturalną miasta.

Imprezy organizowane i współorganizowane przez MOK

styczeń

- 10.01.25 – występ Teatru 55 w Karpaczu ze spektaklem „Sexterapia”
- 10.01.25 – przedpremierowy pokaz amatorskiego filmu „Moje Chiny” w Kinie za Rogiem
- 18.01.25 – wycieczka na zamek Bolczów w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”
- 18.01.25 – Kowarskie Kolędowanie – koncert w wykonaniu Kowarskich Wrzosów i ich gości
- 21.01.25 – Kino Objazdowe – projekcje nowości filmowych w sali widowiskowej MOK
- 24.01.25 – Koncert Charytatywny Szkoły Podstawowej Nr 1
- 28.01.25 – nagranie spotkania z cyklu „Biblioteka Podróżnika” organizowanego przez MBP w celu prezentacji całości na kanale YT Kurier Kowarski
- 29.01.25 – pomoc w organizacji spotkania emerytów z pracownikami ZUS
- 29.01.25 – przedpremierowy pokaz amatorskiego filmu „Moje Chiny” w Kinie za Rogiem
- 31.01.25 – spotkanie i dyskusja w KZR z Klubem Piwosza w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”

luty

- 3 – 14.02.25 – „Ferie z Kulturą” - zajęcia dla dzieci od pn. do pt. od godz. 10.00 do 14.00. Uczestniczyło w nich ponad 30 osób. W ramach spotkań odbywały się zajęcia plastyczne, muzyczne, gry i zabawy integracyjne.
- 5.02.25 – spektakl pt. „Wędrowka do Panamy” Teatru Złota Kaczka
- 7.02.25 – występ Teatru 55 w Kamiennej Górze z przedstawieniem „Eksperyment”
- 8.02.25 – wernisaż wystawy fotograficznej Wojciecha Miatkowskiego „Może morze, może góry”
- 11.02.25 – Dyskoteka z Klaunem Jejku – animacje dla dzieci
- 14.02.25 - występ Teatru 55 w Pisarzowicach z przedstawieniem „Sexterapia”
- 21.02.25 – pomoc w organizacji „Koncertu Walentynkowego” przygotowanego przez Przedszkole

marzec

- 2.03.25 – Występ Teatru 55 ze spektaklem „Seksterapia” w Lubawce
- 8.03.25 – Koncert Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej z okazji Dnia Kobiet
- 8.03.25 – Dzień Kobiet Klubu Emeryta występ zespołu Art Kowary
- 11.03.25 – Spektakle teatralne: „Aladyn” i „Mity greckie” w wykonaniu Teatru Katolickiego z Krakowa
- 28.03.25 – wernisaż wystawy grupy artystycznej PI ART

kwiecień

- 3.04.25 – spektakl Teatru 55 „Eksperyment”
- 11 – 13.04. 25 – Warsztaty fotograficzne „Sztuka i historia” w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”
- 12.04.25 – Wycieczka komentowana po Trutnowie w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”
- 12.04.25 – zabawy i animacje z Klaunem Jejku na scenie MOK

maj

- 1.05.25 – Wystawa plenerowa „ZONA Kowary” prezentacja archiwalnych zdjęć z Kowar na ul. Jagiellończyka
- 1.05.25 – spektakl słowno muzyczny „ZONA Kowary” czytanie tekstów o Kowarach do muzyki z pokazem starych zdjęć z Kowar – godz. 20.00
- 9.05.25 – wernisaż wystawy malarskiej Agnieszki Jakubiak i Małgorzaty Dobieckiej w sali wystawowej MOK
- 10.05.25 – Fajfa – zabawa przy żywej muzyce zespołu Five O'Clock
- 14.05.25 – premiera spektaklu przygotowanego przez uczniów ZSO w Kowarach

16.05.25 – koncert zespołu Gorayska Band na scenie MOK

25.05.25 – pomoc Stowarzyszeniu EUROJEDYNKA w organizacji Dnia Matki i Dziecka

czerwiec

30.05 – 1.06 – Warsztaty Filmowe „Trutnov – Sokołowsko” organizowane w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”

31.05 – Spacer/oprowadzanie po Sokołowsku organizowane w ramach projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”

4.05 – pomoc w organizacji obchodów 35-cio lecia istnienia samorządu i koncertu Filharmonii Karkonoskiej „Chopin przez Dolny Śląsk”

7.06 – występ Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej i animacje dla dzieci prowadzone przez Klauna Jejku w muszli koncertowej

26.06 – organizacja warsztatów dla kobiet prowadzonych przez studentkę psychologii i policjantkę

Stworzono strefę relaksu przed budynkiem MOK – rozwiesiliśmy hamaki i ustawiliśmy leżaki.

Lipiec - sierpień

- **Przeprowadzono siedem tygodni zajęć „Wakacje z Kulturą 2025”** - odbywały się one od poniedziałku do piątku w godz. 10.00 – 14.00, przeznaczone były dla dzieci w wieku 6–12 lat, w każdym z turnusów brało udział około 30 uczestników. Odbyły się w terminach: 30 czerwca – 4 lipca, 7 – 11 lipca, 14 – 18 lipca, 21 – 25 lipca, 28 lipca – 1 sierpnia, 4 – 8 sierpnia, 11 – 15 sierpnia.

- **Zorganizowano koncerty wakacyjne z cyklu „Kowary Miasto z Kulturą”**

4.07.25 - Five o' Clock - przeboje muzyki dancingowej

11.07.25 - OYA - rockowe granie

18.07.25 - BIEDRA i GOŚCIE - hip-hop młodego pokolenia

- **Przeprowadzono szereg działań w ramach naszego projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”**

4.07.25 – spacer po założeniach parkowo – pałacowych w Bukowcu

8.08.25 - „Demon demografii” - Okrągły Stół – spotkanie i rozmowy o przyszłości Karkonoszy

14.08.25 - „Spotkanie bez granic” - spotkanie seniorów z Polski i Czech w ramach spotkań lokalnych społeczności

14.08.25 – spacer sentymentalny po Kowarach – wizyta w Muzeum Sentymentów

22 – 24.08.25 – warsztaty fotograficzne „Portret niebanalny” - Błazejów, Trutnov

30.08.25 – „Polsko – czeskie pożegnanie lata” – animacje, spektakl teatralny, występy zespołów z Polski i Czech

W tym okresie zorganizowano jeszcze następujące wydarzenia:

- 24.07.25 - pokaz filmu „Moja Misja”, spotkanie z reżyserem i bohaterką dokumentu – księdzem Marcela Szumistawską – Bergson
- 26.07.25 - wyprzedaż garażową dla mieszkańców Osiedla Górniczego
- 9.08.25 - podczas pokazów kina plenerowego zorganizowaliśmy warsztaty malowania kamieni
- 28.08.25 – Koncert muzyczny – wizualny Visual Piano

wrzesień

- 6.09.25 – Z klasyka przez Polskę „Lutos Air Quintet” - koncert muzyki poważnej
- 9.09.25 – Warsztaty Eko – muzyczne dla uczniów szkół podstawowych – dwa koncerty

październik

- 10.10.25 – Pomoc w organizacji Dnia Nauczyciela organizowanego przez ZSO
- 11.10.25 – Prelekcja „Żmije w Karkonoszach” w Kinie za Rogiem
- 11-12.10.25 – wyjazd Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej na spotkanie orkiestr dętych do Wilczyna
- 24.10.25 – wernisaż wystawy gobelinów autorstwa Adama Gwoźdźcia
- 24.10.25 – pokaz premierowy w Kinie za Rogiem teledysku zespołu Kowarskie Wrzosey
- 25.10.25 – pomoc w organizacji 80-cio lecia istnienia Związku Hodowców Gołębi Poczтовых
- 30.10.25 – otwarcie wystawy poplenerowej „Portret niebanalny” w korytarzu MOK

listopad

- 7.11.25 – nagranie wideo spektaklu dla WTZ w Kowarach na konkurs
- 8.11.25 – pomoc w organizacji spotkania Klubu Amazonek
- 11.11.25 – Obchody dnia Niepodległości
- 21.11.25 – wyjazd członków SMK do Czech na „Spotkanie byłych pracowników przemysłu” w ramach naszego projektu „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”
- 25.11.25 – spektakle Teatru Katolickiego z Krakowa dla dzieci z przedszkola i SP: „Roszpunka” i „Pan Tadeusz”
- 25.11.25 – warsztaty dla rodziców „Słowa, które budują relacje – jak rozmawiać z dzieckiem w trudnych sytuacjach”
- 25.11.25 – spotkanie klubu dyskusyjnego w Kinie za Rogiem
- 29.11.25 – Zabawa Andrzejkowa Kowarskiego Klubu Seniora
- 30.11.25 – „Szeherazada” widowisko muzyczny – taneczne w wykonaniu zespołu Hajat

grudzień

- 2.12.25 – Zabawa Andrzejkowa WTZ w Kowarach
- 5.12.25 – pomoc w organizacji obchodów Barbórki w Kowarach
- 5.12.25 – Wernisaż wystawy 500+ 12
- 12.12.25 – „Magia na Wesoło” spektakl w wykonaniu Klauna Jejku dla szkół podstawowych
- 12.12.25 – kiermasz świąteczny SP 3
- 18.12.25 – pomoc w organizacji Najazdu Świętych Mikołajów na Kowary

- 18.12.25 – pokaz filmu dokumentalnego „Życie jest przypadkiem” i spotkanie z twórcą
- 23.12.25 – Koncert świąteczny KOR pod UM w Kowarach
- 31.12.25 – zabawa sylwestrowa emerytów

Koła zainteresowań, grupy muzyczne i kursy prowadzone w MOK w roku 2025

- Zajęcia artystyczno - plastyczne dla dzieci
- „Zumba dla dzieci” - 2 grupy wiekowe
- „Zajęcia ogólnorozwojowe – muzyka, rytmika, matematyka” – 2 grupy wiekowe
- Zajęcia filmowo-dziennikarskie dla dzieci i młodzieży „Młode Newsy”
- Zajęcia teatralne dla dorosłych – Teatr 55
- Zajęcia z klockami LEGO
- Nauka gry na instrumentach dętych: trąbka, saksofon, puzon
- Kowarska Orkiestra Rozrywkowa
- KOR Młodzi – grupa młodzieży działająca w ramach Kowarskiej Orkiestry Rozrywkowej
- Zespół „Kowarskie Wrzosi”
- Zespół muzyczny „Mooroi”
- Zespół muzyczny „Bandi”
- Zespół muzyczny Five O'clock
- Zespół muzyczny Art Kowary
- Studio muzyki ambientowej – **Soundscape Project** - Szczyżowski i Radomski
- Zajęcia tańca nowoczesnego Hip Hop prowadzone przez Szkołę Szybiak Dance
- Zajęcia z jogi

Ponadto w 2025:

- Wraz z naszym czeskim partnerem Archa Krkonos z Horni Marsov realizujemy projekt pod nazwą: „Czy przetrwa społeczność pod Śnieżką?”
- W ramach prowadzonego Kina za Rogiem wyświetlamy regularne seanse w czwartki godz. 18.00 (dorośli), sobotnie poranki dla dzieci godz. 11.00
- Wydano 4 numer Gazeta Kowarskiej z dodatkiem Kurier Kowarski
- Nagrywamy i upubliczniamy cotygodniowe serwisy filmowe z Kowar Kurier Kowarski
- Przygotowano dokumentację „Projekt Koncepcyjny – wytyczne stopniowego podnoszenia standardu budynku MOK
- Przemalowano na biało tablice wystawowe w galerii na II piętrze
- Odnowiono aulę – malowanie ścian, wymiana oświetlenia, budowa miejsc do siedzenia przy ścianie, odnowienie schodów
- Pomalowano ściany w jednej z sal do zajęć pozalekcyjnych
- Odświeżono (malowanie ścian, drzwi, zmiana oświetlenia) część pomieszczeń biurowych.
- Przeprowadzono naprawę poszycia dachu mok – czyszczenie, pokrycie podkładem i malowanie dwukrotnie specjalną farbą na 2/3 powierzchni
- Przeprowadzono remont korytarza na II piętrze (malowanie i wymiana oświetlenia)
- Prowadzono bieżące naprawy i drobne remonty budynku MOK

Stale formy pracy prowadzone w wynajętych pomieszczeniach MOK-u w 2025

- Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach.
- Pracownia szkła „Alter Ego”.
- Kancelaria Adwokacka Grzegorz Krygowski.
- Kancelaria Adwokacka Marta Socha
- Siedziba Kowarskiego Koła Polskiego Związku Emerytów i Rencistów.
- Szkoła Nauki Jazdy.

3.2. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach w 2025r.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach w 2025 roku pełniła istotną rolę w życiu kulturalnym i edukacyjnym miasta, realizując działania na rzecz upowszechniania czytelnictwa, integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców w różnych grupach wiekowych.

STATUS FORMALNO – PRAWNY BIBLIOTEKI

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach jako samorządowa instytucja kultury działa od 29 września 1991 r. na podstawie uchwały Nr XI/67/99 Rady Miejskiej Kowary z dnia 29 września 1991 r. Biblioteka jako jednostka organizacyjna Gminy Miejskiej Kowary, posiada osobowość prawną, funkcjonuje w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,
- Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawę z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych,
- Ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- Wpis do Rejestru Instytucji Kultury Urzędu Miejskiego w Kowarach pod nr 2
- Statut Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach

Biblioteka wszystkie swoje zadania realizowała w roku 2025 w siedzibie głównej w Kowarach, przy ulicy Szkolnej 2 oraz w Filii Nr 1 w Wojkowie, ul. Wojska Polskiego 4.

SIEĆ PLACÓWEK BIBLIOTECZNYCH NA TERENIE MIASTA KOWARY TWORZĄ:

- Biblioteka Główna, z wypożyczalnią i czytelnią, mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach. Zajmowała w roku 2025 trzy pomieszczenia (w tym pomieszczenia przeznaczone na Strefę młodych) o łącznej powierzchni 149,14 m²
- Filia biblioteczna Nr 1 zajmowała lokal o powierzchni 79 m² w budynku przy Wojska Polskiego 4.

GODZINY OTWARCIA BIBLIOTEKI I FILII W 2025 R.:

Biblioteka Główna:
poniedziałek 10.00-18.00
wtorek 10.00-18.00
środa 12.00-18.00
czwartek 10.00-18.00
piątek 8.00-16.00

Filia biblioteki była otwarta dwa dni w tygodniu, w godzinach:

poniedziałek: 10.00-18.00
środa:15.00-18.00

Oprócz tego, Biblioteka Główna była otwarta w każdą ostatnią sobotę miesiąca, Filia nr 1 w soboty podczas ferii zimowych oraz wakacji a także w dodatkowo wybrane soboty w ciągu roku.

Misja Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach jest instytucją kultury, która tworzy przyjazne miejsce dostępu do wiedzy, edukacji, informacji, kultury i komunikacji społecznej dla mieszkańców Kowar, zapewniając jednocześnie profesjonalny poziom swych usług.

Misją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kowarach jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności lokalnej, upowszechnianie kultury i czytelnictwa a także wiedzy na temat naszego regionu, przy jednoczesnym poszanowaniu różnorodności kultur i tradycji.

OFERTA STAŁA I USŁUGI ONLINE:

ZBIORY BIBLIOTECZNE

W 2025 roku wprowadziliśmy do księgozbioru 2182 książki w formie tradycyjnej. Oferujemy: literaturę piękną i popularnonaukową, literaturę historyczną, obyczajową, science fiction, fantasy, literaturę poradnikową, biografie i wspomnienia, literaturę kulinarną, o tematyce ekologicznej, sztuce, komiksy. Nieustająco dbamy o księgozbiór dla najmłodszych czytelników.

Łącznie (w bibliotece głównej i filii) nasz księgozbiór liczy 25 330 woluminów.

Sposób nabycia	Liczba w woluminach
Ogółem	2182
W tym zakupiono ze środków samorządowych	1897
Z dotacji Biblioteki Narodowej	252
Pozostałe wpływy - dary	33

Wszystkie zbiory, które wpłynęły do MBP w Kowarach podlegały pełnemu opracowaniu. Na bieżąco jest aktualizowany katalog on-line – wprowadzane są nowe rekordy. Jednocześnie prowadzone jest katalogowanie retrospektywne. Ewidencja zbiorów jest automatyczna, przy użyciu kodów kreskowych i czytników. Zakup zbiorów bibliotecznych w 2025 roku oparty był na analizie rynku wydawniczego. Jednak potrzeby czytelnika są najważniejszym kryterium w doborze kupowanych książek. Stały dopływ nowości pozwala nam na uzupełnienie i aktualizowanie księgozbioru. Zakupione zbiory wykorzystujemy do promocji czytelnictwa: organizujemy wystawki książek, spotkania czytelnicze, promujemy zakupione książki na naszej stronie internetowej i portalu społecznościowym. Potrzeby i zainteresowania naszych czytelników nie zmieniły się znacząco w stosunku do roku ubiegłego. Na bieżąco zbiory są selekcjonowane pod względem zużycia i przydatności. W ciągu roku w siedzibie Biblioteki i jej filii usunięto ze zbiorów 4442 zniszczonych, zdezaktualizowanych woluminów.

CZASOPISMA

Biblioteka w 2025 roku prenumerowała 2 tytuły czasopism branżowych. Z przeprowadzonych ankiet wynika, że czytelnicy nie są zainteresowani ani czytaniem, ani wypożyczaniem prasy. Małe zainteresowanie prasą wynika prawdopodobnie również z tego, że w bibliotece nie ma warunków sprzyjających cichej lekturze.

WYPOŻYCZENIA MIĘDZYBIBLIOTECZNE

W 2023 r dołączyliśmy do bibliotek będących w gronie partnerów Fundacji Depozytu Bibliotecznego. Krajowy Depozyt Biblioteczny to inna forma wypożyczania książek. Z oferty depozytowych, literackich rarytasów korzysta już około 3000 czytelników z całej Polski. Kowarska biblioteka także dołączyła do tej cennej idei udostępniania książek rzadkich, unikatowych, które są w naszych zbiorach, szerszej grupie czytelników, którzy zapiszą się do biblioteki Krajowego Depozytu Bibliotecznego i poprzez platformę Legimi mogą wypożyczać książki.

USŁUGI ONLINE

Zachęcamy do korzystania z literatury pięknej i popularnonaukowej dostępnej online. Nasze tradycyjne zbiory poszerzyliśmy o dostęp do zasobów takich portali jak:

- **WOLNE LEKTURY.** Dostęp: wszystkie placówki biblioteczne w Kowarach.
- **ACADEMICA.** Cyfrowa wypożyczalnia książek i czasopism naukowych. Dostęp: Biblioteka Główna.
- **LEGIMI.** Bezpłatne kody do Legimi można otrzymać kontaktując się z Biblioteką Główną i filią nr 1.
- **MAK+** - system biblioteczny. MAK + ma rekomendację Krajowej Rady Bibliotecznej. System jest całkowicie zgodny z formatem MARC21 oraz spełnia wszystkie wymogi stawiane przez Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), co zapewnia bezpieczeństwo gromadzonym danym użytkowników. System biblioteczny MAK+ jako jedyny w Polsce automatycznie udostępnia

dane katalogowe wszystkich bibliotek na portalu www.lubimyczytać.pl – największej w Polsce społeczności czytelników, liczącej pół miliona aktywnych użytkowników. Informacje o dostępności książek w bibliotekach korzystających z systemu MAK+ są wyświetlane na stronach www.serwisu.pl. Czytelnicy coraz częściej korzystają z katalogu on-line, o czym świadczą następujące dane:

Liczba wejść na indywidualny katalog	2019	2020	2021	2022	I-VI 2023	2024	2025
Filia nr 1	3	80	153	238	745	485	813
Kowary	86	472	241	322	1169	1695	1502

DOSTĘPNOŚĆ

KSIĄŻKA NA TELEFON

Seniorzy osoby chore i niepełnosprawne mogą skorzystać z usługi "Książka na telefon", czyli dostarczania wybranych pozycji do domu. Pracownicy biblioteki umawiają się po odbiór przeczytanych i dostarczają nowe książki do domu tym osobom, które zgłosiły takie zapotrzebowanie.

DUŻE LITERY - KSIĄŻKI Z DUŻĄ CZCIONKĄ

Wielkie Litery to książki wydawane większą czcionką, które chronią wzrok i ułatwiają czytanie osobom słabowidzącym. Dzięki nowemu formatowi czytanie jest bardziej komfortowe i przyjemniejsze, a przejrzysty format nie nadwyręża wzroku czytelnika. Seria jest polecana osobom słabowidzącym i seniorom.

STRONA WWW

Strona www.mbpkowary.pl posiada następujące ułatwienia dla osób ze szczególnymi potrzebami:

- wersję kontrastową
- możliwość zmiany rozmiaru tekstu
- widoczny fokus
- wyróżnienie odnośników

UŻYTKOWNICY BIBLIOTEKI I ODWIEDZINY W CIĄGU ROKU

Biblioteka udostępnia swoje zbiory w wypożyczalni Biblioteki Głównej i w filii nr 1. Biblioteka obsługuje czytelników z różnych grup wiekowych i pochodzących ze zróżnicowanej struktury społeczno – zawodowej. W omawianym okresie najważniejsze dane statystyczne prezentowały się następująco:

Wyszczególnienie	Biblioteka Główna	Filia nr 1	Ogółem
Użytkownicy zarejestrowani	1193	343	1536
Czytelnicy aktywnie wypożyczający	806	225	1031
Odwiedziny w bibliotece	10325	2887	13212
Ilość wypożyczeń na zewnątrz	25410	5136	30546
Ilość czytelników korzystających na miejscu	0	0	0
Ilość udostępnionych książek na miejscu	0	0	0
Ilość udostępnionych/wypożyczonych czasopism	0	0	0

Ilość czytelników korzystających ze zbiorów na miejscu wykazujemy na poziomie zerowym. Biblioteka dysponuje miejscem przeznaczonym do pracy indywidualnej.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA I EDUKACYJNA

Promocja czytelnictwa

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna prowadziła działalność kulturalno – edukacyjną promującą książki, czytelnictwo i Bibliotekę. W swoich kulturotwórczych przedsięwzięciach Biblioteka proponowała wartościową literaturę i jej twórców. Organizowała spotkania autorskie, promocje książek, konkursy literackie, zajęcia edukacyjne dla dzieci i dorosłych, lekcje biblioteczne, akcje czytelnicze. Biblioteka ze swoją ofertą wychodzi poza mury. Spotykamy się w przedszkolach i szkołach. Poprzez rozliczne przedsięwzięcia kowarska biblioteka starała się zwiększać zainteresowanie książką, kształtować gusty czytelnicze, uczyć odbioru literatury. Niewątpliwym sukcesem naszej Biblioteki jest bardzo dobra współpraca z placówkami przedszkolnymi i szkolnymi. Dzięki temu możemy promować czytelnictwo wśród najmłodszych, rozwijać kompetencje czytelnicze dzieci starszych i młodzieży. Jesteśmy instytucją wspierającą system edukacyjny, dzięki czemu mamy realny wpływ na kształtowanie zainteresowań dzieci i młodzieży.

W 2025 roku zorganizowano (w Bibliotece głównej i Filii Nr 1 w Wojkowie) 103 różnego rodzaju spotkań, wydarzeń, zajęć bibliotecznych. Łącznie w spotkaniach tych wzięło udział 3200 osób.

SPOTKANIA AUTORSKIE inspirują do sięgania po książki, rozwijają wrażliwość literacką i upowszechniają kulturę języka. Bez względu na wiek odbiorców, możliwość osobistego poznania pisarza sprawia, że jego twórczość staje się bliższa i bardziej intrygująca. Ciekawe pytania, serdeczne rozmowy, prośby o autografy i dedykacje tworzą niepowtarzalną atmosferę, w której każdy autor może poczuć się doceniony, a czytelnicy – częścią literackiego świata.

Katarzyna Wolwowicz – spotkanie dla dorosłych

Jarosław Szczyżowski - spotkanie dla dorosłych

Robert Maciąg – warsztaty i spotkanie autorskie dla dzieci

Jolanta Richter - Magnuszewska – spotkanie autorskie dla dzieci

Joanna Lamparska – spotkanie autorskie dla dorosłych

Bogusław Janiszewski - spotkanie autorskie dla dzieci

BIBLIOTEKA PODRÓŻNIKA – PRELEKCJE PODRÓŻNICZE cieszą się w naszej bibliotece dużym powodzeniem nie tylko wśród odbiorców ale również prelegentów. Możliwość poznania świata bez bagażu i planu to

szczególnie oferta dla tych, którzy chętnie ten świat chcą zobaczyć. Piękne zdjęcia i wspaniałe opowieści to gwarancja dobrze spędzonych wieczorów w bibliotece.

Arkadiusz Adamiec, Marcin Nasiłowski, Trekking wokół Nanga Parbat
Zbigniew Klimek - Chiny południowe. Z głową w chmurach

Maciej Abramowicz - Podróż do Ekwadoru

Robert Gondek- Namibia, Botswana. Pustynia, przyroda, przestrzeń

Andrzej Gliniak- Jak NIE zwiedzać świata

Marcin Nasiłowski - Sam na końcu świata

Miejska Biblioteka Publiczna
w Kowarach
zaprasza na spotkanie

**SAM NA KOŃCU ŚWIATA
WYSPY OWCZE**

SPOTKANIE POPROWADZI
MARCIN NASIŁOWSKI

21 października, wtorek, godz. 17.00
MBP w Kowarach, Kino za Rogiem,
ul. Szkolna 2.
Wstęp wolny. Liczba miejsc ograniczona

Miejska Biblioteka Publiczna
w Kowarach
zaprasza na spotkanie

WYPRAWA DO EKWADORU

SPOTKANIE POPROWADZI
MACIEJ ABRAMOWICZ

11 marca, wtorek, godz. 17.00
MBP w Kowarach, Kino za Rogiem,
ul. Szkolna 2.
Wstęp wolny. Liczba miejsc ograniczona

PRELEKCJE/ WYKŁADY

Opowieści z Doliny Domów
Przysłopowych - Olga Orlińska -
Szczyżowska

Cała prawda o życiu, śmierci i bujnym
życiu pozagrobowym Jana
Kochanowskiego – Katarzyna Matusiak
Królowa myszy, malarka barw
niezdecydowanych. Portrecistka dusz –
Olga Boznańska – Katarzyna Matusiak

MIEJSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W KOWARACH

**Królowa myszy
Malarka barw
niezdecydowanych
Portrecistka dusz –
Olga Boznańska**

OPOWIEŚCI O ARTYSTCE I
ŻYCIU XIX WIECZNEJ BOHEMY
ARTYSTYCZNEJ
ZEBRAŁA I PRZEDSTAWI
KATARZYNA MATUSIAK

2 GRUDNIA, WTOREK, GODZ. 17.00
SZKOLNA 2, KINO ZA ROGIEM

ROK 2025 ROKIEM OLGI BOZNAŃSKIEJ

Miejska Biblioteka Publiczna
w Kowarach
zaprasza na spotkanie

**OPOWIEŚCI Z KRAINY DOMÓW
PRZYSŁUPOWYCH**

SPOTKANIE POPROWADZI
OLGA ORLIŃSKA - SZCZYŻOWSKA

7 listopada, piątek, godz. 17.00
MBP w Kowarach, Kino za Rogiem,
ul. Szkolna 2.
Wstęp wolny. Liczba miejsc ograniczona

LEKCJE BIBLIOTECZNE

Organizowane są lekcje biblioteczne, zabawy edukacyjne i okolicznościowe, warsztaty plastyczne i literackie oraz wiele innych. Tematy zajęć dostosowujemy do potrzeb grupy. Lekcje biblioteczne najczęściej organizowane są na terenie przedszkola i szkół. W zajęciach biorą udział przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych (wszystkich klas) i szkoły średniej.

KLUBY

Dyskusyjny Klub Książki

Bardzo nam zależy, aby biblioteka była miejscem, w którym można rozmawiać o wspólnie przeczytanych książkach, wymieniać się spostrzeżeniami i wyrażać swoją opinię. Kreowanie mody na czytanie wśród dzieci i młodzieży, poprzez akcentowanie przyjemności płynących z lektur to jeden z naszych celów edukacji czytelniczej. Promowanie aktywnego udziału w życiu literackim, np. poprzez udział w spotkaniach autorskich, interesujących dyskusjach, czy twórczym wykorzystaniu wiedzy płynącej z literatury. Spotkania organizowane są dla grupy dzieci 10-12 lat.

Czytelniczy klub WTZ to cykliczne zajęcia, które są kierowane do uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Kowarach. Są to spotkania prowadzone w oparciu o literaturę piękną, dostosowane do potrzeb uczestników. Spotkania czytelnicze włączają uczestników WTZ w życie kulturalne, rozwijając umiejętności, często poprzez wspólne czytanie, dyskusje, czy tematyczne spotkania.

AKCJE I PROJEKTY

FERIE W BIBLIOTECE

Zajęcia dla dzieci odbywały się przez dwa tygodnie ferii. Wszystkie zajęcia dla dzieci organizowane są w oparciu i nawiązaniu do literatury dla dzieci.

WAKACJE W BIBLIOTECE

Zajęcia dla dzieci „Wakacje bez smartfona - „W 80 dni dookoła świata – podróż po wolność od ekranów” odbyły się w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kowarach w filii nr 1 (Wojska Polskiego 4). Program został zrealizowany od 28.07.2025 do 15.09.2025. W tym czasie odbyło się 12 spotkań po 3 godziny każde. Zajęcia skierowane były do dzieci w wieku 10-13 lat, narażonych na problemy związane z uzależnieniami poprzez środowisko rówieśnicze i rodzinne, a w ostatnim czasie też przez stały dostęp do sieci i urządzeń multimedialnych. Ilość dzieci biorących udział w zajęciach od 10 do 15 osób (w zależności od dnia). Realizowany program miał na celu uczyć dzieci, jak radzić sobie ze zmianami i wyzwaniem, jak rozwiązywać konflikty i dobrze funkcjonować w grupie. Duży nacisk został położony na wzmacnianie postaw odpowiedzialnego korzystania z mediów, internetu i gier komputerowych oraz profilaktykę uzależnień behawioralnych. Wszystkie działania zostały zaplanowane na bazie książki „80 dni dookoła świata” Julesa

Verne'a. Cała powieść opiera się na wyścigu dookoła świata, który Phileas Fogg podejmuje w odpowiedzi na zakład. Temat podróży jest centralny, ukazując różnorodność kultur, krajobrazów i technologii ówczesnych czasów – na tych wątkach został zbudowany program wakacyjny z warsztatami i działaniami profilaktycznymi. Wakacje w bibliotece realizowane były przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kowarach w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary

Wakacje bez smartfona
"80 dni dookoła świata"
podróż po wolność bez ekranów

Zapraszamy na zajęcia wakacyjne dzieci w wieku 7-12 lat

Będziemy podróżować razem z bohaterami książki "80 dni dookoła świata" Jules'a Verne'a

Odkryjemy świat różnorodnych kultur, krajobrazów, smaków i nauczymy się, jak można spędzić czas bez internetowego bagażu.

SZCZEGÓŁY PROGRAMU NA STRONIE:
WWW.MBPKOWARY.PL
LICZBA MIEJSC OGRANICZONA
ZAPISY OBOWIĄZKOWE: 757182571
ZAJĘCIA ODBYWAJĄ SIĘ W FILII NR

Zajęcia sfinansowano z Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary

ZE SZTUKĄ ZA PAN BRAT

Cykliczne spotkania dla dzieci organizowane przez cały rok. Podczas zajęć rozmawiamy o sztuce i inspirujemy się wielkimi dziełami. Chcemy uwrażliwić dzieci na piękno, ale także dać przestrzeń do rozwijania swojej wyobraźni. Na zajęciach korzystamy z literatury, która będzie uzupełnieniem naszych zajęć Dzieła sztuki, z którymi stykają się dzieci i młodzież przy różnych okazjach, silnie oddziałują na ich wyobraźnię i zdolności poznawcze. Edukacja przez sztukę stymuluje rozwój dziecka: uczy spostrzegawczości i koncentracji, pobudza wyobraźnię oraz kreatywność, kształtuje wrażliwość estetyczną dostarczając wzorce piękna a przede wszystkim skłania dzieci do własnych działań plastycznych. Zajęcia są prowadzone przez specjalistkę z zakresu sztuki – artystkę i pedagogkę Ewelinę Wójtowicz.

BIBLIOTEKA DLA SENIORA

W 2023 roku rozpoczęliśmy cykliczne zajęcia dla seniorów „Gimnastyka umysłu”, które kontynuowaliśmy w 2025 roku. Zajęcia przeznaczone dla osób 60+, mają na celu wzmocnienie i doskonalenie umiejętności poznawczych. Uczestnicy ćwiczą pamięć, myślenie, rozwijają spostrzegawczość, koncentrację i umiejętność słuchania. Są to również spotkania integracyjne, dzięki którym będziemy rozwijać także kreatywność uczestników i dzielić się swoimi umiejętnościami. W ramach spotkań zorganizowaliśmy dodatkowo następujące warsztaty i prelekcje dla seniorów:

Warsztaty kreatywne

Warsztaty z oddychania

Gry planszowe dla seniorów

Warsztaty literackie

Zakładzie i finansowane z budżetu
Samorządu Województwa Dolnośląskiego

STREFA MŁODYCH

W 2025 roku przy bibliotece, dzięki współpracy lokalnych partnerów powstała „Strefa Młodych” – miejsce spotkań, które młodzi ludzie zaprojektowali i urządzili według własnych potrzeb. Partnerstwo kowarskie stawia młodzież w centrum swojej uwagi, tworząc dla niej i wspólnie z nią bezpieczną przestrzeń rozwoju. Przestrzeń obejmuje salę warsztatową, pokój z aneksem kuchennym i dostęp do ogrodu. Jest to miejsce organizacji spotkań, warsztatów. Mamy nadzieję, że będzie to przestrzeń sprzyjająca budowaniu kreatywności, poczucia sprawczości oraz integracji. Wypełniamy to miejsce aktywnością inspirowaną przez młodych. Regularne „kulinarne czwartki”, warsztaty, spotkania Dyżury dorosłych wolontariuszy zapewnią wsparcie i bezpieczeństwo młodzieży. Projekt angażuje także rodziców i społeczność lokalną, budując relacje międzypokoleniowe. Realizacja partnerskiego przedsięwzięcia uświadomi mieszkańcom Kowar, jak ważna jest dbałość i troska o dobrostan i rozwój młodego pokolenia oraz o wzajemne relacje. Wspólna przestrzeń i zaangażowanie ze strony dorosłych to elementy, które umożliwią budowanie szerszego ekosystemu wsparcia dla młodzieży.

GRUPA INICJATYWNA: Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach (Program Rozwoju Bibliotek) Miasto Kowary (Zielony Lider), Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Ducha Gór (Liderzy PAFW, Lokalne Partnerstwa PAFW, Działaj Lokalnie)

SPOTKANIA SĄSIEDZKIE W WOJKOWIE

W 2025 roku udało się zorganizować osiem spotkań sąsiedzkich przy filii biblioteki na Wojkowie. Spotkania te były inicjowane przez bibliotekę ale odpowiadały na wyraźną potrzebę mieszkańców. Współczesne sąsiedzkie biblioteki to narzędzie pozwalające uczestniczyć mieszkańcom w procesie edukacyjnym. Dlatego cieszymy się, że filia na Wojkowie staje się miejscem spotkań i nawiązywania kontaktów towarzyskich. Zapewnia przestrzeń do czytania, pracy grupowej i wydarzeń. Przyczynia się do tworzenia społeczności, budowaniu tożsamości lokalnej i wzmocnienia więzi społecznych a także poprawie bezpieczeństwa oraz aktywizacji młodszych i starszych mieszkańców. Spotkania dotyczyły rozmaitych przedsięwzięć: od wspólnych akcji sprzątnięcia Wojkowa, omawiania propozycji Budżetu Obywatelskiego, poprzez organizację rozświetlenia choinki, do wspólnego kolędowania.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK

Po raz kolejny Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich zorganizowało w dniach 8-15 maja 2025 r Tydzień Bibliotek i Bibliotekarzy. To ogólnopolski program promocji czytelnictwa i bibliotek. Ma on na celu podkreślenie roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia, edukacji oraz zwiększanie prestiżu zawodu bibliotekarza i zainteresowania książką szerokich kręgów społeczeństwa. Nasza biblioteka przygotowała z tej okazji zajęcia dla dzieci, warsztaty dla seniorów. Łącznie we wszystkich wydarzeniach Tygodnia Bibliotek wzięło udział 150 osób.

MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK

Od 2018 r. projekt jest realizowany przez Instytut Książki w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „Mała Książka – wielki człowiek” we współpracy z bibliotekami publicznymi. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które odwiedza wolską bibliotekę dla dzieci, otrzymuje w prezencie Wyprawkę Czytelniczą: książkę oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece i wypożyczenie min. Jednej książki, Mały Czytelnik otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostaje uhonorowany dyplomem. Projekt realizowany jest w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytanie generacyjne „Mała książka – wielki człowiek”.

NARODOWE CZYTANIE

Poezje Jana Kochanowskiego lekturą 14. odsłony Narodowego Czytania. W ramach ogólnopolskiej akcji nasza biblioteka przygotowała prelekcję o życiu i czasach Jana Kochanowskiego

KIERMASZ KSIĄŻKI

W 2025 roku zorganizowaliśmy dwa kiermasze książki na terenie Kowar.

PRACOWNIA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

Warsztaty literacko – plastyczne dla dzieci i rodziców. Każdego roku organizujemy zajęcia przedświąteczne dla najmłodszych i ich rodziców, podczas których robimy świąteczne prezenty dla najbliższych oraz ozdoby choinkowe.

PRACOWNIA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA
MIEDZYPOKOLENIOWE WARSZTATY KREATYWNE

SOBOTA 29.11, G. 11.30
KARTKI ŚWIĄTECZNE METODĄ LINORYTU

PONIEDZIAŁEK 1.12., G. 16.00
ŚWIĄTECZNY BOOK FOLDING

PONIEDZIAŁEK 15.12., G. 16.00
CUDA CUDENKA NA CHOINKĘ

SOBOTA 20.12, G. 10.00
PIERNIKOWE SZALEŃSTWO

LICZBA MIEJSC OGRANICZONA !!!!!
ZAPISY OBOWIĄZKOWE: 757192571
DZIECI DO LAT 7 TYLKO Z RODZICEM
FILIA NR. 1. WOJSKA POLSKIEGO 4

KONKURSY

W 2025 roku zorganizowaliśmy następujące konkursy:

Najlepszy czytelnik roku 2024.

„Zwierzątka z bajek”

„Wakacyjny superczytelnik”

UDZIAŁ W KONFERENCJACH, SZKOLENIACH I WYDARZENIACH BRANŻOWYCH

PRACOWNICY BIBLIOTEKI:

W bibliotece ogółem zatrudnionych jest dwóch bibliotekarzy, jeden pracownik administracyjny, jednostką kieruje dyrektor.

Grupa pracowników	Liczba pełnozatrudnionych (w osobach)	Liczba niepełnozatrudnionych (w osobach)	Razem pełno i niepełnozatrudnionych (w osobach)	Ogółem Etaty przeliczeniowe
Pracownicy merytoryczni (w tym dyrektor)	3	0	0	3
Pracownicy administracji	0	1	0	0,25
Pracownicy obsługi	0	0	0	0
Razem	3	1	4	3,25

Pracownicy służby bibliotecznej, administracyjnej łącznie z dyrektorem każdego roku doskonalą swoje umiejętności zawodowe, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach, seminariach, konferencjach oraz warsztatach. W 2025 roku pracownicy Biblioteki w Kowarach wzięli udział w szkoleniach, które podniosły ich kompetencje w zakresie współpracy z lokalną społecznością, nowoczesnych technologii oraz dostosowywania oferty do zmieniających się potrzeb czytelników. Zajęcia obejmowały m.in. tematykę partnerstw w kulturze, wykorzystania sztucznej inteligencji w bibliotece, dostosowywania przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami. Dużą uwagę poświęcono również metodom promowania czytelnictwa wśród młodego pokolenia oraz budowaniu biblioteki jako „trzeciego miejsca” – otwartej przestrzeni dla mieszkańców. Szkolenia były okazją do wymiany doświadczeń, a zdobyta wiedza pozwoliła na lepsze dostosowanie oferty Biblioteki do współczesnych realiów i oczekiwań czytelników. W 2025 roku 4 pracowników uczestniczyło w 20 szkoleniach, konferencjach, spotkaniach branżowych.

GRUPA INICJATYWY

Członkostwo w grupie INICJATYWY – utworzonej w ramach programu FRSI – dla dyrektorów bibliotek, którzy dzielą się doświadczeniem z innymi osobami zarządzającymi instytucjami kultury. To przestrzeń wymiany wiedzy oraz wspólnego rozwiązywania problemów.

STOWARZYSZENIE DYREKTOREK I DYREKTORÓW BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Dyrektorka Danuta Bunij jest współzałożycielką Stowarzyszenia Dyrektorek i Dyrektorów Bibliotek INICJATYWY. Celem Stowarzyszenia jest budowanie prestiżu stanowisk dyrektorek i dyrektorów bibliotek, wspieranie ich w codziennej pracy, wspieranie lokalnych grup dyrektorskich InicJaTyWy, a także reprezentowanie interesów bibliotek m.in. opiniowanie w kwestiach legislacyjnych.

Dzięki zaangażowaniu i możliwości uczestniczenia w działaniach poza lokalnych pracownicy reprezentują kowarską bibliotekę a także Gminę Kowary w ogólnopolskim środowisku bibliotekarzy i dyrektorów instytucji kultury.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Kowarska biblioteka swoją działalność promuje zarówno tradycyjnie w sposób stacjonarny jak i wirtualnie w internecie. W okresie sprawozdawczym istotną rolę w promocji jej marki pełniły media społecznościowe. To prosty sposób na interakcje z internautami i rozpowszechnianie różnorodnych informacji.

- Prezentowanie w mediach społecznościowych nowości dostępnych w Bibliotece.
- Organizowanie konkursów promujących czytelnictwo i jednocześnie aktywizujących Czytelników
- Przygotowywanie i wydruk plakatów z ofertą i wydarzeniami Biblioteki
- Promowanie stałej oferty Biblioteki: zajęcia, warsztaty, kluby dyskusyjne, wystawy, spotkania
- Organizacja wydarzeń terenowych mających na celu docieranie z ofertą Biblioteki do nowych potencjalnych użytkowników: Narodowe Czytanie
- Udział w wydarzeniach plenerowych: Kowarskie Stragany – promocja i prezentowanie oferty Biblioteki
- Prowadzenie profilu biblioteki na fb, na którym prowadzono konkursy, wydarzenia i inne akcje

- Prowadzenie strony internetowej
- Współpraca z mediami informacyjnymi: Kurier Kowarski, Gazeta Kowarska, Biuletyn Kowarski
- Współpraca z przedszkolami i szkołami w zakresie promocji czytelnictwa
- Udział biblioteki w grupie Inicjatywy i Stowarzyszeniu i promocja Biblioteki poza regionem

WSPÓŁPRACA

Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach aktywnie współpracowała z lokalnym środowiskiem, m.in.: z przedszkolami (wsparcie edukacyjne, organizacja konkursów), szkołami (wsparcie edukacyjne – lekcje biblioteczne, organizacja konkursów, wsparcie w zakresie gromadzenia i opracowywania zbiorów, zwłaszcza lektur szkolnych), mediami: Zachodnia, Kurier Kowarski, instytucjami kultury (MOK w Kowarach, biblioteki powiatu karkonoskiego), organizacjami pozarządowymi (LGD), Urzędem Miejskim w Kowarach, Stowarzyszeniem Miłośników Kowar. Współpraca dotyczyła takich obszarów jak: szeroko pojęta kultura, edukacja dzieci, młodzieży i osób starszych, promocja miasta i akcje społeczne.

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW

Nazwa projektu	Dotacja/grant	Źródło finansowania	Krótki opis (realizatorzy, cel, grupa docelowa, podstawowe działania, efekty)
NPRCz 2.0- Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych. Kierunek interwencji 1.1. zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.	13 461,00	Dofinansowanie ze środków finansowych MKiDN, Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach	Celem projektu jest wzmocnienie potencjału bibliotek w środowisku lokalnym, poprzez wzrost atrakcyjności i dostępności zbiorów.
Mała Książka – Wielki Człowiek	Wsparcie rzeczowe w postaci wyprawek dla dzieci i rodziców	MKiDN, operator Instytut Książki.	Kontynuacja
			Celem projektu jest promocja czytelnictwa wśród dzieci w wieku przedszkolnym. MBP w Kowarach pozyskała rzeczowe wsparcie w postaci pakietów startowych dla wszystkich dzieci w postaci książek, naklejek, dyplomów, kart i poradników dla rodziców.
Dyskusyjny Klub książki	Wsparcie rzeczowe i merytoryczne. Dofinansowanie do spotkania autorskiego. 1 500,00	Instytut Książki, Biblioteka Dolnośląska im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu	Kontynuacja W okresie rozliczeniowym odbyło się 13 spotkań. Członkowie DKK oraz inni użytkownicy biblioteki wzięli udział w spotkaniu autorskim i warsztatach Robertem Maciągiem
Lokalne Partnerstwa PAFW	15 000,00	Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, PAFW	Nagroda za najlepszy program rozwoju Partnerstwa. Strefa Młodych w Kowarach to projekt Lokalnego Partnerstwa PAFW Kowary, który ma na celu stworzenie przyjaznej przestrzeni dla młodych

			mieszkańców i ich aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnym. Inicjatywa oferuje szeroki wachlarz działań, od tworzenia strefy zielonej po gry miejskie, z naciskiem na rozwijanie umiejętności i budowanie poczucia wspólnoty.
Wakacje bez smartfona - „W 80 dni dookoła świata – podróż po wolność od ekranów”	10 000,00	Gmina Miejska Kowary	Miejski Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary

KOMPUTERYZACJA

UŻYTKOWANY SPRZĘT, OCENA JEGO STANU TECHNICZNEGO

W MBP w Kowarach użytkowanych jest łącznie 9 komputerów (w tym Chromebook). Sprzęt komputerowy został zakupiony przez MBP w ciągu ostatnich lat lub został przekazany bibliotece w ramach uczestnictwa w różnego rodzaju programach grantowych (FRSI, LGD) i projektach (Urząd Miasta Kowary). Wymieniono dwa komputery na nowsze w celu usprawnienia ich pracy. Istnieje stała potrzeba jego modernizacji wymuszona przez zwiększające się wymagania nowych aplikacji i systemów operacyjnych.

OPROGRAMOWANIE

Stan oprogramowania jest zadowalający. Biblioteka systematycznie przedłuża licencje programów antywirusowych na wszystkich komputerach, które są przeznaczone na prace wewnętrzne. Kontynuujemy używanie systemu bibliotecznego MAK+ opartego na hostingu na serwerze zewnętrznym, za który opłacamy abonament. Kontynuujemy również pracę na programach księgowo- kadrowych Radix, za który biblioteka płaci abonament, dzięki któremu otrzymujemy dostęp do najnowszych aktualizacji.

SKOMPUTERYZOWANE CZYNNOŚCI BIBLIOTECZNE I INFORMACYJNE

W 2025 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Kowarach użytkuje specjalistyczny program biblioteczny. MAK+ to elektroniczny i zintegrowany system biblioteczny, stworzony i ciągle rozwijany przez Instytut Książki, który służy do zarządzania biblioteką i jej zbiorami. System ten umożliwi tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego oraz bazy użytkowników placówki, umożliwi również elektroniczną rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów, a także prowadzenie statystyki bibliotecznej. System MAK+ jest rekomendowany przez Krajową Radę Biblioteczną. Jest również całkowicie zgodny z formatem MARC21 oraz spełnia wszystkie wymagania stawiane przez ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014, poz. 1182) oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, co zapewnia bezpieczeństwo gromadzonym danym użytkowników. To kompletny system biblioteczny, zawierający wszystkie aktualnie dostępne moduły systemu oraz funkcjonalności, umożliwiającą kompleksową obsługę wszystkich procesów związanych z książką i czytelnikiem w bibliotece.

3.3. Budowa nowej siedziby biblioteki w Kowarach (2025 r.)

W 2025 roku kontynuowano realizację inwestycji polegającej na rozbudowie i adaptacji istniejącego budynku po byłej stacji kolejowej na potrzeby nowej siedziby biblioteki.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje dostosowanie obiektu do pełnienia funkcji nowoczesnej przestrzeni publicznej, łączącej działalność biblioteczną z funkcjami informacji turystycznej, muzeum oraz sali

konferencyjnej. Takie wielofunkcyjne podejście pozwala na efektywne wykorzystanie obiektu oraz stworzenie miejsca integrującego różne obszary życia społecznego i kulturalnego.

Realizacja inwestycji stanowi przykład nadania nowego życia obiektowi o znaczeniu historycznym, przy jednoczesnym dostosowaniu go do współczesnych potrzeb mieszkańców i odwiedzających. Projekt wpisuje się w działania Miasta Kowary ukierunkowane na rozwój oferty kulturalnej oraz wzmacnianie tożsamości lokalnej.

Inwestycja realizowana jest równoległe z działaniami związanymi z przywracaniem połączeń kolejowych na trasie Jelenia Góra – Kowary – Kamienna Góra, w tym przez Mysłakowice oraz tunel pod Przełęczą Kowarską. W tym kontekście przebudowywany obiekt dawnej stacji PKP oraz modernizowana ul. Dworcowa stanowiąc będą istotny element lokalnego węzła komunikacyjnego, w którym planowane jest utworzenie parkingu przesiadkowego dla ponad 100 pojazdów.

Nowa siedziba biblioteki będzie pełnić rolę ważnego ośrodka życia społecznego, edukacyjnego i turystycznego, podnosząc atrakcyjność miasta oraz jakość świadczonych usług publicznych.

3.4. Obiekty sportowe i rekreacyjne w Kowarach

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna Gminy Miejskiej Kowary tworzy zróżnicowany i dostępny system przestrzeni służących aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców oraz rozwojowi lokalnej aktywności fizycznej.

W Kowarach znajdują się następujące obiekty sportowe i rekreacyjne:

- 1) Stadion Miejski przy ulicy Karkonoskiej (z płytą główną i boiskiem treningowym) dzierżawiony przez Stowarzyszenie MKS „Olimpia” Kowary,
- 2) łowisko wędkarskie przy ulicy Karkonoskiej użytkowane przez Stowarzyszenie MKS „Olimpia” Kowary, przy łowisku znajduje się wiata wypoczynkowa,
- 3) Zalew będący łowiskiem wędkarskim użytkowanym przez Stowarzyszenie Wędkarskie „Alternatywa”,
- 4) korty tenisowe przy ulicy Parkowej użytkowane przez Stowarzyszenie Tenisa Ziemi „Return”,
- 5) ścianka do ćwiczeń tenisa ziemnego przy ulicy Parkowej,
- 6) skatepark przy ulicy Parkowej,
- 7) boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012” w sąsiedztwie Osiedla Wichrowa Równia, wykorzystywane do godzin południowych przez Szkołę Podstawową nr 1 w Kowarach, a po popołudniu i w weekendy na zajęcia z animatorami sportu,
- 8) hala sportowa przy ulicy St. Staszica należąca do Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach,

- 9) sala sportowa i boisko wielofunkcyjne przy ulicy 1 Maja należące do Szkoły Podstawowej nr 3 w Kowarach,
- 10) sala sportowa oraz boisko sportowe przy ulicy Szkolnej należącą do Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach,
- 11) boiska przy ulicy Wiejskiej, Jagiellońskiej i Nadrzeczej,
- 12) place zabaw przy ulicy Matejki, Kwiatowej, Górnej, Jeleniogórskiej, Karkonoskiej,
- 13) siłownia zewnętrzna przy ulicy Matejki,
- 14) street workout przy ulicy Szkolnej,
- 15) miejsce rekreacyjne z możliwością grillowania przy ulicy Wiejskiej stworzone w ramach projektu pn. „Odkrywanie na nowo walorów kulturowych i historycznych Kowar i czesko-polskiego pogranicza”.

Swoje miejsca rekreacji posiadają również podmioty prywatne. W większości mają one charakter komercyjny. Znajdują się one na terenie: Ośrodka Przedwiośnie, Ośrodka Wojków, Jelenia Struga Medical SPA, w Kompleksie Wy.SPA, w Pałacowej Bawialni przy Parku Miniatur Zabytków Dolnego Śląska.

3.5. Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych

Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w Kowarach stanowi istotny element lokalnej polityki w zakresie rozwoju fizycznego i społecznego mieszkańców, realizowany w oparciu o współpracę z klubami sportowymi oraz wykorzystanie dostępnej infrastruktury sportowej.

Podstawowym narzędziem wspierania szkolenia sportowego było ogłoszenie przez Burmistrza Miasta Kowary konkursu ofert na realizację zadania publicznego pn. „Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych”. Edycja konkursu na rok 2025 została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w wyniku procedury wyłoniono trzy organizacje odpowiedzialne za realizację zadania.

Szkolenie prowadzone było przez:

- K.S. Funakoshi Shotokan Karate – w zakresie sztuk walki,
- MKS „Olimpia” Kowary – w zakresie piłki nożnej,
- K.J. Maximus Kowary – w zakresie jeździectwa.

Dodatkowo rozwijano aktywności związane z wędkarstwem, co świadczy o zróżnicowanej ofercie szkoleniowej dostosowanej do potrzeb i zainteresowań mieszkańców.

Zajęcia miały charakter systematyczny i obejmowały dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe, zapewniając możliwość regularnego uczestnictwa w treningach oraz rozwijania umiejętności sportowych. Kluby sportowe pełniły w tym zakresie nie tylko funkcję szkoleniową, ale również wychowawczą, kształtując postawy prozdrowotne, odpowiedzialność oraz umiejętność współpracy w grupie.

Uzupełnieniem działań w zakresie szkolenia sportowego był udział Gminy Miejskiej Kowary w ogólnopolskim programie „Aktywna Szkoła” – zadanie „Aktywny Orlik”, w ramach którego na kompleksie boisk „Orlik 2012” prowadzone były regularne zajęcia sportowe przez animatorów w okresie od marca do listopada.

Program ten umożliwił dzieciom i młodzieży dostęp do zorganizowanej aktywności fizycznej w sposób powszechny i systematyczny, przyczyniając się do poprawy sprawności fizycznej, stanu zdrowia oraz promowania aktywnego stylu życia.

3.6. Wydarzenia sportowe

Wydarzenia sportowe i rekreacyjne organizowane w Kowarach stanowią istotny element życia społecznego miasta, sprzyjając integracji mieszkańców, promocji aktywnego stylu życia oraz budowaniu pozytywnego wizerunku Kowar jako miejsca przyjaznego aktywności fizycznej i turystyce. W 2025 roku kalendarz wydarzeń był zróżnicowany i obejmował zarówno imprezy o charakterze lokalnym, jak i przedsięwzięcia o szerszym zasięgu.

W 2025 roku na terenie Kowar odbyły się m.in.:

- Kolarski Wjazd i Bieg Górski „Kowary – Okraj” organizowany we współpracy z firmą Grabek Promotion,
- turnieje i rozgrywki tenisa ziemnego o Puchar Burmistrza Miasta Kowary, realizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Tenisa Ziemnego „Return”,
- „Zawody wędkarskie o Puchar Burmistrza Kowar”, organizowane wraz ze Stowarzyszeniem Wędkarskim „Alternatywa”,
- „Kowarska Wiosenna Piątka” – wydarzenie biegowe przygotowane ze Stowarzyszeniem Miłośników Sportu Kowary,
- Rajd „Polarna Wyprawa Zuchów”, organizowany z Karkonoskim Hufcem ZHP,
- udział Kowar w międzynarodowym wydarzeniu European Peace Ride 2025, którego trasa przebiegała przez miasto, a Kowarska Starówka i Muszla Koncertowa były jednym z przystanków,
- cykl spacerów tematycznych z przewodnikiem, promujących aktywność rekreacyjną i poznawanie miasta,
- spacer historyczny „Powrót Kowarskich Legend”, łączący elementy rekreacji i edukacji lokalnej.

Uzupełnieniem wydarzeń były regularne rozgrywki sportowe oraz turnieje organizowane przez lokalne kluby i stowarzyszenia. Szczególną rolę odgrywał MKS „Olimpia” Kowary, którego drużyny – zarówno seniorskie, jak i młodzieżowe oraz dziecięce – uczestniczyły w rozgrywkach piłkarskich.

Działalność sportowa była również rozwijana przez:

- Klub Sportowy Funakoshi Shotokan Karate, organizujący zajęcia oraz wydarzenia sportowe, w tym Turniej Karate o Puchar Burmistrza Miasta Kowary,
- Klub Jeździecki Maximus, prowadzący zajęcia oraz zawody jeździeckie.

Różnorodność wydarzeń sportowych i rekreacyjnych organizowanych w Kowarach w 2025 roku świadczy o wysokiej aktywności lokalnych środowisk oraz dobrej współpracy samorządu z organizacjami społecznymi. Przedsięwzięcia te nie tylko zachęcają mieszkańców do aktywności fizycznej, ale również integrują społeczność lokalną oraz wzmacniają atrakcyjność miasta dla odwiedzających.

3.7. Rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych

3.7.1. Teren rekreacyjny „Wyspa Fun”

Jednym z elementów wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności turystycznej Kowar jest rozwój przestrzeni rekreacyjnych i miejsc wypoczynku. Szczególne znaczenie w tym zakresie posiada teren rekreacyjny zlokalizowany przy ul. Karkonoskiej, który w ostatnich latach stał się jedną z najbardziej rozpoznawalnych przestrzeni wypoczynkowych miasta.

W roku 2025 Uchwałą Nr XVI/82/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 marca 2025 r. wyznaczono sezon kąpielowy obowiązujący na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Sezon kąpielowy ustalono na okres od 1 czerwca do 30 września 2025 r. i funkcjonował on na terenie działki nr 665/3 obręb 0001 Kowary przy ul. Karkonoskiej 10A.

Teren rekreacyjny obejmuje wyspę otoczoną akwenem wodnym o powierzchni około 1,7 ha. Sama wyspa zajmuje powierzchnię około 3300 m² i została zagospodarowana jako przestrzeń wypoczynku, rekreacji i gastronomii.

Dzierżawca terenu stworzył miejsce łączące funkcje gastronomiczne, turystyczne i rekreacyjne, które w sezonie letnim stanowi atrakcyjną przestrzeń zarówno dla mieszkańców Kowar, jak i osób odwiedzających miasto. Obiekt oferuje możliwość aktywnego wypoczynku nad wodą, organizacji spotkań rodzinnych oraz korzystania z infrastruktury rekreacyjnej i gastronomicznej.

Powstanie i rozwój tego typu miejsc wpisuje się w realizację wizji Kowar jako miasta atrakcyjnego turystycznie, wykorzystującego swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe. Teren przy ul. Karkonoskiej stanowi przykład zagospodarowania przestrzeni w sposób sprzyjający integracji społecznej, rozwojowi usług czasu wolnego oraz budowaniu pozytywnego wizerunku miasta.

Znaczenie tego miejsca wykracza poza funkcję sezonowego kąpieliska. Jest ono również przykładem ożywienia przestrzeni miejskiej oraz tworzenia nowoczesnych i estetycznych miejsc wypoczynku odpowiadających na oczekiwania mieszkańców i turystów.

3.7.2. Zalew retencyjny przy ul. Zamkowej – przestrzeń bezpieczeństwa i rekreacji

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć zrealizowanych w ramach projektu „Zielono-niebieskie Kowary” była rewitalizacja i zagospodarowanie terenu wokół zbiornika retencyjnego przy ul. Zamkowej. Projekt ten połączył funkcje przeciwpowodziowe, środowiskowe i rekreacyjne, tworząc nową przestrzeń aktywności i wypoczynku dla mieszkańców miasta.

W ramach realizowanych działań odrestaurowano zbiornik retencyjny oraz zagospodarowano otaczający go teren, tworząc estetyczną i funkcjonalną przestrzeń rekreacyjną. Powstały ciągi spacerowe, elementy małej architektury oraz miejsca umożliwiające odpoczynek i kontakt z przyrodą. Teren stopniowo staje się jednym z ważniejszych miejsc rekreacji i integracji mieszkańców Kowar.

W 2025 roku zalew oraz jego otoczenie były intensywnie wykorzystywane przez mieszkańców do spacerów, aktywnego wypoczynku oraz rekreacji rodzinnej. Przestrzeń ta przygotowywana jest również do organizacji wydarzeń plenerowych, imprez rekreacyjnych i społecznych, które w kolejnych latach mają wzbogacić ofertę aktywności miejskich.

Szczególne znaczenie inwestycji ujawniło się podczas powodzi we wrześniu 2024 roku. Zbiornik retencyjny skutecznie spełnił swoją funkcję hydrologiczną, potwierdzając zasadność realizacji projektu oraz jego znaczenie dla bezpieczeństwa miasta. Pokazało to, że nowoczesne rozwiązania związane z retencją wód mogą jednocześnie pełnić funkcje użytkowe, ekologiczne i społeczne.

Projekt „Zielono-niebieskie Kowary” stanowi przykład działań odpowiadających na współczesne wyzwania związane ze zmianami klimatycznymi, ochroną zasobów wodnych oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Dzięki realizacji inwestycji teren przy ul. Zamkowej stał się miejscem łączącym bezpieczeństwo, estetykę przestrzeni oraz rekreację.

Znaczenie tego miejsca wykracza poza samą funkcję techniczną zbiornika retencyjnego. Obszar ten wzmacnia atrakcyjność miasta, buduje jego nowoczesny i proekologiczny wizerunek oraz pokazuje, że inwestycje infrastrukturalne mogą równocześnie służyć mieszkańcom jako przestrzeń codziennego wypoczynku i integracji społecznej.

3.7.3. Znaczenie dla mieszkańców i miasta

Zarówno teren rekreacyjny przy ul. Karkonoskiej, jak i zrewitalizowany obszar zalewu retencyjnego przy ul. Zamkowej stają się coraz bardziej rozpoznawalnymi miejscami wypoczynku i rekreacji, przyciągającymi nie tylko mieszkańców Kowar, ale również turystów odwiedzających region Karkonoszy.

Rozwój tego typu przestrzeni wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności miejsc aktywnego wypoczynku, rekreacji rodzinnej oraz integracji społecznej. Tereny te pełnią również funkcję estetyczną i wizerunkową, podnosząc atrakcyjność przestrzeni publicznej miasta.

Jednocześnie inwestycje te wzmacniają potencjał turystyczny Kowar i budują pozytywny wizerunek miasta jako miejsca nowoczesnego, przyjaznego mieszkańcom oraz wykorzystującego swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe. Dzięki konsekwentnie realizowanym działaniom Kowary umacniają swoją pozycję jako ważny punkt na turystycznej mapie regionu.

Wnioski

1. Rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych stanowi istotny element poprawy jakości życia mieszkańców.
2. Inwestycje łączące funkcje rekreacyjne, środowiskowe i społeczne zwiększają atrakcyjność przestrzeni miejskiej.
3. Rewitalizacja terenów wokół zbiorników wodnych oraz tworzenie nowych miejsc wypoczynku wzmacnia potencjał turystyczny miasta.
4. Projekty realizowane w ramach działań środowiskowych i rekreacyjnych wpływają pozytywnie na postrzeganie Kowar jako miasta nowoczesnego i dbającego o przestrzeń publiczną.
5. Rosnące zainteresowanie mieszkańców i turystów potwierdza zasadność dalszego rozwijania infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej wokół terenów wodnych oraz zielonych przestrzeni miejskich.

2. Organizacja wydarzeń plenerowych, rekreacyjnych i integracyjnych wykorzystujących potencjał nowych przestrzeni publicznych.
3. Wzmacnianie funkcji turystycznej miasta poprzez tworzenie atrakcyjnych i estetycznych miejsc wypoczynku.
4. Kontynuacja działań związanych z retencją wód oraz adaptacją miasta do zmian klimatycznych.
5. Dalsze zagospodarowywanie terenów rekreacyjnych w sposób łączący funkcje środowiskowe, społeczne i promocyjne.

3.8. Podsumowanie – kultura, sport i rekreacja

Rok 2025 w obszarze kultury, sportu i rekreacji w Gminie Miejskiej Kowary charakteryzował się szeroką dostępnością infrastruktury oraz intensywną i zróżnicowaną działalnością instytucji kultury, organizacji społecznych i klubów sportowych.

Miasto dysponuje rozwiniętą bazą obiektów sportowych i rekreacyjnych, obejmującą m.in. stadion miejski, obiekty szkolne, boiska wielofunkcyjne, kompleks „Orlik 2012”, skatepark, siłownie zewnętrzne oraz tereny rekreacyjne i miejsca integracji mieszkańców. Istotną rolę odgrywają również obiekty użytkowane przez stowarzyszenia oraz inicjatywy prywatne, które w sposób naturalny uzupełniają ofertę miasta.

W 2025 roku wyraźnie widoczna była **synergia pomiędzy infrastrukturą a aktywnością społeczną** – istniejące obiekty były intensywnie wykorzystywane zarówno w ramach szkolenia sportowego, jak i organizacji wydarzeń rekreacyjnych i kulturalnych.

Działalność kulturalna prowadzona przez instytucje miejskie cechowała się dużą aktywnością i różnorodnością. Miejski Ośrodek Kultury organizował i współorganizował liczne wydarzenia artystyczne, edukacyjne i integracyjne, obejmujące koncerty, spektakle, warsztaty, wydarzenia plenerowe oraz inicjatywy o charakterze międzynarodowym. Szczególną rolę odegrały działania cykliczne, które budują rozpoznawalność i ciągłość oferty kulturalnej miasta.

Równolegle Miejska Biblioteka Publiczna prowadziła intensywną działalność edukacyjną i kulturalną, organizując ponad sto wydarzeń z udziałem kilku tysięcy uczestników. Biblioteka pełni funkcję nowoczesnego centrum aktywności społecznej, wspierając rozwój czytelnictwa, edukację oraz integrację mieszkańców różnych grup wiekowych.

W obszarze sportu kluczowe znaczenie miało systemowe wsparcie szkolenia dzieci i młodzieży realizowane przez lokalne kluby sportowe, obejmujące różnorodne dyscypliny – od piłki nożnej, przez karate, po jeździectwo i wędkarstwo. Uzupełnieniem tych działań były programy ogólnopolskie, takie jak „Aktywny Orlik”, zapewniające powszechny dostęp do aktywności fizycznej.

Istotnym elementem życia miasta były również wydarzenia sportowe i rekreacyjne, obejmujące zarówno imprezy lokalne, jak i wydarzenia o szerszym zasięgu, w tym przedsięwzięcia o charakterze międzynarodowym. Wydarzenia te nie tylko aktywizują mieszkańców, ale także promują Kowary jako miejsce przyjazne turystyce i aktywnemu wypoczynkowi.

Widoczny był także rozwój działań integrujących społeczność lokalną, w tym inicjatyw międzypokoleniowych oraz projektów skierowanych do młodzieży, takich jak „Strefa Młodych”, odpowiadających na zmieniające się potrzeby społeczne.

Znaczenie dla mieszkańców

Podejmowane działania w obszarze kultury, sportu i rekreacji mają bezpośredni i wielowymiarowy wpływ na jakość życia mieszkańców Kowar.

Zapewniają one dostęp do:

- aktywnego wypoczynku i rekreacji,
- rozwijania zainteresowań i pasji,
- uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym,
- edukacji nieformalnej i rozwoju osobistego.

Bogata i zróżnicowana oferta sprzyja integracji społecznej, budowaniu relacji międzyludzkich oraz wzmocnieniu tożsamości lokalnej. Szczególne znaczenie mają działania skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów, które przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu oraz wspierają aktywność różnych grup mieszkańców.

Instytucje kultury oraz infrastruktura sportowa pełnią funkcję ogólnodostępnych przestrzeni spotkań, edukacji i rozwoju, stanowiąc ważny element codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Działania te przekładają się również na postrzeganie Kowar jako miasta aktywnego, przyjaznego i oferującego wysoką jakość życia.

Wnioski

1. Kowary dysponują dobrze rozwiniętą i funkcjonalną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, która jest efektywnie wykorzystywana.
2. Instytucje kultury prowadzą intensywną, różnorodną i systematyczną działalność o szerokim zasięgu społecznym.
3. Wzmocnieniu uległa rola organizacji społecznych i klubów sportowych jako partnerów w realizacji zadań publicznych.
4. Widoczna jest spójność działań w zakresie szkolenia sportowego oraz organizacji wydarzeń rekreacyjnych i kulturalnych.
5. Rozwijane są inicjatywy integrujące społeczność lokalną oraz odpowiadające na potrzeby różnych grup wiekowych.
6. Działania w obszarze kultury i sportu wzmocniają pozytywny wizerunek miasta oraz jego atrakcyjność.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze rozwijanie i modernizacja infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej.
2. Wzmacnianie oferty skierowanej do młodzieży oraz tworzenie dedykowanych przestrzeni aktywności.
3. Rozwój działań międzypokoleniowych i integracyjnych.
4. Zwiększanie dostępności i różnorodności wydarzeń kulturalnych.
5. Lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego poprzez rozwój wydarzeń o charakterze ponadlokalnym i promocyjnym.
6. Dalsze wspieranie systemowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży.

4. EDUKACJA

Edukacja stanowi jeden z kluczowych obszarów działalności Gminy Miejskiej Kowary, mający bezpośredni wpływ na rozwój społeczny, gospodarczy oraz jakość życia mieszkańców. Zadania gminy w tym zakresie obejmują zapewnienie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, a także tworzenie warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.

W 2025 roku działania podejmowane w obszarze edukacji koncentrowały się na zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia, dostosowaniu infrastruktury oświatowej do współczesnych potrzeb oraz wspieraniu rozwoju kompetencji uczniów. Istotnym elementem była również realizacja inwestycji w bazę oświatową, w tym modernizację budynków szkolnych oraz doposażenie placówek.

System edukacyjny w Kowarach opiera się na funkcjonowaniu przedszkola publicznego, szkół podstawowych oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących, który łączy kształcenie ogólnokształcące i branżowe, oferując również klasy o profilu wojskowym. Tak zorganizowana struktura umożliwia zapewnienie ciągłości procesu edukacyjnego oraz dostosowanie oferty do zróżnicowanych potrzeb uczniów.

Podejmowane działania wpisują się w długofalową politykę gminy ukierunkowaną na rozwój kapitału ludzkiego, wzmocnienie kompetencji młodego pokolenia oraz tworzenie warunków sprzyjających pozostawaniu mieszkańców w gminie.

W 2025 roku podjęto również działania mające na celu rozwój opieki nad najmłodszymi mieszkańcami poprzez rozpoczęcie prac zmierzających do utworzenia 16 nowych miejsc żłobkowych. Inwestycja realizowana jest poprzez rozbudowę infrastruktury Przedszkola Publicznego nr 1 w Kowarach i stanowi istotny krok w kierunku zwiększenia dostępności usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3 oraz wsparcia rodzin w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego.

4.1. Przedszkole Publiczne nr 1 w Kowarach

Przedszkole Publiczne nr 1 w Kowarach realizuje zadania gminy w zakresie wychowania przedszkolnego, zapewniając dzieciom opiekę, edukację oraz warunki sprzyjające ich wszechstronnemu rozwojowi.

I. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola - 167

II. Liczba oddziałów – 7

- 1) Dzieci 3-letnie - 25
- 2) Dzieci 3,4 letnie - 25
- 3) Dzieci 4-letnie - 25
- 4) Dzieci 5-letnie - 25
- 5) Dzieci 5,6 letnie - 18
- 6) Dzieci 6-letnie - 25
- 7) Dzieci 6-letnie - 24
- 8) Liczba zatrudnionych nauczycieli - 15
- 9) Liczba pracowników administracji i obsługi - 14

III. Przedszkole realizuje programy i projekty:

- Program Wychowania Przedszkolnego – „Drużyna marzeń”, Marta Jaszczuk, wydawnictwo WSiP S.A;
- Program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021 - 2025” – koordynator Iwona Nowak;
- Program „Bezpieczny przedszkolak” – koordynator Joanna Gadzina;

- Innowacja pedagogiczna - „Zabawy parateatralne” – koordynatorzy Krystyna Kozik, Anna Charońska;
- Projekt Integracji Społecznej i Obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.
- Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 (zwany dalej: „Programem integracji 2021-2030” lub „Programem”) jest czwartą 1 strategią poprawy sytuacji romskiej mniejszości etnicznej w Polsce - program realizowany jest od września do grudnia w każdym roku szkolnym.
- Projekt z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 „Kreatywna zabawa sposobem na wielokierunkowy rozwój przedszkolaków” – koordynatorzy Anna Wieczorek.
- Program nauczania języka angielskiego dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat: „Lion’s Team”, wydawnictwo WSiP;
- Program nauczania religii: „Tak dla Jezusa” nr AZ- 0-01/20, ks.K. Zegan, E. Kondrak, B. Nosek, wydawnictwa Jedność Kielce 2020;

IV. Realizacja działań dydaktyczno – wychowawczych.

Realizacja działań wynikających z Podstawy Programowej i kalendarza uroczystości przedszkolnych, m.in.:

- Pasowanie na przedszkolaka – uroczystość dzieci 3 letnich;
- Dzień Dyni – zabawy i zajęcia dla dzieci z całego przedszkola, indywidualne i w grupach;
- Wycieczka 6 i 6-5 latków do Szkoły 707 w Karpaczu: poznanie szkoły, zabawy na sali gimnastycznej.
- Wycieczka dzieci na Poczta – poznanie zawodu listonosza, zwiedzanie poczty;
- „Powitanie Jesieni” – przedstawienie teatralne dla całego przedszkola przygotowane przez grupę 6-latków z grupy Żabki
- Dzień przedszkolaka – zabawy, występy zorganizowane na terenie przedszkola.
- Wycieczka 6-latków do Western City w Karpaczu, (zabawy, lekcja biologii, ognisko) – zorganizowana przez Urząd Miasta w Kowarach.
- Dzień Babci i Dziadka w każdej grupie przedszkolnej.

- Warsztaty muzyczne w przedszkolu. Nagrywanie dźwięków.
- Wyjście dzieci do Miejskiego Ośrodka Kultury na przedstawienie teatralne pt. „Podróż do Panamy”.
- Warsztaty Mydlarskie dla całego przedszkola, robienie swoich mydełek.
- Uczestnictwo 6 latków w XX edycji konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć” – zajęcie 5 miejsca.
- Obchody Pierwszego Dnia Wiosny – spacer po ulicach Kowar.
- Zajęcia kulinarne.

- Teatr dla całego przedszkola przygotowanego przez grupę 5 latków pt. „Koncert dla Wiosny” w ramach Innowacji Pedagogicznej „Zabawy parateatralne”.
- Przyjazd Filharmonii Dolnośląskiej – koncert wiosenny dla dzieci z całego przedszkola.
- Koncert Filharmonii Dolnośląskiej dla dzieci z przedszkola, pt. „Sekwana”.
- Koncert Filharmonii Dolnośląskiej dla dzieci z przedszkola, pt. „Kwiecień plecień”
- Przyjazd Filharmonii Dolnośląskiej – koncert karnawałowy dla dzieci z całego przedszkola.
- Teatr dla całego przedszkola przygotowanego przez grupę 5 latków pt. „Akademia Pana Kleksa” w ramach Innowacji Pedagogicznej „Zabawy parateatralne”.
- „Eko Warsztaty” dla wszystkich dzieci z przedszkola w ramach współpracy ze Związkiem Gmin Karkonoskich.
- Teatr dla całego przedszkola przygotowanego przez grupę 3-4 latków pt. „Kozy domek” w ramach Innowacji Pedagogicznej „Zabawy parateatralne”.
- Dzień Wszystkich Świętych – zajęcia i spacer na cmentarz w ramach propagowania pamięci o zmarłych z naszych rodzin;
- Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada – apel przygotowany przez grupę Rybki 4 latki dla całego przedszkola, wyjście przedszkola pod pomnik i złożenie kwiatów;
- Dzień górnika – występy dzieci 6 letnich w Miejskim Ośrodku Kultury w Kowarach z okazji obchodów Dnia Górnika;
- Mikołajki – odwiedziny Mikołaja, wspólne zabawy, śpiewanie świątecznych piosenek;
- Andrzejki – zabawa andrzejkowa dla dzieci z całego przedszkola: tańce, wróżenie, zabawy indywidualne i w grupach;
- Koncert Walentynkowy – impreza w MOK w Kowarach, występy wszystkich grup przedszkolnych;
- Wycieczka do Szkoły Podstawowej nr 3 w Kowarach w ramach współpracy szkoła – przedszkole.
- Przedstawienie teatralne przygotowane przez założony teatr Ośmiornica. Aktorami tego teatru są pracownicy naszego przedszkola. Nasz teatr wystawił sztuki teatralne:

- Tradycją w naszym przedszkolu są uroczyste obchody urodzin każdego dziecka.

- Całoroczne zajęcia z edukatorem z Karkonoskiego Parku „Jak żyją sowy”, „Co wiemy o grzybach”.

„Rozwój Motyla” „Eksperymenty badawcze”. Zakończenie cyklicznych zajęć edukacyjnych z Panią Aleksandrą z Karkonoskiego Parku Narodowego kończą się wycieczką dzieci 6 latków do siedziby KPN w Karpaczu.

Cykliczne zajęcia pt. „Pierwsza Pomoc Przedmedyczna” dla dzieci 6 letnich z ratownikiem medycznym, raz w tygodniu oraz zajęcia z pierwszej pomocy dla wszystkich grup przeprowadzone przez ratownika medycznego z pogotowia ratunkowego w Jeleniej Górze

- Zajęcia w ramach projektu „Bezpieczny przedszkolak”:

Cele:

zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa,

- integracja przedszkola ze środowiskiem lokalnym,
- promowanie osiągnięć przedszkola, jego wychowanków i nauczycieli,
- włączenie rodziców w życie przedszkola,
- kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka jako czynnika społeczności lokalnej i regionalnej.

V. W ramach realizacji projektu „Kreatywna zabawa sposobem na wielokierunkowy rozwój przedszkolaków” realizowane są takie zajęcia jak:

- Zajęcia z zakresu rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych.
- Zajęcia teatralne
- Zajęcia indywidualne integracja sensoryczna.
- Zajęcia indywidualne elementy integracji sensorycznej w logopedii.
- Zajęcia indywidualne z terapii pedagogicznej.
- Zajęcia indywidualne Biofeedback.
- Zajęcia indywidualne z zakresu pomocy psychologicznej.
- Zajęcia z zakresu komunikacji społecznej.
- Zajęcia wzmacniające odporność psychiczną z zakresu rezyliencji.
- Zajęta integracyjne.
- Zajęcia z robotyki programowania.
- Zajęcia z zakresu ochrony środowiska.
- Zajęcia z zakresu zabaw badawczych.

W ramach tego projektu również odbyły się wycieczki:

- Wycieczka wszystkich grup przedszkolnych oraz warsztaty w Pałacu Bukowiec.
- Wycieczka wszystkich grup przedszkolnych do „Karkonoskich Tajemnic” w Karpaczu.
- Obchody Dnia Ziemi – festyn ekologiczny dla całego przedszkola
- Wycieczka wszystkich grup przedszkolnych do Papugarnii w Karpaczu
- Wycieczka wszystkich grup przedszkolnych oraz warsztaty w Pałacu Bukowiec z projektu Wycieczka wszystkich grup przedszkolnych do KPN Pałac w Sobieszowie
- Wycieczka do ZOO wyjazd do Wrocławia.

W ramach projektu „Kreatywna zabawa sposobem na wielokierunkowy rozwój przedszkolaków” odbyły się szkolenia i formy doskonalenia.

- Biofeedback;
- Szkolenie Terapia Ręki I stopień;
- Integracja sensoryczna II stopień – 3 nauczycielki + dyrektor;
- KLANZA – 8 nauczycielek;
- Szkolenie TUS – 1 nauczycielka;
- Integracja sensoryczna I stopień – 2 nauczycielki + dyrektor;
- LOGORYTMIKA – 6 nauczycielek.

VI. Nadzór pedagogiczny

Nadzór pedagogiczny prowadzony był na bieżąco zgodnie z zaplanowanymi czynnościami ujętymi w Planie nadzoru pedagogicznego Przedszkola Publicznego nr 1 w Kowarach, m.in.:

- Kontrola zajęć projektowych „Kreatywna zabawa sposobem na wielokierunkowy rozwój przedszkolaków” w ramach podsumowania roku kalendarzowego 2025;
- Kontynuacja wewnętrznej kontroli Państwowej Straży Pożarnej: zgodność placówki z przepisami przeciwpożarowymi: drogi ewakuacyjne, instalacje, oświetlenie, oznakowanie i urządzenia.

Instrukcje i dokumentacja:

- Przygotowanie aneksu do arkusza organizacyjnego pracy przedszkola na rok szkolny 2025/2026;
- Opracowanie dokumentacji rozpoczynającej nowy rok szkolny 2025/2026, m.in: Plan Pracy Przedszkola na rok szkolny 2025/2026, Program profilaktyczno - wychowawczy „Zdrowy i Bezpieczny Przedszkolak”, ustalenie w danym roku szkolnym dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktyczno – wychowawczych do zatwierdzenia przez organ prowadzący;
- Rady Pedagogiczne zgodnie z planem; przedstawienie planu nadzoru pedagogicznego z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego w poprzednim roku szkolnym; przyznanie dodatkowych obowiązków nauczycielom w ramach swojego pensum na rzecz pracy przedszkola;
- Weryfikacja nauczycieli będących w trakcie awansu zawodowego nauczycieli, kończących awans w roku szkolnym 2025/2026;
- Weryfikacja działań w zakresie obsługi platformy Live Kids, w tym dziennika elektronicznego – jak funkcjonuje przez miesiąc próbny.
- Kontrola dzienników papierowych nauczycieli;
- Zorganizowanie doskonalenie zawodowego nauczycieli i innych pracowników – określanie potrzeb przedszkola w tym zakresie.
- Przyznanie nagród dyrektora dla pracowników.

- Kontrola współpracy z rodzicami.
- Kontrola dzienników specjalistów.

VII. Prace porządkowe i remontowe

- Czynności naprawcze i renowacyjne w budynku: przygotowanie ogrodu przedszkolnego po okresie zimowym do użytkowania przez dzieci, wiosenne prace w ogrodzie i na terenie przedszkola,
- systematyczne naprawianie i przegląd urządzeń sanitarnych.
- zamontowanie nowej piaskownicy w ogrodzie przedszkolnym, systematyczne naprawianie i przegląd urządzeń sanitarnych, wymiana desek podestu na scenie w ogrodzie przedszkolnym, regularne koszenie, koronowanie drzew, renowacja krzesetek dla dzieci w salach.
- wykonanie regałów w magazynie warzywniczym; zabezpieczenie i wymalowanie podłogi w pomieszczeniach piwnicznych; wykonanie wiosennych dekoracji przy wejściach do przedszkola i szatni.
- Zakończenie remontu piwnicy w ramach działań naprawczych popowodziowych.
- Wykonano prace remontowe, polegające na wyłożeniu antypoślizgowej wykładziny PCV w szatni dzieci.
- Wymiana części mebli kuchennych na nowe, zgodnie z zaleceniami sanepidu.
- Prace remontowe polegające na odgrzybianiu i malowaniu zalanych pomieszczeń piwnicznych w czasie powodzi.
- Remont szatni pracowników.

VIII. Współpraca z rodzicami:

- Zebrania organizacyjne z rodzicami w poszczególnych grupach, wybranie trójek grupowych. Zamieszczanie bieżących wydarzeń na Facebook-u i stronie internetowej przedszkola celem promocji działań przedszkola.
- Występy dzieci w Miejskim Ośrodku Kultury w ramach udziału w konferencji „Różowy październik trwa cały rok”.
- Teatr dla rodziców przygotowany przez grupę 5 latków pt. „Akademia Pana Kleksa”.
- Przedstawienie teatralne dla rodziców dzieci 6-letnich pt. „Jesień tuż, tuż”.
- Gościnne występy dzieci na Festynie Rodzinnym w SP3 w Kowarach.
- Warsztaty Bożonarodzeniowe i wielkanocne z rodzicami w grupach.
- Kiermasz Bożonarodzeniowy i wielkanocny organizowany przez Radę Rodziców.
- „Szukanie zajączka” – zabawy dla dzieci w grupach, pomoc rodziców w organizacji prezentów dla dzieci.
- Uroczyste obchody z okazji Dnia Mamy i Taty.
- Stała współpraca z rodzicami w sprawach bieżących, zebranie Rady Rodziców, ustalanie podziału zadań w ramach organizacji imprezy przedszkolnej z okazji Walentynek w Miejskim Ośrodku Kultury w Kowarach.
- Zamieszczanie bieżących wydarzeń na Facebooka celem promocji działań przedszkola.
- Zorganizowanie wyjścia na lody wszystkich przedszkolaków z okazji obchodów Dnia Dziecka.
- Zorganizowanie Festynu Rodzinnego w ogrodzie przedszkolnym .
- Uroczyste obchody zakończenia roku szkolnego przez dzieci 6-letnie.
- Wprowadzanie aplikacji LIVE KID dla rodziców, konsultacje rodziców z nauczycielami, pomoc rodzicom w założeniu i obsłudze aplikacji.

- Stała współpraca z rodzicami w sprawach bieżących.
- Zorganizowanie wyjścia do - Kino sferyczne „Cztery pory roku” dla dzieci z całego przedszkola
- „Dzień Edukacji Narodowej” – przedstawienie teatralne dla całego przedszkola przygotowane przez grupę 5/6-latków z grupy Biedronki.

Noworoczne życzenia dyrektora przedszkola Wiolety Ignasiewicz zakończyły pracowity 2025 rok.

4.2. Szkoła Podstawowa nr 1

Szkoła Podstawowa nr 1 w Kowarach realizuje zadania gminy w zakresie edukacji podstawowej, zapewniając uczniom warunki do nauki, rozwoju kompetencji oraz kształtowania postaw społecznych i obywatelskich.

Zadania realizowane w Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach w roku 2025

W grudniu roku 2025 w Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach w 17 oddziałach szkolnych uczyło się 366 uczniów, a do 2 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 44 dzieci w wieku 4-6 lat.

W szkole zatrudnionych było 45 nauczycieli (w tym dyrektor i wicedyrektor) oraz 10 pracowników administracji i obsługi.

115 uczniów szkoły posiadało opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej o potrzebie pomocy dydaktycznej, 27 uczniów posiadało orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, a 3 dzieci z oddziałów przedszkolnych objętych było zajęciami z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju.

W roku 2025 w Szkole Podstawowej nr 1 prężnie działała Rada Rodziców, dzięki której boiska szkolne zostały wyposażone w nowe sprzęty sportowe, na korytarzach pojawiły się kolorowe siedziska, otwarto *Salę doświadczenia świata*. Rodzice czynnie włączali się w organizację życia szkoły.

W szkole realizowano szereg projektów, przedsięwzięć międzynarodowych, ogólnopolskich i szkolnych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

1. *Program dla szkół* - unijny projekt koordynowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.
2. Ogólnopolski program *Laboratoria Przyszłości*.
3. Kampania *Zachowaj Trzeźwy Umysł*.
4. Program ogólnopolski *Akademia Bezpiecznego Puchatka*.

5. *Ogólnopolski Dzień Bezpiecznego Internetu.*
6. Programy profilaktyczne, *Unnplugged* i *Debata*.
7. *Kubusiowi Przyjaciele Przyrody* – ogólnopolski program edukacyjny.
8. *Ogólnopolska Akcja Żonkile* upamiętniająca wybuch powstania w getcie warszawskim.
9. Program profilaktyczno - wychowawczy *EPSILON*.
10. **Projekt *Liderki i liderzy przedszkolnej edukacji cyfrowej* finansowanego ze środków UE w tym pozyskanie grantu na zakup cyfrowych materiałów dydaktycznych w ramach tego przedsięwzięcia.**
11. Projekt Ministerstwa Obrony Narodowej pod nazwą *Edukacja z wojskiem*.
12. Program Ministerstwa Edukacji Narodowej pod nazwą *Wyjście z klasą*.
13. Program Samorządu Województwa Dolnośląskiego *Poznaj Dolny Śląsk*.
14. Program profilaktyczny *Wyspa kompetencji*.
15. **Ogólnopolski projekt *Działaj z impetem*.**
16. **Ogólnopolska akcja *ŚWIATOWY DZIEŃ ZESPOŁU DOWNA – Dzień kolorowej skarpetki*.**
17. **Projekt profilaktyczny pod nazwą *Wartości w życiu człowieka – kształtowanie postaw społecznych*.**
18. **Zajęcia sportowe dla klas I–III w ramach programu *Dolnośląskie Dzieciaki (DZPN)*.**
19. Ogólnopolskie programy sportowe: *Mały Mistrz, Aktywny do kwadratu, Aktywna Szkoła, Wf z AWF*.

W roku 2025 uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 czynnie uczestniczyli w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, a także w powiatowym współzawodnictwie sportowym.

Najbardziej prestiżowe konkursy to:

- Konkurs ***zDolny Ślązak*** - troje uczniów, po osiągnięciu najwyższych wyników z biologii i geografii na etapie szkolnym zakwalifikowało się do etapu powiatowego konkursu. **Jedna uczennica dostała się do etapu wojewódzkiego z biologii.**
- Międzynarodowy Konkurs Matematyczny *Kangur*, w którym to uczniowie klas starszych zdobyli 3 wyróżnienia.
- *XII Festiwal Piosenki Turystycznej w Mysłakowicach* - uczniowie zajęli czołowe miejsca i wyróżnienia.
- Konkurs na drzewo genealogiczne pod nazwą *Bez korzeni nie zakwitniesz, Moja Wielka i Mała Ojczyzna*.
- Plastyczny konkurs wojewódzki *Policja Jest Kobietą*.
- Konkursy organizowane przez *Związek Gmin Karkonoskich* – zakwalifikowało się 16 prac uczniów SP nr 1, 3 uczniów otrzymało nagrody.
- W zawodach sportowych na szczeblu powiatowym wzięło udział 79 uczniów. W klasyfikacji rocznej współzawodnictwa sportowego klasy 1-6 - dziewczęta zajęły VI miejsce w powiecie karkonoskim, klasy 1-6 - chłopcy - V miejsce.

Szkoła Podstawowa nr 1 promowała także wartość nauki w życiu swoich uczniów. W związku z powyższym w roku 2025 uczniowie uczestniczyli w zajęciach na uczelniach wyższych w Jeleniej Górze w ramach projektów:

1. *Uniwersytet Dziecięcy* – kontynuacja projektu pod patronatem Politechniki Wrocławskiej – Filia w Jeleniej Górze.
2. ***Uniwersytet Liderów*** - projekt organizowany pod patronatem Uniwersytetu Ekonomicznego w Jeleniej Górze.

W ramach doradztwa zawodowego w roku 2025 uczniowie klas ósmych mieli możliwość konsultacji z uczniami i nauczycielami Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach, Zespołu Szkół z Lubomierza, uczniami i nauczycielami liceów ogólnokształcących w Jeleniej Górze (I LO i III LO), Zespołu Szkół Przyrodniczo – Usługowym i Burs Szkolnych, Zespołu Szkół Ekonomiczno – Turystycznych w Jeleniej Górze. W ramach dni otwartych szkół uczniowie odwiedzili Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach.

W szkole w roku 2025 propagowane były działania przygotowujące młodzież do życia społecznego i obywatelskiego:

- Wybory na przewodniczącego Samorządu Uczniowskiego (kampania i głosowanie).
- Ogłoszenie akcji Uczniowski Budżet Obywatelski.
- Ogłoszenie wyników Uczniowskiego Budżetu Obywatelskiego – wybór projektu zakupu stołu szachowego z ławkami.
- Uczestnictwo w ogólnopolskiej akcji BohaterON w Twojej Szkole.
- Współorganizacja festynów miejskich Najazd Mikołajów na Kowary i Dzień Matki i Dziecka.

Zgodnie z kalendarzem imprez i uroczystości na rok 2025 odbywały się uroczystości szkolne i imprezy okolicznościowe

- Ślubowanie klas pierwszych.
- Otrzęsiny klas czwartych.
- Organizacja dni tematycznych: (Dnia Kropki, Dnia Głośnego Czytania, Dnia Chłopaka, Dnia Szkolnej Stylizacji, Dnia Dyni, Dnia Postaci z Bajek, itp.)
- Organizacja Dni Samorządności.
- Apele z okazji świąt kościelnych oraz wspólne Wigilie klasowe.

Priorytetowo potraktowano tematykę dotyczącą edukacji patriotycznej poprzez:

- Uroczyste apele z okazji świąt państwowych (występy na uroczystościach miejskich z okazji Święta Niepodległości w Miejskim Ośrodku Kultury, Barbórcy).
- Udział w miejskich obchodach Święta Niepodległości.
- Udział w akcji Narodowe Czytanie – Jan Kochanowski.
- Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka.

- Uczestnictwo w miejskich obchodach Barbórki.
- Żółcenie kwiatów pod tablicą pamiątkową z okazji Dnia Górnika.

W roku 2025 w Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach prowadzone były także działania profilaktyczne i wychowawcze, między innymi:

- Spotkanie z policjantem – bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły.
- Warsztaty Cyberprzemoc.
- Warsztaty Depresja - jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy.
- Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy DIVAMED.
- Udział nauczycieli w projekcie PPP Wsparcie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- Cykliczne zajęcia z wychowawcą w tematach profilaktycznych i wychowawczych

Wycieczki, wyjścia i edukacja pozaformalna to w Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach jedna z form realizacji podstawy programowej. W sumie w roku 2025 zrealizowano 68 wyjść i wyjazdów uczniów. Poza wycieczkami jedno i kilkunastu uczniów SP nr 1 wyjechali na Zielone Szkoły do Niechorza i do Rewala.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Kowarach uczniowie uczestniczyli także w warsztatach i działaniach artystycznych, jak: warsztaty glinolepienia, warsztaty ceramiczne, warsztaty florystyczne, warsztaty organizowane w ŻYWYM MUZEUM -W DOMU OSTATNIEGO LABORANTA w Karpaczu, *Leśne Bandy itd.*

Ważnym elementem edukacyjnym były również działania kulturalne: spotkanie z pisarzem **Bogusławem Janiszewskim** organizowane w Bibliotece Miejskiej w Kowarach, zajęcia przyrodniczo-chemiczne pt. „Akademia Eksperymentów” w ramach projektu Uniwersytet Dziecięcy, przedstawienie teatralne „Dziady” przygotowane przez uczniów klas 7

W roku 2025 realizowane były także działania charytatywne i społeczne:

- Zbiórka karmy dla Schroniska dla małych zwierząt w Jeleniej Górze.
- Zbiórka słodyczy dla dzieci z Domu Dziecka w Jeleniej Górze.
- Kiermasz andrzejkowy na rzecz doposażenia boiska szkolnego.
- Zbiórka żywności dla rodzin zagrożonych ubóstwem Paczka dla rodziny
- Uczestnictwo w WOŚP.

W ramach zadań inwestycyjnych w szkole w roku 2025 przeprowadzono remont dachu na budynku II na kwotę o ok. 600 tys. złotych. Remont finansowany był ze środków Gminy Miejskiej Kowary.

Z programu rządowego *Polski Ład* finansowana jest termomodernizacja budynku I szkoły. W ramach zadania w roku 2025 wymieniona została stolarka okienna, trwa docieplenie ścian budynku I. Kolejne etapy termomodernizacji realizowane będą do roku 2027.

4.3. Szkoła Podstawowa nr 3

Szkoła Podstawowa nr 3 w Kowarach realizuje zadania gminy w zakresie edukacji podstawowej, zapewniając uczniom warunki do wszechstronnego rozwoju, zdobywania wiedzy oraz kształtowania kompetencji społecznych.

W ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021-2030 Szkoła Podstawowa nr 3 w Kowarach zrealizowała w 2025r. następujące cele i zadania:

1. 11.3 Podnoszenie świadomości ekologicznej interesariuszy:
 - 22 lutego 2025 zakończenie akcji „Moje miasto bez elektrośmieci” odbiór zebranych elektrośmieci.
 - 29 kwietnia 2025r. obchody Światowego Dnia Ziemi, lekcje o tematyce ekologicznej, tworzenie plakatów o tematyce ekologicznej.
 - 29 maja 2025 – udział dzieci klas 3-4, którym przedstawiciele KRUS przeprowadzili ciekawą pogadankę na temat zasad ochrony życia i zdrowia w gospodarstwie rolnym. Uczniowie dowiedzieli się, jak unikać zagrożeń podczas pracy na wsi, jak bezpiecznie korzystać z maszyn rolniczych oraz dlaczego przestrzeganie zasad BHP jest tak ważne.
 - 6 czerwca 2026 - w parku przy Pałacu w Bukowcu odbyły się finały konkursów plastycznych i fotograficznych o tematyce ekologicznej. W konkursie fotograficznym „Piękno ukryte w naturze” za fotografię pt. „Wiosna budzi się do życia” w kategorii wiekowej klasy 4-6 szkoły podstawowej wyróżnienie zdobyła uczennica klasy 6a. W konkursie plastycznym „Świat bez odpadów-moja wizja przyszłości” wyróżnienie zdobyła uczennica klasy 2a. W konkursie na najlepsze indywidualne przebranie o charakterze ekologicznym 2 miejsce zajęła uczennica klasy 3a.
 - 9 września 2025 - uczniowie klas IV -VII wzięli udział w warsztatach o tematyce ekologicznej. Warsztaty Eko-Muzyczne to unikalne połączenie muzyki, edukacji i ekologii, które w angażujący sposób przekazuje dzieciom i młodzieży wiedzę na temat ochrony środowiska. Byliśmy świadkami programu, który łączy interaktywną edukację z muzyką, inspirując do aktywnego dbania o naszą planetę.
 - 25 września 2025 – wyjazd do Western City w Ściegnach, gdzie centralnym punktem wyjazdu była wyjątkowa, żywa lekcja biologii. Uczniowie mieli okazję do bezpośredniego kontaktu z różnymi gatunkami zwierząt, co było bezcenną lekcją. Pod okiem instruktorów i opiekunów, dzieci mogły obserwować, a w niektórych przypadkach nawet dotykać i karmić zwierzęta.
 - Udział uczniów klasy 3 w zajęciach przyrodniczo-survivalowych z cyklu „Leśne bandy”, Jest to cykl 4 spotkań w przyrodzie, podczas których dzieci pod opieką wychowawców biorą udział w warsztatach przyrodniczo-survivalowych, prowadzonych przez trenera Leśnej Bandy.
 - Udział uczniów klasy ósmej w IV Finale Konkursu Wiedzy Ekologicznej w Bukowcu.

W ramach Programu Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021-2030 SP3 w Kowarach zrealizowała w 2025r. następujące cele i zadania.

- Organizacja „Jesiennego Festynu z Trójką” - imprezy rodzinnej integrującej mieszkańców.
- Organizacja biegu 6. Kowarska Wiosenna Piątka – bieg poprowadzony był po koronie Zalew Kowary - impreza sportowej integrującej mieszkańców i propagującej zdrowy styl życia – współorganizacja ze Stowarzyszeniem Miłośników Sportu Kowary.
- Modernizacja istniejącej bazy placówek oświaty i wychowania przedszkolnego oraz dostosowanie ich do wyzwań demograficznych w perspektywie 2030 roku – została wyremontowana sala nr 1. Zakupiono i wykonano wymianę oświetlenia LED w sali nr 18 (pracownia informatyczna) oraz zmodernizowano w niej instalację sieciową, zakupiono sprzęt sportowy oraz pomoce dydaktyczne.
- Zakupiono 2 monitory interaktywne do klas.
- Zakupiono meble szkolne do sali nr 1, zakupiono 14 szt. krzeseł do pokoju nauczycielskiego.
- Zakupiono 2 szt. foteli obrotowych dla nauczycieli.
- Zakupiono kamerę panoramiczną do monitoringu wizyjnego.

Dodatkowo wykazane w sprawozdaniu złożonym w UM za 2025r. zadania zrealizowane przez Szkołę Podstawową Nr 3 w Kowarach

I. Struktura zatrudnienia nauczycieli zgodnie z arkuszem organizacji Szkoły

Lp		2024/2025	2025/2026
1.	Liczba oddziałów zerowych	0	0
2.	Liczba oddziałów klasowych 1-8	10	10
3.	Liczba nauczycieli	24 (stan na 31.01.2025)	23 (stan na 31.01.2026)
	pełnozatrudnionych	18	17
	niepełnozatrudnionych	6	6

II. Remonty i inwestycje

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Gielniaka w 2025 roku realizowała remonty w zakresie:

Remont sal lekcyjnych - wymiana instalacji elektrycznej w dwóch klasach.

1. Plan finansowy wydatków	16 000,00
2. Poniesione łączne wydatki na remont	13389,99

Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Gielniaka w 2025 roku nie zrealizowała zadań inwestycyjnych.

III. Zaplanowane i zakupione wyposażenie Szkoły

Zakup materiałów i wyposażenia w 2025 r:

• art. biurowe, legitymacje szkolne, gilosze, tonery	945,91
• art. gospodarcze i materiały do prac konserwatorskich	5644,11
• meble	2854,00
• środki czystości	5213,96
• zakup sprzętu informatycznego, licencje	4802,99
• zakup interaktywnej tablicy	5390,00
• zakup pomocy dydaktycznych (świetlica, gabinet psychologa, meble do klasy)	8595,12

Dodatkowo z własnych środków z RDW w 2025 r:

• środki czystości	179,86
• art. gospodarcze i materiały do prac konserwatorskich	1195,91
• zakup nagród dla dzieci na konkursy, znaki BHP	435,90
• zakup pomocy dydaktycznych (m.in. monitor interaktywny)	5763,78

IV. Realizacja projektów w 2025 roku

- Dotacja udzielona jednostce samorządu terytorialnego w ramach Funduszu Pomocy na dodatkowe zajęcia dla dzieci z Ukrainy:
 - Kwota dotacji określona na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej 120 328,00zł
 - Otrzymana łączna kwoty dotacji 120 328,00zł
 - Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji 120 328,00zł
 - Kwota środków do zwrotu (niewykorzystane środki) 00,00 zł
- Dotacja udzielona jednostce samorządu terytorialnego na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w roku szkolnym 2025/2026:

– Kwota dotacji określona w umowie	22 375,63 zł
– Otrzymana łączna kwoty dotacji	22 375,63 zł
– Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji	22 375,63 zł
– Kwota środków do zwrotu (niewykorzystane środki)	0,20 zł

3. Dotacja celowa dla Gminy, z przeznaczeniem na dofinansowanie wycieczek szkolnych pn.: „Poznaj Dolny Śląsk”:

– Kwota dotacji	4 000,00 zł
– Otrzymana łączna kwoty dotacji	4 000,00 zł
– Poniesione łączne wydatki pokrywane z dotacji	4 000,00 zł
– Kwota środków do zwrotu (niewykorzystane środki)	00,00 zł

V. Dydaktyka i wychowanie

Jakość kształcenia i wyniki – diagnozy oraz egzamin ósmoklasisty 2025

W 2025 r. szkoła prowadziła monitorowanie jakości pracy dydaktycznej, w tym diagnozy wstępne i śródroczne oraz analizę wyników nauczania. Wnioski z diagnoz omawiano na radach pedagogicznych i wykorzystywano do planowania działań wspierających uczniów.

Egzamin ósmoklasisty 2025 – wyniki średnie szkoły:

Przedmiot	Wynik średni szkoły	Wnioski kierunkowe
Język polski	57%	kontynuacja działań rozwijających czytanie ze zrozumieniem i argumentację
Matematyka	22%	priorytet: wzmocnienie efektów kształcenia (diagnozy, zajęcia wspierające, programy naprawcze)
Język angielski	61%	utrzymanie praktycznego podejścia i systematycznego ćwiczenia umiejętności egzaminacyjnych

Wnioski po analizie egzaminu ósmoklasisty wskazują na konieczność wzmocnienia matematyki: systematyczne diagnozowanie „na wejściu”, praca na błędach, utrwalanie podstawowych umiejętności rachunkowych i rozumowania, oraz współpraca z rodzicami w zakresie motywowania uczniów.

1. W roku 2025 realizowany były projekty i programy:

- Projekt sportowy „Jednoczy nas sport” z gminą partnerską Vrchlabi.
- Program dla szkół („Szkłanka mleka”).
- Program profilaktyczny „Debata” w klasach 5 i 8, który jest rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych program z zakresu profilaktyki alkoholowej, który ma na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej poprzez wzmacnianie postaw abstynenckich, korektę błędnych przekonań normatywnych o alkoholu, kształtowanie systemu wartości oraz uświadamianie o realnych konsekwencjach picia.
- Program profilaktyczny „Unplugged” - to rekomendowany przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Ośrodek Rozwoju Edukacji szkolny program profilaktyki uniwersalnej dla młodzieży w wieku 12-14 lat, którego celem jest zapobieganie inicjacji używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki) poprzez rozwijanie umiejętności życiowych, takich jak asertywność i krytyczne myślenie, oraz modyfikację postaw i przekonań normatywnych dotyczących używania tych substancji. Program składał się z 12 spotkań dla uczniów klas siódmych oraz 3 warsztatów dla ich rodziców.
- Program profilaktyczny „Wyspa kompetencji” w klasach szóstych, to metafora odnosząca się do obszarów, w których dana osoba (najczęściej dziecko) czuje się pewnie i odnosi sukcesy, co stanowi

źródło satysfakcji i pozytywnie wpływa na samoocenę. Pomaga w budowaniu poczucia własnej wartości i motywacji, szczególnie gdy porównywanie się z innymi wypada niekorzystnie. Wspieranie dziecka w odkrywaniu i rozwijaniu jego "wysp kompetencji" pozwala na budowanie jego poczucia własnej skuteczności i odporności psychicznej.

- Program profilaktyczny „Epsilon” udział uczniów klas 1-4 w zajęciach z profilaktyki uniwersalnej i profilaktyki zdrowia psychicznego.
- Program ministerialny „Aktywny do kwadratu”, „Aktywny As” oraz „Mały mistrz”.
- Projekt edukacyjny pod nazwą "Project Possible". Celem inicjatywy było połączenie pasji do górskich wypraw z nauką, a szczególnie z fizyką, w tym zagadnieniem ciśnienia. W ramach projektu uczniowie zgłębiali tajniki himalaizmu, poznawali legendy związane z ośmiotysięcznikami, historię wybitnych polskich himalaistów oraz zdobywców najwyższych gór na Ziemi. Uwieńczeniem projektu było spotkanie z naszym kowarskim Goprowcem, który przybliżył uczniom pracę ratowników górskich.
- W ramach projektu „Wsparcie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży” realizowanego we współpracy z Poradnią Psychologiczno-pedagogiczną w Kowarach uczniowie klas 5-8 uczestniczyli w zajęciach nt. „Depresja-jak rozpoznać i gdzie szukać pomocy” oraz warsztatach z „Cyberprzemocy” – klasy 7 – 8.
- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny „Polak ma esę!”. Głównym celem jest utrwalanie wiedzy poprzez zabawę i integrację, a nie rywalizację. Projekt pomoże uczniom rozwijać kreatywność, krytyczne myślenie i pewność siebie. Projekt potrwa od 2 października 2025 r. do 31 maja 2026 r.
- Program profilaktyczny RÓWIEŚNICY to program profilaktyczny dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którego celem jest przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Program skierowany prowadzenie zajęć edukacyjnych w klasach 7-8 szkół podstawowych oraz diagnozowanie zjawiska przemocy rówieśniczej w całej szkole.
- Udział w projekcie „Międzynarodowy miesiąc bibliotek szkolnych”. W roku 2025 była to: Akcja czytelnicza „Urodziny Kubusia Puchatka”.
- Zajęcia dla uczniów klasy 8. w ramach projektu „Edukacja z wojskiem”.
- Realizacja Programu Profilaktycznego “Godzina dla Młodych Głów”, który ma na celu wsparcie dzieci i młodzieży, a także nauczycieli i nauczycielek w działaniach z obszaru profilaktyki zdrowia psychicznego podejmowanych według określonych scenariuszy,
- Udział w programie „Moje miasto bez elektrośmieci”.
- Udział uczniów klas 1-6 w X edycji programu oświatowego „Być jak Ignacy” - Program polega na prowadzeniu zajęć w kole naukowym inspirowanych otrzymanymi scenariuszami. W jubileuszowej, X edycji pod hasłem „Kopalnia wiedzy” podczas zajęć dzieci poznają tajniki geologii, chemii, fizyki i ekologii, a także dowiedzą się, jak ważne jest odpowiedzialne korzystanie z bogactw Ziemi.
- Realizacja projektu edukacyjnego „Project Possible” (pasja gór + fizyka); spotkanie z ratownikiem GOPR.
- Prelekcja dla klas 7–8 w ramach programu „Edukacja z wojskiem”.
- Program Pitagoras Challenge, mający a celu integrację uczniów oraz rozwijanie umiejętności matematycznych. Każde wyzwanie Pitagorasa to odkrywanie matematycznych tajemnic i super zabawa.
- Program „Mały Mistrz”, który jest dedykowany dla uczniów klas I-III szkół podstawowych oraz nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowania fizycznego.
- Udział w projekcie „Młodzi głosują. Wybory 2025” i organizacja wyborów prezydenckich w klasach 6-8.

Udział szkoły w **akcjach:**

- Ogólnopolska akcja „Narodowe Czytanie” – szkoła jako oficjalny organizator; prezentacje fraszek, pieśni i trenów Jana Kochanowskiego.

- Wrześniowe spotkanie dla uczniów klasy I z policjantką z Komendy Miejskiej Policji w Kowarach, w ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły”.
- Warsztaty Eko-Muzyczne dla uczniów klas IV–VII – połączenie muzyki i edukacji ekologicznej, kształtowanie postaw prośrodowiskowych.
- „Dyniowe Warsztaty” – uczniowie klas 7–8 przygotowali eksperymenty dla młodszych klas; finał w formie sesji fotograficznej.
- „Studenci Uniwersytetu Wrocławskiego” – lekcje fizyki prowadzone przez astronoma (klasa 7a).
- Cykl warsztatów przyrodniczo-survivalowych „Leśna Banda” dla uczniów klas 1-3.
- Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia – nasza szkoła zorganizowała wyjątkowe wydarzenie, które łączyło naukę z dobrą zabawą. Uczniowie wszystkich klas wzięli udział w aktywnościach, które miały na celu nie tylko utrwalenie umiejętności matematycznych, ale także rozwijanie kreatywności i współpracy w grupach.
- Wyjazd edukacyjny do Wrocławia w ramach „Wyjście z klasą” (klasy III–VIII): koncert mikołajkowy w Operze i lekcja muzealna w Panoramie Raławickiej.
- Występ uczniów klasy 1 podczas miejskich uroczystości barbórkowych w MOK.
- Uczniowie klasy 8a uczestniczyli w Jesiennych Targach Pracy i Edukacji w Jeleniej Górze.
- Udział uczniów szkoły w ogólnopolskiej akcji „Szkoła do Hymnu”,
- Udział uczniów klas 1-3 w sztuce teatralnej „Mrowisko” oraz klas 7-8 w sztuce pt. „Pan Tadeusz”.
- Warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców w szkole zorganizowane przez Radę Rodziców (tworzenie ozdób i stroików świątecznych),
- „Jarmark bożonarodzeniowy” impreza dla dzieci i ich rodzin w MOK – u w Kowarach organizowana przez Radę Rodziców oraz nauczycieli, podczas której odbył się Finał Szkolnego Konkursu Kolęd i Pastorałek oraz kiermasz ozdób świątecznych.
- Udział uczniów w XXVI Edycji Akcji Góra Grosza,
- Obchody Europejskiego Dnia Języków – uczniowie przygotowali kolejną edycję gry „WHERE AM I?” oraz nagrali filmiki językowe.
- Festyn środowiskowy „Jesienny festyn z Trójką”
- udział uczniów klasy 8 w warsztatach na strzelnicy laserowej w ZSO w Kowarach.
- Udział w programie „Moje miasto bez elektrośmieci”.
- Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia w Naszej Szkole – Nauka przez Zabawę!
- Maraton Pisania Listów - w tym roku nasza szkoła przystąpiła do największej na świecie akcji na rzecz praw człowieka. Maraton uczy wrażliwości, a także brania spraw w swoje ręce. To okazja do rozmowy na temat praw człowieka, a także problemów i wyzwań, z którymi ludzkość mierzy się globalnie: migracji, niszczenia środowiska, nierówności i innych.
- Udział w akcji społeczno-edukacyjnej „Żonkile” organizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, która ma na celu propagowanie wiedzy na temat powstania w getcie warszawskim.
- Udział uczniów klas 1-3 w ogólnopolskiej akcji „Czytamy Muminki”. Ta inicjatywa czytelnicza została zorganizowana w ramach 110. rocznicy urodzin Tove Jansson oraz 60. rocznicy pierwszego wydania książki „W Dolinie Muminków”.
- Udział uczniów w akcjach charytatywnych i wolontariatu:
 - wsparcie nowo powstałego Rodzinnego Domu Dziecka w Karpaczu. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu, empatii i hojności uczniów oraz ich rodziców, udało się zebrać imponującą kwotę 680 zł. Całość zebranych środków została przeznaczona na zakup wymarzonych prezentów świątecznych dla wychowanków placówki.
 - sprzątnięcie zaniedbanych grobów na Cmentarzu Komunalnym w Kowarach,
 - Świąty Mikołaj dla Seniora,
 - Uczniowie klasy 7a odwiedzili podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Kowarach, niosąc ze sobą nie tylko radość, ale również serdeczne gesty, które miały na celu umilić przedświąteczny czas mieszkańcom placówki.

3. Konkursy i olimpiady:

- W półfinale Konkursu dla Dzieci i Młodzieży "Uczę się bezpiecznie żyć" – 2 miejsce w kat. Kl. 4-6.
- III miejsce w finale dolnośląskim XX edycji konkursu „Uczę się bezpiecznie żyć” we Wrocławiu – w kategorii klas 4-6.
- Międzynarodowy konkurs matematyczny „Kangur matematyczny”.
- V Olimpiada Wiedzy Ekologicznej, zorganizowanej przez Związek Gmin Karkonoskich.
- Udział uczniów w etapie szkolnym konkursu „Zdolny Ślązak” oraz udział uczniów klasy 7b i 8 w etapie powiatowym konkursu „Zdolny Ślązak” z przedmiotu matematyka i fizyka.
- Szkolny Konkurs Recytatorski” kl. 4-8
- Konkurs plastyczny na zakładkę do książki,
- Konkurs fotograficzny „Ubierz się w książkę”
- Finał Szkolnego Konkursu Kolęd i Pastorałek w MOK w Kowarach.
- Udział uczniów klas 3 – 8 w konkursie czytelnictwa o tytuł „Mistrza pięknego czytania”.
- Pięciu uczniów naszej szkoły uzyskało awans do drugiego etapu prestiżowej Olimpiady Astronomicznej Juniorów! To wyjątkowe wydarzenie, które gromadzi młodych pasjonatów astronomii z całej Polski i jest doskonałą okazją do rozwijania wiedzy na temat wszechświata oraz zdobywania umiejętności nie tylko teoretycznych, ale i praktycznych – drugi etap w styczniu 2026.
- "II wojna światowa - konkurs historyczny" z okazji 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej.
- Szkolny przegląd talentów „Trójkowi Giganci”.
- Światowy dzień liczy Pi, konkurs matematyczny
- Konkurs historyczny z okazji 1000-lecia koronacji B. Chrobrego „W kręgu pierwszych Słowian”,
- Udział uczniów w powiatowych zawodach sportowych klas 4-6 i 7-8.
- Udział w konkursie literackim zorganizowanym przez I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze, zatytułowanym „2025 Rokiem Stefana Żeromskiego”! Nasza utalentowana uczennica klasy VIII zdobyła I miejsce.
- Udział w finałach konkursów plastycznych i fotograficznych o tematyce ekologicznej. W konkursie fotograficznym „Piękno ukryte w naturze” za fotografię pt. „Wiosna budzi się do życia” w kategorii wiekowej klasy 4-6 szkoły podstawowej wyróżnienie zdobyła uczennica klasy 6a. W konkursie plastycznym „Świat bez odpadów-moja wizja przyszłości” wyróżnienie zdobyła uczennica klasy 2a. W konkursie na najlepsze indywidualne przebranie o charakterze ekologicznym 2 miejsce zajęła uczennica klasy 3.
- Udział uczniów klas 1-8 w konkursie astrologicznym.
- „Mistrz Pióra”, czyli najładniej, najstaranniej, pomysłowo! – konkurs na najładniejszy zeszyt do języka polskiego

4. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna

Zakres działań w ramach PPP obejmował terapię pedagogiczną, logopedię, wspomaganie, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne, zajęcia wyrównawcze i rozwijające, zajęcia indywidualne wynikające z IPETU, zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia.

Styczeń-czerwiec 2025

Liczba uczniów posiadających opinie: 56

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 7

w tym:

- Z niepełnosprawnością sprzężoną: Zespół Aspergera i niepełnosprawność ruchowa – 0
- Niepełnosprawność dziecka z autyzmem – 1

- Zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 0
- Niepełnosprawność dziecka z zespołem Aspergera – 1 uczniów
- Niepełnosprawność dziecka z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 3
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i ruchowa- 1
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym: 1
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 1
- nauczanie indywidualne- 0
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim z niepełnosprawnością ruchową i chorobami neurologicznymi - 1

Wrzesień – grudzień 2025

Liczba uczniów posiadających opinie: 42

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 6

w tym:

- Z niepełnosprawnością sprzężoną: Zespół Aspergera i niepełnosprawność ruchowa – 0
- Niepełnosprawność dziecka z autyzmem – 1
- Zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 0
- Niepełnosprawność dziecka z zespołem Aspergera – 1 uczniów
- Niepełnosprawność dziecka z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 4
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i ruchowa - 1
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym: 0
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 1
- nauczanie indywidualne - 0
- niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim z niepełnosprawnością ruchową i chorobami neurologicznymi - 0

5. Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność szkoły:

Współpracowano z następującymi instytucjami: Stowarzyszenie Miłośników Sportu, Nadleśnictwo *Śnieżka*, Miejska Biblioteka Publiczna, ZSO Kowary, SP1 Kowary, Publiczne Przedszkole nr 1 Kowary, Związek Gmin Karkonoskich, MOK w Kowarach, MOPS Kowary, Leśny Bank Genów Kostrzyca, Urząd Miasta w Kowarach, Stowarzyszenie „*Przyjazna Trójka*”, Teatr Zdrojowy Jelenia Góra, Kino Helios Jelenia Góra, Kino za Rogiem Kowary, PPP Kowary, Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze.

4.4. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach realizuje zadania gminy w zakresie edukacji, łącząc kształcenie ogólnokształcące i branżowe oraz oferując uczniom możliwość rozwoju w klasach o profilu wojskowym, przygotowujących do dalszej edukacji i służby publicznej.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA NAUCZYCIELI ZGODNIE Z ARKUSZEM ORGANIZACJI SZKOŁY

Lp.		2025/2026
1.	Liczba oddziałów liceum ogólnokształcącego	3
2.	Liczba oddziałów szkoły branżowej	3
3.	Liczba nauczycieli	14
4.	pełnozatrudnionych	8
5.	niepełnozatrudnionych	6

W tym 9 nauczycieli dyplomowanych, 3 nauczycieli mianowanych i 1 kontraktowy w trakcie stażu.

W związku z brakiem naboru do liceum i malejącą liczbą oddziałów, zatrudnienie nauczycieli zmierza w kierunku zmiany miejsca pracy i ograniczenia przydziałów.

W szkole jest zatrudniony pedagog, pedagog specjalny, psycholog i specjalista od socjoterapii

Szkoła zatrudnia 7 pracowników obsługi i administracji.

Do szkoły w roku 2025 uczęszczało łącznie 120 uczniów

Liceum – 51

Branżowa Szkoła – 69

W placówce dodatkowo funkcjonują: świetlica socjoterapeutyczna, strzelnica w powiecie, edukacyjny klub seniora, dzienny dom pobytu i miejskie organizacje społeczne.

ZAKUPY, REMONTY I INWESTYCJE

§ 4210 – ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA

Wydatki poniesione na zakup materiałów i wyposażenia w łącznej kwocie 25.447,31 zł ze wskazaniem udziału poszczególnych grup w sumie wydatków zaewidencjonowanych w § 4210 obejmują m.in.:

- Art. biurowe i druki szkolne – 5.224,12 zł, 1,20,53%,
- Materiały gospodarcze (sól drogową, kłódki, farby, pędzle, kołki, wkręty) – 3.013,25 zł, 11,84%,
- Fachowe publikacje – 1.471,15 zł, 5,78%,
- Benzyna do kosiarki – 1.319,87 zł, 5,19%,
- Wyposażenie strzelnicy – 4.817,55 zł, 18,93%,
- Środki czystości – 5.317,93 zł, 20,90%,
- Tonery – 1.874,96 zł, 7,37%,
- Pozostałe (antyramy, materiały do bieżących napraw) – 2.408,48 zł, 9,46%.

Jedną z istotniejszych pozycji wśród wydatków poniesionych na zakup materiałów i wyposażenia jest zakup elementów wyposażenia na rzecz nowopowstałej strzelnicy, dofinansowanej ze środków dotacji z budżetu państwa w ramach projektu „Strzelnica w Powiecie”. Kwota wydatkowana łącznie wynosi 4.817,55zł, stanowiąc 18,93% wydatków zaewidencjonowanych w § 4210.

§ 4240 – ZAKUP ŚRODKÓW DYDAKTYCZNYCH I KSIĄŻEK

W analizowanym okresie sprawozdawczym na szeroko rozumiane pomoce dydaktyczne do pracy z uczniami wydatkowano kwotę **9.582,70 zł**. Kwota ta sfinansowała m.in. sprzęt sportowy do zajęć wychowania fizycznego i biologii. Zakupiono również edukacyjne pufy i drabinki koordynacyjne do pracy z uczniami z deficytami rozwojowymi.

§ 4270 – ZAKUP USŁUG REMONTOWYCH

W planie finansowym jednostki na przedsięwzięcia o charakterze remontowym ujęto kwotę 15.684 zł, którą wydatkowano w całości na remont instalacji wodnej – konieczność wymiany skorodowanych rur, które powodowały częste przecieki.

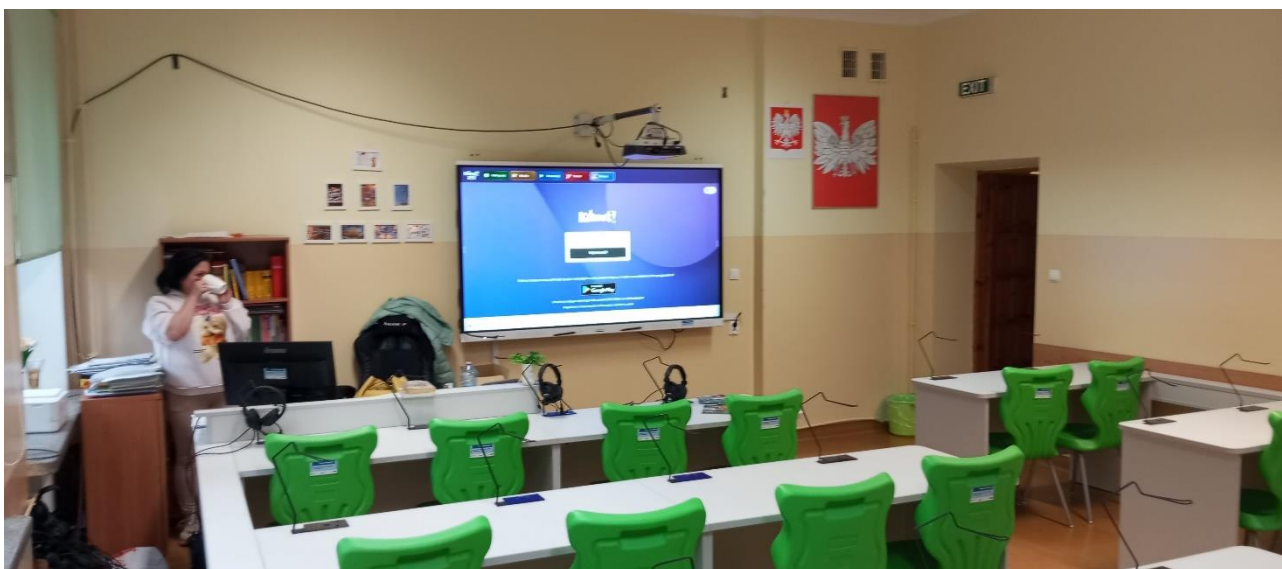
§ 4300 – ZAKUP USŁUG POZOSTAŁYCH

Na zakup usług pozostałych wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wydatkowano łącznie **152.400,96 zł**. Ze środków tych sfinansowano pozycje wydatkowe, zgodnie z danymi wynikającymi z tabeli.

RODZAJ USŁUGI	Kwota wydatkowana w 2025
domena, hosting, generator www, program antywirusowy	12 516,95
opłata za dystrybutor wody	1 744,14
przegląd kotłowni, kominów, kserokopiarki, gaśnic, instalacji elektrycznej, stanu technicznego budynku, serwis traktorka ogrodowego	16 952,14
monitoring obiektu	2 151,24
abonamenty za użytkowane programy - dostęp do Portalu WOLTERS KLUWER, KWADRANS DLA DYREKTORA, abonament za programy finansowo-księgowe, opłata za włączenie do elektronicznego systemu naboru,	14 411,58
opłaty pocztowe	650,00
kursy kształcenia zawodowego dla uczniów szkoły branżowej	53 040,00
ścieki	6 998,36
koszt współpracy z inspektorem ochrony danych osobowych	7 200,00
dofinansowanie studiów podyplomowych nauczycieli	7 805,00
obsługa informatyczna	21 600,00
opłata za kserokopiarkę	3 321,00
pozostałe, w tym obsługa bankowa, koszty transportów, wysyłek, podpis elektroniczny	4 010,55
OGÓŁEM	152 400,96

WYDATKI INWESTYCYJNE

W planie finansowym Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Kowarach na rok budżetowy 2025 zabezpieczono kwotę 226.400,01 zł na realizację zadania o charakterze inwestycyjnym, związanego z projektem dedykowanym dla uczniów szkoły branżowej pn.: „Zawodowe Kompetencje Przyszłości”. Projekt przewiduje m.in. sfinansowanie dwóch pawilonów kontenerowych z wyposażeniem właściwym dla pracowni przedmiotowych. Możliwość osadzenia pracowni na boisku dolnym szkoły wymaga uzyskania pozwolenia na budowę ze Starostwa Powiatowego oraz opracowania projektu budowlanego. Wydatek poniesiony na ten cel w roku 2025 wyniósł 26.400,01 zł.

REALIZOWANE PROJEKTY FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Zespół Szkół Ogólnokształcących w roku 2025 kontynuował realizację projektu finansowanego ze środków EFS+ skierowanego do uczniów szkoły branżowej pn.: „Zawodowe Kompetencje Przyszłości”. Zgodnie z założeniami projektu środki służą poniesieniu wydatków, wspierających kształcenie uczniów szkoły branżowej. Stąd prowadzono w jego ramach zajęcia z doradztwa zawodowego, zorganizowano kursy dla uczniów – tematyka „Barista” oraz „Elektryk”. Docelowo ze środków projektu zostaną sfinansowane dwa pawilony kontenerowe z wyposażeniem jako pracownie do kształcenia zawodowego. W roku 2025 poniesiono wydatki bieżące z projektu w wysokości 27.209,43 zł (wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe

z pochodnymi pracodawcy nauczyciela realizującego doradztwo zawodowe oraz koszt kursów dla uczniów, wynagrodzenie pracownika niepedagogicznego za zajęcia z matematyki wykresłnej).

ZAPLANOWANE WYPOSAŻENIE SZKOŁY

1. Strzelnica: siatka maskująca, gaz do zasilania broni blow-back, karabin szturmowy H&K 416
2. Siłownia: gryf prosty z dedykowanymi ciężarkami 95 kg
3. Sala taneczno-rehabilitacyjna: 20 poduszek wielofunkcyjnych
4. Sala zajęć alternatywnych: stół do gier (piłkarzyki, bilard, cymbergaj) i zestaw do gry w bule
5. Gabinety przedmiotowe: multimedialny cyfrowy rzutnik pisma i ilustracji
6. Sale dydaktyczne: laptopy i tablety z programu KPO

REALIZACJA PROJEKTÓW W 2025/2026r.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących kontynuowano realizację następujących projektów:

- **Termomodernizacja:** wykonano etap prac ziemnych wokół budynku polegający na izolacji i ociepleniu fundamentów, wymieniono drzwi zewnętrzne do pomieszczeń gospodarczych, ocieplono stropodach i jedną ścianę od strony ulicy Bema.
- **„Zawodowe kompetencje przyszłości”:** zakończono postępowanie przetargowe na dostawę pawilonów edukacyjnowarsztatowych, oraz wyposażenia ich w maszyny i urządzenia, podpisano stosowne umowy.
- **„Akademia Zawodowców”:** zakończono etap kompletowania wyposażenia pracowni krawieckiej i projektowania mody, oddano do użytkowania w pełni wyposażoną pracownię językową.

INNE WYDARZENIA

- reaktywacja uczniowskiego koła dziennikarsko-reporterskiego we współpracy z MOK
- warsztaty i szkolenia nauczycieli w ramach „Akademii Librus”
- jeden z nauczycieli ukończył studia podyplomowe „Reżyseria Teatralna”
- jeden z nauczycieli ukończył studia podyplomowe „Psychologia dzieci i młodzieży”
- sześciu nauczycieli jest w trakcie studiów podyplomowych „Pedagogika specjalna – praca z uczniem z zespołem Asperger i spektrum Autyzmu
- uczniowie czterokrotnie reprezentowali szkołę w zawodach sportowych (koszykówka, siatkówka, piłka nożna i tenis stołowy)
- zorganizowano jeden spektakl teatralny.

4.5. Podsumowanie i wnioski

System edukacji w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku funkcjonował w sposób stabilny, zapewniając ciągłość realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych na wszystkich poziomach kształcenia. Placówki oświatowe aktywnie uczestniczyły w licznych programach edukacyjnych, profilaktycznych i rozwojowych, a także skutecznie pozyskiwały środki zewnętrzne na realizację projektów i doposażenie infrastruktury.

Zauważalny jest wysoki poziom aktywności szkół i przedszkola w zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym, organizacji wydarzeń edukacyjnych i społecznych oraz wdrażania nowoczesnych form nauczania, w tym zajęć rozwijających kompetencje cyfrowe, społeczne i emocjonalne uczniów.

Jednocześnie analiza funkcjonowania systemu edukacji wskazuje na istotne wyzwania, w szczególności:

- konieczność dalszego wzmacniania efektów kształcenia w wybranych obszarach (np. matematyka),
- zmiany demograficzne wpływające na strukturę oddziałów i zatrudnienia,
- potrzebę rozwijania szkolnictwa zawodowego oraz dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy.

Znaczenie dla mieszkańców

Edukacja w Kowarach pełni kluczową rolę społeczną i rozwojową, wpływając bezpośrednio na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność miasta jako miejsca do zamieszkania.

Dostępność przedszkola, szkół podstawowych oraz szkolnictwa ponadpodstawowego zapewnia mieszkańcom możliwość kompleksowej edukacji dzieci i młodzieży na miejscu, bez konieczności migracji do większych ośrodków. Szczególne znaczenie ma rozwój oferty edukacyjnej uwzględniającej potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

Istotnym elementem wzmacniającym system jest również aktywność placówek w zakresie integracji społecznej, współpracy z rodzicami oraz realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych, które budują kapitał społeczny i poczucie wspólnoty lokalnej.

Rozpoczęcie działań zmierzających do utworzenia miejsc żłobkowych stanowi dodatkowo ważny krok w kierunku wsparcia rodzin oraz zwiększenia dostępności usług opiekuńczych dla najmłodszych mieszkańców.

Rekomendacje i kierunki działań

W oparciu o analizę funkcjonowania systemu edukacji w 2025 roku rekomenduje się:

1. **Wzmocnienie jakości kształcenia**, w szczególności w obszarach wymagających poprawy wyników edukacyjnych poprzez działania naprawcze, dodatkowe zajęcia i systematyczną diagnozę postępów uczniów.
2. **Rozwój szkolnictwa zawodowego i praktycznego**, w tym dalsze doposażenie pracowni oraz rozwijanie współpracy z pracodawcami i instytucjami rynku pracy.
3. **Dostosowanie struktury organizacyjnej szkół do zmian demograficznych**, w tym racjonalne planowanie oddziałów i zatrudnienia.
4. **Rozszerzenie oferty opieki nad dziećmi do lat 3**, poprzez realizację inwestycji żłobkowej i dalsze działania prorodzinne.
5. **Kontynuację inwestycji w infrastrukturę edukacyjną**, w tym termomodernizację budynków, modernizację wyposażenia oraz rozwój zaplecza dydaktycznego.
6. **Wzmocnienie działań w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży**, poprzez rozwój wsparcia specjalistycznego i programów profilaktycznych.
7. **Rozwój kompetencji cyfrowych i nowoczesnych metod nauczania**, w tym wykorzystanie technologii oraz projektów edukacyjnych finansowanych ze środków zewnętrznych.

5. KOWARY W PRZESTRZENI

5.1. Położenie i powierzchnia miastach

Miasto Kowary (Gmina Miejska Kowary) leży w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego oraz w południowo-wschodniej części powiatu karkonoskiego. Jego powierzchnia to ok. 37,4 km², co stanowi 0,19% powierzchni ogólnej województwa dolnośląskiego oraz 5,95% powierzchni powiatu karkonoskiego.

Gmina Miejska Kowary usytuowana jest w Dolinie Jedlicy oraz na masywach górskich Karkonoszy i Rudaw Janowickich na poziomie 420-1266 m n.p.m. Najniżej położony punkt gminy znajduje się w Kowarach Dolnych w okolicy Pałacu „Ciszycza”. Najwyższym punktem należącym do Kowar jest szczyt karkonoskiej Góry Czoło. Ważnymi geograficznymi punktami są również dwie przełęcze: Przełęcz Kowarska (727 m n.p.m.), która rozdziela Rudawy Janowickie od wschodniej części Karkonoszy i Bramy Lubawskiej oraz leżąca na południowym wschodzie gminy Przełęcz Okraj (1046 m n.p.m.), która dzieli Karkonosze i Grzbiet Lasocki.

Odległość drogowa z centrum Kowar do przejścia granicznego z Republiką Czeską na Przełęczy Okraj wynosi ok. 12 km. Do granicy z Republiką Federalną Niemiec w Zgorzelcu z Kowar jest ok. 82 km, do stolicy województwa dolnośląskiego - Wrocławia ok. 118 km, a do Warszawy ok. 480 km. Położenie Gminy Miejskiej Kowary w regionie jest korzystne. Wpływ na to mają szczególnie atrakcyjne walory naturalne gminy (Karkonoski Park Narodowy, Rudawski Park Krajobrazowy, Obszary Natura 2000) oraz bliskość granicy państwowej z Czechami i Niemcami.

5.2. Kowary i nasi sąsiedzi w wybranych obszarach działalności gminy

Gmina Miejska Kowary, od dnia 1 stycznia 2021 r. funkcjonująca w strukturze Powiatu Karkonoskiego, położona jest w południowo-wschodniej części powiatu i graniczy z gminami: Karpacz i Podgórzyn od zachodu, Mysłakowice od północy, Kamienna Góra od wschodu, Lubawka od południowego wschodu oraz z Republiką Czeską od południa. Położenie miasta, walory krajobrazowe oraz uwarunkowania środowiskowe sprawiają, że Kowary posiadają szczególny potencjał rozwoju oparty na zrównoważonym gospodarowaniu przestrzenią, ochronie środowiska oraz poprawie jakości życia mieszkańców.

W skład Powiatu Karkonoskiego wchodzi gminy miejskie: Karpacz, Kowary, Piechowice i Szklarska Poręba oraz gminy wiejskie: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Mysłakowice, Podgórzyn i Stara Kamienica. Dla potrzeb niniejszego raportu przeanalizowano wybrane wskaźniki charakteryzujące pozycję Kowar na tle sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Z uwagi na brak pełnych i porównywalnych danych statystyki publicznej za rok 2025, w szczególności w bazach GUS oraz SMUP, analiza porównawcza została oparta na najnowszych dostępnych danych za rok 2024. Dane te pozwalają na ocenę pozycji miasta w kluczowych obszarach działalności gminy oraz jakości życia mieszkańców.

Jednym z istotnych obszarów działalności gminy pozostaje ochrona środowiska i rozwój terenów zieleni. Kowary od lat konsekwentnie realizują działania ukierunkowane na zachowanie i wzmacnianie walorów przyrodniczych miasta, rozwój zieleni urządzonej oraz poprawę jakości przestrzeni publicznej. Wysoka dostępność terenów zieleni, parków i zieleńców wpływa pozytywnie na warunki życia mieszkańców, pełniąc funkcje rekreacyjne, zdrowotne, estetyczne i osłonowe.

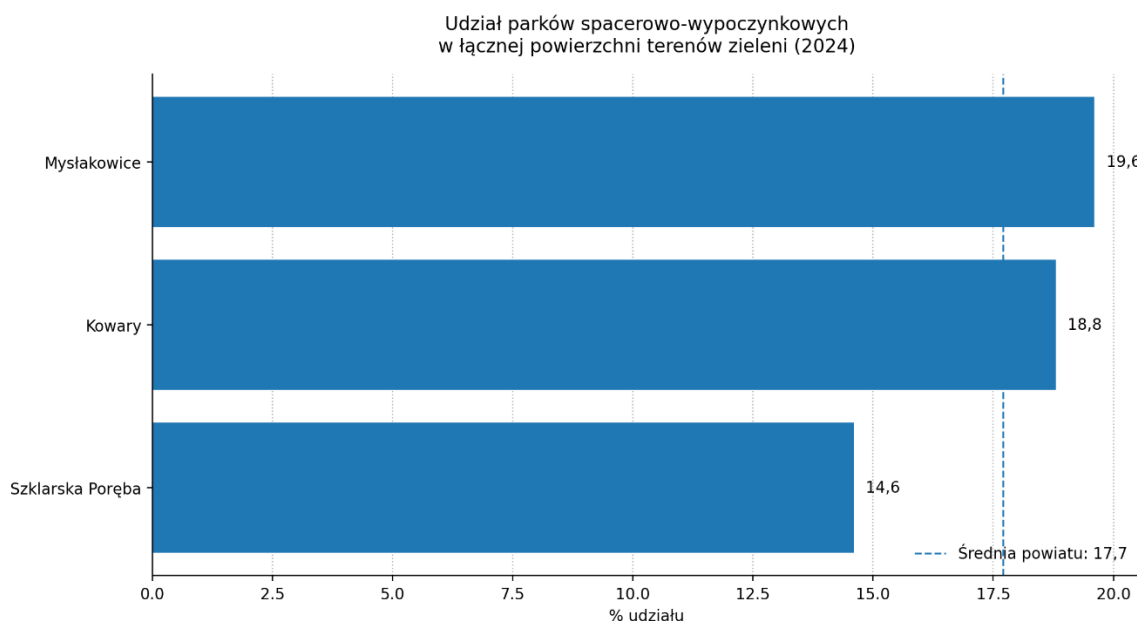
Wskaźnik powierzchni gminnych terenów zieleni przypadającej na 1 mieszkańca wskazuje, że Kowary zajmują **pierwsze miejsce wśród gmin Powiatu Karkonoskiego**, osiągając poziom **30,8 m² na mieszkańca**. Wynik ten jest ponad dwukrotnie wyższy od średniej powiatu wynoszącej **13,3 m²**.

Tak wysoka dostępność terenów zieleni świadczy o dużej dbałości miasta o jakość przestrzeni publicznej oraz zapewnienie mieszkańcom warunków do wypoczynku, rekreacji i aktywności na świeżym powietrzu.

Wnioski:

- Kowary wyróżniają się na tle powiatu bardzo wysoką dostępnością terenów zieleni.
- Wysoki udział zieleni przekłada się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność miasta.
- Tereny zielone pełnią ważną funkcję zdrowotną, rekreacyjną i klimatyczną.

Na tle gmin Powiatu Karkonoskiego Kowary utrzymują bardzo dobrą pozycję pod względem dostępności terenów zieleni przypadających na jednego mieszkańca. Wysoka powierzchnia zieleni urządzonej, w tym parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców oraz zieleni osiedlowej, stanowi istotny atut miasta. Tereny te nie tylko podnoszą atrakcyjność przestrzeni publicznej, ale również sprzyjają aktywności mieszkańców, integracji społecznej i poprawie komfortu życia.

Wskaźnik udziału parków spacerowo-wypoczynkowych w strukturze terenów zieleni pokazuje, że Kowary osiągnęły poziom **18,8%**, co daje miastu **drugie miejsce w powiecie**, tuż za Mysłakowicami (**19,6%**), oraz wynik wyższy od średniej powiatu (**17,7%**).

Wysoki udział parków spacerowych oznacza, że znacząca część terenów zieleni ma charakter urządzony i jest dostosowana do potrzeb mieszkańców.

Wnioski:

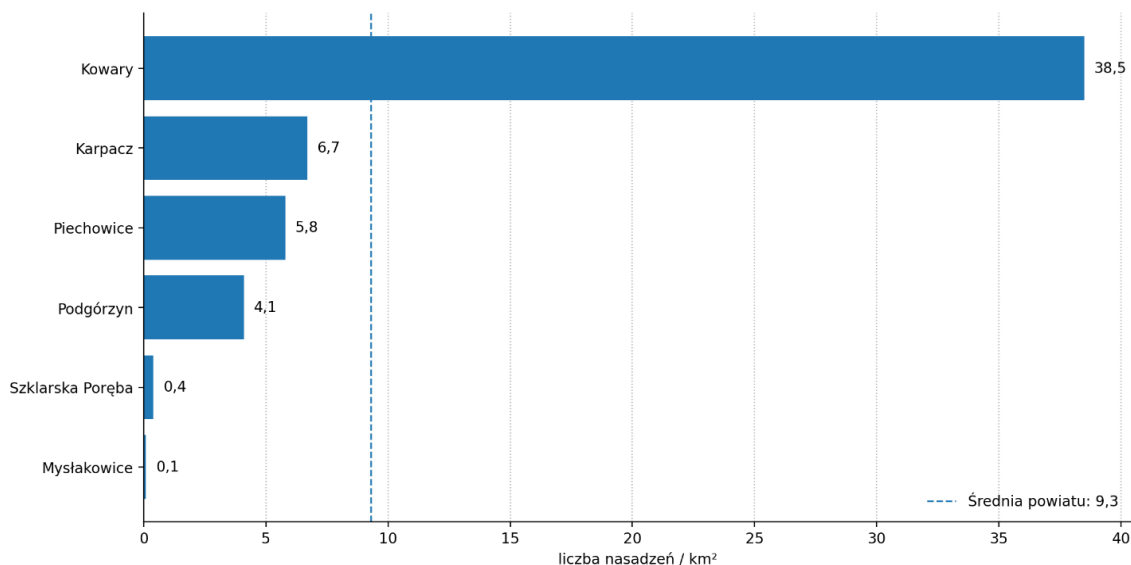
- Kowary dysponują dobrze rozwiniętą infrastrukturą zieleni urządzonej.
- Wysoki udział parków poprawia dostępność przestrzeni rekreacyjnej i estetykę miasta.
- Miasto skutecznie wykorzystuje tereny zielone jako element polityki jakości życia.

Istotnym wyróżnikiem Kowar pozostaje również konsekwentna polityka zwiększania liczby nasadzeń drzew i krzewów oraz rozwój zielonej infrastruktury. W ostatnich latach miasto prowadziło intensywne działania związane z odtwarzaniem zieleni, zagospodarowaniem terenów rekreacyjnych oraz poprawą estetyki przestrzeni publicznej. Działania te obejmowały zarówno nowe nasadzenia, jak i zabiegi pielęgnacyjne oraz działania kompensacyjne.

Wskaźnik liczby nasadzeń drzew i krzewów na 1 km² powierzchni gminy pokazuje bardzo wysoką aktywność Kowar w zakresie rozwoju i odtwarzania zieleni miejskiej. Miasto osiągnęło wynik **38,5 nasadzeń na 1 km²**, co stanowi najwyższy wynik w powiecie i ponad czterokrotnie przekracza średnią powiatu wynoszącą **9,3**.

Wynik ten potwierdza konsekwentną politykę miasta w zakresie poprawy jakości przestrzeni publicznej, ochrony środowiska oraz adaptacji do zmian klimatu.

Liczba nasadzeń drzew i krzewów na 1 km² powierzchni gminy (2024)

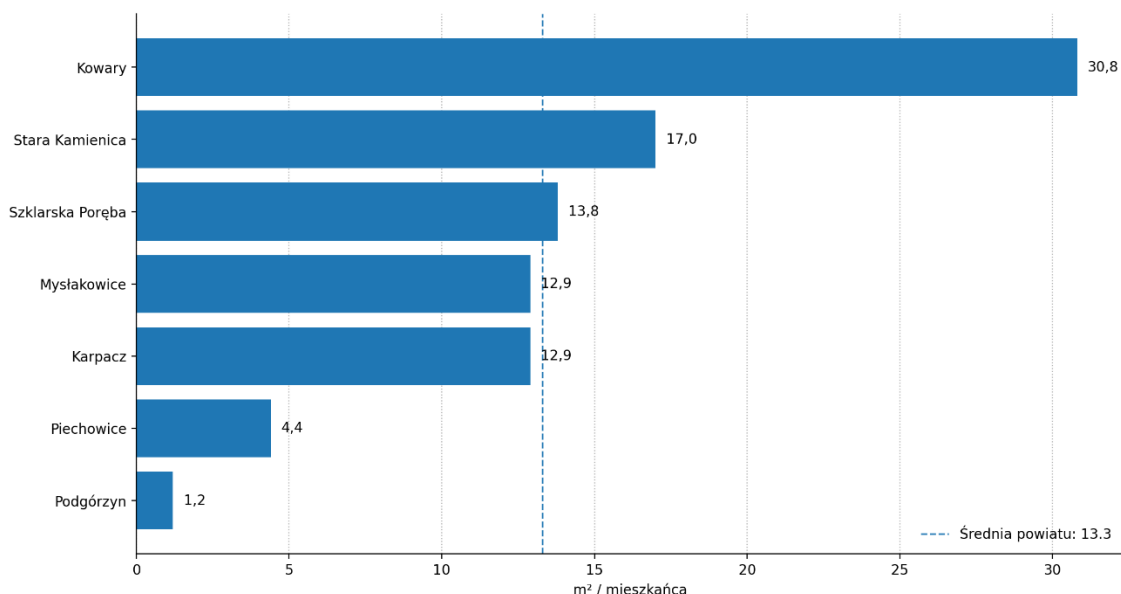

Wnioski:

- Kowary są liderem powiatu w zakresie działań związanych z nowymi nasadzeniami.
- Skala działań miasta potwierdza aktywne podejście do ochrony środowiska.
- Nasadzenia poprawiają retencję, mikroklimat, estetykę i komfort życia mieszkańców.

Szczególne znaczenie w 2024 r. miała realizacja projektu „Zielono-Niebieskie Kowary”, którego celem było zwiększenie odporności miasta na skutki zmian klimatu oraz poprawa jakości przestrzeni publicznej. W ramach projektu zrealizowano m.in. modernizację przepływowego zbiornika retencyjnego „Kowary” na potoku Bystra, rozwój małej retencji, montaż elementów zielono-niebieskiej infrastruktury, nasadzenia zieleni oraz działania edukacyjne.

Powierzchnia gminnych terenów zieleni na 1 mieszkańca (2024)

Zrealizowane inwestycje miały nie tylko wymiar estetyczny i środowiskowy, ale również praktyczny. Zmodernizowany zbiornik retencyjny oraz infrastruktura związana z retencją wód opadowych potwierdziły swoją skuteczność podczas intensywnych opadów i zagrożenia powodziowego we wrześniu 2024 r., przyczyniając się do ograniczenia ryzyka wystąpienia szkód oraz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Na tle sąsiednich gmin Kowary wyróżniają się aktywnym podejściem do kształtowania przestrzeni publicznej, ochrony środowiska oraz adaptacji do zmian klimatu. Podejmowane działania wpisują się w długofalową politykę zrównoważonego rozwoju miasta, łącząc poprawę jakości życia mieszkańców z troską o środowisko naturalne.

Przedstawione dane i działania potwierdzają, że Kowary skutecznie wykorzystują swoje walory przyrodnicze i przestrzenne, budując pozycję miasta przyjaznego mieszkańcom, odpornego na wyzwania klimatyczne oraz atrakcyjnego do życia i wypoczynku.

5.3. Współpraca Kowar z miastami partnerskimi w 2025r.

Współpraca międzynarodowa stanowi istotny element rozwoju Miasta Kowary, umożliwiając wymianę doświadczeń, realizację wspólnych projektów oraz wzmacnianie potencjału społecznego, kulturalnego i turystycznego. W 2025 roku działania te miały wymiar praktyczny – przekładały się na konkretne inicjatywy, wydarzenia oraz pozyskane środki zewnętrzne.

Kowary posiadają podpisane deklaracje współpracy z dziewięcioma gminami i miastami partnerskimi:

1. Gemeindeverwaltung Schönau-Berzdorf, Republika Federalna Niemiec
2. Miasto i Gmina Kamień Pomorski, Polska
3. Miasto Vrchlabí, Republika Czeska
4. Gmina Malá Úpa, Republika Czeska
5. Miasto Černý Důl, Republika Czeska
6. Miasto Žacléř, Republika Czeska
7. Miasto Trembowla, Ukraina
8. Miasto Wiśniowiec, Ukraina
9. Miasto Dvůr Králové nad Labem, Republika Czeska

W 2025 roku współpraca partnerska koncentrowała się na realizacji wspólnych projektów o charakterze kulturalnym i promocyjnym.

W wyniku współpracy z Miejskim Muzeum w Dvůr Králové nad Labem zrealizowano mikroprojekt pn. „Granice nie rozdzielą tradycji”, w ramach którego zorganizowano kolejne edycje wydarzenia „Kowarskie Stragany”. Impreza odbyła się trzykrotnie na Starówce Kowarskiej – w pierwsze niedziele lipca, sierpnia i września – stanowiąc przestrzeń integracji mieszkańców oraz promocji lokalnego dziedzictwa.

W ramach współpracy ze stowarzyszeniem „Heimatverein Schönau-Berzdorf a. d. Eigen” rozpoczęto realizację projektu pn. „Poznaj, zobacz, odkrywaj – dwa miasta, jedna przygoda”, obejmującego organizację spotkań członków stowarzyszeń oraz przygotowanie materiałów promocyjnych, w tym przewodnika turystycznego, przewodnika dla dzieci oraz materiałów edukacyjnych.

W 2025 r. Miasto Kowary nawiązało również współpracę ze Związkiem Gmin Jilemnicko, co zaowocowało pozyskaniem dofinansowania na realizację projektu pn. „Między nami, między górami”. Projekt obejmuje przygotowanie materiałów promocyjnych skierowanych do osób aktywnych, wydanie zestawu pocztówek, zakup zestawu okularów VR oraz wykonanie filmu sferycznego prezentującego walory regionu.

Znaczenie i wnioski

- współpraca partnerska przestaje mieć charakter wyłącznie deklaracyjny – coraz częściej przekłada się na konkretne projekty i pozyskane środki zewnętrzne,
- realizowane inicjatywy wzmacniają ofertę kulturalną i turystyczną miasta, wpływając na jego rozpoznawalność,

- działania oparte na współpracy międzynarodowej sprzyjają integracji mieszkańców oraz budowaniu tożsamości lokalnej,
- rozwijana współpraca transgraniczna, szczególnie z partnerami czeskimi i niemieckimi, stanowi ważny kierunek dalszego rozwoju, zwłaszcza w kontekście turystyki i wspólnych przedsięwzięć regionalnych.

5.4. Współpraca Kowar z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Współpraca Miasta Kowary z organizacjami pozarządowymi stanowi istotny element realizacji zadań publicznych oraz budowania aktywnej wspólnoty lokalnej. W 2025 roku miała ona charakter praktyczny i była ukierunkowana na konkretne działania odpowiadające na potrzeby mieszkańców.

Podstawę współpracy stanowił Roczny Program Współpracy przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach, określający cele, obszary oraz formy współdziałania z organizacjami pozarządowymi. Program realizowany był zgodnie z założeniami, bez zakłóceń wynikających z czynników zewnętrznych.

Współpraca Miasta z organizacjami w większości przypadków opierała się na finansowaniu lub współfinansowaniu przedsięwzięć realizowanych przez podmioty społeczne, przy jednoczesnym zaangażowaniu organizacyjnym i promocyjnym Gminy.

Najważniejsze obszary i partnerzy współpracy w 2025 roku

Sport i aktywność fizyczna

- MKS „Olimpia” Kowary – szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej oraz udział w rozgrywkach ligowych,
- K.S. Funakoshi Shotokan Karate – zajęcia sportowe i rozwój umiejętności w zakresie sztuk walki,
- K.J. Maximus Kowary – szkolenie w zakresie jeździectwa,
- Stowarzyszenie Tenisowe „Return” – organizacja turniejów oraz utrzymanie infrastruktury sportowej,
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Alternatywa” – organizacja zawodów wędkarskich oraz działania porządkowe i środowiskowe przy Zalewie,
- Stowarzyszenie Miłośników Sportu Kowary – organizacja wydarzeń sportowych, w tym biegu „Kowarska Piątka”.

Działania społeczne i wsparcie mieszkańców

- Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd w Kowarach – pomoc żywnościowa dla osób potrzebujących oraz organizacja spotkań świątecznych dla mieszkańców w trudnej sytuacji,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło w Kowarach – organizacja wydarzeń integracyjnych dla seniorów,
- Kowarski Klub Seniora – działania integrujące środowisko senioralne,
- TPD – Koło Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski – organizacja wyjazdów integracyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami,
- Stowarzyszenie „Amazonki” – działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie zdrowia, w tym kampanie społeczne.

Kultura, edukacja i inicjatywy lokalne

- Fundacja na rzecz rozwoju wrocławskiej tkaniny artystycznej – współorganizacja Międzynarodowego Sympozjum „Warsztat Twórczy – Kowary 2025”,

- Fundacja Slow City – organizacja warsztatów artystycznych i działań estetyzujących przestrzeń miejską,
- Stowarzyszenie „Eurojedynka” – organizacja wydarzeń rodzinnych i integracyjnych,
- Stowarzyszenie „Przyjazna Trójka” – organizacja festynów lokalnych,
- ZHP – Karkonoski Hufiec ZHP – działania wychowawcze i organizacja wydarzeń dla dzieci i młodzieży.

Turystyka i promocja miasta

- Stowarzyszenie Miłośników Kowar – prowadzenie punktu informacji turystycznej oraz działania promujące miasto,
- Stowarzyszenie Kolej Karkonoska – organizacja przejazdów drezynowych, stanowiących atrakcję turystyczną,
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых – Koło w Kowarach – organizacja wydarzeń o charakterze lokalnym i środowiskowym.

Bezpieczeństwo

- Ochotnicza Straż Pożarna w Kowarach – realizacja zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz udział w działaniach ratowniczych i zabezpieczeniu wydarzeń.

Pozostałe formy współpracy

Współpraca obejmowała również:

- bieżącą wymianę informacji i koordynację działań,
- wsparcie promocyjne poprzez miejskie kanały komunikacji,
- udostępnianie pomieszczeń i zaplecza organizacyjnego,
- współorganizację wydarzeń miejskich,
- funkcjonowanie Miejskiej Rady Seniorów jako platformy dialogu społecznego.

Znaczenie i wnioski

- współpraca z organizacjami pozarządowymi ma charakter partnerski i operacyjny, a jej efektem są konkretne działania widoczne dla mieszkańców,
- organizacje społeczne pełnią istotną rolę w realizacji zadań publicznych, szczególnie w obszarach wymagających bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami,
- szeroki zakres współpracy świadczy o wysokiej aktywności społecznej w Kowarach,
- działania realizowane wspólnie z NGO wzmacniają integrację społeczną, ofertę kulturalną i sportową oraz system wsparcia mieszkańców,
- dalszy rozwój współpracy z sektorem pozarządowym stanowi ważny kierunek wzmacniania potencjału społecznego miasta.

5.5. Podsumowanie – Kowary w przestrzeni

Dział „Kowary w przestrzeni” ukazuje miasto jako aktywnego uczestnika życia społeczno-gospodarczego, funkcjonującego w szerszym układzie terytorialnym i społecznym. Rozwój Kowar w 2025 roku opierał się na współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi, a także na aktywnym udziale organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych.

W analizowanym okresie szczególnego znaczenia nabrał praktyczny wymiar współpracy partnerskiej. Relacje z miastami partnerskimi oraz podmiotami z regionu przełożyły się na realizację konkretnych projektów,

wydarzeń oraz inicjatyw o charakterze kulturalnym, społecznym i promocyjnym. Współpraca ta wzmocniła powiązania funkcjonalne oraz budowała rozpoznawalność miasta w szerszym otoczeniu.

Istotnym elementem była również rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi, które aktywnie uczestniczyły w realizacji zadań publicznych. Zakres tej współpracy obejmował m.in. działania sportowe, kulturalne, społeczne i integracyjne, co znacząco zwiększyło dostępność oferty dla mieszkańców.

Działania podejmowane w ramach tego obszaru miały zarówno wymiar praktyczny, jak i wizerunkowy. Kowary umacniały swoją pozycję jako miasto otwarte, aktywne i współpracujące, zdolne do realizacji przedsięwzięć wykraczających poza lokalny wymiar.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania realizowane w obszarze „Kowary w przestrzeni” mają bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie mieszkańców poprzez:

- zwiększenie dostępności wydarzeń kulturalnych, sportowych i społecznych,
- rozwój oferty aktywności lokalnej realizowanej we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wzmocnianie integracji społecznej i budowanie więzi lokalnych,
- zwiększenie możliwości korzystania z projektów i inicjatyw realizowanych we współpracy z partnerami zewnętrznymi.

Działania te przyczyniają się również do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększają atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i aktywności.

Wnioski

1. Kowary skutecznie wykorzystują współpracę partnerską jako narzędzie rozwoju lokalnego.
2. Współpraca międzynarodowa i regionalna ma coraz bardziej praktyczny i projektowy charakter.
3. Organizacje pozarządowe stanowią istotnego partnera w realizacji zadań publicznych.
4. Działania realizowane w tym obszarze wzmocniają integrację społeczną oraz aktywność mieszkańców.
5. Współpraca zewnętrzna zwiększa możliwości pozyskiwania środków oraz realizacji przedsięwzięć rozwojowych.
6. Aktywność w przestrzeni regionalnej i międzynarodowej pozytywnie wpływa na wizerunek miasta.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze rozwijanie współpracy międzynarodowej i transgranicznej w oparciu o projekty partnerskie.
2. Wzmocnianie roli organizacji pozarządowych jako partnerów w realizacji polityk publicznych.
3. Rozszerzanie zakresu wspólnych przedsięwzięć o charakterze ponadlokalnym.
4. Zwiększanie aktywności mieszkańców w inicjatywach społecznych i partnerskich.
5. Lepsze wykorzystanie współpracy zewnętrznej w pozyskiwaniu środków rozwojowych.
6. Budowanie spójnej i rozpoznawalnej marki miasta w oparciu o współpracę i aktywność społeczną.

6. OCHRONA ŚRODOWISKA

6.1. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Kowar w 2025 roku

System gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku zapewniał odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami, przy jednoczesnym dążeniu do zwiększenia poziomu selektywnej zbiórki oraz ograniczenia ilości odpadów kierowanych do składowania.

System ten funkcjonował w sposób stabilny i zapewniał odbiór oraz zagospodarowanie wszystkich wytwarzanych odpadów.

Gmina realizowała swoje zadania na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz uchwał Rady Miejskiej, obejmując systemem zarówno nieruchomości zamieszkałe, jak i niezamieszkałe. Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów świadczyła spółka COM-D, a odpady kierowane były do instalacji komunalnej Karkonoskiego Centrum Gospodarki Odpadami w Ściegnach-Kostrzycy.

Organizacja systemu

W ramach systemu zapewniono odbiór wszystkich podstawowych frakcji odpadów, w tym:

- odpadów zmieszanych,
- bioodpadów,
- papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali,
- odpadów wielkogabarytowych oraz problemowych.

Uzupełnieniem systemu był Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który umożliwił mieszkańcom bezpieczne przekazywanie odpadów problemowych, budowlanych oraz niebezpiecznych. Dodatkowo prowadzono mobilne zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz sezonowe akcje odbioru odpadów zielonych.

Ilość wytworzonych odpadów

W 2025 r. na terenie Gminy Miejskiej Kowary zebrano łącznie:

- **3 872,68 Mg odpadów komunalnych**, w tym:
 - **1 905,60 Mg odpadów zmieszanych**,
 - **711,93 Mg bioodpadów**,
 - znaczące ilości frakcji selektywnych (tworzywa sztuczne, szkło, papier).

Dodatkowo:

- w PSZOK zebrano ponad **234 Mg odpadów**,
- odpady budowlane i rozbiórkowe wyniosły ponad **193 Mg**.

Efektywność systemu

System osiągnął istotne parametry środowiskowe:

- poziom składowania odpadów: **8,32%** (przy dopuszczalnym 30%) – wynik bardzo dobry,
- poziom recyklingu: **53,21%** (przy wymaganym 55%).

Oznacza to:

- skuteczne ograniczenie składowania odpadów,
- nieznaczne nieosiągnięcie ustawowego poziomu recyklingu (różnica ok. 2 p.p.).

Koszty funkcjonowania systemu

Łączne koszty systemu w 2025 r. wyniosły:

- **4 463 479,48 zł**, w tym:
 - odbiór i zagospodarowanie odpadów: ok. **4,28 mln zł**,
 - obsługa administracyjna: ok. **172 tys. zł**,
 - likwidacja dzikich wysypisk: ok. **11 tys. zł**.

Koszty systemu koncentrują się przede wszystkim na odbiorze i przetwarzaniu odpadów, co jest typowe dla gmin o podobnej strukturze.

Mieszkańcy objęci systemem

- liczba osób zameldowanych: **8 889**,
- liczba osób ujętych w deklaracjach: **7 624**.

Różnica wynika głównie z migracji zarobkowej i edukacyjnej. System obejmuje wszystkich właścicieli nieruchomości – nie odnotowano przypadków braku objęcia obowiązkiem opłat.

Wnioski i kierunki działań

1. **System funkcjonuje stabilnie i skutecznie** – zapewnia pełny odbiór odpadów oraz ich zagospodarowanie w instalacjach regionalnych.
2. **Osiągnięto bardzo dobry poziom ograniczenia składowania**, co świadczy o efektywności przetwarzania odpadów.
3. **Kluczowym wyzwaniem pozostaje poziom recyklingu**, który jest bliski wymaganego, ale wymaga dalszej poprawy.
4. **Koszty systemu są wysokie**, co wymaga stałego monitorowania i optymalizacji.
5. **Różnica między liczbą mieszkańców zameldowanych a faktycznie objętych systemem** wskazuje na potrzebę dalszej weryfikacji deklaracji.

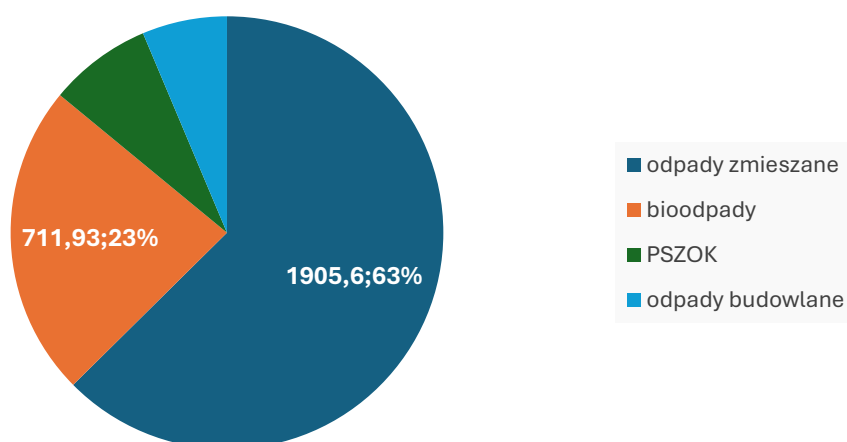
Rekomendacje

- wzmocnienie działań edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów,
 - poprawa jakości selektywnej zbiórki (nie tylko ilości),
 - dalsze uszczelnianie systemu deklaracji,
 - bieżąca analiza kosztów i poszukiwanie rozwiązań optymalizacyjnych,
 - rozwijanie współpracy z instalacjami przetwarzania odpadów.

Kluczowe dane gospodarki odpadami w 2025r.:

Wskaźnik	Wartość
Łączna ilość odpadów komunalnych	3 872,68 Mg
Odpady zmieszane	1 905,60 Mg
Bioodpady	711,93 Mg
Odpady zebrane w PSZOK	234,10 Mg
Odpady budowlane i rozbiórkowe	193,20 Mg
Poziom recyklingu	53,21%
Wymagany poziom recyklingu	55%
Poziom składowania	8,32%
Dopuszczalny poziom składowania	30%
Koszty systemu ogółem	4 463 479,48 zł
Liczba mieszkańców (zameldowani)	8 889
Liczba mieszkańców (deklaracje)	7 624

Struktura odpadów w 2025r.

Struktura odpadów komunalnych w 2025 r. wskazuje na dominujący udział odpadów zmieszanych, które stanowią blisko połowę całkowitego strumienia odpadów w gminie. Jednocześnie zauważalny jest istotny udział bioodpadów, co potwierdza funkcjonowanie selektywnej zbiórki tej frakcji.

Dane dotyczące PSZOK oraz odpadów budowlanych pokazują, że mieszkańcy korzystają z dostępnych narzędzi selektywnej zbiórki, jednak ich udział w ogólnej masie odpadów pozostaje ograniczony.

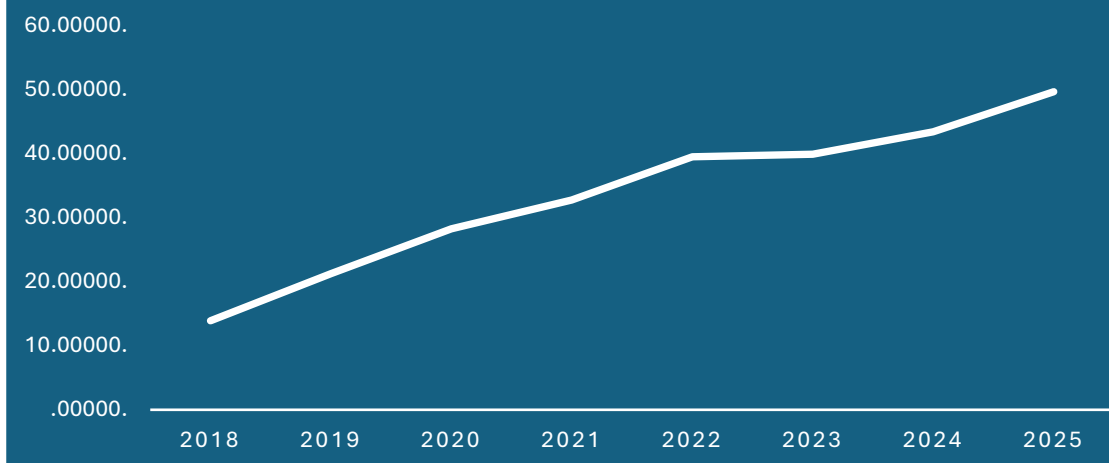
Z punktu widzenia efektywności systemu szczególnie istotne jest osiągnięcie poziomu recyklingu na poziomie 53,21%, co oznacza wynik zbliżony do wymaganego, jednak wciąż niewystarczający. Jednocześnie bardzo dobry poziom ograniczenia składowania (8,32%) potwierdza skuteczność systemu w zakresie zagospodarowania odpadów.

Całość danych wskazuje, że system funkcjonuje stabilnie, jednak dalsze działania powinny koncentrować się na zwiększeniu udziału odpadów zbieranych selektywnie, co bezpośrednio przełoży się na osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu.

Koszty systemu gospodarowania odpadami:

Rok	Koszty (zł)	Przyrost r/r (zł)
2018	1 389 920,00	–
2019	2 124 793,00	+734 873,00
2020	2 823 365,33	+698 572,33
2021	3 272 619,24	+449 253,91
2022	3 950 208,00	+677 588,76
2023	3 991 668,65	+41 460,65
2024	4 337 113,88	+345 465,23
2025 (szacunek)	4 965 534,60	+628 420,72

koszty systemu gospodarowania odpadami

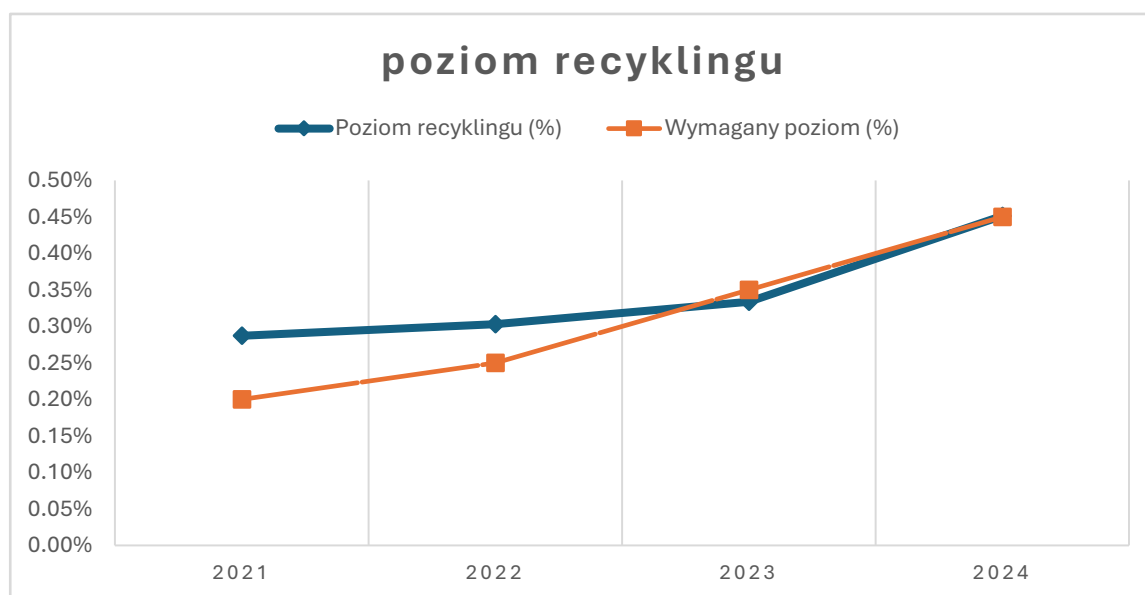

Analiza kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2018–2025 wskazuje na wyraźny trend wzrostowy. Łączny wzrost kosztów w analizowanym okresie wyniósł ponad 3,5 mln zł, co oznacza ponad trzykrotne zwiększenie wydatków na funkcjonowanie systemu.

Największe przyrosty odnotowano w latach 2019–2022 oraz ponownie w 2025 roku (szacunek), co może być związane ze wzrostem cen usług odbioru i zagospodarowania odpadów, zmianami legislacyjnymi oraz rosnącymi wymaganiami w zakresie poziomów recyklingu.

Poziom recyklingu (2021- 2024)

Rok	Poziom recyklingu (%)	Wymagany poziom (%)	Uwagi
2021	28,72%	20%	poziom osiągnięty
2022	30,29%	25%	poziom osiągnięty
2023	33,37%	35%	zbliżony do wymaganego
2024	45,14%	45%	poziom osiągnięty

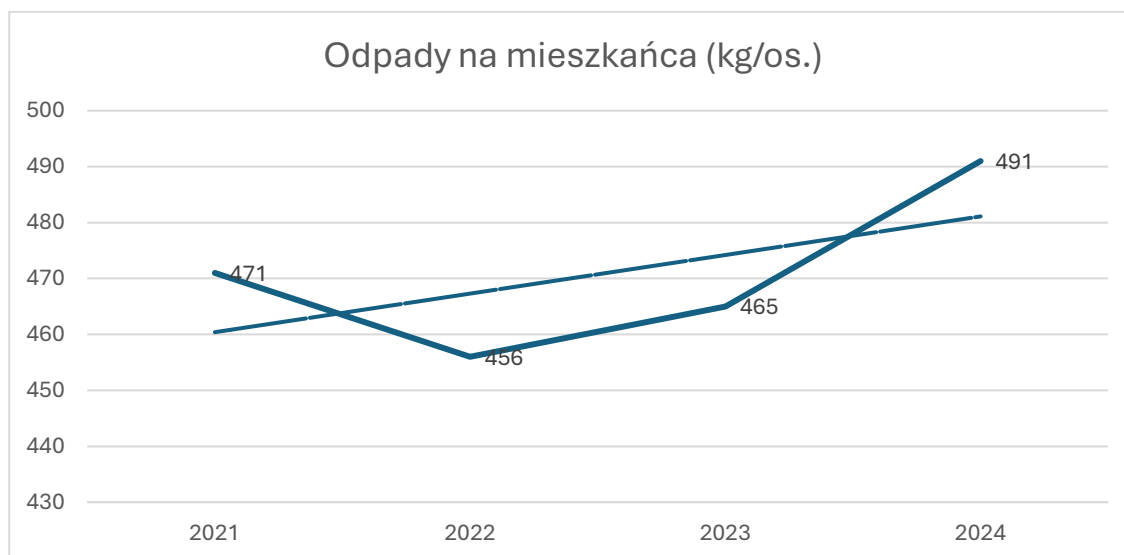
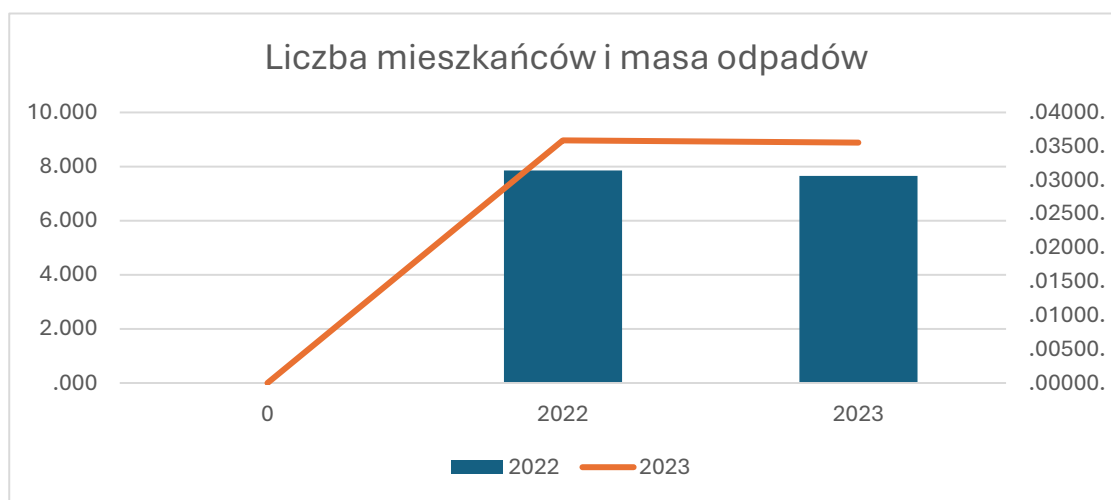
Analiza poziomów recyklingu w latach 2021–2024 wskazuje na systematyczny wzrost efektywności systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kowary. W analizowanym okresie poziom recyklingu wzrósł z 28,72% w 2021 roku do 45,14% w roku 2024, co oznacza wzrost o ponad 16 punktów procentowych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że w latach 2021–2022 gmina osiągała wymagane poziomy recyklingu, mimo ich sukcesywnego podnoszenia (z 20% do 25%). W roku 2023 poziom recyklingu był zbliżony do wymaganego, natomiast w 2024 roku gmina osiągnęła wymagany poziom 45%, co stanowi istotny sukces organizacyjny i środowiskowy.

Uzyskane wyniki potwierdzają skuteczność podejmowanych działań w zakresie organizacji systemu gospodarowania odpadami oraz edukacji ekologicznej mieszkańców. Jednocześnie wskazują na konieczność dalszego utrzymywania wysokiego poziomu zaangażowania zarówno po stronie gminy, jak i mieszkańców, w związku z dalszym wzrostem wymagań prawnych w kolejnych latach.

Tabela: Liczba mieszkańców i masa odpadów w latach 2021-2024

Rok	Liczba mieszkańców	Masa odpadów (Mg)	Odpady na mieszkańca (kg/os.)
2021	7 884	3 713,10	471 kg
2022	7 861	3 587,31	456 kg
2023	7 650	3 554,06	465 kg
2024	7 624	3 746,53	491 kg

Analiza danych dotyczących liczby mieszkańców oraz masy odebranych odpadów komunalnych w latach 2021–2024 wskazuje na względnie stabilny poziom ilości wytwarzanych odpadów przy jednoczesnym stopniowym spadku liczby mieszkańców.

Pomimo zmniejszającej się liczby ludności, masa odebranych odpadów utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a w 2024 roku odnotowano jej wyraźny wzrost. W konsekwencji rośnie ilość odpadów przypadających na jednego mieszkańca – z około 471 kg w 2021 roku do ponad 490 kg w 2024 roku.

Zjawisko to może wynikać m.in. ze zmian stylu życia, wzrostu konsumpcji, a także większej skuteczności systemu odbioru odpadów, w tym eliminowania zjawiska nielegalnego pozbywania się odpadów.

Wniosek

Wzrost ilości odpadów w przeliczeniu na mieszkańca wskazuje na konieczność dalszego wzmocnienia działań edukacyjnych w zakresie ograniczania powstawania odpadów oraz promowania selektywnej zbiórki i ponownego wykorzystania surowców.

Działania edukacyjne i proekologiczne

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary prowadziła szereg działań edukacyjnych i proekologicznych, ukierunkowanych na podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz kształtowanie prawidłowych postaw w zakresie gospodarowania odpadami i dbałości o przestrzeń publiczną.

Działania te realizowane były we współpracy z partnerami instytucjonalnymi, w szczególności ze Związkiem Gmin Karkonoskich, a także przy aktywnym udziale mieszkańców oraz lokalnych instytucji.

Jednym z kluczowych przedsięwzięć była akcja edukacyjna **„Rady na bioodpady”**, realizowana przez Związek Gmin Karkonoskich we współpracy z Gminą Miejską Kowary. W jej ramach mieszkańcom przekazywano bezpłatnie pojemniki na bioodpady wraz z materiałami informacyjnymi dotyczącymi zasad prawidłowej segregacji odpadów. Działanie to miało na celu zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki bioodpadów oraz ograniczenie ilości odpadów zmieszanych.

Kontynuowano również udział w akcjach sprzątania przestrzeni publicznej, realizowanych w ramach inicjatyw takich jak **„Czyste Karkonosze”** oraz ogólnopolskiej akcji **„Sprzątanie świata”**. W ramach tych działań mieszkańcom, instytucjom oraz organizacjom zaangażowanym w sprzątanie udostępniano nieodpłatnie worki na odpady oraz rękawice ochronne, wspierając organizację i przebieg akcji terenowych. Działania te sprzyjały integracji społeczności lokalnej oraz budowaniu poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego i estetykę miasta.

W ramach działań informacyjnych przypominano mieszkańcom o zasadach postępowania z odpadami niebezpiecznymi pochodzącymi z gospodarstw domowych, w szczególności z tzw. odpadami medycznymi, takimi jak przeterminowane leki, igły czy strzykawki. Odpady te nie mogą być umieszczane w pojemnikach na odpady komunalne, lecz powinny być przekazywane do wyznaczonych punktów, takich jak apteki oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W działaniach tych wykorzystywano również proste komunikaty kierowane do mieszkańców (np. tzw. „czerwony worek”), mające na celu zwrócenie uwagi na konieczność właściwego postępowania z odpadami szczególnie niebezpiecznymi.

Istotnym elementem systemu działań proekologicznych była również realizacja zadań w ramach inicjatywy **„Zielone Kowary”**, prowadzonej przez wyznaczonego pracownika Urzędu Miejskiego odpowiedzialnego za utrzymanie czystości i estetyki miasta. W ramach tych działań prowadzono bieżące prace porządkowe i pielęgnacyjne, obejmujące m.in.:

- usuwanie odpadów z terenów gminnych, w tym likwidację dzikich wysypisk,
- przycinanie i pielęgnację zieleni miejskiej,
- realizację sezonowych nasadzeń,
- utrzymanie elementów infrastruktury oraz estetyki przestrzeni publicznej.

Działania te miały charakter ciągły i stanowiły istotny element poprawy jakości przestrzeni miejskiej oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom, takim jak zaśmiecanie terenów publicznych.

Uzupełnieniem działań edukacyjnych były również akcje organizacyjne związane z gospodarowaniem odpadami, takie jak mobilne **zbiórki odpadów wielkogabarytowych** oraz sezonowe akcje odbioru odpadów zielonych, w tym „**akcja liść**” oraz „**akcja choinka**”. Inicjatywy te nie tylko ułatwiały mieszkańcom prawidłowe pozbywanie się odpadów, ale również pełniły funkcję edukacyjną, promując właściwe postawy w zakresie gospodarki odpadami.

W 2025 roku odnotowano również **123 przypadki nieprawidłowości** w zakresie selektywnej zbiórki odpadów. W odpowiedzi na stwierdzone uchybienia kierowano do właścicieli nieruchomości wezwania przypominające o obowiązujących zasadach prawidłowej segregacji odpadów. Działania te miały charakter edukacyjny i prewencyjny, ukierunkowany na poprawę jakości segregacji oraz ograniczenie liczby odpadów trafiających do frakcji zmieszanej.

Znaczenie działań edukacyjnych

Realizowane działania edukacyjne i proekologiczne przyczyniają się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, poprawy poziomu segregacji odpadów oraz ograniczenia zjawiska nielegalnego porzucania odpadów. W dłuższej perspektywie wpływają one również na estetykę miasta, jakość życia mieszkańców oraz efektywność funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.

6.2. Lokalny program usuwania azbestu

Realizacja Lokalnego programu usuwania azbestu w 2025 roku stanowiła istotny element działań Gminy Miejskiej Kowary w zakresie poprawy stanu środowiska oraz bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, poprzez systematyczną eliminację wyrobów zawierających azbest z przestrzeni publicznej i prywatnej.

Zasady funkcjonowania gminnego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2023” na terenie Gminy Miejskiej Kowary określa szczegółowy akt prawa miejscowego, uchwała nr XI/64/11 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 13 kwietnia 2011 r. w sprawie „Regulamin udzielania dofinansowania na usuwanie i utylizację wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych”. Podjęcie niniejszej uchwały spowodowało wprowadzenie jednolitych zasad finansowania dla jednostek organizacyjnych gminy i przyznawania dofinansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym i spółdzielniom mieszkaniowym do realizacji przedsięwzięć polegających na usuwaniu odpadów powstałych przy likwidacji pokryć dachowych i elewacji zawierających azbest z obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Dofinansowanie stanowi element zachęty dla właścicieli nieruchomości, a szczególnie dla osób fizycznych do ujawnienia faktu posiadania wyrobów zawierających azbest, a ponadto wpływa na właściwe postępowanie z odpadami azbestowymi oraz przyczynia się do poprawy stanu środowiska i zdrowia mieszkańców.

Nadrzędnym celem Programu jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Kowary do 2032 roku, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Program realizowany jest poprzez dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu, w tym demontaż, transport oraz unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

W 2025 roku złożone zostały dwa wnioski o dofinansowanie usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z czego jeden został rozliczony. Usunięto i dofinansowano 2770 kg odpadu niebezpiecznego.

Gmina Miejska w Kowarach posiada inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie miasta w 2025 roku znajdowały się około 90 obiektów zawierających azbest.

6.3. Gospodarka niskoemisyjna - w ochronie czystego powietrza

Działania Gminy Miejskiej Kowary w zakresie gospodarki niskoemisyjnej w 2025 roku koncentrowały się na poprawie jakości powietrza poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń, zwiększanie efektywności energetycznej oraz wspieranie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła i modernizacji budynków.

Uchwałą Nr XL/259/21 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2030”. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.

Źródła emisji	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Emisja z energii elektrycznej	13470,57	13686,1	13905,08	14127,5563	14353,5972	14583,2548	14816,5868	15053,6522	15294,5107	15539,2228	15787,8504
Emisja z tytułu ruchu pojazdów po drogach	17652,20	18028,41	18417,22	18817,87	19230,73	19656,18	20094,61	20546,43	21012,05	21491,90	21986,43
Emisja z tytułu użytkowania budynków publicznych	793,99	817,81	842,35	867,62	893,64	920,45	948,07	976,51	1005,80	1035,98	1067,06
Emisja gospodarka wod-kan	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21	530,21
Emisja z sektora prywatnego	2043,77	2105,08	2168,23	2233,28	2300,28	2369,29	2440,37	2513,58	2588,98	2666,65	2746,65
Emisja z tytułu spalania paliw przez gosp. indywidualne	54,10	54,37	54,65	54,92	55,19	55,47	55,75	56,03	56,31	56,59	56,87
suma emisji ze wszystkich źródeł	34544,85	35221,99	35917,73	36631,45	37363,66	38114,86	38885,59	39676,40	40487,86	41320,55	42175,07

Jak wynika z powyższych zestawień najwięcej CO₂ do atmosfery emitowane jest ze spalania paliw z emisji z tytułu ruchu pojazdów po drogach z emisji energii elektrycznej w Gminie Miejskiej Kowary. Kolejnym zasadniczym źródłem emisji jest emisja z sektora prywatnego. Mając powyższe na uwadze konieczna jest edukacja ekologiczna mieszkańców oraz zmiana przyzwyczajeń związanych z przemieszczaniem się po gminie (np. budowa ścieżek rowerowych i upowszechnianie jazdy na rowerze), promocja energooszczędnych urządzeń do poboru energii elektrycznej oraz wymiana ogrzewania na ekologiczne wraz z termomodernizacją budynków (następuje znaczące zmniejszenie zużycia energii cieplnej).

Niezależnie od tego każda gmina w Polsce, w tym również Gmina Miejska Kowary, jest zobowiązana z mocy prawa do przekazywania informacji o stanie środowiska, w tym o jakości powietrza. Taka informacja przekazywana jest stale w czasie rzeczywistym. Jest m.in. dostępna na internetowej stronie głównej Urzędu Miejskiego w Kowarach w wyskakującym okienku (<https://kowary.pl/>).

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary rozpoczęła oraz zrealizowała szereg inwestycji drogowych i termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej, które mają istotny wpływ na rozwój gospodarki niskoemisyjnej w regionie. Działania te wpisują się w długofalową strategię zrównoważonego rozwoju oraz konsekwentne ograniczanie emisji gazów cieplarnianych.

W ramach inwestycji drogowych modernizowane są nawierzchnie oraz poprawiana jest infrastruktura towarzysząca – chodniki, oświetlenie i systemy odwodnienia. Poprawa jakości dróg wpływa również na płynność ruchu, co przekłada się na mniejsze zużycie paliwa i redukcję emisji spalin.

Równolegle realizowane są projekty termomodernizacyjne w budynkach użyteczności. Zakres prac obejmuje m.in. docieplenie ścian i dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowe. Dzięki tym działaniom budynki stają się bardziej efektywne energetycznie, a ich zapotrzebowanie na energię cieplną i elektryczną ulega znacznemu obniżeniu.

Inwestycje te mają nie tylko wymiar ekologiczny, ale również społeczno-gospodarczy. Obniżenie kosztów utrzymania obiektów publicznych pozwala na przeznaczenie zaoszczędzonych środków na kolejne działania

rozwojowe. Poprawa infrastruktury drogowej zwiększa atrakcyjność inwestycyjną miasta, a nowoczesne, energooszczędne budynki podnoszą komfort użytkowników oraz jakość świadczonych usług publicznych.

Realizowane przedsięwzięcia wpisują się w cele krajowej i unijnej polityki klimatycznej, w tym dążenie do neutralności klimatycznej oraz zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym. Działania podejmowane przez samorząd pokazują, że transformacja energetyczna może być skutecznie wdrażana na poziomie lokalnym, przynosząc wymierne korzyści zarówno środowisku, jak i mieszkańcom.

W perspektywie kolejnych lat planowane są dalsze inwestycje związane z rozwojem zielonej infrastruktury, poprawą efektywności energetycznej oraz wspieraniem transportu niskoemisyjnego. Konsekwentna realizacja tych założeń umacnia pozycję Miasta Kowary jako samorządu odpowiedzialnego klimatycznie i nowoczesnie zarządzanego, który aktywnie uczestniczy w budowie gospodarki niskoemisyjnej.

1. Emisja z energii elektrycznej

W roku 2025 wymieniono 12 szt. Lamp na nowe w ramach budowy ścieżki edukacyjno-spacerowej przy Parku Rekreacji Rodzinnej na ul. Karkonoskiej – wartość zadania: 18.530,16 PLN.

W ramach budżetu obywatelskiego dokonano:

- 1) Kontynuacji zadania wymiany zniszczonych latarni miejskich na nowe w stylu XIX wieku przy ul. Ogrodowej – wartość zadania: **28.179,00 PLN**
- 2) Powrotu do przeszłości w dobrym stylu oświetlenie Alei Lipowej latarni z epoki ul. Stanisława Staszica – wartość zadania: **28.250,93 PLN**

2. Emisja z tytułu ruchu pojazdów po drogach.

W roku 2025 dokonano realizacji następujących zadań:

- 1) „Przebudowa ulicy Dworcowej - gminnej drogi nr 115857D w Kowarach” – wartość zadania: **2.939.017,49 PLN**
- 2) „Budowa ścieżki edukacyjno-spacerowej oraz rewaloryzacji zieleni i nasadzeń przy parku Rekreacji Rodzinnej w Kowarach” - wartość zadania: **511.226,61 PLN**
- 3) „Odbudowa drogi ul. Mikołaja Kopernika w Kowarach” – wartość zadania: **400.641,14 PLN**
- 4) „Łącznik pomiędzy ul. Sanatoryjną a Wojska Polskiego na działkach nr 92/1, 102, 101/11 obręb 0002 w Kowarach” - wartość zadania **137.500,00 PLN**

3. Emisja z tytułu użytkowania budynków publicznych.

W roku 2025 rozpoczęto lub zrealizowano dwa zadania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, w szczególności:

- 1) „Modernizacja budynku nr 1 Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach” – wartość zadania: **2.599.100,00 PLN**
- 2) „Modernizacja budynku ZSO w Kowarach” – zadanie rozpoczęte, w trakcie.

4. Emisja z tytułu spalania paliw przez gospodarstwa indywidualne.

W 2025 roku w Urząd Gminy Miejskiej Kowary funkcjonowały punkty konsultacyjne rządowych programów „Czyste Powietrze” oraz „Ciepłe Mieszkanie”, których celem jest poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych.

Program „Czyste Powietrze”, realizowany do 2029 roku, to ogólnopolski system dotacji wspierający właścicieli domów jednorodzinnych w wymianie przestarzałych źródeł ciepła, tzw. „kopciuchów”, oraz w przeprowadzaniu prac termomodernizacyjnych. Dofinansowanie obejmuje m.in. montaż nowoczesnych i ekologicznych urządzeń grzewczych oraz ocieplenie budynków, co przekłada się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i poprawę komfortu mieszkańców.

Z kolei program „Ciepłe Mieszkanie”, będący częścią inicjatywy „Czyste Powietrze”, skierowany jest do właścicieli lokali w budynkach wielorodzinnych oraz wspólnot mieszkaniowych. W ramach dotacji możliwa jest wymiana nieefektywnych pieców na nowoczesne źródła ciepła – takie jak pompy ciepła, ogrzewanie gazowe czy kotły na pellet – a także realizacja działań poprawiających efektywność energetyczną, w tym wymiana stolarki okiennej.

W 2025 roku, dzięki wsparciu udzielanemu w punktach konsultacyjnych, rozliczono łącznie 12 beneficjentów. Łączna kwota przyznanych dotacji na wymianę źródeł ciepła wyniosła 138 155,24 zł. Realizacja programów przyczyniła się do trwałej likwidacji 12 palenisk opalanych paliwem stałym, co stanowi istotny krok w kierunku ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta i poprawy jakości powietrza w Kowarach.

5. Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Kowary został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej

W 2025 roku Uchwałą Nr XVI/83/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 marca 2025 r. przyjęto „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Kowary na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032”.

Gmina posiadała dotychczas „Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Kowary” przyjęty jako załącznik do Uchwały Nr XXI/121/2004 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 czerwca 2004 r.1 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Ochrony Środowiska. Przyjęto wtedy „Program Ochrony Środowiska Gminy Miejskiej Kowary”,2 którego częścią jest „Plan Gospodarki Odpadami Gminy Miejskiej Kowary”.3 Dokument był aktualizowany w 2006 r., gdy wprowadzono zmiany w zakresie projektowanego systemu gospodarki odpadami.4

W związku utratą aktualności Programu zaszła konieczność opracowania tego strategicznego dokumentu, na nową perspektywę czasową, zgodnie z obecnie obowiązującymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi. Dokument został zrealizowany we współpracy Miasta Kowary oraz firmy Green Key Joanna Masiota – Tomaszewska, na podstawie zawartej umowy.

Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Programy ochrony środowiska są wymaganym dokumentem, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, stanowiącym, że „Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. W tym przypadku za opracowanie gminnego programu ochrony środowiska odpowiada Burmistrz Miasta Kowary.

Opracowanie Programu pozwala na przeanalizowanie zmian jakie zaszły w środowisku przyrodniczym w porównaniu z poprzednimi latami oraz uzupełnienie zadań, których realizacja przyczyni się do ochrony środowiska Miasta Kowary, utrzymania stanu środowiska na dobrym poziomie, o ile taki wynika z badań monitoringu środowiska oraz kontynuowania działań, które zmierzają do jego poprawy, w sektorach, gdzie standardy jakości środowiska są przekraczane.

Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (CRFOP) z dnia 13.04.2022 r. na obszarze Kowar znajduje się 7 form ochrony przyrody. Poniżej zamieszczona jest pełna lista obiektów wraz z ich typem i podstawowymi informacjami.

Formy ochrony przyrody w Gminie Kowary

L.P.	Nazwa	Forma ochrony	Powierzchnia	Data utworzenia
1	Karkonoski Park Narodowy	park narodowy	5951.4236 ha otulina: 13093 ha	1959-03-09
2	Rudawski Park Krajobrazowy	park krajobrazowy	15705.0 ha otulina: 6600 ha	1989-11-16,
3	Rudawy Janowickie	obszar natura 2000	6635,04 ha	2008-02-05
4	Karkonosze - Obszar specjalnej ochrony ptaków,	obszar natura 2000	18578.42 ha	2007-10-13
5	Karkonosze	obszar natura 2000	18581.23 ha	2020-01-31

6	nie nadano nazwy	Pomnik przyrody	Opis granicy: Drzewo rośnie na skraju lasu na stoku o nachyleniu ok. 40° na łące w pobliżu strumienia	1980-12-31
7	nie nadano nazwy	Pomnik przyrody	Drzewo rośnie na stoku na zachód od ujścia potoku Jelenia Struga do potoku Jedlica	1990-02-21

źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

W 2025 r. upoważnieni przez Burmistrza Kowar pracownicy urzędu na terenie Kowar przeprowadzili łącznie 68 czynności kontrolnych w zakresie przestrzegania uchwały antyśmogowej, w tym spalania paliw zabronionych i odpadów w instalacjach domowych oraz 13 kontroli z użyciem drona.

6.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku obejmowała działania związane z zapewnieniem prawidłowego odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz kontrolą sposobu gospodarowania nieczystościami ciekłymi, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód gruntowych i powierzchniowych.

Każdy właściciel nieruchomości ma obowiązek przyłączenia jej do istniejącej sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, mieszkańcy mają obowiązek wyposażyć nieruchomość w zbiornik bezodpływowy. Zwolnienie z tego obowiązku może nastąpić tylko w przypadku, gdy nieruchomość została wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych. Zgodnie z zapisami §11 pkt 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Kowary (załącznik nr 1 do Uchwały Nr LXVIII/405/2023 z dnia 2 marca 2023 r.) zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe powinny być opróżniane z częstotliwością i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ze zbiornika, zwłaszcza wynikający z jego przepełnienia, a także zanieczyszczanie powierzchni ziemi i wód podziemnych, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Ponieważ teren Gminy Miejskiej Kowary nie jest całkowicie skanalizowany, część gospodarstw domowych gromadzi nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych oraz w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki tak gromadzone, muszą być odbierane przez przedsiębiorcę posiadającego stosowne zezwolenie w tym zakresie. Przedmiotowe zezwolenie wydaje Burmistrz Miasta Kowary, w drodze decyzji, na czas określony tj. 10 lat.

Wydział Rozwoju Miasta sprawuje nadzór nad przestrzeganiem warunków udzielonych zezwoleń, a w przypadku ich naruszenia - cofa decyzję o ich udzieleniu. W 2025 roku wydano jedną decyzję zezwalającą na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy Miejskiej Kowary. Obecnie 11 podmiotów posiada decyzję Burmistrza Miasta Kowary zezwalającą na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

W 2025 roku wywieziono taborem asenizacyjnym ok. 1094,6 m³ nieczystości ciekłych z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Do zadań Wydziału Rozwoju Miasta należy również kontrola mieszkańców w zakresie sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz prawidłowego prowadzenia gospodarki nieczystościami ciekłymi.

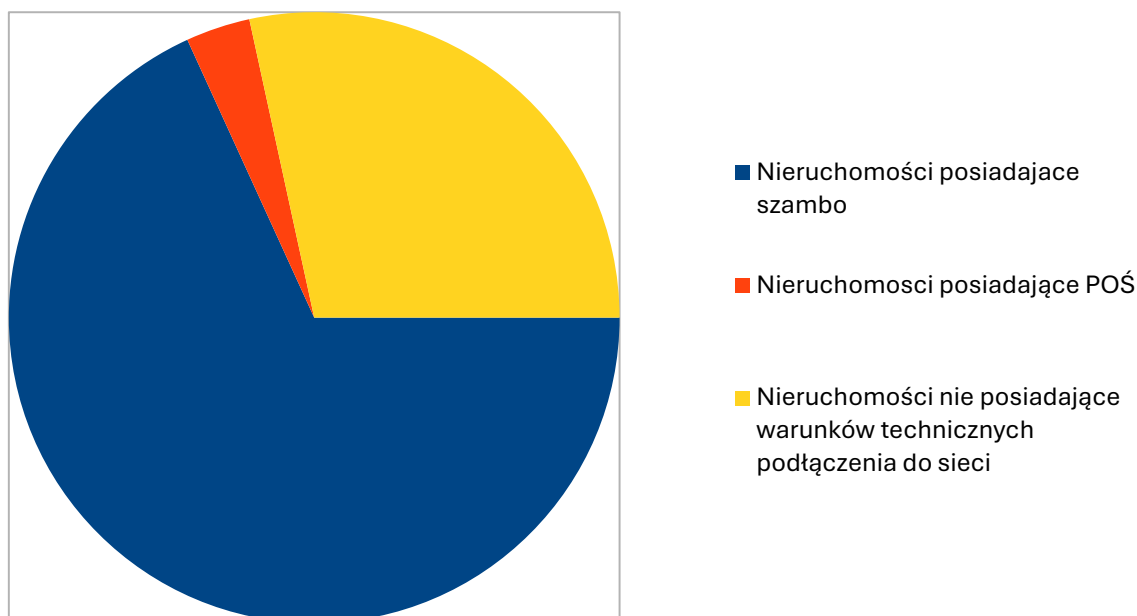
W tym celu prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i na podstawie ustaleń pochodzących ze sprawozdań przedsiębiorców, jak również danych przekazanych od Karkonoskiego Systemu Wodociągów i Kanalizacji, oddział Kowary.

Na podstawie powyższych informacji, jak również wykonywanych regularnych czynności kontrolnych prowadzonych przez pracowników Wydziału Rozwoju Miasta wraz z pracownikiem ds. kontroli i kontroli zarządczej, ewidencja zbiorników bezodpływowych jest na bieżąco sprawdzana i aktualizowana.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją na koniec 2025 roku, na terenie Gminy Miejskiej Kowary 43 gospodarstw domowych gromadziło nieczystości ciekłe w zbiornikach bezodpływowych, a w 14 gospodarstwach znajdują się przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2025 r. wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Dwanaście nieruchomości nie posiadają możliwości technicznych przyłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej.

Zestawienie nieruchomości nie podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej

W 2025 roku przeprowadzono 35 czynności kontrolnych właścicieli nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, której celem było m. in. wyeliminowanie nielegalnego odprowadzania do gleby i wód gruntowych, nieczystości ciekłych oraz wszelkich nieprawidłowości w gospodarce ściekowej. Prowadzone działania mają ogromne znaczenie dla ochrony środowiska, w tym szczególnie dla ochrony wód gruntowych i gleby. Wszelkie formalności związane z wykonaniem przyłącza należy realizować w Karkonoskim Systemie Wodociągów i Kanalizacji Oddział w Kowarach, ul. Jeleniogórska 39, tel. 75 7182771, e-mail: kowary@kswik.eu.

6.5. Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt

Program przeciwdziałania bezdomności zwierząt w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku obejmował działania zapewniające opiekę nad zwierzętami bezdomnymi oraz ograniczające skalę ich bezdomności poprzez sterylizację, adopcje i edukację mieszkańców.

Gmina Miejska Kowary uchwałą nr XV/75/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 lutego 2025 r. przyjęła „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary w roku 2025”.

Celem programu było zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary.

Zadaniami priorytetowymi programu było:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 9) działania edukacyjne.

Gmina zapewniała opiekę nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy Miejskiej Kowary poprzez umieszczenie i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w Schronisku dla Małych Zwierząt w Jeleniej Górze, przy ul. Spółdzielczej 33A, 58-500 Jelenia Góra, którego administratorem jest Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Jeleniej Górze.

Gmina sprawowała opiekę nad kotami wolno żyjącymi poprzez:

- 1) zapewnienie dokarmiania przy udziale społecznych opiekunów kotów wolno żyjących;
- 2) sterylizację i kastrację;
- 3) zapewnienie opieki dla rannych lub chorych zwierząt.

Sterylizację i kastrację kotów wolno żyjących oraz opiekę nad nimi wykonywała Lecznica dla Zwierząt Michał Rokosz, Adam Januszkiewicz, Spółka Cywilna przy ul. Jeleniogórskiej 8, 58-530 Kowary, na podstawie skierowań na zabiegi kastracji i sterylizacji wydawanym przez Gminę opiekunom zwierząt wolno żyjących.

Dokarmianie zwierząt wolno żyjących odbywało się poprzez wydawanie karmy opiekunom (karmicielom), zarejestrowanym w Urzędzie w okresie jesienno-zimowym, tj. od 1 listopada do 31 marca.

Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt udzielane było przez Lecznicę dla Zwierząt Michał Rokosz, Adam Januszkiewicz, Spółka Cywilna ul. Jeleniogórska 8, 58-530 Kowary

Gmina realizowała dofinansowanie kosztów do zabiegu sterylizacji właścicielom zwierząt domowych (psów), którzy zamieszkują na terenie Gminy Miejskiej Kowary. Właściciel psa mógł skorzystać z dofinansowania, jeżeli posiadał aktualną książeczkę zdrowia psa w wysokości 100,00 zł.

Na realizację Programu zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2025, wydatkowano kwotę 193.774,00 zł w tym przeznaczoną na:

- opiekę nad wolno żyjącymi kotami, tj. sterylizację lub kastrację kotów, usypianie ślepych miotów, znakowanie kotów wolno żyjących, dopłata do sterylizacji suk dla właścicieli – 30.000,00 zł,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych, tj. umowę z zakładem weterynaryjnym – 37.560,00 zł,
- zapewnienie pełnej opieki weterynaryjnej i wyłapywanie zwierząt bezdomnych w ramach porozumienia z Miastem Jelenia Góra, przez schronisko dla zwierząt – 115.214,00 zł,
- zakup karmy na dokarmianie kotów wolnożyjących – 1.000,00 zł.

Fakultatywnym sposobem na zapobieganie bezdomności wśród zwierząt była sterylizacja i kastracja bezdomnych kotów bezdomnych tj. 87 szt. – 23.080,00 zł oraz dopłata do sterylizacji psów właścicielskich tj. 10 szt. – 1.000,00 zł.

W roku 2025 wysterylizowano dzikie i wolno żyjące 71 kotki oraz 16 kocurów, a także dopłacono do sterylizacji 10 suk właścicielskich. Oznakowano 87 szt. kotów po sterylizacji i kastracji na kwotę 2.610,00 zł. Poddanych leczeniu zostało 7 wolnożyjących kotów.

6.6. Realizacja planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w Kowarach w roku 2025

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary, we współpracy z zarządcą infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej – Karkonoskim Systemem Wodociągów i Kanalizacji, realizowała działania wynikające z przyjętego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Działania te koncentrowały się zarówno na przygotowaniu nowych inwestycji, jak i realizacji oraz kontynuacji rozpoczętych zadań.

W obszarze zaopatrzenia w wodę prowadzono działania przygotowawcze związane z rozwojem nowych ujęć wody. Podpisano umowę dzierżawy z Nadleśnictwem Śnieżka oraz uzyskano decyzję zatwierdzającą plan robót geologicznych. W związku z tym rozpoczęto procedury przygotowawcze do wykonania odwiertów. Jednocześnie prowadzone były dalsze uzgodnienia formalne dotyczące dzierżawy gruntów pod planowane inwestycje.

Część zadań inwestycyjnych znajdowała się na etapie wyboru wykonawców lub przygotowania dokumentacji, co wynikało z konieczności przeprowadzenia procedur formalnych oraz uzgodnień z właścicielami terenów.

W zakresie infrastruktury kanalizacyjnej realizowano zadania związane z modernizacją i rozbudową sieci oraz obiektów technologicznych. Wybrane inwestycje znajdowały się w trakcie realizacji, jednak ich przebieg uzależniony był od dodatkowych uzgodnień technicznych, w tym m.in. z PKP oraz konieczności dostosowania istniejącej infrastruktury do nowych rozwiązań technologicznych, takich jak rozdzielanie linii zasilających oczyszczalnię ścieków.

Część zadań została zakończona i znajduje się na etapie procedur odbiorowych, co potwierdza stopniową realizację przyjętego planu inwestycyjnego.

Jednocześnie należy wskazać, że część zaplanowanych inwestycji została przesunięta na rok 2026. Wynika to przede wszystkim z konieczności uzyskania dodatkowych uzgodnień, przygotowania dokumentacji oraz dostosowania harmonogramów do uwarunkowań formalno-prawnych i technicznych.

Wnioski

Realizacja planu rozwoju infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej w 2025 roku przebiegała w sposób ciągły, jednak znacząca część działań miała charakter przygotowawczy lub była uzależniona od procedur formalnych i uzgodnień zewnętrznych.

Widoczna jest wyraźna koncentracja na:

- rozwoju nowych źródeł zaopatrzenia w wodę,
- modernizacji istniejącej infrastruktury,
- przygotowaniu inwestycji o charakterze strategicznym.

Przesunięcie części zadań na kolejny rok należy uznać za typowe dla inwestycji infrastrukturalnych o wysokim stopniu złożoności, wymagających licznych uzgodnień technicznych i środowiskowych.

Podejmowane działania stanowią istotny element budowania bezpieczeństwa wodnego gminy oraz poprawy jakości usług komunalnych dla mieszkańców.

Lp.	Zakres zadania	Etap realizacji (2025)	Uwagi
1	Przygotowanie nowych ujęć wody (odwierty)	Etap przygotowawczy	Podpisano umowę dzierżawy, uzyskano decyzję geologiczną, przygotowanie do odwiertów
2	Dzierżawa gruntów pod inwestycje	Procedury formalne	Oczekiwanie na projekt umowy dzierżawy
3	Wybrane zadania inwestycyjne	W trakcie wyboru wykonawcy	Postępowania przetargowe w toku
4	Modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej	W trakcie realizacji	Uzgodnienia techniczne (m.in. z PKP)
5	Dostosowanie infrastruktury oczyszczalni	W trakcie realizacji	Konieczność rozdzielania linii zasilających
6	Wybrane zadania inwestycyjne	Zrealizowane	Trwają procedury odbiorowe
7	Część zaplanowanych inwestycji	Przesunięte	Realizacja w 2026 r.

Zestawienie pokazuje, że w 2025 roku dominowały działania przygotowawcze oraz realizacyjne o wysokim stopniu złożoności. Jednocześnie widoczna jest ciągłość procesu inwestycyjnego – od przygotowania, przez realizację, aż po odbiory. Przesunięcia części zadań nie stanowią odstępstwa, lecz są naturalnym elementem zarządzania inwestycjami infrastrukturalnymi.

Kluczowe wyzwania w obszarze infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej

1. Złożoność procedur formalno-prawnych

Realizacja inwestycji wymaga licznych uzgodnień (np. z Nadleśnictwem, PKP), co wydłuża proces inwestycyjny i wpływa na harmonogramy.

2. Uzależnienie inwestycji od infrastruktury zewnętrznej

Część zadań jest bezpośrednio powiązana z infrastrukturą innych podmiotów (np. linie kolejowe, sieci przesyłowe), co ogranicza tempo realizacji i wymaga koordynacji międzyinstytucjonalnej.

3. Konieczność modernizacji istniejących systemów

Modernizacja oczyszczalni i sieci (np. rozdzielanie zasilania) pokazuje, że obecna infrastruktura wymaga dostosowania do nowych standardów technicznych i środowiskowych.

4. Bezpieczeństwo wodne gminy

Prowadzone działania związane z nowymi ujęciami wody wskazują na potrzebę dywersyfikacji źródeł i zwiększenia niezależności systemu wodociągowego.

5. Realność planowania inwestycji

Przesunięcie części zadań na rok 2026 pokazuje, że planowanie infrastrukturalne musi uwzględniać:

- czasochłonność procedur,
- ryzyka formalne i techniczne,
- konieczność etapowania inwestycji.

Znaczenie realizowanych działań dla mieszkańców

Realizowane i przygotowywane inwestycje w obszarze gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej bezpośrednio przekładają się na poprawę jakości życia mieszkańców, zapewniając stabilny dostęp do wody oraz bezpieczne odprowadzanie ścieków.

Rozwój nowych ujęć wody oraz modernizacja istniejącej infrastruktury wzmacniają bezpieczeństwo wodne gminy, co ma kluczowe znaczenie w kontekście zmian klimatycznych i rosnących zagrożeń związanych z niedoborami wody.

Podejmowane działania stanowią również fundament dalszego rozwoju miasta, umożliwiając realizację nowych inwestycji mieszkaniowych i gospodarczych oraz podnosząc atrakcyjność Kowar jako miejsca do życia i inwestowania.

6.7. Podsumowanie – ochrona środowiska

Działania podejmowane w 2025 roku w obszarze ochrony środowiska miały charakter kompleksowy i obejmowały zarówno bieżące zadania związane z funkcjonowaniem systemów komunalnych, jak i działania długofalowe ukierunkowane na poprawę jakości środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zapewniono stabilne funkcjonowanie systemu, osiągając bardzo dobry poziom ograniczenia składowania odpadów. Jednocześnie widoczna jest potrzeba dalszej poprawy poziomu selektywnej zbiórki i recyklingu, co stanowi jedno z kluczowych wyzwań systemowych.

W obszarze gospodarki wodno-ściekowej kontynuowano działania kontrolne oraz inwestycyjne, mające istotne znaczenie dla ochrony wód gruntowych i powierzchniowych. Szczególną rolę odgrywały działania związane z nadzorem nad gospodarką ściekową na nieruchomościach oraz zapewnieniem zgodności z obowiązującymi przepisami.

Istotnym kierunkiem działań była poprawa jakości powietrza, realizowana poprzez wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła, działania termomodernizacyjne oraz kontrole przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej. Równolegle kontynuowano realizację programu usuwania wyrobów zawierających azbest, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców.

Działania w obszarze ochrony środowiska uzupełniane były przez inicjatywy edukacyjne i informacyjne, w tym działania związane z prawidłową segregacją odpadów, akcje proekologiczne oraz współpracę z mieszkańcami i podmiotami lokalnymi.

Podejmowane działania wpisują się w realizację lokalnych i krajowych polityk środowiskowych oraz potwierdzają, że ochrona środowiska stanowi jeden z kluczowych kierunków rozwoju Gminy Miejskiej Kowary.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania realizowane w obszarze ochrony środowiska mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców poprzez:

- poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- zapewnienie bezpieczeństwa zasobów wodnych i jakości wody,
- uporządkowanie systemu gospodarowania odpadami,
- zwiększenie świadomości ekologicznej i zaangażowania mieszkańców.

Podejmowane inicjatywy przekładają się na poprawę warunków życia oraz zdrowia mieszkańców, a także zwiększają atrakcyjność miasta jako miejsca do zamieszkania i wypoczynku.

Działania te wzmacniają również odporność miasta na zmiany klimatyczne oraz budują wizerunek Kowar jako gminy odpowiedzialnej i dbającej o środowisko naturalne.

Wnioski

1. Systemy komunalne funkcjonują stabilnie i zapewniają realizację podstawowych potrzeb mieszkańców.
2. Kluczowym wyzwaniem pozostaje dalsza poprawa poziomu selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu.

3. Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej mają istotne znaczenie dla ochrony środowiska i wymagają kontynuacji.
4. Widoczny jest pozytywny kierunek działań w zakresie poprawy jakości powietrza.
5. Programy usuwania azbestu oraz działania kontrolne zwiększają poziom bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.
6. Działania środowiskowe mają charakter długofalowy, a ich efekty będą widoczne w kolejnych latach.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze zwiększanie poziomu selektywnej zbiórki odpadów oraz efektywności recyklingu.
2. Kontynuacja działań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej.
3. Wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości powietrza, w tym wymiany źródeł ciepła.
4. Rozwój działań edukacyjnych i zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców.
5. Kontynuacja programów usuwania wyrobów zawierających azbest.
6. Dostosowanie działań środowiskowych do wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi.

7. ZASOBY, INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

7.1. Strategia Rozwoju Miasta

Strategia Rozwoju Miasta stanowi podstawowy dokument wyznaczający kierunki rozwoju Gminy Miejskiej Kowary, określający cele, priorytety oraz działania służące zrównoważonemu rozwojowi społecznemu, gospodarczemu i przestrzennemu miasta.

Program Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021–2030, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Kowarach w dniu 25 lutego 2021 r., stanowi podstawowy dokument wyznaczający długofalowe kierunki rozwoju miasta. Określa on cele strategiczne i operacyjne w trzech głównych obszarach interwencji: przedsiębiorczość, turystyka i promocja; ład społeczny; środowisko i infrastruktura.

W 2025 roku realizacja programu rozwoju koncentrowała się przede wszystkim na zadaniach inwestycyjnych i organizacyjnych odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców oraz wzmacniających potencjał rozwojowy miasta. Obejmowały one zarówno przedsięwzięcia finansowane ze środków własnych gminy, jak i zadania współfinansowane ze środków zewnętrznych.

Wśród najważniejszych działań realizowanych w 2025 roku znalazły się:

- rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez uruchomienie żłobka publicznego,
- inwestycje drogowe i poprawa dostępności komunikacyjnej, w tym przebudowa ul. Dworcowej, odbudowa ul. Kopernika oraz wykonanie łącznika pomiędzy ul. Sanatoryjną a Wojska Polskiego,
- działania w zakresie zieleni, rekreacji i przestrzeni publicznej, w tym budowa ścieżki edukacyjno-spacerowej oraz rewaloryzacja zieleni przy Parku Rekreacji Rodzinnej,
- modernizacja infrastruktury edukacyjnej, w szczególności budynku Szkoły Podstawowej nr 1,
- przedsięwzięcia związane z odbudową i zabezpieczeniem infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi,
- rozwój infrastruktury kulturalnej, w tym realizacja I etapu zadania dotyczącego Miejskiej Biblioteki Publicznej i Karkonoskiego Centrum Wiedzy o Włókiennictwie.

Realizacja tych zadań potwierdza, że Program Rozwoju Miasta nie ma wyłącznie charakteru planistycznego, lecz stanowi realne narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. W 2025 roku działania podejmowane przez gminę odpowiadały zarówno na potrzeby społeczne i infrastrukturalne, jak i na wyzwania wynikające z bezpieczeństwa, zmian klimatycznych oraz jakości usług publicznych.

Szczegółowy wykaz zadań zrealizowanych w 2025 roku, wraz z zakresem rzeczowym oraz źródłami finansowania, przedstawia poniższa tabela.

lp	Nazwa zadania	Środki własne 2025 r.	Długość / powierzchnia m2	Środki zew. 2025 r.
1	2	3	4	
1	Wartość zadania- 1.849.400,00 Uruchomienie żłobka publicznego w Kowarach – utworzenie 16 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przy ul. Henryka Sienkiewicza 9” w ramach programu Aktywny Maluch 2022-2029	115848,96	Żłobek powierzchnia zabudowy – 123,55 m2, powierzchnia użytkowa 95,75 m2 murowany z dachem dwuspadowym	UE -3262155,00 BP-91184,78 KPO-70300,00

2	Wartość zadania -2.937.017,49 Przebudowa ulicy Dworcowej - gminnej drogi nr 115857D w Kowarach	143610,02	Wykonanie kanalizacji deszczowej DN 315 PP – o dł. 97,20 m. oraz rura DN 250 PP – o dł 70,90 m, Wykonanie oświetlenia LED – 10 szt z oprawami nawierzchnia drogi z betonu asfaltowego -2420 m2 chodnik z kostki betonowej o gr. 8 cm – 2.234,00 m2	333246,73- RFRD
3	Wartość zadania- Roboty budowlane polegające na budowie ścieżki edukacyjno-spacerowej oraz rewaloryzacji zieleni i nasadzeń przy Parku Rekreacji Rodzinnej w Kowarach - "Oazy zieleni w miastach Kowary i Karpacz"	154723,14	Nawierzchnia ścieżki z kostki przepuszczalnej ekologicznej typ hydrofuga o grubości 8 cm – 700 m2, wjazd z kostki przepuszczalnej ekologicznej typu hydrofuga o grubości 8 cm – 310 m2, obrzeża betonowe o wymiarach 30 cm x 8 cm na posypce piaskowej i ławie betonowej z oporem - 900 m, przepust z rur RHDPE o średnicy 600 mm – 6 m oraz brukowanie skarpy kamieniem łamanym - 4,197 m2, poręcz ochronna z pochwytem U11A – 4 m, oświetlenie kablem o masie 1,0 kg/m w rurze osłonowej PCV o śr. 140 mm z bednarką do 120 mm2 - 354 m, słupy stalowe do 100 kg o wysokości 7m na fundamencie betonowym - 12 szt, oprawy URBINO LED z wysięgnikiem 1m o wadze do 30 kg - 12 szt.	225061,99-FEDS BP- 19835,96 UE- 130101,68
4.	Wartość zadania -2.99.100,00 zł Modernizacja budynku nr 1 Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach	48.000,00	Wymiana okien, docieplenie ścian wewnętrznych tynkiem, izolacja ścian fundamentowych budynku, Malowanie elewacji.	940.000,00 Polski Ład
5.	Wartość zadania - 246.378,27 Odbudowa muru oporowego przy ul, Sanatoryjnej w Kowarach	82015,27	Mur oporowy z kamienia rzędogo – 49,60 m3, ułożenie na skarpie i dnie rowu płyt JOMB – 57,80 m2, balustrada energochłonna – 54 mb	164.363,00
6	Wartość – 169.818,80 zł Przystanek Kowary budynek dawnego dworca PKP- powódź	169818,80	Przeciwdziałania skutkom zagrożeń powodzi tj: wykop pionowy istniejących fundamentów 19,55 m ³ , wywóz ziemi samochodami – 19,55 m ³ , deskowanie ścian prostych - 33,75 m ² : czyszczenie powierzchni ścian – 40,25 m2, umocnienie elementów za pomocą kotew chemicznych – 143,75 szt, montaż prefabrykatów zbrojeniowych – 0,374 t, dolewka betonowa ścian C30/37 – 11,73 m3, położenie izolacji przeciwwilgociowej bitumicznej – 19,55 m2: ruszt drewniany z desek struganych - 34 m2, izolacja przeciwwilgociowa z folii paroizolacyjnej – 34 m2, izolacja przeciwdźwiękowa z wełny mineralnej o grubości 150 mm – 17 m2 – odwodnienie piwnic, zainstalowanie pochłaniacza wilgoci, wykonanie wentylacji grawitacyjnej wykonanie hydroizolacji całej podszkły oraz nowej wylewki wraz z izolacją ścian –	

7.	Wartość: 400.641,14 Odbudowa drogi ul. Kopernika w Kowarach		Odbudowa drogi nawierzchnia z betonu asfaltowego AC16W wiążąca o grubości 7 cm wraz z podbudową z tłuczni 0 - 63 mm – 1140 m ² , nawierzchnia z betonu asfaltowego AC11S50/70 ścieralna o grubości 5 cm - m ² , ułożenie korytek kolejowych o wymiarach 20 x 50 x13 cm wraz z podbudową z betonu C8/10 o grubości 10 cm – 147 mb, przepusty na wjazdach z rur PEHD DN 400 mm – 36 mb z wykonanie ścianek czołowych z kamienia wraz z spoinowaniem – 7,5 m ³ , korytka ściekowe betonowe 30x50x13 cm - 435 m, peszel niebieski karbowana rura o średnicy 160 mm – 435 m.	400641,14 Budżet Państwa
8.	Wartość zadania 40000,00 Wykonanie Programu Funkcjonalno- Użytkowego dla zadania pod nazwa: „Budowa zadania o stałej konstrukcji istniejącego boiska wielofunkcyjnego dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Kowarach”	40000,00	zadania o stałej konstrukcji istniejącego boiska wielofunkcyjnego
9	Wartość: 137.500,00 Łącznik pomiędzy ul. Sanatoryjną a Wojska polskiego na działkach nr 92/1, 102,101/11 obręb 0002 w Kowarach.	137500,000	nawierzchnia z kruszywa łamanego 0/315 mm o grubości 10 cm i 0/63 mm o grubości 20 cm warstwa dolna, tłuczniowa warstwa górna 031,5 mm grubości10 cm i stabilizowana miatem kamiennym o grubości 1 cm - 568 m ² , krawężniki betonowe 15 cm x 22 cm na podsypce cementowo – piaskowej - 15 m, wjazd z kostki brukowej o grubości 8 cm – 28,60 m ²
10	Wartość - 6.499.000,00 Miejska Biblioteka Publiczna i Karkonoskie centrum Wiedzy o Włókiennictwie w Kowarach I etap	917672,90	Biblioteka – długość budynku 40,20 m szerokość – 9m58 m wysokość 7,20 m Budynek składa się z parteru i antresoli powierzchnia budynku wew. 601,67 m ² Wykonano fundamenty żelbetowe, ściany parteru i antresoli z cegły porotherm gr. 25cm, strop prefabrykowany żelbetowy o gr. 20 cm	

Podsumowanie i wnioski

Realizacja zadań w 2025 roku potwierdza, że Program Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021–2030 pozostaje dokumentem aktywnie wykorzystywanym w zarządzaniu rozwojem miasta. Podejmowane działania obejmowały zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i przedsięwzięcia społeczne, edukacyjne, kulturalne oraz służące poprawie jakości przestrzeni publicznej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje skuteczne łączenie środków własnych gminy ze środkami zewnętrznymi, co pozwoliło na realizację zadań o dużym znaczeniu dla mieszkańców oraz dalsze wzmacnianie potencjału rozwojowego miasta.

Analiza wykonanych przedsięwzięć wskazuje, że w 2025 roku priorytetami gminy były:

- poprawa jakości usług publicznych,
- rozwój infrastruktury drogowej i społecznej,

- wzmacnianie bezpieczeństwa i odporności miasta,
- podnoszenie jakości przestrzeni publicznej i oferty dla mieszkańców.

Realizowane zadania wpisują się w długofalowe cele strategiczne miasta i potwierdzają konsekwentne dążenie do poprawy warunków życia mieszkańców oraz budowania nowoczesnego, funkcjonalnego i przyjaznego miasta.

Realizacja zadań wynikających z obowiązującego Programu Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021–2030 stanowiła jednocześnie punkt wyjścia do dalszego planowania strategicznego. Doświadczenia z jego wdrażania, zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz nowe wyzwania rozwojowe sprawiły, że w 2025 roku rozpoczęto prace nad opracowaniem nowej Strategii Rozwoju Miasta na kolejną perspektywę planistyczną. Działania te mają na celu zapewnienie ciągłości i spójności polityki rozwoju gminy, a także dostosowanie jej kierunków do aktualnych potrzeb mieszkańców oraz możliwości finansowych i inwestycyjnych samorządu.

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary prowadziła prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Miasta, która stanowi kluczowy dokument określający kierunki rozwoju gminy w perspektywie wieloletniej.

Zakres opracowywanej Strategii obejmuje w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta,
- określenie celów strategicznych oraz kierunków działań,
- wskazanie oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników ich realizacji,
- określenie modelu funkcjonalno-przestrzennego miasta,
- wytyczne w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej,
- system wdrażania Strategii oraz jej ramy finansowe.

W 2025 roku realizowano kolejne etapy prac nad dokumentem, obejmujące m.in. opracowanie części diagnostycznej oraz przygotowanie założeń strategicznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami projekt Strategii podlegać będzie konsultacjom społecznym, w szczególności z mieszkańcami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi. Dokument zostanie również przedstawiony Zarządowi Województwa Dolnośląskiego celem zaopiniowania.

W toku prac przewidziano także przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji dokumentu oraz – w razie potrzeby – strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prace nad Strategią realizowane są przy wykorzystaniu zasobów kadrowych Urzędu Miejskiego w Kowarach, przy udziale zespołu zadaniowego powołanego przez Burmistrza Miasta Kowary.

Opracowanie Strategii Rozwoju Miasta stanowi istotny element planowania rozwoju gminy i pozwoli na bardziej efektywne prowadzenie polityki społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej w kolejnych latach.

Przygotowywany dokument będzie podstawą do podejmowania kluczowych decyzji inwestycyjnych oraz skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy krajowych i europejskich.

Strategia umożliwi również lepsze dostosowanie działań samorządu do realnych potrzeb mieszkańców, wzmacniając spójność rozwoju miasta i jakość życia lokalnej społeczności.

Konsekwentna realizacja jej założeń pozwoli na budowanie silnej, nowoczesnej i odpornej na wyzwania przyszłości Gminy Miejskiej Kowary.

7.2. Rynek pracy jako kluczowy obszar wyzwań rozwojowych

Rynek pracy w Gminie Miejskiej Kowary stanowi jeden z kluczowych obszarów wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy miasta, determinując poziom zatrudnienia, atrakcyjność inwestycyjną oraz decyzje mieszkańców dotyczące pozostania lub migracji.

Sytuacja na rynku pracy w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku wskazuje na względną stabilność liczby osób bezrobotnych przy jednoczesnym pogorszeniu ich struktury. Na koniec roku liczba osób pozostających bez pracy wyniosła 315, co oznacza niewielki wzrost w stosunku do roku poprzedniego (306 osób w 2024 r.).

Znacznie bardziej niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby osób posiadających prawo do zasiłku – z 31 w 2024 roku do 44 w roku 2025. Oznacza to wzrost o ponad 40%, co może świadczyć o pogorszeniu sytuacji ekonomicznej części mieszkańców oraz utracie stabilnych źródeł dochodu.

Struktura bezrobocia wskazuje na utrzymujące się wyzwania społeczne. Najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (182 osoby), co potwierdza problem trwałego wykluczenia z rynku pracy. Istotny udział mają również osoby powyżej 50 roku życia (108 osób), które napotykają trudności w ponownym zatrudnieniu. Jednocześnie zauważalna jest obecność osób młodych do 30 roku życia (61 osób), co wskazuje na potrzebę dalszych działań w zakresie aktywizacji zawodowej tej grupy.

Pomimo wskazanych wyzwań, lokalny rynek pracy wykazuje oznaki aktywności. W 2025 roku zgłoszono 61 ofert pracy, a zatrudnienie podjęło 141 osób. Oznacza to, że rynek pracy funkcjonuje, jednak nie zapewnia równych szans wszystkim grupom społecznym.

Tabela. Podstawowe wskaźniki rynku pracy w Kowarach (2024–2025)

Wskaźnik	2024	2025	Zmiana
Liczba bezrobotnych	306	315	+9
Osoby z prawem do zasiłku	31	44	+13
Oferty pracy	–	61	–
Podjęcia pracy	–	141	–

Analiza danych wskazuje, że zasadniczym problemem nie jest sam poziom bezrobocia, lecz jego struktura. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych oraz rosnąca liczba osób korzystających z systemu wsparcia socjalnego.

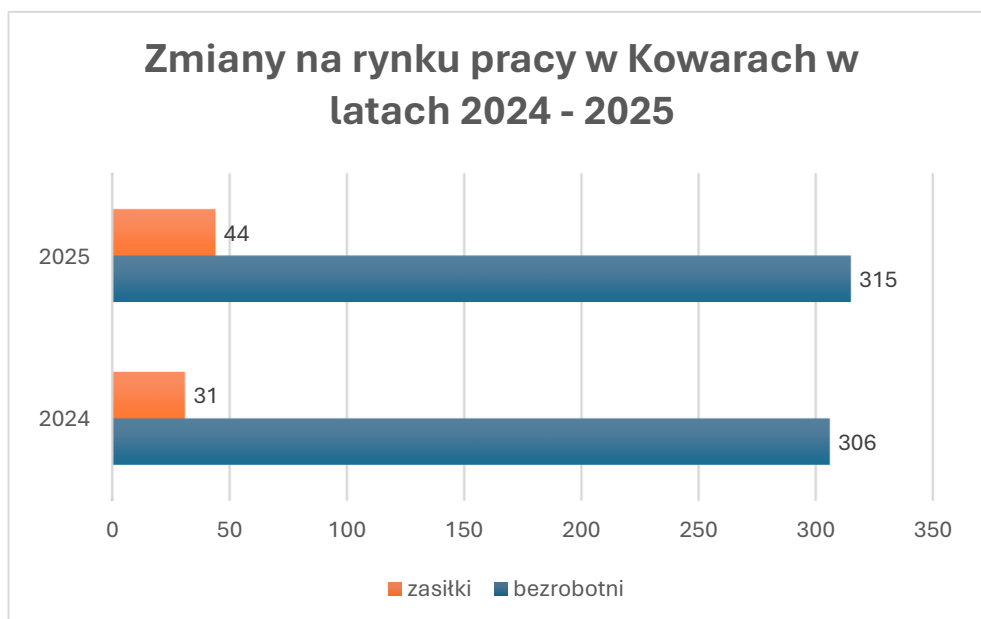
Wzrost liczby osób z prawem do zasiłku przy niewielkim wzroście ogólnej liczby bezrobotnych może wskazywać na pogłębiające się problemy ekonomiczne części gospodarstw domowych. Jednocześnie liczba podjęć pracy pokazuje, że rynek pracy funkcjonuje, jednak nie w sposób równomierny i dostępny dla wszystkich grup mieszkańców.

Wnioski i kierunki działań

Analiza sytuacji na rynku pracy wskazuje na konieczność podejmowania działań o charakterze systemowym i długofalowym. W szczególności zasadne jest:

- wzmocnienie działań aktywizacyjnych skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych,
- rozwijanie instrumentów wsparcia dla osób powyżej 50 roku życia,
- tworzenie warunków sprzyjających zatrudnieniu osób młodych,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy,
- kontynuowanie działań edukacyjnych i doradczych w zakresie dostosowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy.

Sytuacja na rynku pracy stanowi jeden z kluczowych czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy gminy, poziom dochodów mieszkańców oraz jakość życia lokalnej społeczności. W związku z tym obszar ten wymaga stałego monitorowania oraz konsekwentnej realizacji działań wpisujących się w cele strategiczne Gminy Miejskiej Kowary.

W 2025 roku liczba osób bezrobotnych utrzymała się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku poprzedniego, natomiast istotnemu wzrostowi uległa liczba osób posiadających prawo do zasiłku. Zjawisko to wskazuje na pogorszenie sytuacji części mieszkańców oraz zwiększenie skali problemów społecznych związanych z rynkiem pracy.

7.3. Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary w 2024 roku

Realizacja wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary w 2024 roku obejmowała działania związane z utrzymaniem, modernizacją oraz racjonalnym zarządzaniem zasobem komunalnym, ukierunkowane na poprawę warunków mieszkaniowych oraz efektywne wykorzystanie posiadanych nieruchomości.

W 2025 roku realizowano założenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary, obejmujące racjonalizację struktury zasobu, poprawę jego stanu technicznego oraz optymalizację kosztów utrzymania.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował:

- **383 lokale mieszkalne** o łącznej powierzchni ok. 15 406 m²,
- **20 lokali użytkowych,**
- **45 lokali socjalnych** o powierzchni 1 354 m².

Zasób zlokalizowany był w:

- budynkach stanowiących wyłączną własność gminy,
- wspólnotach mieszkaniowych z udziałem gminy (zarządzanych przez ZEJK lub inne podmioty).

Kluczowa tendencja:

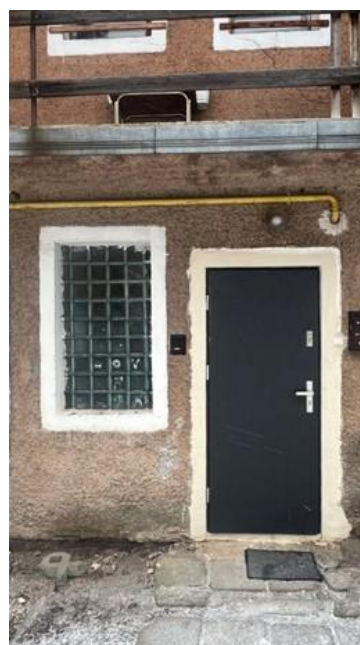
Zasób gminny **systematycznie się zmniejsza**, co wynika z kontynuowanej sprzedaży lokali, szczególnie w budynkach wspólnot mieszkaniowych z mniejszościowym udziałem gminy.

Działania inwestycyjne i remontowe

W 2025 roku realizowano szeroki zakres prac poprawiających stan techniczny budynków i lokali, w tym:

1) Roboty budowlane i modernizacyjne:

- modernizacje dachów (m.in. ul. Kowalska, Nadrzeczna, Pocztowa),
- remonty elewacji,
- naprawy kominów i schodów,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.

2) Modernizacja instalacji:

- instalacje elektryczne (m.in. ul. Wiejska, Poczтова, 1 Maja),
- instalacje gazowe i kanalizacyjne,
- montaż domofonów.

3) Wymiana źródeł ciepła:

- likwidacja pieców kaflowych,
- montaż kotłów gazowych i na pellet,
- rozwój instalacji c.o. w lokalach.

Wniosek:

Działania gminy koncentrują się na **podnoszeniu standardu technicznego zasobu oraz ograniczaniu niskiej emisji.**

Finansowanie

- dotacja przedmiotowa: **ok. 412 tys. zł** (utrzymanie zasobu),
- dotacja celowa inwestycyjna: **ok. 324 tys. zł**,
- łączne wydatki inwestycyjne: **ponad 420 tys. zł.**

Środki przeznaczone m.in. na:

- remonty dachów,
- modernizację budynków,
- wymianę systemów grzewczych.

Problemy i wyzwania

- wysoki poziom zadłużenia najemców (ponad **1,2 mln zł**),
- dominacja zadłużenia długoterminowego (powyżej 12 miesięcy),
- ograniczona skuteczność egzekucji należności,
- konieczność dalszej modernizacji technicznej zasobu.

Wniosek strategiczny:

Największym wyzwaniem pozostaje **równoważenie funkcji społecznej zasobu z jego ekonomiczną trwałością.**

7.4. Społeczna Komisja Mieszkaniowa

Społeczna Komisja Mieszkaniowa w 2025 roku pełniła istotną rolę w procesie opiniowania spraw związanych z gospodarowaniem mieszkaniowym zasobem gminy, wspierając podejmowanie decyzji w sposób transparentny i uwzględniający sytuację życiową mieszkańców ubiegających się o lokale komunalne.

Społeczna Komisja Mieszkaniowa pełni funkcję organu doradczego w zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, w szczególności poprzez opiniowanie wniosków o przydział lokali.

W 2025 roku:

- 1) złożono **60 wniosków o przydział lokalu,**
- 2) **27 osób** posiadało pierwszeństwo najmu,
- 3) **22 osoby** zakwalifikowano do lokali do remontu,
 - . 11 osób przyjęło propozycję,
- 4) zawarto **2 umowy najmu lokali mieszkalnych,**
- 5) 1 osoba uzyskała uprawnienie do lokalu socjalnego.

Wniosek:

Znacząca część zasiedleń realizowana jest poprzez system „lokali do remontu”, co:

- 1) ogranicza koszty gminy,
- 2) aktywizuje mieszkańców,
- 3) skraca czas oczekiwania na lokal.

7.5. Działalność ZEJK w Kowarach w zakresie administrowania zasobem mieszkaniowym

Działalność ZEJK w Kowarach w 2025 roku koncentrowała się na bieżącym administrowaniu mieszkaniowym zasobem gminy, obejmującym utrzymanie techniczne budynków, realizację remontów oraz zapewnienie sprawnego obsługi mieszkańców korzystających z lokali komunalnych.

Zarząd Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach odpowiada za kompleksowe zarządzanie zasobem mieszkaniowym gminy, a także realizuje szereg dodatkowych zadań komunalnych.

Zakres działalności

ZEJK realizuje m.in.:

- 1) zarządzanie zasobem mieszkaniowym,
- 2) administrowanie wspólnotami mieszkaniowymi,
- 3) utrzymanie cmentarzy komunalnych,
- 4) utrzymanie oznakowania drogowego,
- 5) konserwację oświetlenia ulicznego,
- 6) działania porządkowe i interwencyjne na terenie miasta.

Wyniki finansowe (2025)

- 1) przychody: **5,33 mln zł (68,5% planu)**,
- 2) koszty: **5,19 mln zł (65,5% planu)**.

Główne źródła przychodów:

- 1) najem lokali,
- 2) usługi komunalne,
- 3) opłaty eksploatacyjne.

Gospodarka czynszowa

- 1) skuteczność wpływów: ok. **92%**,
- 2) niższa ściągłość w lokalach socjalnych (**ok. 72%**),
- 3) narastające zadłużenie czynszowe.

Działania windykacyjne

W 2025 roku:

- 1) wysłano **227 wezwań do zapłaty**,
- 2) skierowano **22 sprawy do sądu**,
- 3) przeprowadzono **10 eksmisji**,
- 4) zawarto ugody i umożliwiono odpracowanie zaległości.

Wniosek:

ZEZK prowadzi aktywną politykę windykacyjną, jednak jej skuteczność ograniczają czynniki społeczne.

Dodatkowe obszary działalności

1. Oświetlenie miejskie

- ponad **1300 punktów świetlnych**,
- 97% w technologii LED,
- system sterowania automatycznego.

2. Cmentarze komunalne

- bieżące utrzymanie i modernizacja,
- rozwój infrastruktury (oświetlenie, alejki),
- plan budowy kolumbarium (2026–2030).

3. Infrastruktura miejska

- utrzymanie oznakowania drogowego,
- naprawy po aktach wandalizmu,
- usuwanie nielegalnych wysypisk.

Tabela: Zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Kowary – stan na 31.12.2025 r.

Kategoria zasobu	Liczba lokali	Powierzchnia (m ²)	Uwagi
Lokale mieszkalne ogółem	383	15 406	wszystkie formy własności
– w budynkach gminnych	133	5 175	26 budynków
– we wspólnotach (ZEZK)	205	8 304	96 budynków
– we wspólnotach (obcy zarząd)	45–47	1 927	27 budynków
Lokale socjalne	45	1 354	w 13 budynkach

Kategoria zasobu	Liczba lokali	Powierzchnia (m ²)	Uwagi
Lokale użytkowe	20	1 309	działalność gospodarcza
Pozostałe (garaże, gospodarcze)	ok. 50+	ok. 600+	rozproszone
Łączna powierzchnia zasobu	—	ok. 13 479 m²*	wg ujęcia głównego

* różnice wynikają z metodologii liczenia (część zestawień obejmuje tylko zasób podstawowy)

Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kowary wskazuje na stopniowe zmniejszanie liczby lokali przy jednoczesnym wzroście nakładów na poprawę ich stanu technicznego oraz utrzymujące się wyzwania w zakresie zadłużenia czynszowego.

Kluczowe wskaźniki:

- **389 lokali w zarządzie ZEJK** (w tym 45 socjalnych)
- **trend malejący zasobu** – sprzedaż lokali
- **zadłużenie: ok. 1,24 mln zł**
- **404 dłużników**
- **ponad 420 tys. zł inwestycji w 2025 r.**

7.6. Gospodarowanie mieniem komunalnym

Gospodarowanie mieniem komunalnym stanowi istotny element realizacji zadań własnych Gminy Miejskiej Kowary i obejmuje działania związane z utrzymaniem, eksploatacją oraz bieżącym zarządzaniem infrastrukturą służącą mieszkańcom. Obszar ten, obok gospodarki mieszkaniowej, obejmuje również administrowanie cmentarzami komunalnymi, utrzymanie oświetlenia ulicznego oraz bieżące zarządzanie terenami i obiektami komunalnymi.

Zadania te realizowane są w sposób ciągły, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, stanu technicznego infrastruktury oraz dostępnych środków finansowych.

Cmentarze komunalne

W 2025 roku kontynuowano działania związane z bieżącym utrzymaniem cmentarzy komunalnych, obejmujące w szczególności:

- utrzymanie porządku i czystości,
- pielęgnację zieleni,
- nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem przestrzeni cmentarnej,
- obsługę administracyjną miejsc pochówku.

Cmentarze pełnią nie tylko funkcję użytkową, ale również społeczną i kulturową, będąc miejscem pamięci oraz elementem dziedzictwa lokalnej wspólnoty. Ich właściwe utrzymanie stanowi ważny element realizacji zadań gminy w zakresie usług komunalnych.

Oświetlenie uliczne

W ramach gospodarowania mieniem komunalnym realizowano zadania związane z utrzymaniem oraz modernizacją oświetlenia ulicznego. Działania te obejmowały:

- bieżące usuwanie awarii,
- wymianę zużytych elementów infrastruktury oświetleniowej,
- poprawę efektywności energetycznej systemu oświetlenia.

Oświetlenie przestrzeni publicznej odgrywa istotną rolę w kształtowaniu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawie komfortu korzystania z przestrzeni miejskiej, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.

Tereny i obiekty komunalne

W 2025 roku realizowano również zadania związane z bieżącym utrzymaniem terenów i obiektów komunalnych, w tym:

- utrzymaniem terenów zieleni,
- konserwacją elementów małej architektury,
- wykonywaniem drobnych prac remontowych i porządkowych,
- zapewnieniem właściwego stanu technicznego infrastruktury ogólnodostępnej.

Działania te mają bezpośredni wpływ na estetykę miasta oraz jakość życia mieszkańców, a także na postrzeganie Kowar jako miejsca przyjaznego do życia i wypoczynku.

Wnioski

1. Stałe utrzymanie infrastruktury komunalnej

Gospodarowanie mieniem komunalnym ma charakter ciągły i wymaga systematycznych działań utrzymaniowych, które zapewniają prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury miejskiej.

2. Znaczenie dla jakości życia mieszkańców

Stan techniczny i estetyczny przestrzeni publicznej, w tym oświetlenia i terenów komunalnych, bezpośrednio wpływa na komfort życia oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

3. Rosnące znaczenie efektywności energetycznej

Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz racjonalne gospodarowanie zasobami stają się istotnym elementem polityki zarządzania mieniem komunalnym.

4. Potrzeba dalszych działań modernizacyjnych

Utrzymanie odpowiedniego standardu infrastruktury komunalnej wymaga kontynuacji działań inwestycyjnych oraz modernizacyjnych w kolejnych latach.

Tabela: Gospodarowanie mieniem komunalnym w 2025 roku

Lp.	Obszar	Zakres realizowanych działań	Efekt dla mieszkańców
1	Cmentarze komunalne	Utrzymanie porządku i czystości, pielęgnacja zieleni, nadzór nad zagospodarowaniem miejsc pochówku, obsługa administracyjna	Zapewnienie godnych warunków korzystania z cmentarzy oraz utrzymanie estetyki i ładu przestrzennego

Lp.	Obszar	Zakres realizowanych działań	Efekt dla mieszkańców
2	Oświetlenie uliczne	Usuwanie awarii, wymiana zużytych elementów infrastruktury, bieżąca eksploatacja, działania modernizacyjne	Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz komfortu poruszania się po zmroku
3	Tereny zieleni i przestrzeń publiczna	Koszenie, pielęgnacja zieleni, utrzymanie parków i skwerów, prace porządkowe	Poprawa estetyki miasta i jakości życia mieszkańców
4	Mała architektura	Konserwacja i naprawa elementów takich jak ławki, kosze, ogrodzenia, place rekreacyjne	Utrzymanie funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz komfortu jej użytkowania
5	Obiekty komunalne	Bieżące remonty, konserwacje, utrzymanie techniczne budynków i infrastruktury	Zapewnienie właściwego stanu technicznego oraz bezpieczeństwa użytkowników
6	Gospodarowanie mieniem gminnym	Nadzór nad majątkiem komunalnym, bieżące utrzymanie i zarządzanie zasobem	Racjonalne wykorzystanie majątku gminy i zapewnienie ciągłości świadczenia usług komunalnych

7.7. Ład przestrzenny

Ład przestrzenny w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku realizowany był poprzez działania planistyczne i administracyjne, ukierunkowane na zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni, ochronę walorów krajobrazowych oraz zapewnienie spójnego i funkcjonalnego rozwoju miasta.

Politykę przestrzenną gminy kreuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które opracowano na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Kowarach nr 247 z dnia 28.05.1998 roku ze zmianami. Ostatnia aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przeprowadzona została w roku 2021 (Uchwała Nr XLVII/294/21 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 25 listopada 2021 r.).

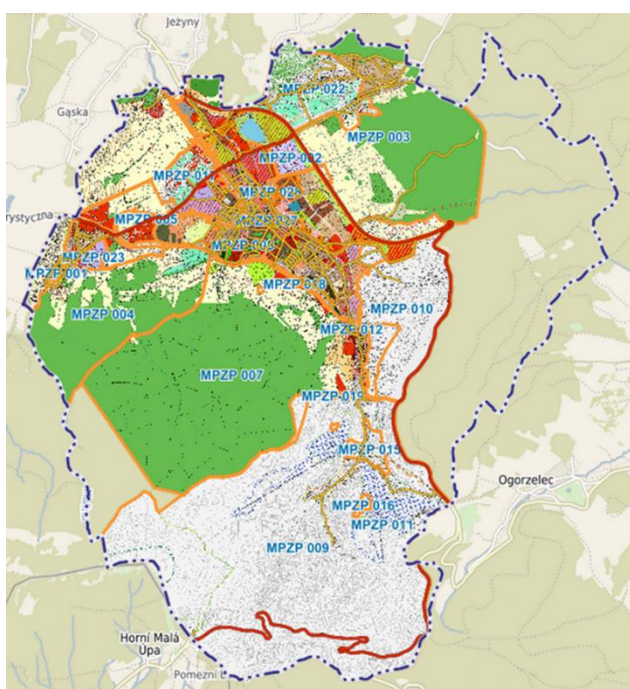
Na mocy uchwały nr XV/76/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 27 lutego 2025 r. gmina przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego Gminy Miejskiej Kowary.

Obowiązek sporządzenia planów ogólnych przez gminy został uregulowany reformą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 roku.

Plan ogólny to nowy, obowiązkowy dokument planistyczny, który każda gmina w Polsce musi uchwalić do **1 lipca 2026 roku**. Zastępuje on dotychczasowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, stając się aktem prawa miejscowego, co oznacza, że jego ustalenia będą wiążące przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy (WZ) i planach miejscowych.

Plan ogólny jest nadrzędny wobec miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) i decyzji o warunkach zabudowy, co oznacza, że ustalenia w nich zawarte muszą być z nim zgodne.

Dokument ten obejmował będzie całą gminę, w tym tereny rolne, leśne i zurbanizowane (z wyłączeniem terenów zamkniętych).

Plan dzieli gminę na **strefy planistyczne** (np. mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne) oraz określa **gminne standardy urbanistyczne**.

Uszczegółowienie zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Plan ogólny wyznacza:

- **Strefy planistyczne:** dokument dzieli gminę na strefy planistyczne, określając dla każdej z nich profil funkcjonalny, czyli dopuszczalne przeznaczenie terenu.
- **Rodzaje stref:** Ustawa wprowadza 13 stref planistycznych, w tym m.in. strefy zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej lub jednorodzinnej), produkcyjnej, handlowej, zieleni czy rekreacyjnej.
- **Gminne Standardy Urbanistyczne:** Plan ogólny określa dla każdej strefy tzw. gminne standardy urbanistyczne, które stanowią ramy dla późniejszych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) oraz decyzji o warunkach zabudowy (WZ).
- **Obszary uzupełnienia zabudowy:** W planie ogólnym wyznacza się obszary uzupełnienia zabudowy, co ogranicza chaotyczną zabudowę w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2025r. obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto ok 2960 ha, co stanowi ok 80% powierzchni gminy. 20% powierzchni gminy nie objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stanowią teren Lasów Państwowych, na których prowadzona jest gospodarka leśna.

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W roku 2025 nie wydano decyzji ustalającej warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2025 r. Rada Miejska w Kowarach uchwaliła 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Nazwa	Nr uchwały data
1.	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w obrębie 0001 Gminy Miejskiej Kowary	XIV/60/25 z dnia 30.01.2025r.
2.	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowary dla jednostki urbanistycznej Kowary Wojków 2 - część 1 uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowary dla jednostki urbanistycznej Kowary Wojków 2 - część 1	XXIII/107/25 z dnia 04.09.2025r.
3.	Uchwała w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów położonych w Gminie Miejskiej Kowary	XXVII/123/25 z dnia 11.12.2025r.

7.8. Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami w 2025 roku

Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami w Gminie Miejskiej Kowary w 2024 roku obejmowała działania ukierunkowane na ochronę dziedzictwa kulturowego, poprawę stanu technicznego obiektów zabytkowych oraz zachowanie historycznego charakteru przestrzeni miejskiej.

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary funkcjonują różne formy ochrony dziedzictwa kulturowego, w szczególności:

- wpis do rejestru zabytków,
- ujęcie w gminnej ewidencji zabytków,

- ochrona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- uznanie za pomnik historii.

Gminna Ewidencja Zabytków została założona w 2015 r. i stanowi podstawowe narzędzie zarządzania dziedzictwem kulturowym na poziomie lokalnym. Według danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie Kowar znajduje się 579 zabytków nieruchomych sprzed 1945 r., z czego 79 obiektów wpisanych jest do rejestru zabytków oraz 1 obiekt posiada status pomnika historii.

Ponadto ewidencja obejmuje 447 kart adresowych zabytków nieruchomych oraz 28 stanowisk archeologicznych.

Do najcenniejszych obiektów zabytkowych należą:

- zespół klasztorny i Kościół pw. NMP przy placu Franciszkańskim,
- zabudowa historyczna przy ul. 1 Maja (Starówka Kowarska),
- zespoły sanatoryjne przy ul. Jeleniogórskiej i Sanatoryjnej,
- zespoły pałacowe przy ul. Zamkowej, Jeleniogórskiej, Ogrodowej i Waryńskiego,
- Kaplica św. Anny, dawny kompleks ewangelicki oraz objekty infrastruktury historycznej, w tym wiadukt kolejowy.

System ochrony przestrzennej

Ochrona dziedzictwa kulturowego realizowana jest również poprzez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które wyznaczają trzy podstawowe strefy ochrony:

- **Strefa A** – pełnej ochrony konserwatorskiej,
- **Strefa B** – ochrony z rygorami konserwatorskimi,
- **Strefa K** – ochrony krajobrazu kulturowego.

Rozwiązania te pozwalają na zachowanie historycznego charakteru miasta przy jednoczesnym umożliwieniu jego rozwoju.

Wsparcie finansowe – dotacje na zabytki

Gmina prowadzi system wsparcia finansowego dla właścicieli zabytków, polegający na udzielaniu dotacji celowych na prace konserwatorskie i remontowe.

Analiza lat 2017–2025 wskazuje na zmienną aktywność w tym obszarze:

- **2017–2020** – regularne udzielanie dotacji (1–4 rocznie),
- **2021–2024** – brak zainteresowania programem,
- **2025** – ponowne uruchomienie mechanizmu wsparcia.

W 2025 roku udzielono dwóch dotacji:

- ul. Jeleniogórska 32 – 40 000 zł,
- ul. 1 Maja 53 – 10 000 zł.

Łączna kwota wsparcia wyniosła **50 000 zł**.

Wniosek: po kilku latach stagnacji nastąpił powrót zainteresowania właścicieli nieruchomości możliwością uzyskania wsparcia, co może świadczyć o rosnącej świadomości znaczenia ochrony zabytków oraz poprawie zdolności inwestycyjnej właścicieli.

Program opieki nad zabytkami

W 2025 roku kontynuowano realizację „Programu opieki nad zabytkami Gminy Miejskiej Kowary na lata 2022–2025”. Dokument ten określa trzy główne obszary działań:

1. Ochrona dziedzictwa jako element rozwoju

- prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych,
- adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji.

2. Ochrona krajobrazu kulturowego

- planowanie przestrzenne uwzględniające zabytki,
- egzekwowanie zasad zabudowy,
- działania rewitalizacyjne.

3. Edukacja i promocja dziedzictwa

- udostępnianie informacji o zabytkach,
- działania edukacyjne i promocyjne,
- rozwój turystyki kulturowej.

Kluczowe inwestycje i projekty

W analizowanym okresie kontynuowano oraz planowano realizację szeregu inwestycji o istotnym znaczeniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego, w tym:

- rewitalizacja zabudowy Starówki Kowarskiej (ponad 11 mln zł),
- termomodernizacje obiektów zabytkowych,
- prace konserwatorskie przy obiektach sakralnych,
- renowacje elewacji i dachów budynków historycznych.

Wnioski

1. Stabilny zasób dziedzictwa kulturowego o dużej wartości

Kowary dysponują znaczącym zasobem zabytków, który stanowi ważny element tożsamości miasta oraz jego potencjału turystycznego.

2. Powrót aktywności inwestycyjnej w 2025 r.

Po kilku latach braku dotacji nastąpiło wznowienie wsparcia finansowego dla właścicieli zabytków, co może oznaczać początek odbudowy tego mechanizmu.

3. Rosnące znaczenie projektów rewitalizacyjnych

Największe inwestycje koncentrują się na kompleksowej rewitalizacji zabudowy miejskiej, co wpisuje się w trend łączenia ochrony dziedzictwa z rozwojem gospodarczym.

4. Silne powiązanie ochrony zabytków z polityką przestrzenną

System stref ochrony oraz zapisy planów miejscowych stanowią skuteczne narzędzie zabezpieczające historyczny charakter miasta.

5. Potencjał rozwojowy w obszarze turystyki kulturowej

Dalsze wykorzystanie zasobów dziedzictwa może stanowić istotny kierunek rozwoju gospodarczego Kowar.

7.9. Powierzchnia i wartość gruntów stanowiących własność gminy

Mienie komunalne, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, obejmuje własność oraz inne prawa majątkowe przysługujące gminie i jej jednostkom organizacyjnym. W skład gminnego zasobu nieruchomości wchodzi grunty stanowiące własność gminy oraz nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym gminy, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Na dzień 31 grudnia 2025 r.:

- łączna powierzchnia gruntów komunalnych wynosiła **307,0364 ha**,
- wartość tych gruntów wynosiła **25 964 064,33 zł**,
- powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła **35,4338 ha**.

Mieniem komunalnym zarządzają bezpośredni dysponenty, w szczególności:

- jednostki organizacyjne gminy (szkoły, przedszkola, MOPS),
- samorządowe instytucje kultury,
- spółki z udziałem gminy,
- podmioty zewnętrzne realizujące zadania na podstawie umów cywilnoprawnych.

Struktura zarządzania mieniem zapewnia jego wykorzystanie zarówno na potrzeby realizacji zadań publicznych, jak i w celach gospodarczych.

7.10. Gospodarka nieruchomościami

Gospodarka nieruchomościami w Gminie Miejskiej Kowary w 2025 roku obejmowała działania związane z zarządzaniem, obrotem oraz udostępnianiem mienia komunalnego, ukierunkowane na racjonalne wykorzystanie zasobów oraz wspieranie rozwoju przestrzennego i gospodarczego miasta.

1. Sposoby wykorzystania mienia

Nieruchomości stanowiące majątek gminy są wykorzystywane w szczególności poprzez:

- sprzedaż,
- oddanie w użytkowanie wieczyste,
- dzierżawę, najem lub użyczenie,
- przekazanie w trwałą zarząd jednostkom organizacyjnym.

Na dzień 31 grudnia 2025 r.:

- powierzchnia gruntów oddanych w dzierżawę i użyczenie wynosiła **133,9757 ha**, w tym:
 - dzierżawa: 80,3232 ha,
 - użytkowanie: 52,6044 ha,
 - użyczenie: 1,0481 ha.

W trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych znajdowało się **6,1579 ha**, w tym m.in.:

- Szkoła Podstawowa nr 1 – 2,1066 ha,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących – 2,0993 ha,
- Szkoła Podstawowa nr 3 – 0,6257 ha.

Lp.	Jednostka organizacyjna	Powierzchni (ha) stan na 31.12.2025 r.
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	0,4883
2	Przedszkole Publiczne Nr 1	0,5223
3	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach	2,0993

4	Szkoła Podstawowa nr 3	0,6257
5	Szkoła Podstawowa nr 1	2,1066
6	Miejska Służba Ratownicza	0,3157
Razem:		6,1579

2. Dochody z gospodarowania mieniem

Dochody uzyskiwane z gospodarowania nieruchomościami stanowią istotne źródło dochodów budżetu gminy.

W 2025 roku:

- dochód z obrotu nieruchomościami wyniósł **1 572 056,95 zł**,
- dochody bieżące obejmowały m.in.:
 - czynsze dzierżawne i użyczenia – 212 960,54 zł,
 - opłaty z tytułu użytkowania wieczystego – 65 281,07 zł,
 - opłaty przekształceniowe – 82 520,15 zł.

3. Obrót nieruchomościami

W 2025 roku gmina zbyła:

- 13 nieruchomości niezabudowanych,
- 36 lokali mieszkalnych,
- 2 lokale użytkowe,
- 2 nieruchomości zabudowane garażami,
- 1 nieruchomość na poprawę zagospodarowania.

Łączny dochód ze sprzedaży majątku wyniósł **1 572 056,95 zł**.

Jednocześnie:

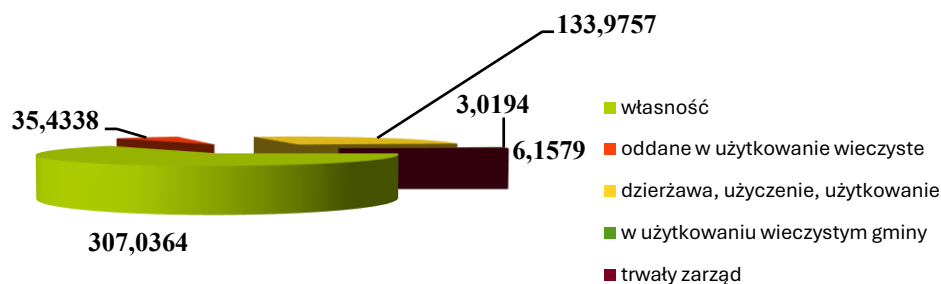
- oddano w dzierżawę grunty o powierzchni 0,2512 ha,
- do zasobu gminy powróciło 0,6380 ha gruntów.

4. Użytkowanie wieczyste

Na koniec 2025 r.:

- powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste wynosiła **35,4338 ha**,
- przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności uległy **3 nieruchomości** (garaże).

5. Trend dochodów z majątku

Dochody ze sprzedaży mienia komunalnego w ostatnich latach wykazują zmienność, uzależnioną od liczby i wartości zbywanych nieruchomości:

- 2018 – 746 tys. zł
- 2019 – 1,28 mln zł
- 2020 – 1,34 mln zł
- 2021 – 5,69 mln zł
- 2022 – 1,69 mln zł
- 2023 – 2,05 mln zł
- 2025 – 1,57 mln zł

6. Wnioski

Gospodarka mieniem komunalnym w 2025 roku była prowadzona w sposób zrównoważony, łączący realizację zadań publicznych z efektywnym wykorzystaniem potencjału majątkowego gminy.

Widoczna jest:

- stabilność dochodów z gospodarowania nieruchomościami,
- racjonalne wykorzystanie zasobu poprzez dzierżawę i trwałe zarząd,
- kontynuacja procesu prywatyzacji części majątku,
- utrzymanie istotnego potencjału gruntowego dla przyszłych inwestycji.

Analiza działalności w zakresie gospodarowania nieruchomościami

Uzupełnieniem informacji o stanie mienia komunalnego jest analiza liczby wydawanych decyzji, postanowień oraz zaświadczeń związanych z gospodarowaniem nieruchomościami. Dane za lata 2021–2025 wskazują na zróżnicowaną dynamikę działań administracyjnych, uzależnioną zarówno od aktywności inwestycyjnej mieszkańców i przedsiębiorców, jak i od procesów planistycznych oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

W zakresie **przekształceń prawa użytkowania wieczystego w prawo własności** obserwuje się niewielką, lecz stabilną skalę postępowań. Po wzroście w 2024 roku (4 decyzje), w 2025 roku wydano 3 decyzje, co potwierdza stopniowe wygaszanie tego procesu.

W przypadku **podziałów nieruchomości** widoczna jest większa zmienność. Po spadku liczby decyzji w 2023 roku (10), w 2024 roku nastąpił wyraźny wzrost (25), natomiast w 2025 roku liczba ta ponownie zmniejszyła

się do 15. Może to świadczyć o okresowym wzroście aktywności inwestycyjnej, a następnie jej stabilizacji. Podobny trend dotyczy liczby wydawanych postanowień w tym zakresie.

W obszarze **wypisów, wyrysów i zaświadczeń z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** zauważalny jest wyraźny spadek liczby wydanych dokumentów – z 158 w 2021 roku do 84 w 2025 roku. Może to wskazywać na zmniejszenie liczby nowych inwestycji wymagających analiz planistycznych lub na stabilizację sytuacji własnościowej i przestrzennej na terenie gminy.

Natomiast liczba decyzji dotyczących **zwrotu podatku akcyzowego dla producentów rolnych** utrzymuje się na względnie stałym poziomie (od 15 do 20 rocznie), co potwierdza stabilny charakter tego zadania i jego cykliczność.

Wnioski

Analiza danych wskazuje, że:

- działalność administracyjna w zakresie gospodarowania nieruchomościami ma **charakter zmienny, ale przewidywalny**,
- największa dynamika dotyczy **podziałów nieruchomości**, które są bezpośrednio powiązane z aktywnością inwestycyjną,
- obserwowany spadek liczby dokumentów planistycznych może świadczyć o **stabilizacji zagospodarowania przestrzennego**,
- część zadań (np. zwrot podatku akcyzowego) ma **charakter stały i powtarzalny**, niezależny od koniunktury.

Dane te potwierdzają, że gospodarowanie mieniem komunalnym nie ogranicza się wyłącznie do zarządzania zasobem, lecz obejmuje również szeroki zakres bieżących czynności administracyjnych, mających bezpośredni wpływ na rozwój przestrzenny i gospodarczy gminy.

7.11. Infrastruktura drogowa

Infrastruktura drogowa stanowi jeden z kluczowych elementów funkcjonowania Gminy Miejskiej Kowary, wpływając bezpośrednio na bezpieczeństwo mieszkańców, dostępność komunikacyjną oraz rozwój społeczno-gospodarczy miasta.

W zasobach Gminy Miejskiej Kowary znajduje się **71 ulic o łącznej długości 41 149 mb**, o nawierzchni asfaltowej. Uzupelnieniem układu drogowego są chodniki o łącznej długości **20 242 mb**, wykonane głównie z kostki brukowej. W roku 2025r Gmina Miejska Kowary wzbogaciła się o 568 m² powierzchni ulic.

Taki układ infrastruktury drogowej wskazuje na miejski charakter gminy oraz stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną, wymagającą jednak systematycznego utrzymania i sukcesywnej modernizacji.

Zakres realizowanych działań w 2025 roku

W 2025 roku działania w obszarze infrastruktury drogowej koncentrowały się na bieżącym utrzymaniu, poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz przygotowaniu i realizacji wybranych inwestycji.

W szczególności realizowano:

- bieżące naprawy nawierzchni dróg, w tym uzupełnianie ubytków i likwidację nierówności,
- utrzymanie i konserwację chodników oraz ciągów pieszych,
- odtwarzanie i uzupełnianie oznakowania poziomego,
- montaż oraz wymianę oznakowania pionowego,
- poprawę widoczności na skrzyżowaniach poprzez montaż luster drogowych,

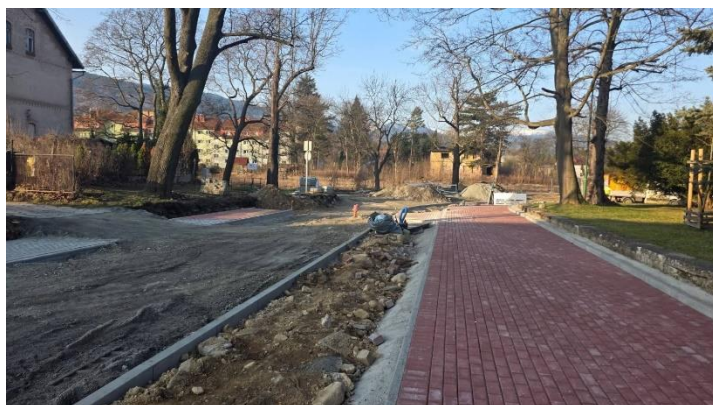
- realizację elementów uspokojenia ruchu, w tym progów zwalniających,
- opracowanie i wdrażanie projektów organizacji ruchu drogowego.

Działania te miały na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg, w szczególności pieszych oraz poprawę płynności ruchu na terenie miasta.

Inwestycje drogowe w 2025 roku

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary realizowała również zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury drogowej, obejmujące przebudowę, modernizację oraz rozwój układu komunikacyjnego.

Przebudowa ul. Dworcowej w Kowarach – etap realizacji inwestycji w 2025 roku.
W ramach zadania wykonano kompleksową modernizację układu drogowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizacja inwestycji znacząco poprawia bezpieczeństwo, komfort użytkowania oraz estetykę przestrzeni publicznej.

Przebudowa ul. Podgórze – odcinka prowadzącego do Przełęczy Kowarskiej (2025 r.).

Zakres prac obejmował przebudowę drogi w trudnych warunkach terenowych, w tym wykonanie podbudowy, odwodnienia oraz przygotowanie nawierzchni. Inwestycja poprawia parametry użytkowe drogi oraz zapewnia lepszy dostęp do terenów położonych w rejonie Przetęczy Kowarskiej.

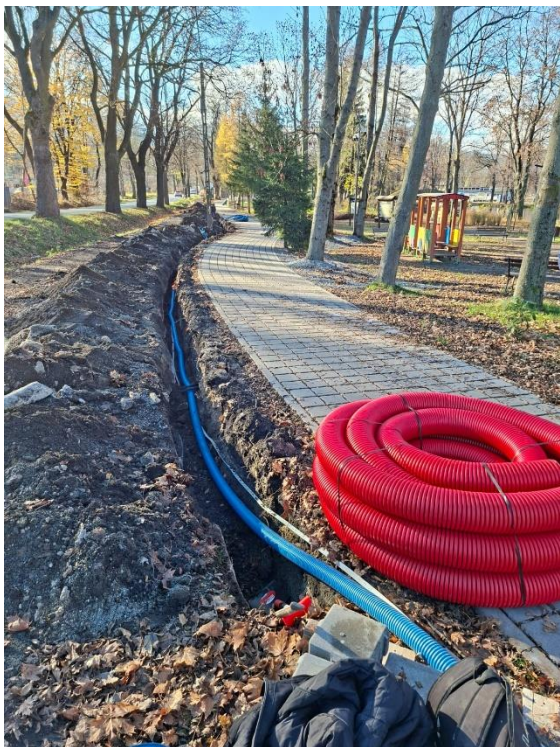
ul. Sanatoryjna – odbudowa muru oporowego na potoku Kalnica (2025 r.).

W ramach zadania wykonano odbudowę konstrukcji oporowej oraz umocnienie skarp w bezpośrednim sąsiedztwie cieką wodnego. Realizacja inwestycji zabezpiecza drogę przed skutkami erozji i podmywania oraz poprawia bezpieczeństwo w tym newralgicznym odcinku układu komunikacyjnego.

Przebudowa ścieżki przy ul. Karkonoskiej w Kowarach (2025 r.).

Zakres prac obejmował modernizację nawierzchni ciągu pieszego wraz z wykonaniem infrastruktury towarzyszącej, w tym elementów instalacji podziemnych. Inwestycja przyczynia się do poprawy komfortu i bezpieczeństwa użytkowników oraz podnosi standard zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Przebudowa ul. Kopernika w Kowarach (2025 r.).

W ramach inwestycji wykonano kompleksową modernizację drogi, obejmującą budowę nowej nawierzchni oraz infrastruktury odwodnieniowej. Efektem jest trwała poprawa parametrów technicznych drogi oraz podniesienie standardu obsługi komunikacyjnej mieszkańców.

Realizowane inwestycje przyczyniają się do poprawy stanu technicznego dróg, zwiększenia bezpieczeństwa oraz podniesienia standardu infrastruktury miejskiej.

Zarządzanie i utrzymanie infrastruktury drogowej

Zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury drogowej realizowane są w sposób ciągły, z uwzględnieniem:

- monitorowania stanu technicznego dróg,
- reagowania na zgłoszenia mieszkańców,
- usuwania zagrożeń dla bezpieczeństwa,
- prowadzenia prac porządkowych i konserwacyjnych.

Istotnym elementem zarządzania infrastrukturą drogową jest również dostosowywanie organizacji ruchu do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz warunków lokalnych.

Znaczenie infrastruktury drogowej dla rozwoju miasta

Stan i jakość infrastruktury drogowej mają bezpośredni wpływ na:

- poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego,
- komfort życia mieszkańców,
- dostępność komunikacyjną miasta,
- atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną Kowar.

Wnioski

1. Rozbudowany, ale wymagający system infrastruktury drogowej

Sieć drogowa w Kowarach jest dobrze rozwinięta, jednak jej utrzymanie wymaga stałych nakładów finansowych i organizacyjnych.

2. Priorytet bezpieczeństwa ruchu drogowego

Podjęmowane działania potwierdzają konsekwentne ukierunkowanie gminy na poprawę bezpieczeństwa, zwłaszcza w obszarach zamieszkałych i o dużym natężeniu ruchu.

3. Znaczenie bieżącego utrzymania

Regularne prace konserwacyjne pozwalają ograniczyć degradację infrastruktury i zmniejszyć koszty przyszłych inwestycji.

4. Konieczność kontynuacji inwestycji

Dalszy rozwój miasta wymaga systematycznej modernizacji dróg oraz rozbudowy infrastruktury towarzyszącej.

7.12. Podsumowanie i wnioski – Zasoby, infrastruktura i gospodarka nieruchomościami

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary prowadziła działania w obszarze gospodarowania zasobami komunalnymi w sposób systematyczny i ukierunkowany na racjonalne wykorzystanie posiadanego majątku. Realizowane zadania obejmowały zarówno bieżące zarządzanie nieruchomościami, jak i działania inwestycyjne oraz planistyczne, wpływające na długofalowy rozwój miasta.

Istotnym elementem była kontynuacja działań związanych z gospodarowaniem mieszkaniowym zasobem gminy, w tym administrowanie nieruchomościami przez ZEJK, realizacja remontów oraz podejmowanie decyzji dotyczących przydziału lokali przy udziale Społecznej Komisji Mieszkaniowej. Działania te zapewniały stabilność funkcjonowania zasobu komunalnego oraz umożliwiały reagowanie na potrzeby mieszkaniowe mieszkańców.

W obszarze gospodarki nieruchomościami zauważalna jest ciągłość procesów administracyjnych, w tym podziałów nieruchomości, wydawania decyzji oraz obsługi dokumentów planistycznych. Dane wskazują na stabilny poziom aktywności, przy jednoczesnym spadku liczby wydawanych wypisów i wyrysów z dokumentów planistycznych, co może świadczyć o zmniejszonej dynamice obrotu nieruchomościami lub stabilizacji rynku lokalnego.

Istotnym kierunkiem działań była również realizacja polityki przestrzennej, ukierunkowanej na zachowanie ładu przestrzennego oraz ochronę walorów krajobrazowych i kulturowych miasta. W tym kontekście ważną rolę odgrywała ochrona zabytków, w tym udzielanie dotacji na prace remontowe oraz realizacja programów rewitalizacyjnych.

Zauważalny jest również powrót do aktywnego wsparcia finansowego w zakresie ochrony zabytków w 2025 roku po okresie ograniczonej aktywności w latach poprzednich, co może świadczyć o rosnącym zainteresowaniu właścicieli nieruchomości możliwościami dofinansowania oraz poprawą sytuacji finansowej.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania podejmowane w obszarze zarządzania zasobami komunalnymi mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców, w szczególności w zakresie dostępności mieszkań, stanu technicznego budynków oraz estetyki przestrzeni publicznej.

Sprawne gospodarowanie nieruchomościami oraz przejrzyste procedury administracyjne zwiększają poczucie bezpieczeństwa prawnego mieszkańców i inwestorów, a także wpływają na atrakcyjność miasta jako miejsca do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Znaczenie społeczne ma również ochrona dziedzictwa kulturowego, która nie tylko zachowuje tożsamość lokalną, ale także wzmacnia potencjał turystyczny i wizerunkowy miasta.

Rekomendacje i kierunki działań

W oparciu o analizę działań w 2025 roku rekomenduje się:

1. **Dalszą optymalizację zarządzania zasobem mieszkaniowym**, w tym kontynuację działań remontowych oraz racjonalizację wykorzystania lokali komunalnych.
2. **Aktywizację rynku nieruchomości**, poprzez wspieranie inwestycji oraz promocję dostępnych terenów i zasobów gminnych.
3. **Rozwój polityki przestrzennej**, w szczególności poprzez aktualizację dokumentów planistycznych i konsekwentne egzekwowanie ich zapisów.
4. **Kontynuację wsparcia dla właścicieli zabytków**, w tym zwiększanie dostępności dotacji i działań rewitalizacyjnych.
5. **Zwiększenie wykorzystania mienia komunalnego**, w tym jego adaptację do nowych funkcji społecznych, gospodarczych i usługowych.
6. **Wzmocnienie działań analitycznych**, pozwalających lepiej monitorować trendy w gospodarce nieruchomościami i podejmować decyzje strategiczne w oparciu o dane.

8. BEZPIECZEŃSTWO

8.1. Realizacja zadań Gminy w obszarze bezpieczeństwa

Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli stanowi jedno z podstawowych zadań własnych gminy. Na terenie Gminy Miejskiej Kowary zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania porządku publicznego realizowane są przez Policję, w szczególności przez Komendanta Komisariatu Policji w Kowarach, przy współpracy z samorządem lokalnym.

Działania Burmistrza Miasta Kowary w 2024 roku koncentrowały się przede wszystkim na tworzeniu warunków sprzyjających poprawie bezpieczeństwa poprzez działania prewencyjne i zapobiegawcze. Realizowane były one w dwóch zasadniczych obszarach:

- kształtowania bezpiecznej przestrzeni publicznej,
- wsparcia organizacyjnego i finansowego służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

Kształtowanie bezpiecznej przestrzeni opiera się na założeniu, że odpowiednio zaprojektowane i utrzymane otoczenie ogranicza możliwość popełniania przestępstw. Działania podejmowane przez gminę w tym zakresie obejmowały m.in. rozwój infrastruktury oświetleniowej, rozbudowę systemu monitoringu miejskiego oraz właściwe zarządzanie zielenią miejską.

Szczególną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa odgrywa odpowiednie utrzymanie zieleni. Systematyczna pielęgnacja oraz świadome planowanie nasadzeń wpływają nie tylko na estetykę przestrzeni miejskiej, ale również na poprawę widoczności i eliminację miejsc sprzyjających ukrywaniu się potencjalnych sprawców wykroczeń i przestępstw. Działania te prowadzone są w sposób planowy, z uwzględnieniem docelowego rozwoju roślinności oraz funkcji, jakie ma ona pełnić w przestrzeni publicznej.

Istotnym elementem wpływającym na poziom bezpieczeństwa jest również właściwe oświetlenie przestrzeni publicznej. W 2024 roku kontynuowano działania związane z doświetleniem miejsc szczególnie istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa, w tym przejść dla pieszych oraz terenów o zwiększonym natężeniu ruchu.

Ważnym narzędziem wspierającym działania prewencyjne jest system monitoringu miejskiego, który w 2024 roku był sukcesywnie rozbudowywany. Monitoring obejmuje kluczowe punkty miasta i stanowi istotne wsparcie dla działań Policji, zarówno w zakresie prewencji, jak i czynności procesowych. W analizowanym okresie system monitoringu był wykorzystywany przez Policję w prowadzonych postępowaniach, a od końca 2023 roku funkcjonariusze posiadają bezpośredni dostęp do jego zapisów.

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary kontynuowała wsparcie finansowe dla służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne. Środki te stanowią istotny element współpracy samorządu z podmiotami realizującymi zadania w zakresie ochrony życia, zdrowia oraz mienia mieszkańców.

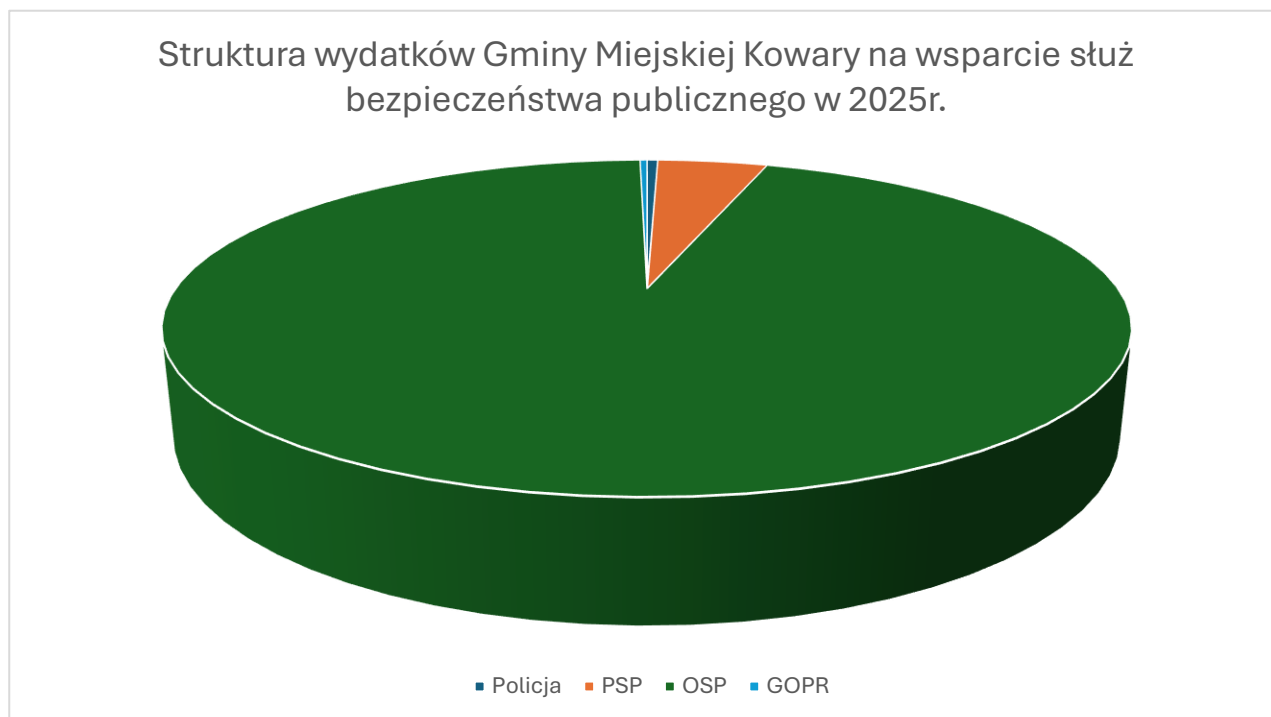
Łączna kwota wsparcia wyniosła **347 116 zł**, z czego:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Kowarach – **319 116 zł**,
- Państwowa Straż Pożarna – **15 500 zł**,
- Policja – **1 500 zł**,
- GOPR – **1 000 zł**.

Wydatki Gminy Miejskiej Kowary na wsparcie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo

Jednostka	Kwota
OSP	319116,00
PSP	15500,00
Policja	1500,00
GOPR	1000,00

Struktura wydatków jednoznacznie wskazuje na dominującą rolę Ochotniczej Straży Pożarnej w lokalnym systemie bezpieczeństwa, co wynika z jej bezpośredniego zaangażowania w działania ratownicze, w tym reagowanie na zdarzenia kryzysowe oraz skutki klęsk żywiołowych.

Struktura wydatków wskazuje na zdecydowaną dominację wsparcia dla Ochotniczej Straży Pożarnej, która pełni kluczową rolę w lokalnym systemie ratowniczym. Udział pozostałych służ ma charakter uzupełniający i wynika ze specyfiki ich funkcjonowania oraz finansowania na poziomie krajowym.

Wniosek:

Gmina w sposób świadomy koncentruje środki na jednostkach operacyjnych działających najbliżej mieszkańców, wzmacniając tym samym realny poziom bezpieczeństwa lokalnego.

Podejmowane działania wskazują, że bezpieczeństwo mieszkańców jest realizowane w sposób kompleksowy, poprzez łączenie działań infrastrukturalnych, organizacyjnych oraz profilaktycznych, przy ścisłej współpracy z właściwymi służbami.

8.2. Klęska żywiołowa – powódź 2024. Pomoc mieszkańcom Kowar w 2025r.

W wyniku powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 roku, Gmina Miejska Kowary realizowała w 2025 roku działania pomocowe skierowane do mieszkańców poszkodowanych w wyniku zdarzenia. Pomoc ta miała charakter wieloaspektowy i była udzielana w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz programy wsparcia finansowanego ze środków budżetu państwa.

Wsparcie obejmowało w szczególności:

- **zasiłki celowe na pomoc doraźną** w wysokości do 8 000 zł, przeznaczone na pokrycie najpilniejszych potrzeb życiowych,
- **zasiłki powodziowe** w wysokości do 2 000 zł, powiększone o dodatkowe środki na pokrycie kosztów energii i osuszania budynków,
- **pomoc remontowo-budowlaną**, obejmującą dofinansowanie odbudowy lub remontu budynków mieszkalnych oraz gospodarczych,

- **jednorazowe zasiłki losowe na cele edukacyjne** w wysokości 1 000 zł dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami powodzi.

Realizacja pomocy odbywała się przy zaangażowaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach, który zapewniał mieszkańcom wsparcie organizacyjne i doradcze, w tym pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania świadczeń.

Szczególną uwagę poświęcono osobom starszym oraz niepełnosprawnym, którym zapewniono możliwość skorzystania z pomocy pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania.

Działania podejmowane w 2025 roku stanowiły kontynuację wsparcia po zdarzeniu kryzysowym i miały na celu przywrócenie podstawowych warunków życia mieszkańców oraz ograniczenie długofalowych skutków powodzi.

8.3. Zakres działań i interwencji Miejskiej Służby Ratowniczej oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną

W 2025 roku Miejska Służba Ratownicza w Kowarach realizowała zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców oraz reagowaniem na zdarzenia kryzysowe i zagrożenia lokalne, zarówno na terenie miasta, jak i poza jego granicami w ramach współpracy w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.

W analizowanym okresie jednostka interweniowała **324 razy**, z czego **144 zdarzenia miały miejsce na terenie Kowar**.

Struktura interwencji

Tabela: Interwencje ogółem według rodzaju zdarzeń

Rodzaj zdarzenia	Liczba	Udział (%)
Požary	75	23,1%
Miejscowe zagrożenia	248	76,5%
Alarmy fałszywe	1	0,3%
Razem	324	100%

Tabela: Interwencje na terenie Kowar

Rodzaj zdarzenia	Liczba	Udział (%)
Požary	40	27,8%
Miejscowe zagrożenia	103	71,5%
Alarmy fałszywe	1	0,7%
Razem	144	100%

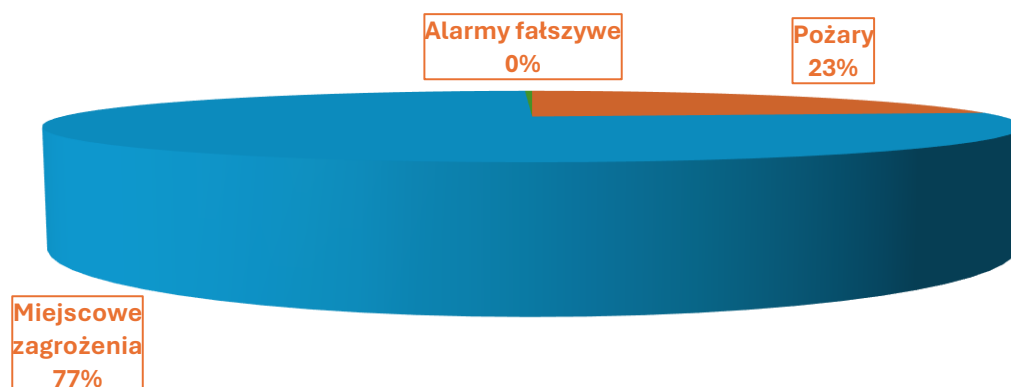
Struktura interwencji wskazuje, że zdecydowaną większość działań Miejskiej Służby Ratowniczej stanowią miejscowe zagrożenia, obejmujące m.in. zdarzenia związane z warunkami atmosferycznymi, stanem infrastruktury oraz bezpieczeństwem w przestrzeni publicznej. Potwierdza to szeroki zakres działalności jednostki, wykraczający poza klasyczne działania gaśnicze.

Tabela: Udział interwencji według obszaru działania

Obszar działań	Liczba interwencji	Udział (%)
Teren Kowar	144	44,4%
Poza terenem Kowar	180	55,6%
Razem	324	100%

Analiza danych wskazuje, że ponad połowa interwencji (55,6%) realizowana była poza terenem Kowar, **w ramach współpracy w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym**. Jednocześnie 44,4% działań dotyczyło bezpośrednio mieszkańców miasta.

struktura interwencji msr

udział działań na terenie kowar

Zakres realizowanych działań

Oprócz działań interwencyjnych jednostka realizowała również zadania o charakterze prewencyjnym i porządkowym, w tym:

- usuwanie Barszczu Sosnowskiego,
- oczyszczanie rowów odwadniających i terenów zielonych,
- usuwanie samosiejek i przycinanie gałęzi zagrażających bezpieczeństwu,
- utrzymanie terenów rekreacyjnych (Zalew, Podgórze),
- przygotowanie terenów przed okresem zimowym.

Rozszerzono także zakres działalności o nadzór nad zagospodarowaniem zbiornika retencyjnego przy ul. Zamkowej.

Część prac realizowana była przy udziale osób wykonujących prace społeczne na rzecz miasta.

Wnioski

Analiza działalności Miejskiej Służby Ratowniczej wskazuje, że:

- dominującą kategorią zdarzeń są miejscowe zagrożenia,
- jednostka pełni istotną rolę nie tylko w działaniach ratowniczych, ale również w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku w przestrzeni publicznej,
- wysoki udział interwencji poza terenem gminy świadczy o jej znaczeniu w systemie bezpieczeństwa ponadlokalnego.

Znaczenie dla mieszkańców

Działalność Miejskiej Służby Ratowniczej bezpośrednio wpływa na:

- poprawę bezpieczeństwa mieszkańców,
- ograniczenie skutków zagrożeń naturalnych i infrastrukturalnych,
- utrzymanie porządku i estetyki przestrzeni publicznej,
- komfort korzystania z terenów rekreacyjnych.

Miejska Służba Ratownicza w Kowarach pełni istotną rolę nie tylko w zapewnianiu bezpieczeństwa lokalnego, ale również jako aktywny uczestnik systemu bezpieczeństwa na poziomie ponadgminnym.

8.4. Rola Policji w systemie bezpieczeństwa lokalnego.

Policja stanowi kluczowy element systemu bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Miejskiej Kowary, odpowiadając za zapewnienie porządku publicznego, ochronę życia i zdrowia mieszkańców oraz reagowanie na zdarzenia naruszające bezpieczeństwo. Funkcjonowanie tego systemu opiera się na współpracy Policji z samorządem oraz innymi służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

Na terenie Kowar zadania z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego realizowane są przez właściwą miejscowo jednostkę Policji, która prowadzi działania w obszarach prewencji, interwencji oraz reagowania na zdarzenia o charakterze kryminalnym i wykroczeniowym.

Istotnym elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa jest współpraca Policji z Gminą Miejską Kowary oraz innymi służbami, w szczególności z Miejską Służbą Ratowniczą oraz Państwową Strażą Pożarną. Współdziałanie to obejmuje zarówno działania bieżące, jak i sytuacje wymagające skoordynowanej reakcji, w tym zdarzenia o charakterze kryzysowym.

Na terenie Gminy Miejskiej Kowary nie funkcjonuje straż miejska, co powoduje, że w wielu obszarach związanych z utrzymaniem porządku publicznego, reagowaniem na wykroczenia oraz zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców, istotną rolę odgrywa Policja we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego oraz innymi podmiotami.

Działania Policji uzupełniają system bezpieczeństwa lokalnego, który obejmuje również działania administracyjne, prewencyjne i edukacyjne podejmowane przez samorząd. W szczególności dotyczy to współpracy w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom, reagowania na sygnały od mieszkańców oraz budowania poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej.

Pomimo braku szczegółowego sprawozdania za 2025 rok, należy podkreślić, że obecność i działalność Policji stanowi niezbędny element funkcjonowania systemu bezpieczeństwa w Kowarach, zapewniając mieszkańcom ochronę oraz wsparcie w sytuacjach zagrożenia.

8.5. Kwalifikacja wojskowa

W dniach od 4 marca do 4 kwietnia 2025 r. na terenie powiatu karkonoskiego przeprowadzona została kwalifikacja wojskowa, obejmująca również mieszkańców Gminy Miejskiej Kowary. Dla mieszkańców Kowar kwalifikacja odbyła się w dniach 25–26 marca 2025 r.

Do kwalifikacji wojskowej wezwano łącznie 76 osób z terenu miasta, w tym:

- 45 mężczyzn z rocznika podstawowego (2006),
- 25 mężczyzn z roczników starszych (2001–2005),
- 6 kobiet posiadających kwalifikacje przydatne do służby wojskowej.

W wyznaczonym terminie stawili się 46 osób, co stanowi ok. 60% ogólnej liczby wezwanych. Pozostałe osoby nie stawili się, przy czym część nieobecności została usprawiedliwiona.

Przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej stanowi element realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i ma na celu określenie zdolności do czynnej służby wojskowej oraz uregulowanie stosunku obywateli do służby wojskowej.

Analiza frekwencji wskazuje na umiarkowany poziom stawiennictwa, co może wymagać dalszych działań informacyjnych i organizacyjnych w kolejnych latach, w szczególności w zakresie zwiększania świadomości obowiązków obywatelskich.

8.6. Podsumowanie – bezpieczeństwo

Działania realizowane w 2025 roku w obszarze bezpieczeństwa obejmowały szeroki zakres zadań związanych zarówno z zapewnieniem porządku publicznego, jak i reagowaniem na sytuacje kryzysowe oraz wspieraniem mieszkańców w procesie odbudowy po zdarzeniach nadzwyczajnych.

Szczególne znaczenie miały działania będące kontynuacją skutków powodzi z 2024 roku. W 2025 roku Gmina Miejska Kowary prowadziła działania pomocowe i organizacyjne, ukierunkowane na wsparcie mieszkańców dotkniętych skutkami klęski żywiołowej oraz odbudowę poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Istotną rolę w systemie bezpieczeństwa odgrywała Miejska Służba Ratownicza, realizująca zadania z zakresu ratownictwa i reagowania na zdarzenia, we współpracy z Państwową Strażą Pożarną w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Współpraca ta miała charakter operacyjny i zapewniała sprawne reagowanie na zagrożenia na terenie miasta i poza nim.

System bezpieczeństwa publicznego uzupełniały działania Policji, odpowiedzialnej za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców. Współpraca pomiędzy służbami oraz samorządem stanowi istotny element skutecznego funkcjonowania systemu bezpieczeństwa.

W analizowanym okresie realizowano również zadania z zakresu bezpieczeństwa państwa, w tym kwalifikację wojskową, która stanowi element systemu obronnego i organizacyjnego państwa.

Podejmowane działania wskazują na funkcjonowanie wielopoziomowego systemu bezpieczeństwa, opartego na współpracy różnych służb i instytucji, zdolnego do reagowania zarówno na zagrożenia bieżące, jak i sytuacje nadzwyczajne.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania podejmowane w obszarze bezpieczeństwa mają bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie mieszkańców poprzez:

- zapewnienie ochrony życia, zdrowia i mienia,
- sprawne reagowanie na sytuacje zagrożenia i zdarzenia losowe,

- wsparcie mieszkańców w sytuacjach kryzysowych,
- budowanie poczucia bezpieczeństwa i stabilności społecznej.

Szczególne znaczenie miały działania podejmowane po powodzi, które przyczyniły się do odbudowy poczucia bezpieczeństwa oraz wsparcia osób dotkniętych skutkami zdarzenia.

Wnioski

1. System bezpieczeństwa w Kowarach funkcjonuje w oparciu o współpracę wielu podmiotów i służb.
2. Kluczową rolę odgrywa sprawna koordynacja działań pomiędzy samorządem, służbami ratowniczymi i Policją.
3. Doświadczenia związane z powodzią wskazują na znaczenie przygotowania i zdolności reagowania na sytuacje kryzysowe.
4. Działania pomocowe realizowane w 2025 roku miały istotne znaczenie dla stabilizacji sytuacji społecznej po zdarzeniu nadzwyczajnym.
5. System bezpieczeństwa obejmuje zarówno działania bieżące, jak i elementy związane z bezpieczeństwem państwa.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Wzmacnianie systemu reagowania kryzysowego oraz przygotowania na sytuacje nadzwyczajne.
2. Dalsze doskonalenie współpracy pomiędzy służbami i instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.
3. Rozwój działań prewencyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców.
4. Wzmacnianie odporności miasta na zagrożenia naturalne, w tym skutki zmian klimatycznych.
5. Kontynuacja działań wspierających mieszkańców w odbudowie po zdarzeniach kryzysowych.
6. Wykorzystanie doświadczeń z 2024 i 2025 roku w planowaniu przyszłych działań w zakresie zarządzania kryzysowego.

9. BUDŻET OBYWATELSKI 2025.

Budżet obywatelski stanowi istotne narzędzie partycypacji społecznej, umożliwiające mieszkańcom bezpośredni udział w decydowaniu o przeznaczeniu części środków budżetu gminy. W Gminie Miejskiej Kowary funkcjonuje on jako dobrowolna inicjatywa samorządu, będąca wyrazem otwartości władz miasta na potrzeby i aktywność mieszkańców.

Celem budżetu obywatelskiego jest w szczególności:

- zwiększenie udziału mieszkańców w podejmowaniu decyzji publicznych,
- lepsze dostosowanie inwestycji do lokalnych potrzeb,
- wzmacnianie więzi społecznych oraz poczucia współodpowiedzialności za rozwój miasta.

Realizacja budżetu obywatelskiego w 2025 roku

W ramach Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego w 2025 roku zrealizowano łącznie **7 projektów inwestycyjnych**, o łącznej wartości ok. **200 tys. zł**, obejmujących różne obszary funkcjonowania miasta – od poprawy bezpieczeństwa, przez infrastrukturę rekreacyjną, po estetykę przestrzeni publicznej.

Zrealizowane zadania obejmowały:

1. **Bezpieczna Kowalska** – budowa wyniesionego przejścia dla pieszych oraz chodnika (28 290,00 zł)
2. **Budowa wybiegu dla psów wraz z małą architekturą – etap I** (28 445,00 zł)
3. **„Korzenie ze stali, liście z natury”** – projekt o charakterze estetyczno-przestrzennym (28 570,00 zł)
4. **Kontynuacja wymiany latarni przy ul. Ogrodowej** – oświetlenie w stylu XIX wieku (28 179,01 zł)
5. **Oświetlenie Alei Lipowej (ul. Staszica)** – stylowe latarnie nawiązujące do historycznego charakteru przestrzeni (28 520,93 zł)
6. **Artystyczny drogowy – Witacz atrakcji Wojkowa** (28 570,00 zł)
7. **Poprawa bezpieczeństwa drogowego**, w tym:
 - opracowanie projektu organizacji ruchu,
 - wykonanie progów zwalniających,
 - montaż luster i oznakowania drogowego (łącznie 28 475,00 zł)

Wszystkie projekty zostały zrealizowane w 2025 roku, zgodnie z przyjętymi założeniami czasowymi.

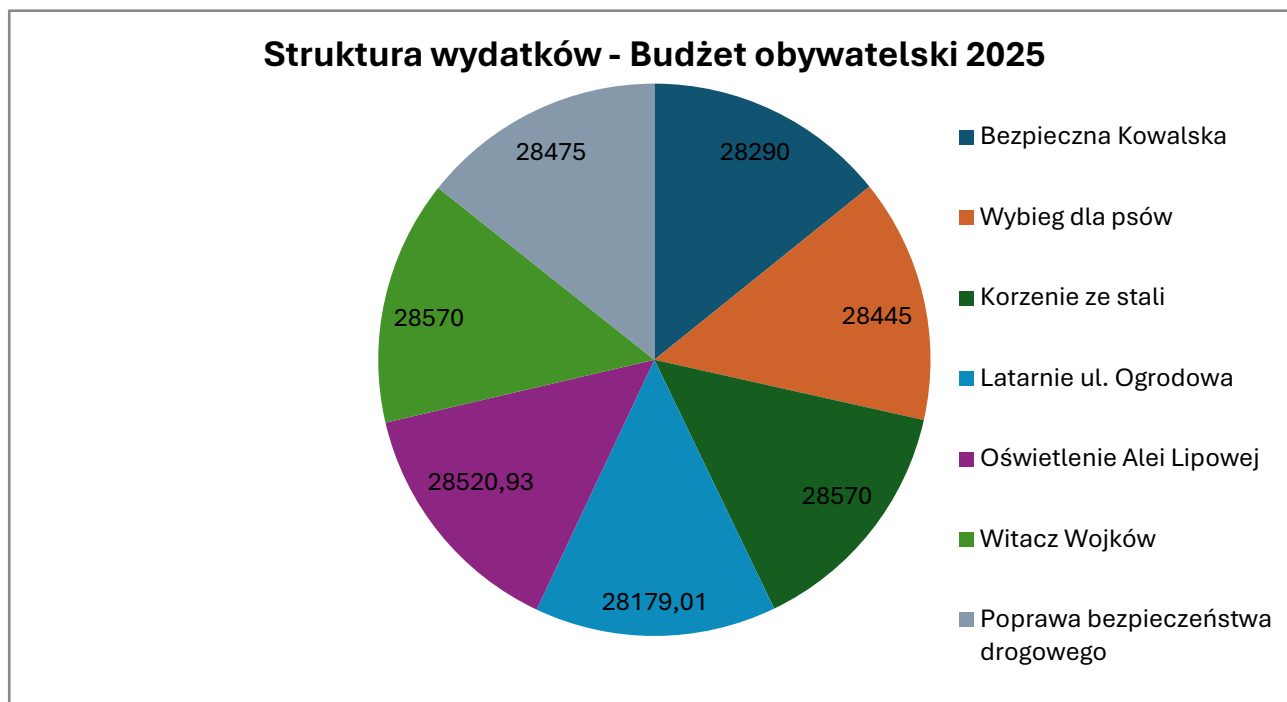
Struktura wydatków budżetu obywatelskiego w 2025r.	
Projekt	Kwota (zł)
Bezpieczna Kowalska	28290
Wybieg dla psów	28445
Korzenie ze stali	28570
Latarnie ul. Ogrodowa	28179,01
Oświetlenie Alei Lipowej	28520,93
Witacz Wojków	28570
Poprawa bezpieczeństwa drogowego	28475
Razem	199049,94

Charakter i znaczenie zrealizowanych projektów

Zakres zrealizowanych inwestycji wskazuje na wyraźne ukierunkowanie potrzeb mieszkańców na:

- poprawę bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej,
- rozwój infrastruktury rekreacyjnej,
- podnoszenie estetyki miasta oraz jakości przestrzeni wspólnej.

Realizacja projektów w ramach budżetu obywatelskiego stanowi istotne uzupełnienie działań inwestycyjnych gminy, umożliwiając bezpośrednie uwzględnienie inicjatyw mieszkańców w procesie planowania wydatków publicznych.

Wnioski

Analiza realizacji budżetu obywatelskiego w 2025 roku wskazuje, że:

- mieszkańcy Kowar aktywnie identyfikują potrzeby związane z bezpieczeństwem i jakością przestrzeni publicznej,
- budżet obywatelski stanowi skuteczne narzędzie realizacji niewielkich, ale istotnych inwestycji lokalnych,
- realizowane projekty mają bezpośredni wpływ na poprawę komfortu życia mieszkańców,
- inicjatywa ta wzmacnia dialog pomiędzy mieszkańcami a samorządem oraz buduje poczucie współodpowiedzialności za rozwój miasta.

9.1. Podsumowanie – budżet obywatelski

Budżet obywatelski w 2025 roku stanowił istotne narzędzie partycypacji społecznej, umożliwiające mieszkańcom bezpośredni udział w decydowaniu o przeznaczeniu części środków publicznych. Realizacja siedmiu projektów inwestycyjnych potwierdza, że mechanizm ten funkcjonuje sprawnie i odpowiada na rzeczywiste potrzeby lokalnej społeczności.

Zakres zrealizowanych zadań wskazuje na wyraźne ukierunkowanie mieszkańców na poprawę bezpieczeństwa, rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz podnoszenie estetyki przestrzeni publicznej. Projekty te, choć relatywnie niewielkie pod względem finansowym, mają istotne znaczenie dla codziennego funkcjonowania mieszkańców oraz jakości przestrzeni miejskiej.

Budżet obywatelski stanowi uzupełnienie działań inwestycyjnych gminy, umożliwiając realizację inicjatyw oddolnych oraz wzmacniając dialog pomiędzy mieszkańcami a samorządem.

Znaczenie dla mieszkańców

Realizacja budżetu obywatelskiego ma bezpośredni wpływ na mieszkańców poprzez:

- możliwość realnego wpływu na sposób wydatkowania środków publicznych,
- poprawę bezpieczeństwa i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- rozwój infrastruktury odpowiadającej na lokalne potrzeby,
- wzmacnianie poczucia współodpowiedzialności za rozwój miasta.

Budżet obywatelski sprzyja również budowaniu aktywności obywatelskiej oraz integracji społecznej wokół wspólnych inicjatyw.

Wnioski

1. Mieszkańcy Kowar aktywnie identyfikują potrzeby związane z bezpieczeństwem i jakością przestrzeni publicznej.
2. Budżet obywatelski stanowi skuteczne narzędzie realizacji lokalnych, punktowych inwestycji.
3. Realizowane projekty mają bezpośredni i odczuwalny wpływ na komfort życia mieszkańców.
4. Inicjatywa ta wzmacnia dialog pomiędzy mieszkańcami a samorządem.
5. Budżet obywatelski pełni istotną rolę w budowaniu postaw obywatelskich i zaangażowania społecznego.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w proces zgłaszania i wyboru projektów.
2. Rozszerzanie zakresu projektów o działania społeczne i integracyjne.
3. Wzmacnianie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących budżetu obywatelskiego.
4. Analiza efektów realizowanych projektów pod kątem ich trwałości i użyteczności.
5. Rozważenie zwiększenia środków przeznaczonych na budżet obywatelski w kolejnych latach.

10. ADMINISTRACJA

10.1. Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kowarach

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kowarach w 2025 roku zapewniała sprawną realizację zadań publicznych poprzez odpowiedni podział kompetencji, efektywne zarządzanie zasobami kadrowymi oraz dostosowanie organizacji pracy do potrzeb mieszkańców i wyzwań stojących przed samorządem.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku w Urzędzie Miejskim w Kowarach zatrudnionych było **58 pracowników**, co odpowiadało **57 etatom**, w tym 3 osoby pracowały w niepełnym wymiarze czasu pracy (2 etaty).

Struktura zatrudnienia wskazuje na dominację stanowisk urzędniczych:

- **49 osób (48,75 etatu)** – stanowiska urzędnicze,
- **9 osób (8,25 etatu)** – stanowiska pomocnicze i obsługi.

W porównaniu do roku 2024 odnotowano **nieznaczny spadek zatrudnienia** o 1 osobę (0,6 etatu), co świadczy o stabilnym poziomie zatrudnienia i racjonalnym gospodarowaniu zasobami kadrowymi.

Nabory i polityka kadrowa

W 2025 roku ogłoszono **7 naborów na stanowiska urzędnicze**, wszystkie zakończyły się rozstrzygnięciem i zatrudnieniem kandydatów.

Pełna skuteczność naborów wskazuje na:

- dobrze przygotowane procesy rekrutacyjne,
- adekwatne określenie wymagań wobec kandydatów,
- stabilną pozycję urzędu jako pracodawcy na lokalnym rynku pracy.

Ruch kadrowy

W 2025 roku:

- przyjęto do pracy **8 osób**, w tym:
 - 7 na stanowiska urzędnicze,
 - 1 w ramach prac interwencyjnych,
- rozwiązano stosunek pracy z **6 osobami**, wyłącznie na stanowiskach urzędniczych.

Dodatkowo w ramach robót publicznych zatrudniono 1 pracownika w okresie od maja do końca 2025 roku.

Wnioski

Analiza struktury zatrudnienia i ruchu kadrowego w 2025 roku pozwala na sformułowanie kilku istotnych wniosków:

- **Stabilność zatrudnienia** – niewielki spadek liczby pracowników wskazuje na utrzymanie równowagi kadrowej oraz brak istotnych wahań organizacyjnych.
- **Dominacja stanowisk urzędniczych** – struktura zatrudnienia odpowiada charakterowi zadań realizowanych przez urząd, w którym kluczową rolę odgrywają kompetencje administracyjne i specjalistyczne.
- **Wysoka skuteczność rekrutacji** – 100% rozstrzygniętych naborów świadczy o sprawnym zarządzaniu procesami kadrowymi i dobrej dostępności kandydatów spełniających wymagania.
- **Umiarkowana rotacja pracowników** – relacja przyjęć (8 osób) do odejść (6 osób) wskazuje na naturalną, kontrolowaną wymianę kadry, bez oznak destabilizacji organizacyjnej.
- **Wykorzystanie instrumentów rynku pracy** – zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych potwierdza aktywne korzystanie z dostępnych narzędzi wspierających zatrudnienie.

Podsumowując, w 2025 roku Urząd Miejski w Kowarach funkcjonował w oparciu o **stabilną i adekwatnie dobraną strukturę kadrową**, zapewniającą ciągłość realizacji zadań publicznych oraz sprawne funkcjonowanie administracji samorządowej.

Rozwój kompetencji i doskonalenie pracowników

W 2025 roku w Urzędzie Miejskim w Kowarach realizowano intensywne działania w zakresie podnoszenia kompetencji pracowników, obejmujące zarówno szkolenia specjalistyczne, jak i rozwój umiejętności ogólnych oraz organizacyjnych.

Zgodnie z prowadzonym rejestrem szkoleń, w 2025 roku zrealizowano łącznie ponad 100 szkoleń obejmujących różnorodne obszary funkcjonowania administracji publicznej. Tematyka szkoleń była ściśle powiązana z zadaniami realizowanymi przez poszczególne komórki organizacyjne i obejmowała m.in.:

- zagadnienia prawne i administracyjne (prawo pracy, postępowanie administracyjne, ochrona sygnalistów),
- gospodarkę finansową i rachunkowość jednostek samorządu terytorialnego,
- zamówienia publiczne i realizację projektów finansowanych ze środków unijnych,
- planowanie przestrzenne i ochronę środowiska,
- cyfryzację administracji (systemy eZD, podpis elektroniczny, wykorzystanie AI),
- 155yberbezpieczeństwa i systemy IT,
- dostępność usług publicznych oraz obsługę klienta,
- kompetencje miękkie, w tym wystąpienia publiczne i komunikację.

Ważnym elementem była również realizacja szkoleń w ramach projektów systemowych, takich jak „Dostępny samorząd 2.0”, ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi mieszkańców oraz dostępności usług publicznych.

Z analizy danych wynika, że rozwój kompetencji pracowników miał charakter kompleksowy i obejmował zarówno kadrę kierowniczą, jak i pracowników merytorycznych różnych wydziałów, w tym finansowego, organizacyjnego, spraw społecznych oraz rozwoju miasta. Szczególny nacisk położono na obszary związane z pozyskiwaniem i rozliczaniem środków zewnętrznych, transformacją cyfrową oraz dostosowaniem działań gminy do zmieniających się przepisów prawa.

Znaczenie dla funkcjonowania urzędu i mieszkańców

Podnoszenie kompetencji pracowników bezpośrednio przekłada się na jakość funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Kowarach. Pracownicy lepiej przygotowani merytorycznie i organizacyjnie są w stanie szybciej i sprawniej realizować zadania, podejmować trafniejsze decyzje oraz ograniczać ryzyko błędów.

Z perspektywy mieszkańców oznacza to wyższy standard obsługi, większą dostępność informacji, sprawniejsze prowadzenie postępowań administracyjnych oraz lepsze dopasowanie działań urzędu do realnych potrzeb społecznych.

Rozwój kompetencji pracowników pokazuje, że Gmina Miejska Kowary inwestuje nie tylko w infrastrukturę i projekty, ale przede wszystkim w ludzi, którzy na co dzień odpowiadają za jakość usług publicznych i bezpośredni kontakt z mieszkańcami.

Wnioski

Działania szkoleniowe realizowane w 2025 roku wskazują na świadome i systemowe podejście do rozwoju kadr w Urzędzie Miejskim w Kowarach. Zakres tematyczny szkoleń odpowiada kluczowym wyzwaniom stojącym przed administracją samorządową, w tym cyfryzacji, zmianom legislacyjnym oraz rosnącym wymaganiom w zakresie jakości usług publicznych.

Rekomendacje

1. Kontynuacja systemowego podejścia do planowania szkoleń w oparciu o analizę potrzeb poszczególnych wydziałów.
2. Wzmacnianie kompetencji w obszarach cyfryzacji, cyberbezpieczeństwa oraz wykorzystania nowych technologii.
3. Dalszy rozwój kompetencji miękkich, w szczególności w zakresie komunikacji z mieszkańcami.
4. Wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce poprzez wdrażanie usprawnień organizacyjnych i procesowych.

10.2. Doskonalenie nowoczesnych metod zarządczych

W funkcjonowaniu Urzędu Miejskiego w Kowarach istotną rolę odgrywa system kontroli zarządczej oraz zarządzania ryzykiem, który stanowi narzędzie wspierające efektywne, zgodne z prawem i przejrzyste realizowanie zadań publicznych. System ten oparty jest na identyfikacji ryzyk w poszczególnych obszarach działalności urzędu, ich analizie oraz podejmowaniu adekwatnych działań ograniczających potencjalne zagrożenia.

Zastosowanie jednolitej metodologii zarządzania ryzykiem we wszystkich komórkach organizacyjnych pozwala na bieżące monitorowanie procesów, wczesne identyfikowanie nieprawidłowości oraz podejmowanie działań zapobiegawczych. Przekłada się to bezpośrednio na zwiększenie stabilności funkcjonowania urzędu oraz poprawę jakości podejmowanych decyzji.

W 2025 roku system ten został uzupełniony poprzez wprowadzenie, w drodze zarządzenia, polityki zarządzania zgodnością (compliance), która stanowi jego dopełnienie i jednocześnie zamyka całość modelu zarządzania. Wdrożone rozwiązania koncentrują się na zapewnieniu zgodności działania urzędu z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami etycznymi, przy jednoczesnym budowaniu kultury organizacyjnej opartej na odpowiedzialności i przejrzystości.

Integracja systemu kontroli zarządczej, zarządzania ryzykiem oraz zarządzania zgodnością tworzy spójny mechanizm zarządczy, który pozwala na skuteczniejsze planowanie działań, ograniczanie ryzyk oraz zwiększenie efektywności funkcjonowania jednostki.

System ten wpływa również na sposób pracy pracowników, wzmacniając odpowiedzialność za realizowane zadania, porządkując procesy oraz zwiększając świadomość celów i zagrożeń związanych z ich realizacją. Dzięki temu działania urzędu są bardziej uporządkowane, przewidywalne i skuteczne.

Z perspektywy mieszkańców wdrożone rozwiązania przekładają się na wyższy standard obsługi, większą transparentność działań administracji oraz ograniczenie ryzyka błędów i opóźnień w prowadzonych sprawach. W efekcie wzmacniane jest zaufanie do instytucji publicznej oraz jakość zarządzania na poziomie lokalnym.

10.3. Cyberbezpieczeństwo

W 2025 roku Gmina Miejska Kowary zakończyła realizację projektu „Cyberbezpieczna Gmina Miejska Kowary”, którego celem było kompleksowe podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa oraz odporności systemów informatycznych wykorzystywanych do świadczenia usług publicznych.

W ramach projektu przeprowadzono modernizację infrastruktury IT, obejmującą w szczególności wymianę sprzętu serwerowego, wdrożenie nowoczesnych systemów operacyjnych oraz rozbudowę środowiska

przechowywania danych o macierz dyskową o redundantnej architekturze. Wdrożone rozwiązania znacząco zwiększyły dostępność danych oraz odporność systemów na awarie.

Istotnym elementem projektu była reorganizacja systemu tworzenia kopii zapasowych poprzez wdrożenie modelu 3-2-1, zakładającego utrzymywanie trzech kopii danych, w tym jednej w formie offline, przechowywanej poza główną serwerownią. Dodatkowo wdrożono mechanizmy replikacji danych pomiędzy lokalizacjami, co zwiększyło ciągłość działania usług świadczonych przez Gminę.

W zakresie infrastruktury sieciowej przeprowadzono modernizację sieci LAN, w tym wdrożono przełączniki o zwiększonej przepustowości oraz rozwiązania zapewniające redundancję i bezpieczeństwo komunikacji wewnętrznej. Umożliwiło to poprawę wydajności systemów oraz zwiększenie bezpieczeństwa transmisji danych.

Wdrożono również zaawansowane systemy zabezpieczeń sieciowych w postaci klastra urządzeń typu UTM, które odpowiadają za ochronę ruchu sieciowego, w tym filtrowanie zagrożeń, ochronę przed atakami typu phishing, analizę ruchu szyfrowanego oraz wykrywanie zaawansowanych zagrożeń, w tym typu malware i zero-day. Dodatkowo wzmocniono bezpieczeństwo poczty elektronicznej poprzez wdrożenie systemów antyspamowych.

W celu zwiększenia odporności na zagrożenia, w tym ataki typu ransomware, wdrożono również mechanizmy tworzenia migawkowych kopii danych na poziomie macierzy dyskowej.

Równoległe z modernizacją infrastruktury przeprowadzono działania w obszarze kompetencji pracowników, obejmujące szkolenia dla personelu IT, ukierunkowane na podniesienie świadomości zagrożeń oraz umiejętności reagowania na incydenty bezpieczeństwa.

Zwieńczeniem realizacji projektu było przeprowadzenie audytu w zakresie zgodności z Krajowymi Ramami Interoperacyjności (KRI) oraz ocena wdrożonych rozwiązań, potwierdzająca istotne podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa Gminy.

Wnioski i rekomendacje

Realizacja projektu „Cyberbezpieczna Gmina Miejska Kowary” w 2025 roku istotnie podniosła poziom bezpieczeństwa systemów informatycznych oraz odporności Gminy na zagrożenia cyfrowe. Wdrożone rozwiązania zapewniają wyższy poziom ochrony danych, zwiększoną ciągłość działania usług publicznych oraz lepsze możliwości reagowania na incydenty bezpieczeństwa.

Jednocześnie należy podkreślić, że obszar cyberbezpieczeństwa wymaga stałego doskonalenia i bieżącego dostosowywania do dynamicznie zmieniających się zagrożeń. W związku z tym rekomenduje się:

1. **Kontynuację monitorowania i aktualizacji systemów IT**, w szczególności w zakresie zabezpieczeń, oprogramowania oraz infrastruktury sieciowej.
2. **Regularne przeprowadzanie audytów bezpieczeństwa**, w tym testów podatności i analiz ryzyka.
3. **Systematyczne szkolenia pracowników**, obejmujące zarówno personel IT, jak i wszystkich użytkowników systemów, w celu zwiększenia świadomości zagrożeń.
4. **Dalszy rozwój procedur reagowania na incydenty**, w tym opracowanie i aktualizację planów ciągłości działania oraz planów odtwarzania po awarii (Disaster Recovery).
5. **Rozbudowę mechanizmów ochrony danych i systemów**, w szczególności w kontekście rosnących zagrożeń typu ransomware i phishing.
6. **Zapewnienie stabilnego finansowania obszaru cyberbezpieczeństwa**, jako jednego z kluczowych elementów funkcjonowania nowoczesnej administracji publicznej.

Podejmowanie powyższych działań pozwoli na utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa cyfrowego Gminy oraz zapewni ciągłość i niezawodność świadczonych usług publicznych.

10.4. Skarga, wniosek i petycja jako forma kontroli społecznej.

Skargi, wnioski i petycje stanowią istotny element dialogu pomiędzy mieszkańcami a administracją publiczną, umożliwiając zgłaszanie problemów, postulatów oraz ocenę funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Kowarach, a tym samym pełniąc ważną rolę w systemie społecznej kontroli działań samorządu.

Skargi, wnioski i petycje stanowią istotny element dialogu pomiędzy mieszkańcami a administracją publiczną, umożliwiając zgłaszanie problemów, postulatów oraz ocenę funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Kowarach, a tym samym pełniąc ważną rolę w systemie społecznej kontroli działań samorządu.

W 2025 roku do Urzędu Miejskiego w Kowarach wpływały skargi, wnioski i petycje dotyczące różnych obszarów funkcjonowania gminy. Ich rozpatrywanie odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności Kodeksem postępowania administracyjnego oraz ustawą o petycjach, z zachowaniem terminowości i zasady rzetelnego rozpatrzenia sprawy.

Wpływające sprawy stanowiły cenne źródło informacji o potrzebach i oczekiwaniach mieszkańców, a także pozwalały na identyfikację obszarów wymagających usprawnień w funkcjonowaniu urzędu oraz jednostek organizacyjnych.

Lp	data	w sprawie:	sposób wykonania
1	11.03.2025	w sprawie obrony konstytucyjnej zasady niezawisłości i niezależności sędziów polskich	Rada Miejska w Kowarach postanowiła nie uwzględnić petycji, uchwała nr XVII/87/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie rozpatrzenia petycji o podjęcie uchwały wyrażającej protest wobec projektów ustaw dotyczących zmian w Ustroju Sądownictwa i Prokuratury
2	23.05.2025	w sprawie pomników przyrody	Rada Miejska w Kowarach postanowiła uwzględnić petycję, uchwała nr XX/97/25 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej aktualizacji prawa miejscowego w zakresie pomników przyrody
3	30.05.2025	w sprawie wykonania dokumentacji projektowo – kosztorysowej dotyczącej budowy drogi dojazdowej, a następnie budowy odcinka budowy drogi	W dniu 11 czerwca 2025 r. Komisja podjęła decyzję o przekazaniu petycji do Burmistrza Miasta Kowary
4	03.11.2025	w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w Kowarach dotyczącej wyłączenia budynku komunalnego przy ulicy Waryńskiego 13 ze sprzedaży	Rada Miejska w Kowarach postanowiła nie uwzględnić petycji, uchwała nr XXVIII/129/26 z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej zmiany uchwały Rady Miejskiej w Kowarach dotyczącej wyłączenia budynku przy ul. Waryńskiego 13 ze sprzedaży

W 2025 roku do Rady Miejskiej w Kowarach wpłynęły cztery petycje dotyczące różnych obszarów funkcjonowania gminy, w tym spraw o charakterze ustrojowym, środowiskowym oraz infrastrukturalnym.

Petycje były rozpatrywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a sposób ich załatwienia obejmował zarówno uwzględnienie, nieuwzględnienie, jak i przekazanie do właściwego organu do dalszego procedowania. W jednym przypadku petycja została przekazana Burmistrzowi Miasta Kowary jako organowi właściwemu do podjęcia dalszych działań.

Złożone petycje stanowiły przejaw aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz zainteresowania sprawami publicznymi, a ich tematyka odzwierciedlała zróżnicowane potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej.

Wnioski

Analiza skarg, wniosków i petycji stanowi istotne narzędzie doskonalenia funkcjonowania administracji publicznej, umożliwiając bieżące reagowanie na zgłaszane problemy oraz podnoszenie jakości świadczonych usług.

10.5. Dostęp do informacji publicznej

Dostęp do informacji publicznej stanowi jeden z podstawowych elementów transparentnego funkcjonowania administracji samorządowej, umożliwiając mieszkańcom oraz podmiotom zewnętrznym kontrolę działalności organów gminy oraz aktywne uczestnictwo w życiu publicznym. W 2025 roku obszar ten cechował się wysokim poziomem aktywności wnioskodawców oraz sprawną realizacją obowiązków przez Urząd Miejski w Kowarach.

W 2025 roku do Urzędu Miejskiego w Kowarach wpłynęło łącznie 91 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Obsługa wniosków prowadzona była przez Wydział Organizacyjny i Kadr, który koordynował proces ich rozpatrywania oraz udzielania odpowiedzi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zakres tematyczny wniosków był bardzo szeroki i obejmował m.in.:

- zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, w tym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz plan ogólny,
- kwestie dotyczące inwestycji, gospodarki komunalnej i infrastruktury,
- gospodarkę wodno-ściekową oraz gospodarkę odpadami,
- ochronę środowiska i odnawialne źródła energii,
- sprawy oświaty oraz inwestycji oświatowych,
- zamówienia publiczne oraz audyty wewnętrzne,
- funkcjonowanie urzędu, w tym systemy informatyczne, media społecznościowe i publikacje ogłoszeń,
- sprawy obywatelskie, mieszkaniowe oraz działalność urzędu stanu cywilnego,
- zagadnienia związane z funduszami zewnętrznymi, w tym pomocą powodziową,
- kwestie dotyczące turystyki, zabytków oraz działalności organów pomocniczych i doradczych.

Tak szeroki zakres tematyczny wniosków świadczy o dużym zainteresowaniu mieszkańców oraz podmiotów zewnętrznych funkcjonowaniem gminy, a także o rosnącej świadomości w zakresie prawa do informacji publicznej.

Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej, a odpowiedzi udzielano w ustawowych terminach. Zapewniono tym samym realizację zasady jawności działania administracji publicznej oraz równego dostępu do informacji.

Realizacja obowiązków w tym zakresie wpisuje się w szersze działania Urzędu Miejskiego w Kowarach, ukierunkowane na zwiększanie transparentności, budowanie zaufania społecznego oraz podnoszenie jakości obsługi mieszkańców.

10.6. Miejska Rada Seniorów w Kowarach.

W 2025 roku Miejska Rada Seniorów w Kowarach aktywnie realizowała swoje zadania, stanowiąc istotny element dialogu społecznego oraz reprezentacji środowiska senioralnego. Rada obradowała na pięciu sesjach, podejmując działania ukierunkowane na integrację, aktywizację oraz wzmacnianie roli osób starszych w życiu lokalnej społeczności.

Jednym z kluczowych działań było podjęcie uchwały nr 3/MRSK/2025 z dnia 21 stycznia 2025 r., dotyczącej udziału Rady w opracowaniu koncepcji Programu Wsparcia Rad Seniorów na Dolnym Śląsku oraz realizacji działań w jego ramach. Inicjatywa ta wpisuje się w szerszy proces budowania systemowego wsparcia dla środowisk senioralnych.

W ramach działań projektowych zorganizowano wyjazd studyjny do Warszawy, w którym uczestniczyli aktywni seniorzy zrzeszeni w lokalnych organizacjach, w tym:

- Kowarskim Klubie Seniora,
- Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło Nr 3 w Kowarach,
- Stowarzyszeniu „Amazonki” z Mysłakowic.

Celem wyjazdu była edukacja oraz wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami senioralnymi. Spotkania z przedstawicielami administracji rządowej, w tym z Minister ds. Polityki Senioralnej, a także z reprezentantami parlamentu i rad seniorów z Warszawy, pozwoliły na poznanie dobrych praktyk oraz rozwiązań stosowanych w innych częściach kraju. Zdobyte doświadczenia stanowią istotną inspirację do dalszego rozwoju działań na rzecz seniorów w Kowarach.

Projekt pn. „Kowarscy Seniorzy z wizytą w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej” został dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego (umowa nr DS-PS/55/2025 z dnia 16 maja 2025 r.).

Działalność Miejskiej Rady Seniorów prowadzona była w oparciu o przyjęty plan pracy, obejmujący w szczególności:

- współpracę z Radą Miejską i Burmistrzem Miasta Kowary,
- integrację środowiska senioralnego poprzez aktywność fizyczną i turystykę,
- współpracę z radami seniorów z terenu powiatu karkonoskiego.

W maju 2025 roku plan pracy został rozszerzony o istotny obszar współpracy międzypokoleniowej – współpracę z młodzieżą Gminy Miejskiej Kowary.

Rada aktywnie uczestniczyła w życiu społecznym miasta, biorąc udział w sesjach i komisjach Rady Miejskiej oraz w wydarzeniach lokalnych, takich jak Kowarskie Stragany, obchody Święta Niepodległości, Barbórka, Najazd Świętych Mikołajów czy działania profilaktyczne, w tym „Różowy Październik”.

Wnioski

Działalność Miejskiej Rady Seniorów w 2025 roku potwierdza rosnącą rolę środowiska senioralnego w życiu społecznym Gminy Miejskiej Kowary. Rada nie tylko pełni funkcję opiniodawczo-doradczą, ale coraz wyraźniej staje się inicjatorem działań integrujących i aktywizujących mieszkańców w wieku senioralnym.

Na szczególne podkreślenie zasługuje otwartość na współpracę – zarówno na poziomie lokalnym, jak i ponadlokalnym – oraz podejmowanie inicjatyw edukacyjnych i międzypokoleniowych. Zdobywane doświadczenia oraz rozwijane relacje sprzyjają budowaniu świadomej i aktywnej społeczności seniorów.

Kontynuacja przyjętych kierunków działań, w tym rozwój współpracy z młodzieżą oraz wzmacnianie udziału seniorów w życiu publicznym, stanowi istotny element budowania spójności społecznej i poprawy jakości życia mieszkańców miasta.

10.7. Wybory Prezydenta RP.

W 2025 roku na terenie Gminy Miejskiej Kowary przeprowadzone zostały wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Głosowanie odbyło się w dwóch turach, w dniach 18 maja oraz 1 czerwca.

Na potrzeby przeprowadzenia wyborów utworzono **10 obwodów głosowania**, w tym **3 obwody zamknięte zlokalizowane w placówkach leczniczych**, co zapewniło możliwość udziału w wyborach osobom przebywającym w tych jednostkach.

Frekwencja wyborcza wyniosła:

- w pierwszej turze – **57,87%**,
- w drugiej turze – **63,71%**.

Oznacza to wyraźny wzrost aktywności wyborczej mieszkańców w drugiej turze głosowania. Najwyższą frekwencję odnotowano w Obwodowej Komisji Wyborczej Nr 1 zlokalizowanej w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej – Filii w Wojkowie.

Na tle ogólnokrajowych tendencji frekwencja wyborcza w Gminie Miejskiej Kowary kształtowała się na poziomie porównywalnym do obserwowanego w innych jednostkach samorządu terytorialnego. Wzrost frekwencji pomiędzy pierwszą a drugą turą wyborów wpisuje się w typową dla wyborów prezydenckich mobilizację wyborców w decydującym etapie głosowania.

Wnioski

Przeprowadzenie wyborów na terenie gminy odbyło się w sposób sprawny i zapewniający powszechny dostęp do udziału w głosowaniu, w tym również dla osób przebywających w placówkach leczniczych.

Poziom frekwencji wskazuje na **umiarkowaną, lecz rosnącą aktywność obywatelską mieszkańców**, szczególnie widoczną w drugiej turze wyborów. Wzrost frekwencji potwierdza, że decydujące rozstrzygnięcia wyborcze mobilizują większą część społeczności lokalnej do udziału w procesie demokratycznym.

Zróżnicowanie frekwencji pomiędzy obwodami może stanowić podstawę do dalszych działań informacyjnych i aktywizujących mieszkańców w zakresie udziału w wyborach.

10.8. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Kowarach.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m. in. wykonywanie uchwał Rady Miejskiej Kowar. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Burmistrz Kowar przy pomocy Urzędu Miejskiego realizował uchwały podjęte przez Radę Miejską w 2025 roku.

W 2025 roku Rada Miejska obradowała na 14 sesjach, w tym 10 sesjach zwyczajnych, 4 sesjach nadzwyczajnych, podjęła 69 uchwały. Podjęte przez Radę Miejską uchwały Burmistrz Kowar zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewodzie Dolnośląskiemu, a w zakresie spraw finansowych – Regionalnej Izbie Obrachunkowej.

W podjętych przez Radę Miejską uchwałach organy nadzoru nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Nie zaszła również potrzeba wydawania przez organ nadzoru, jakim jest Wojewoda Dolnośląski zarządzeń zastępczych w trybie art. 98a ust. 1 i 2 ustawy samorządowej. Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Miasta wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Szczegółowy sposób wykonania uchwał zawiera poniższa tabela:

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
1.	XIV/60/25 z 30.01.2025	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w obrębie 0001 Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 678.	zrealizowana
2.	XIV/61/25 z 30.01.2025	w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych na terenie Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 679	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
3.	XIV/62/25 z 30.01.2025	w sprawie zmiany uchwały Nr LIX/362/22 z dnia 29 września 2022 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Kowary.	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 680.	w trakcie realizacji
4.	XIV/63/25 z 30.01.2025	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Miejską Kowary, a Gminą Miejską Piechowice w sprawie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.	w trakcie realizacji
5.	XIV/64/25 z 30.01.2025	zmieniająca uchwałę nr XXXV/181/17 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie ustalenia kryteriów wraz z liczbą punktów w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 681.	w trakcie realizacji
6.	XIV/65/25 z 30.01.2025	w sprawie rozpatrzenia petycji o obniżenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przedsiębiorców w Gminie Miejskiej Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
7.	XIV/66/25 z 30.01.2025	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kowarach za 2024 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
8.	XIV/67/25 z 30.01.2025	w sprawie zatwierdzenia sprawozdań z działalności komisji Rady Miejskiej w Kowarach za 2024 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
9.	XIV/68/25 z 30.01.2025	w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Kowarach na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
10.	XIV/69/25 z 30.01.2025	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
11.	XIV/70/25 z 30.01.2025	w sprawie zatwierdzenia ramowych planów pracy stałych komisji Rady Miejskiej w Kowarach na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
12.	XIV/71/25 z 30.01.2025	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
13.	XIV/72/25 z 30.01.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
14.	XIV/73/25 z 30.01.2025	w sprawie wysokości i zasad przyznawania diet radnym Rady Miejskiej w Kowarach	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 682 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 marca 2025 r.	w trakcie realizacji
15.	XIV/74/25 z 30.01.2025	w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia zasad uczestnictwa oraz zasad ponoszenia	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego,	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
		odpłatności za pobyt uczestników w Edukacyjnym Klubie Seniora w Kowarach	ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 11.02.2025 r. poz. 683	
16.	XV/75/25 z 30.01.2025	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kowary w roku 2025”	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.03.2025 r. poz. 1132	w trakcie realizacji
17.	XV/76/25 z 27.02.2025	w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
18.	XV/77/25 z 27.02.2025	w sprawie wyrażenia zgody na przedłużenie umowy dzierżawy nr 1/G/2022 z dnia 25 kwietnia 2022 r.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
19	XV/78/25 z 27.02.2025	w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Kowary do wykonywania działalności w zakresie telekomunikacji	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	
20.	XV/79/25 z 27.02.2025	w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kowarach	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.03.2025 r. poz. 1133	w trakcie realizacji
21.	XV/80/25 z 27.02.2025	w sprawie określenia zasad Kowarskiego Budżetu Obywatelskiego	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.03.2025 r. poz. 1134	w trakcie realizacji
22.	XV/81/25 z 27.02.2025	w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Gmin Powiatu Karkonoskiego i Powiatu Karkonoskiego na lata 2025-2033	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 06.03.2025 r. poz. 1135	w trakcie realizacji
23.	XVI/82/25 z 27.03.2025	w sprawie wykazu kąpielisk na rok 2025 na terenie Gminy Miejskiej Kowary oraz określenia sezonu kąpielowego	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 07.04.2025 r. poz. 1828	zrealizowana
24.	XVI/83/25 z 27.03.2025	w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Kowary na lata 2025-2028, z perspektywą do roku 2032”	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
25.	XVI/84/25 z 27.03.2025	w sprawie zwolnienia zakładu budżetowego Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Miejskiej Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
26	XVI/85/25 z 27.03.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
27.	XVI/86/25 z 27.03.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
28.	XVII/87/25 z 24.04.2025	w sprawie rozpatrzenia petycji o podjęcie uchwały wyrażającej protest wobec projektów ustaw dotyczących zmian w Ustroju Sądownictwa i Prokuratury	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
29.	XVII/88/25 z 24.04.2025	w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/185/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 1 października 2020 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary na lata 2021 – 2025	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 05.05.2025 poz. 2289	zrealizowana
30.	XVII/89/25 z 24.04.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
31.	XVII/90/25 z 24.04.2025	w sprawie przyznania dotacji Wspólnocie Mieszkaniowej 1 Maja 53, 58-530 Kowary na dofinansowanie prac przy obiekcie zabytkowym, budynku przy ul. 1 Maja 53 w Kowarach i Wspólnocie Mieszkaniowej Jeleniogórska 32, 58-530 Kowary na dofinansowanie prac przy obiekcie zabytkowym, budynku przy ul. Jeleniogórskiej 32 w Kowarach	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
	XVIII/91/25 z 12.05.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
32.	XVIII/92/25 z 12.05.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
33.	XIX/93/25 z 29.05.2025	w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/205/20 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 28 grudnia 2020r. w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 02.06.2025 poz. 2695	w trakcie realizacji
34.	XIX/94/25 z 29.05.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
35.	XIX/95/25 z 29.05.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
36.	XX/96/25 z 30.06.2025	w sprawie udzielenia Burmistrzowi Miasta Kowary wotum zaufania	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
37.	XX/97/25 z 30.06.2025	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej aktualizacji prawa miejscowego w zakresie pomników przyrody	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
38.	XX/98/25 z 30.06.2025	w sprawie zatwierdzenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędów Wodociągowych i Kanalizacyjnych Gminy Kowary na lata 2025 – 2028	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
39.	XX/99/25 z 30.06.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
40.	XX/100/25 z 30.06.2025	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Kowary za 2024 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
41.	XX/101/25 z 30.06.2025	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Miasta Kowary z tytułu wykonania budżetu Miasta za 2024 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
42.	XXI/102/25 z 31.07.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
43.	XXI/103/25 z 31.07.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
44.	XXI/104/25 z 31.07.2025	w sprawie wyrażenia zgody na podpisanie porozumień o współpracy w ramach projektów przeznaczonych do realizacji ze środków Funduszu Mikroprojektów Interreg Czecho - Polska 2021 - 2027 pomiędzy Gminą Miejską Kowary a Wspólnotą Gmin Jilemnicko	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	w trakcie realizacji
45.	XXII/105/25 z 18.08.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
46.	XXII/106/25 z 18.08.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
47.	XXIII/107/25 z 04.09.2025	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kowary dla jednostki urbanistycznej Kowary Wojków 2 - część 1	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 15.09.2025 poz. 3800	zrealizowana
48.	XXIII/108/25 z 04.09.2025	w sprawie zgody na obniżenie bonifikaty od ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku wpisanym do rejestru zabytków.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
49.	XXIV/109/25 z 25.09.2025	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 02.10.2025 r. poz.4009 , uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.	zrealizowana
50.	XXIV/110/25 z 25.09.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
51.	XXIV/111/25 z 25.09.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
52.	XXV/112/25 z 30.10.2025	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie do wynagrodzeń należnych od 1 lipca 2025r.	w trakcie realizacji
53.	XXV/113/25 z 30.10.2025	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Kowary na lata 2026–2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 07.11.2025 r. poz. 4519	w trakcie realizacji
54.	XXV/114/25 z 30.10.2025	w sprawie zmiany uchwały w sprawie odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 07.11.2025 r. poz. 4520	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
55.	XXV/115/25 z 30.10.2025	w sprawie zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym przypadającym Gminie Miejskiej Kowary i jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organów do tego uprawnionych	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona w Dz. U. Woj. Dol. z 07.11.2025 r. poz. 4521	w trakcie realizacji
56.	XXV/116/25 z 30.10.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
57.	XXV/117/25 z 30.10.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
58.	XXVI/118/25 z 27.11.2025	w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kowary na lata 2026 -2030	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona Dz. U. Woj. Dol. z 03.12.2025 r. poz. 5047 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku	w trakcie realizacji
59.	XXVI/119/25 z 27.11.2025	w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Kowary	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.	w trakcie realizacji
60.	XXVI/120/25 z 27.11.2025	w sprawie przyjęcia Rocznej Współpracy Gminy Miejskiej Kowary z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2026	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.	w trakcie realizacji
61.	XXVI/121/25 z 27.11.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
62.	XXVI/122/25 z 27.11.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
63.	XXVII/123/25 z 11.12.2025	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych terenów położonych w Gminie Miejskiej Kowary	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona Dz. U. Woj. Dol. z 19.12.2025 r. poz. 5532	zrealizowana
64.	XXVII/124/25 z 11.12.2025	w sprawie metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona Dz. U. Woj. Dol. z 15.12.2025 r. poz. 5414 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2026 roku	w trakcie realizacji
65.	XXVII/125/25 z 11.12.2025	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
66.	XXVII/126/25 z 11.12.2025	w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2025 rok	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia	zrealizowana
67.	XXVII/127/25 z 11.12.2025	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Kowary	Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku	w trakcie realizacji

Lp	Numer uchwały i data podjęcia	W sprawie:	Sposób wykonania	Realizacja
68.	XXVII/128/25 z 11.12.2025	w sprawie uchwały budżetowej Miasta Kowary na 2026 rok	Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, ogłoszona Dz. U. Woj. Dol. z 23.01.2026 r. poz. 402 Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku	w trakcie realizacji

Dyżur Radnych Rady Miejskiej w Kowarach odbywa się w każdy poniedziałek w godzinach od 15:00 – 16:00 w Urzędzie Miejskim: budynek "A" w sali konferencyjnej nr 23 II piętro, szczegóły na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Kowarach pod adresem: <https://bip.kowary.pl/artykuly/dyzury-radnych>

10.9. Podsumowanie – administracja

Działania realizowane w 2025 roku w obszarze administracji koncentrowały się na zapewnieniu sprawnego funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Kowarach, doskonaleniu procesów zarządczych oraz zwiększaniu jakości obsługi mieszkańców.

Struktura organizacyjna Urzędu była dostosowana do zakresu realizowanych zadań, zapewniając ich ciągłość oraz efektywność. W analizowanym okresie szczególne znaczenie miało wdrażanie i rozwój nowoczesnych metod zarządczych, w tym systemu kontroli zarządczej, zarządzania ryzykiem oraz polityki zarządzania zgodnością, które wzmacniają przejrzystość i odpowiedzialność działania administracji.

Istotnym elementem była również realizacja projektu z zakresu cyberbezpieczeństwa, którego zakończenie w 2025 roku znacząco podniosło poziom ochrony systemów informatycznych oraz bezpieczeństwa przetwarzanych danych. Działania te mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu oraz ochrony informacji.

Ważnym obszarem funkcjonowania administracji była obsługa spraw obywatelskich, w tym rozpatrywanie skarg, wniosków i petycji oraz realizacja obowiązków w zakresie dostępu do informacji publicznej. W 2025 roku utrzymywał się wysoki poziom zainteresowania mieszkańców uzyskiwaniem informacji publicznej, co potwierdza rosnącą świadomość obywatelską oraz znaczenie transparentności działania administracji.

Działania administracyjne obejmowały również organizację wyborów Prezydenta RP oraz bieżącą realizację uchwał Rady Miejskiej, co stanowi podstawowy element funkcjonowania samorządu. Uzupełnieniem tych działań była aktywność Miejskiej Rady Seniorów, która stanowi ważny element dialogu społecznego i włączania różnych grup mieszkańców w procesy decyzyjne.

Znaczenie dla mieszkańców

Działania administracji samorządowej mają bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie mieszkańców poprzez:

- zapewnienie sprawnej i dostępnej obsługi administracyjnej,
- przejrzystość działania i dostęp do informacji publicznej,
- możliwość składania skarg, wniosków i petycji oraz wpływania na funkcjonowanie gminy,
- zapewnienie bezpieczeństwa danych i ciągłości usług publicznych,
- udział mieszkańców w procesach demokratycznych i konsultacyjnych.

Wysoki poziom dostępności informacji oraz otwartość administracji sprzyjają budowaniu zaufania mieszkańców do instytucji publicznych.

Wnioski

1. Urząd Miejski funkcjonuje w sposób stabilny i zapewnia realizację zadań publicznych.
2. Wdrażanie nowoczesnych metod zarządczych wzmacnia efektywność i przejrzystość działania administracji.
3. Zrealizowane działania w zakresie cyberbezpieczeństwa znacząco podnoszą poziom ochrony systemów i danych.
4. Wysoki poziom zainteresowania dostępem do informacji publicznej świadczy o rosnącej aktywności obywatelskiej mieszkańców.
5. System rozpatrywania skarg, wniosków i petycji stanowi istotny element kontroli społecznej.
6. Administracja skutecznie realizuje zadania związane z obsługą procesów demokratycznych oraz wykonywaniem uchwał organów gminy.

Wyzwania i kierunki dalszego rozwoju

1. Dalsze doskonalenie jakości obsługi mieszkańców oraz dostępności usług administracyjnych.
2. Wzmacnianie transparentności działania Urzędu, w szczególności w zakresie dostępu do informacji publicznej.
3. Rozwój i aktualizacja systemów cyberbezpieczeństwa w odpowiedzi na nowe zagrożenia.
4. Doskonalenie systemu kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem.
5. Wzmacnianie dialogu społecznego oraz udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych.
6. Usprawnianie realizacji uchwał oraz monitorowania ich wykonania.

11. SYNTEZA RAPORTU O STANIE MIASTA KOWARY ZA 2025 ROK

Raport o stanie miasta Kowary za 2025 rok przedstawia obraz gminy funkcjonującej w sposób stabilny, konsekwentnie realizującej swoje zadania oraz rozwijającej się w oparciu o zrównoważone podejście do potrzeb mieszkańców i wyzwań przyszłości.

Analiza poszczególnych obszarów funkcjonowania miasta wskazuje na spójność działań podejmowanych przez samorząd – zarówno w zakresie polityki społecznej, rozwoju infrastruktury, ochrony środowiska, jak i zarządzania administracyjnego. Widoczna jest wyraźna równowaga pomiędzy realizacją bieżących zadań a działaniami o charakterze strategicznym.

W obszarze polityki społecznej obserwowany jest rozwój usług społecznych oraz działań integracyjnych, odpowiadających na zmieniające się potrzeby mieszkańców, w tym proces starzenia się społeczeństwa. Jednocześnie podejmowane są działania wzmacniające systemowe podejście do świadczenia usług, w tym przygotowanie do wdrożenia modelu Centrum Usług Społecznych.

W zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska utrzymywany jest stabilny poziom funkcjonowania systemów, przy jednoczesnym podejmowaniu działań ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Wyzwania w tym obszarze mają charakter długofalowy i wymagają konsekwentnych działań oraz zaangażowania mieszkańców.

Istotnym elementem rozwoju miasta jest aktywność w przestrzeni regionalnej i międzynarodowej oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi, które stanowią ważnego partnera w realizacji zadań publicznych. Działania te wzmacniają potencjał społeczny miasta oraz jego wizerunek jako ośrodka aktywnego i otwartego.

W obszarze kultury, sportu i rekreacji widoczna jest wysoka aktywność instytucji oraz mieszkańców, a także efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury. Działania te przekładają się na integrację społeczną oraz poprawę jakości życia.

Szczególne znaczenie w 2025 roku miały działania w obszarze bezpieczeństwa, związane z kontynuacją wsparcia mieszkańców po skutkach powodzi z 2024 roku oraz wzmacnianiem systemu reagowania kryzysowego.

Administracja samorządowa funkcjonuje w sposób stabilny, rozwijając nowoczesne metody zarządzania, wzmacniając bezpieczeństwo systemów informatycznych oraz zapewniając wysoki poziom dostępności usług publicznych i informacji.

Całość działań podejmowanych w 2025 roku wskazuje, że Gmina Miejska Kowary rozwija się w sposób odpowiedzialny i konsekwentny, opierając swoje funkcjonowanie na współpracy, transparentności oraz zaangażowaniu mieszkańców.

PODSUMOWANIE

Szanowni Państwo,

uprzejmie dziękuję za zapoznanie się z Raportem o stanie miasta Kowary za 2025 rok. Mam nadzieję, że przedstawiony dokument – obejmujący szeroki zakres działań samorządu – pozwala w sposób przejrzysty i rzetelny ocenić kierunki rozwoju miasta oraz efekty pracy podejmowanej na rzecz naszej lokalnej społeczności.

Miniony rok był czasem konsekwentnej realizacji zadań własnych gminy, podejmowania nowych inicjatyw oraz dalszego wzmocnienia potencjału społecznego, gospodarczego i infrastrukturalnego Kowar. W przedstawionym raporcie ukazany został obraz miasta, które rozwija się w sposób zrównoważony – z jednej strony odpowiadając na bieżące potrzeby mieszkańców, z drugiej zaś podejmując działania o charakterze strategicznym, ukierunkowane na przyszłość.

W codziennej pracy kierujemy się przekonaniem, że rozwój miasta to nie tylko realizacja inwestycji, ale przede wszystkim troska o jakość życia mieszkańców, dostępność usług publicznych oraz budowanie wspólnoty opartej na współpracy i wzajemnym zaufaniu. Szczególne znaczenie ma tu wsłuchiwanie się w Państwa potrzeby, które stanowią istotny element podejmowanych decyzji i kierunków działań.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że odpowiedzialność za nasze wspólne miasto spoczywa na nas wszystkich. Dbałość o przestrzeń publiczną, wspólne mienie oraz efekty realizowanych inwestycji jest wyrazem troski o miejsce, w którym żyjemy. Dlatego dziękuję Państwu za zaangażowanie, aktywność społeczną oraz udział w inicjatywach takich jak budżet obywatelski, które realnie wpływają na kształt naszej najbliższej przestrzeni.

Słowa podziękowania kieruję do Rady Miejskiej w Kowarach za współpracę oraz wspólne podejmowanie decyzji służących rozwojowi miasta. Dziękuję również wszystkim pracownikom Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych za ich codzienną pracę, zaangażowanie i profesjonalizm.

Dziękuję mieszkańcom Kowar za zaufanie, zgłaszane wnioski, uwagi oraz inicjatywy, które pomagają nam lepiej odpowiadać na rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnej.

Zapraszam Państwa do udziału w debacie nad Raportem o stanie miasta Kowary za 2025 rok.

Elżbieta Zakrzewska

Burmistrz Miasta Kowary